John
Galsworthy

Floarea întunecată

roman

Editura Eminescu

John Galsworthy

The Dark Flower

Bernhard Tauchnitz — Leipzig

PARTEA ÎNTÎI

PRIMĂVARA

I

ÎN DUPĂ-AMIAZA ACEEA DE ÎNCEPUT de iunie mergea de-a lungul Holywell-ului, cu haina aruncată pe braţ şi cu capul gol. Era un tînăr de statură potrivită, cu părul negru şi des. Părea plămădit din două rase opuse : una viguroasă, cealaltă fină şi gingaşă. Chipul lui era de asemenea un amestec ciudat : avea trăsături ferme, dar în acelaşi timp o expresie mai degrabă blîndă şi tristă. Ochii săi, de un cenuşiu întunecat, cu gene foarte negre, plini de lumină păreau că privesc dincolo de ceea ce vedeau — dîndu-i un aer absent. Dar cînd zîmbea, dezgolindu-şi dinţii albi ca ai unui negru, faţa lui căpăta o stranie însufleţire.

Oamenii se uitau lung la el cînd îl vedeau, căci în 1880, umblînd cu capul descoperit, o luase înaintea vremii sale. Îndeosebi femeile îl cercetau cu interes, deşi observau că nu le bagă în seamă, cu privirea lui pierdută în depărtări şi cu sufletul frămîntat de fel de fel de gînduri. Ştia oare la ce se gîndea, ştia vreodată, la vîrsta asta, cînd lucrurile, mai ales

celc de dincolo de orizontul imediat, erau atît de ciudate şi de captivante ? Lucrurile pe care le va vedea şi le va înfăptui după ce va absolvi Oxfordul, unde fiecare, desigur, era „extrem de cumsecade“ cu el şi „de treabă“, dar nu prea interesant.

Se ducea la profesorul lui să-i citească un eseu despre Oliver Cromwell şi, mergînd pe sub zidurile vechi ce odinioară înconjuraseră oraşul, scoase din buzunar o vietate, o mică broască ţestoasă. Se uita extrem de concentrat cum îşi rotea căpşorul curios, cercetînd-o neîncetat cu degetele lui scurte şi boante parcă ar fi vrut să descopere cu exactitate cum fusese făurită. Ce tare-i era carapacea ! Nu-i de mirare că bietul Eschyl s-a simţit cu adevărat bolnav cînd s-a trezit cu una căzîndu-i în cap. Anticii considerau că sprijinea lumea — o lume parcă în formă de pagodă, cu oameni, animale şi copaci asemănători acelora pe care-i vedea încrustaţi pe dulăpiorul chinezesc al tutorelui său. Chinezii plăsmuiau animalele şi copacii, frumoşi, de parcă ar fi crezut că fiecare are suflet şi că nu sînt meniţi să fie doar animale de tracţiune, hrană pentru oameni sau materiale de construcţie. O, dacă i s-ar îngădui, la Şcoala de arte frumoase, să modeleze „de capul lui“ în loc să tot copieze, ca şi cînd ar fi primejdios să fii lăsat să gîndeşti singur, să ai personalitate !

Aşeză broasca pe vestă şi o lăsă să se urce pînă observă că-i ronţăie un colţ al manuscrisului şi atunci o puse din nou în buzunar.

Ce-ar fi zis profesorul lui dacă ar fi ştiut că are o broască în buzunar ? ! Şi-ar fi plecat capul puţin într-o parte şi ar fi spus :

— Ah ! Sînt lucruri, Lennan, nici măcar visate de filozofia mea !

Da, erau o mulţime de lucruri pe care nu le visa bătrînul Stormer, îngrozitor de speriat de tot ceea ce nu era obişnuit şi părînd totdeauna gata să-şi bată joc de tine de teamă să nu rîzi tu de el. Existau o mulţime de oameni de felul ăsta la Oxford. Era stupid. Nu poţi înfăptui nimic bun dacă ţi-e teamă că te faci de rîs. Doamna Stormer nu era aşa, ea făcea ce-i plăcea, ce-i trecea prin cap. E drept însă că nu era englezoaică, ci austriacă şi, pe deasupra, mult mai tînără ca bătrînul Stormer.

Ajungînd în faţa uşii profesorului său apăsă pe soneric...

II

CÎND ANNA STORMER INTRĂ ÎN BIROU

Își găsi soțul lîngă fereastră, cu capul aplecat într-o parte ; un bărbat înalt, cu picioare lungi, într-un reușit costum din *tweed*, cu o cămașă cu guler răsfrînt (destul de rar întîlnit pe atunci) și o cravată croșetată de ea dintr-o mătase albastră, trecută printr-un inel. Bătea ușor în geam cu unghiile sale bine îngrijite. Deși apreciat pentru munca lui, Anna nu-l văzuse niciodată făcînd ceva în casa lor, aleasă aici fiindcă se afla doar la vreo jumătate de kilometru de Colegiu unde învățau „iubiții clovni tineri", cum le spunea el studenților lui.

Stormer nu se întoarse, nu era în firea lui să observe ceea ce nu era absolut necesar, dar Anna își dădu seama că îi sesizase prezența. Se apropie de scaunul de lîngă fereastră și se așeză. Stormer își întoarse privirea și exclamă :

— Ah !

A fost aproape o șoaptă de admirație, neobișnuită la el, pentru că, în afară de anumite pasaje din clasici, era foarte greu ca admirația să-i fie stîrnită de ceva. Anna știa însă că arăta splendid așa cum stătea, cu silueta, cu ținuta perfectă, cu soarele strălucind în părul-i castaniu și sclipind în ochii ei adînci, verzi, ca de gheață, adumbriți de gene negre. Uneori era foarte reconfortant că rămăsese atît de frumoasă. Ar fi fost o neplăcere în plus, într-adevăr, să simtă că nu satisface gustul dificil al soțului ei ; chiar și așa pometii obrajilor îi erau prea proeminenți pentru exigențele lui, simbol al unor trăsături din firea ei care nu se potriveau cu ale lui : impetuozitatea deznădăjduită, vioiciunea și lipsa unui caracter echilibrat asemănător celui tipic britanic, ceea ce îl deranjase întotdeauna.

— Harold ! Ea nu pronunța niciodată cum trebuie pe *r*. Aș vrea să merg la munte anul acesta.

Munții ! Nu-i mai văzuse de doisprezece ani, de cînd petrecuse vacanța la San Martino di Castrozza, vacanță încheiată prin căsătoria lor.

— Nostalgie !

— Nu știu ce înseamnă asta. Mi-e dor de casă. Putem merge ?

— Dacă-ți face plăcere, de ce nu ? Dar nici gînd să mai urc pe Cimone della Pala !

Anna bănuia ce voia el să spună ! Fără romantism. Ce splendid se purtase în ziua aceea ! Cît de oarbă fusese ! Ce mistificare !

Era oare într-adevăr același bărbat care stătea astăzi în fața ei, cu ochi sticloși și suspicioși, cu fire albe în păr ? ! Da, se isprăvise cu romantismul !

Rămase tăcută, privind în stradă — în strada aceea îngustă și veche, la care se uita zi și noapte. O umbră trecu pe acolo, ajunse la ușă și sună. Ea șopti :

— A venit Mark Lennan !

Simți privirea soțului oprindu-se o clipă asupra ei, știu că se întoarse și îl auzi murmurînd :

— Ah ! „Clovnul îngeresc" !

Anna, liniștită, așteptă să se deschidă ușa.

Tînărul, cu bogatul lui păr negru, timid și grav, intră cu eseul în mînă.

— Ei bine, Lennan, cum e bătrînul Noll ? Ipocrit de geniu, ei ? Hai să vedem !

Anna, din scaunul ei de lîngă fereastră, nemișcată, se uita la cele două siluete de la masă — băiatul citind cu vocea lui stranie, catifelată, de bas, iar soțul ei lăsat pe spate, cu vîrful degetelor împreunate, cu capul puțin într-o parte și cu acel zîmbet ironic care n-ajungea pînă la ochi. Da, moțăia, aproape gata să adoarmă și tînărul, fără să bage de seamă, citea înainte. Cînd sfîrși, își ridică privirea.

Ce ochi avea ! Alți băieți ar fi rîs, dar el părea mîhnit. Îl auzi murmurînd :

— Îmi pare teribil de rău, domnule.

— Ah ! Lennan, m-ai prins ! Adevărul e că semestrul ăsta m-a extenuat. Vom merge la munte. Ai fost vreodată la munte ? Cum ? Niciodată ? Ar trebui să vii cu noi. Ce zici, Anna ? Nu crezi că acest tînăr domn ar trebui să ne însoțească ?

Ea se ridică și rămase în picioare, privindu-i fix. Auzise bine ? Apoi răspunse foarte gravă :

— Da, cred că ar trebui.

— Bine. Îl vom avea pe el ca să ne întovărășească pe Cimone della Pala !

III

DUPĂ CE BĂIATUL ÎȘI LUĂ RĂMAS bun și ajunse afară, în stradă, Anna rămase pentru o clipă în fîșia de soare ce pătrundea prin ușa deschisă, apăsîndu-și cu mîinile obrajii îmbujorați. Apoi închise ușa și-și sprijini fruntea de geam, fără să vadă nimic. Recapitula într-una scena care tocmai se petrecuse, în timp ce inima-i bătea foarte repede. Întîmplarea avea o însemnătate mult mai mare decît s-ar fi părut. Deși totdeauna se simțea cuprinsă de nostalgie, mai cu seamă la sfîrșitul trimestrului de vară, în acest an un sentiment cu totul diferit o îndemnase să-i spună soțului ei : „Vreau să merg la munte !"

De doisprezece ani, în fiecare vară, o cuprindea dorul de munte, dar nu ceruse să meargă acolo, anul acesta însă, deși pledase în favoarea muntelui, nu tînjea după el. Și asta fiindcă-și dădu brusc seama de faptul curios că nu voia să părăsească Anglia, fiind conștientă însă și de motivul pentru care se rugase totuși să plece. Atunci, de ce spusese : „Da, cred că ar trebui să vină !" cînd tocmai voia să fugă de gîndurile legate de acest băiat de care dorise să se îndepărteze ?

Viața e o stranie luptă între scrupulozitate și actele nechibzuite ; o afacere ciudată, vie, dureroasă ! Cît timp trecuse din ziua aceea în care Lennan venise la masă pentru prima oară, sfios și tăcut, și zîmbind, luminîndu-se tot ; cît timp trecuse din ziua cînd ea îi spusese soțului ei : „Ah, e un înger !" ?

De fapt nu se împlinise nici măcar un an, totul se petrecuse la început de trimestru, în octombrie trecut. Era altfel decît ceilalți băieți, nu numai pentru că era un copil-minune, cu părul răvășit, cu hainele atîrnînd pe el, cu conversația inteligentă, dar mai ales pentru că... Ei, bine ! Era deosebit, pentru că el era el, pentru că ea nu voia altceva decît să-i cuprindă capul între mîini și să-l sărute. Revedea atît de clar ziua cînd dorise fierbinte pentru întîia oară aceasta. Era chiar la începutul trimestrului de Paști. Îi turna ceaiul. Mark mîngîia pisica, prietenoasă ca întotdeauna cu el. Îi spunea Annei că dorea să fie sculptor, dar că tutorele lui se împotrivea, astfel

că nu va putea, desigur, să se apuce de lucru decît atunci cînd va fi major. Lampa de pe masă avea un abajur roz. De obicei era cam palid, atunci era însă aprins la faţă ; făcuse canotaj, deşi fusese o zi foarte friguroasă. Zîmbi brusc şi o întrebă :

— Nu-i aşa că-i groaznic să aştepţi mereu ceva ?

Abia se reţinuse să nu întindă mîinile ca să-i cuprindă capul între ele şi să-şi lipească buzele de fruntea lui. Mai tîrziu, se gîndise că voise să-l sărute doar pentru că i-ar fi plăcut să-i fie mamă — ar fi putut foarte bine să fie mama lui dacă s-ar fi măritat la şaisprezece ani. Ştia însă foarte bine că de fapt nu voise să-l sărute pe frunte, ci pe gură. În viaţa ei el era ca un foc într-o casă rece şi ferecată ; îi era chiar greu să înţeleagă cum de putuse să trăiască toţi aceşti ani fără el. În cele şase săptămîni ale vacanţei de Paşti îi simţise lipsa şi o bucuraseră cele trei scrisori primite de la el, pe jumătate timide, pe jumătate confidenţiale ; le sărutase şi le purtase în sîn. Îi răspunsese lung, foarte corect în engleza ei cam stîngace. Niciodată nu l-ar fi lăsat să bănuiască ceva ; ideea că ar putea să ghicească o umplea de groază. La începutul trimestrului de vară i se părea că viaţa e făcută numai din gînduri referitoare la el. Dacă acum zece ani copilul ar fi fost salvat, dacă moartea lui crudă — după agonia ei — nu i-ar fi ucis pentru totdeauna dorinţa de a mai avea vreun copil ; dacă de ani de zile n-ar fi trăit cu sentimentul că n-are rost să se aştepte la căldură şi că dragostea se sfîrşise pentru ea ; dacă viaţa în cel mai frumos dintre oraşele vechi ar fi reuşit s-o atragă — poate că ar fi putut să-şi stăpînească sentimentele. Dar pentru nimic în lume nu se putea împotrivi curentului. Şi era atît de dornică de viaţă, atît de conştientă de vitalitatea ei care se irosea ! Uneori o înspăimîntau tumultul frămîntărilor sufleteşti, dorinţa intensă de a-şi trăi viaţa şi încerca să-şi cheltuiască într-un fel energia. De aceea, de-a lungul acestor ani făcuse sute şi sute de plimbări singuratice, încercînd să se piardă în mijlocul naturii, grăbindu-se, alergînd singură prin păduri, peste cîmpuri pustii, străduindu-se să se elibereze de ideea că se iroseşte şi să-şi reamintească de simţămintele ei de faţă, cînd întreaga lume i se deschidea înainte. Nu degeaba avea un corp superb, un păr castaniu, strălucitor şi

ochi plini de lumină. Încercase fel de fel de lucruri. Făcuse acte de caritate în cartierele sărace, se ocupase de muzică, jucase în piese de teatru, luase parte la vînători, renunțînd și apoi revenind la ele, rînd pe rînd, cu pasiune. Atunci, într-o măsură, îi fuseseră de folos, dar anul acesta n-o mai ajutau.

Într-o duminică, întorcîndu-se de la spovedanie fără a se fi spovedit, avusese curajul să se privească în față. Ajunsese, într-adevăr, prea departe! Trebuia să alunge acest sentiment, să fugă de băiatul care o tulbura atîta!

Dacă nu lua imediat măsuri, era pierdută! Apoi îi veni alt gînd. Și de ce nu? Viața e făcută să fie trăită, nu să hibernezi în acest mediu ciudat și prea intelectual unde bătrînețea e atotstăpînitoare. Viața ți-e dată ca să iubești, să te bucuri de ea. Și cînd te gîndești că va împlini luna viitoare treizeci și șase de ani! I se părea o vîrstă matusalemică! Treizeci și șase! În curînd va fi o femeie bătrînă, într-adevăr bătrînă și fără să fi cunoscut vreodată pasiunea adevărată. Admirația care-l schimbase în erou pe englezul bine și distins, cu doisprezece ani mai în vîrstă decît ea, capabil să urce pe Cimone della Pala nu fusese totuși o pasiune; dar dacă el ar fi vrut, ar fi putut să devină. El nu era însă decît aparență, cărți — un om de gheață. Avea oare o inimă, avea sînge în vine?

Să fi fost oare o fericire să trăiești în acest oraș frumos și printre acești oameni, în acest loc unde chiar și entuziasmul părea formal și lipsit de aripi, unde totul era imobil și sofisticat ca într-o capelă sau mînăstire? Și să mai nutrești și asemenea sentimente pentru un băiat, pentru un om atît de tînăr încît ar fi putut să-i fie mamă! Cîtă nerușinare! Acest gînd o obseda, o făcea să roșească noaptea, în beznă, cuprinsă de insomnie. Și, disperată, se ruga, fiindcă era evlavioasă, se ruga să rămînă pură, să dea dovadă numai de sentimente sfinte, de mamă, să fie gata să facă orice, să sufere orice pentru el, pentru binele lui. După aceste rugăciuni fără sfîrșit se simțea liniștită, adormea, ca și cum ar fi luat un somnifer. Stătea așa poate cîteva ore. Apoi totul reîncepea. Nu se gîndea niciodată că el ar fi putut s-o iubească, i se părea nefiresc. De ce-ar iubi-o? În privința asta era foarte modestă. Încă din duminica aceea cînd nu se spovedise încercase să se gîndească cum ar putea face ca totul să se termine, ca să se

eliberează de un sentiment copleşitor pentru ea. Şi-şi făuri un plan : să plece la munte, să se întoarcă pe meleagurile unde îl cunoscuse pe soţul ei ca să-şi dea seama dacă noile sentimente n-ar putea fi înăbuşite. Şi dacă nu s-ar fi putut, l-ar fi rugat pe Stormer s-o lase acolo, cu ai ei, în ţara ei. Iar acum, nebunul, nebunul orb, nebunul încrezut, cu zîmbetul lui ironic, cu veşnica lui superioritate a determinat-o să-şi schimbe planul. Ei, bine, să suporte consecinţele, ea făcuse tot ce se putea face ! Va avea acea clipă de fericire, chiar dacă asta ar fi însemnat să nu se mai întoarcă cu soţul ei şi să nu-l mai vadă niciodată pe băiat.

Rămase, tremurînd de o bucurie tainică, în holul întunecos, unde, de îndată ce se închideau uşile şi ferestrele, plutea un miros de lemn mucegăit. Să fie cu *el* în munţii ei, să-i arate toate acele minunate colţuri de stînci, pline de lumini şi umbre, să urce împreună spre vîrfuri şi să vadă împărăţia lumii desfăşurîndu-se la picioarele lor ; să hoinărească împreună prin pădurile de pin, prin pădurile şi poienile pline cu flori alpine, unde soarele e atît de dogoritor. Întîi iulie — şi acum era abia în 10 iunie ! Va trăi oare pînă atunci ? De astă dată nu se vor stabili la San Martino, ci la Cortina — un loc nou, fără amintiri.

Se îndepărtă de fereastră şi-şi făcu de lucru cu un vas de flori. Auzise melodia fredonată de soţul ei, care îşi anunţa astfel apropierea, ca şi cum ar fi prevenit lumea să-şi reia ţinuta cuvenită înainte ca el să sosească. Plină de fericire, se simţi blîndă şi prietenoasă chiar şi faţă de el. Îi făcuse o bucurie — fără să vrea. Cobora scara cîte două trepte deodată cu aerul acela pe care i-l ştia atît de bine. Luîndu-şi pălăria din cuier se întoarse spre ea :

— Drăguţ băiat, tînărul Lennan. Sper că n-o să ne plictisească !

În glasul lui se strecurase parcă o notă de remuşcare, ca şi cum i-ar fi cerut iertare că făcuse această invitaţie pripită. O năpădi dintr-o dată o dorinţă copleşitoare de a rîde şi, ca să se ascundă şi să găsească o scuză, alergă spre el şi-l trase de reverul hainei mai aproape de ea, sărutîndu-l pe vîrful nasului. Apoi rîse. Stormer o privi lung, cu capul lăsat într-o parte şi cu sprîncenele puţin ridicate.

IV

TÎNĂRUL MARK AUZI O BĂTAIE ușoară în ușă. Deși se dăduse jos din pat și se îmbrăcase, parcă mai visa încă — era atît de plăcut să privești munții zăcînd în lumina zorilor ca niște animale fantastice. Acolo vor urca ei, pe vîrful acela atît de îndepărtat, care semăna cu un animal culcat cu capul pe labe. Crăpînd ușa, șopti :

— E tîrziu ?

— E cinci. Nu ești gata ?

Era teribil de nepoliticos să se lase așteptat. Coborî deci repede în sufrageria goală, unde o servitoare somnoroasă tocmai le aducea cafeaua. Anna era singură. Purta o bluză din olandă bleu, deschisă la gît, o fustă verde, scurtă, și o pălăriuță de catifea gri-vert cu o pană neagră. De ce oare oamenii nu pot să îmbrace totdeauna lucruri așa de drăguțe și să arate atît de bine ?

— Doamnă Stormer, arătați minunat ! spuse el.

Ea tăcu mult timp și Mark se întrebă dacă nu fusese cumva nepoliticos. Dar părea atît de stăpînă pe sine, atît de drăguță și de fericită ! Coborîră dealul spre rîu, printr-o pădure de molift, trecură podul și începură dintr-o dată să urce pe o cărare printre fînețe. Oare cum putea bătrînul Stormer să stea în pat într-o asemenea dimineață ?

Tinerele țărănci, cu fuste albastre, începuseră să strîngă în căpițe fînul cosit de bărbați. Una, adunînd fînul la marginea poienii, se opri și-i salută cu timiditate. Avea o față de Madonă, liniștită, gravă și gingașă, cu sprîncenele arcuite fin, o față la care era o adevărată plăcere să te uiți.

Băiatul privi înapoi către ea. Lui — care niciodată pînă acum nu ieșise din Anglia — i se părea totul ciudat și fermecător. Casele de munte, cu balcoane lungi, largi, din lemn ars și streșinile joase, mult ieșite în afară ; costumele minunate ale țărăncilor ; vacile micuțe și prietenoase, cu botul turtit, cenușiu. Simțea ceva nou chiar și în aer : o căldură proaspătă plutind calmă, sprijinindu-se parcă pe o liniște înghețată precum și mireasma obișnuită tuturor ținuturilor de la poalele muntelui : miros de rășină, de lemn ars de pin și de toate ierburile și florile poienilor. Dar lucrul cel mai nou pe care-l simțea era un soi de mîndrie, de importanță,

o bucurie ciudată de a se afla singur cu Anna, tovarăș preferat de o femeie atît de frumoasă. O luară înaintea tuturor excursioniștilor care aveau același drum : nemți grași, nebărbieriți, cu hainele strînse în curele, și atîrnîndu-le pe umăr, tîrînd după ei alpenstock-uri grele, duețind ruesacuri verzui și urcînd cu un pas egal, mormăind cînd Anna și băiatul treceau pe lîngă ei :

— *Aber eilen ist nichts !* [1]

Dar cei doi oricît de repede ar fi mers, nu puteau să țină pasul cu propriile lor suflete.

Nu făceau o ascensiune adevărată — ci numai un fel de antrenament pînă în vîrful Nuvolau unde ajunseră înainte de prînz, coborînd repede, foarte înfometați. Cînd intrară în mica sală de mese de la refugiul Cinque Torre o găsiră ocupată de un grup de englezi mîncînd omletă ; aceștia se uitară la Anna, părînd că o recunosc, dar fără să se întrerupă din discuția purtată cu voci tărăgănate, absorbind ușor și ritmat omletele ca să nu aibă un accent pedant, pe care totuși nu-l puteau evita. Cei mai mulți purtau binocluri atîrnate de umăr, aparatele de fotografiat fiind împrăștiate peste tot. Nu semănau între ei, dar toți aveau un zîmbet anume și un fel deosebit de a ridica sprîncenele, părînd a fi reproducerea aceluiași chip. La cei mai mulți dintre ei dinții li se iveau de sub buze ca și cum ar fi fost împinși înainte. Mîncau ca niște oameni ce păreau a disprețui orice plăcere „vulgară", fără să simtă gustul sau mirosul bucatelor.

— Sînt de la hotelul nostru, șopti Anna și ceru vin roșu și șnițel.

Se așezară. Doamna ce părea conducătoarea grupului se interesă ce s-a întîmplat cu domnul Stormer : „Sper că nu e bolnav ? Nu ? ! Numai leneș ? ! Oare ? E un mare alpinist", își exprimă ea părerea. Băiatului i se păru că doamna nu-i prea agrea.

Conversația se purta între ea, un bărbat cu gulerul mototolit și un domn îndesat, cu barbă colilie, îmbrăcat într-o jachetă neagră de lînă.

Dacă un membru mai tînăr al grupului vorbea, cuvintele lui erau primite cu sprîncenele ridicate și pleoapele plecate ca

[1] Dar a te grăbi nu e totul ! (germ.)

și cînd cei mai în vîrstă ar fi spus : „Ah ! Da ! Foarte promițător".

— Nimic nu mi se pare mai dureros în viața decît să constați cum natura umană capătă trăsături imuabile.

Vorbise doamna ce părea conducătoarea grupului și toți tinerii clătinara din cap în semn de aprobare.

„Cît de mult seamănă cu niște bibilici, cu capetele lor mici, cu umerii lor lăsați și cu hainele lor pepit !" se gîndi Lennan.

— Ah ! Scumpa mea doamnă ! spuse domnul cu gulerul mototolit. Dumneavoastră, romancierii, totdeauna vă învăluiți într-un nepreținut aer de conformism. Tristețea vremurilor noastre sălășluiește în aceste spirite iscoditoare. Niciînd n-a fost mai multă revoltă, mai cu seamă printre tineri. Să găsești indivizi care știu numai să critice este un simptom grav de degenerare națională. Dar asta nu-i un subiect...

— Subiectul este, desigur, de cel mai mare interes pentru toți tinerii.

Din nou aceștia ridicară capetele și le clătinară ușor dintr-o parte în alta.

— Scumpa mea doamnă, prea sîntem înclinați să lăsăm interesul trezit de aceste lucruri să ne întunece judecata privind faptul dacă e sau nu cuminte să le discutăm. Lăsăm speculațiile astea să se furișeze și să se tot furișeze pînă cînd se încolăcesc în jurul încrederii noastre și o paralizează.

Deodată unul dintre tineri exclamă :

— *Madre* ! și tăcu.

— Sper să nu fiu acuzată de ușurință, vorbi doamna, dacă voi afirma că aceste speculații sînt periculoase numai atunci cînd sînt lăsate pe seama unei inteligențe necoapte. Dacă într-adevăr cultura nu ne dă nimic, atunci să renunțăm la cultură ; dar dacă cultura este, așa cum cred eu, indispensabilă, atunci trebuie să-i acceptăm primejdiile.

Din nou tinerii clătinară capetele și din nou cel mai tînăr dintre ei exclamă :

— *Madre !*

Primejdii ? Oamenii culți sînt pîndiți de primejdii ?

Cine rostise vorbele acestea ? Toate sprîncenele se ridicară, buzele se lăsară în jos și se așternu tăcerea. Lennan se uită fix la Anna. Cu ce voce ciudată pronunțase cuvintele ! Părea că o scînteie joacă în ochii ei !

După o vreme răspunse micuțul domn cu barbă căruntă și glasul lui stins era aspru și înțepat :

— Scumpa mea doamnă, toți sîntem oameni.

Băiatul simți cît de tare îi bate inima, auzind rîsul Annei. Ca și cum i-ar fi spus : „Ah ! Dar nu e vorba de tine. Nici gînd."

Se ridică urmînd-o spre ieșire. Englezii începuseră să discute iar, de data asta însă despre vreme.

Merseră cîtva timp în tăcere, apoi Anna întrebă :

— Nu ți-a plăcut cînd am rîs ?

— Cred că s-au simțit jigniți.

— Asta am și vrut — englezi fățarnici... Ah ! Nu te supăra pe mine ! Fiecare dintre ei e un englez „înfumurat", nu-i așa ?

Îl privea în față cu atîta stăruință încît simți cum i se urcă sîngele în obraji și îl apucă amețeala.

— Oamenii ăștia nu au sînge în vine ! Glasurile, ochii lor bănuitori care te măsoară din cap pînă-n picioare ! Îi cunosc atît de bine ! Și femeia aceea cu tot liberalismul ei este la fel de rea ca oricare dintre ei. Îi urăsc pe toți !

Ar fi vrut să-i urască la fel ca ea, dar pe el îl amuzau numai.

— Nu sînt oameni ! N-au sentimente ! Într-o zi ai să-i cunoști ! Atunci n-au să te mai amuze !

Continuă cu o voce liniștită, aproape visătoare :

— De ce oare vin aici ? Aici unde totu-i cald, proaspăt, plăcut ! De ce nu rămîn, împreună cu cultura lor, acolo unde nimeni nu știe ce este durerea și foamea, unde inima e împietrită ! Pune mîna ! Simți ?

Tînărul, peste măsură de tulburat, n-ar fi putut spune dacă în inima ei sau în mîna lui pulsa sîngele atît de intens. Se bucură sau se întristă cînd îi lăsă mîna ?

—Ah ! Ei bine, n-au să ne poată strica ziua ! Hai să ne odihnim !

La marginea pădurii de molift unde se așezară creșteau o puzderie de garofițe roșii de munte cu petalele crestate și cu un miros dulce, îmbătător. Anna se ridică și începu să le culeagă. Mark rămase jos, năpădit de senzații ciudate ! Albastrul cerului, acele verzi ale pinilor, munții nu mai însemnau pentru el ceea ce însemnaseră în zorii zilei.

Anna se întoarse cu mîinile pline de micuțele garofițe, desfăcu degetele și le lăsă să cadă peste el. I se risipiră pe

cap și pe gît și Lennan avu senzația că niciodată nu simțise o mireasmă atît de minunată, că niciînd nu încercase acea stranie emoție. Florile i se prinseseră în păr, îi căzuseră pe frunte, în sprîncene, una îi stărui chiar pe buze și el privi în sus, către Anna, printre petalele crestate. Probabil că în ochi i se citea ceva sălbatic, ceva care exprima zbuciumul lui, fiindcă zîmbetul Annei se stinse și ea se îndepărtă, întorcîndu-și fața în altă parte. Stînjenit și nefericit adună florile risipite și nu se ridică pînă nu le culese pe toate, apoi, sfios, i le duse ei acolo unde rămăsese, cu ochii pierduți în adîncul pădurii de molift.

V

CE ȘTIA EL DESPRE FEMEI CA SĂ LE poată înțelege? În timpul liceului nu cunoscuse nici una cu care să discute, iar la Oxford numai pe Anna. Acasă, în vacanțe, nu o vedea decît pe sora lui, Cicely. Tutorelui său nu-i plăcea societatea din pricina celor două pasiuni ale sale: pescuitul și antichitățile din ținutul natal, astfel încît micul lui conac din Devonshire, cu lambriuri negre de stejar și un parc sălbatic împrejmuit cu zid de piatră, situat de-a lungul unui rîu, fusese ferit de prezența femeilor, bineînțeles în afară de Cicely și de bătrîna domnișoară Tring, guvernanta ei. În plus tînărul mai era și timid. Nu avusese nici o experiență asemănătoare în trecutul lui, în cei aproape nouăsprezece ani, care să-l ajute acum. Nu făcea parte dintre tinerii ce se gîndeau tot timpul cum să cucerească o femeie. Chiar ideea în sine i se părea vulgară, dezgustătoare, oribilă. Trebuiau într-adevăr să i se aducă multe dovezi ca să creadă că o femeie îl iubea, mai ales una pe care o socotea mai presus de el și o găsea atît de frumoasă. Și asta fiindcă în fața frumuseții se simțea umilit și înclinat să se creadă necioplit. Era un aspect al vieții pe care-l socotise întotdeauna sacru, trebuind să te apropii de el cu sfiiciune. Cu cît admira mai mult o femeie, cu atît era mai emoționat, devenind și mai timid. După acea clipă de nebunie, cînd Anna culesese garofițele gingașe și par-

fumate și le lăsase să cadă peste el, Lennan se simți rușinat și, îndreptîndu-se împreună cu ea spre casă, era mai tăcut decît oricînd și tulburat pînă în adîncul sufletului.

Și dacă inima lui — pînă atunci ferită de astfel de emoții — era atît de frămîntată, cum trebuie să se fi simțit ea, care sperase în taină, de atîta vreme, să-l vadă zbuciumîndu-se din pricina acestei neliniști ?

Anna mergea și ea foarte tăcută. La marginea satului, trecînd pe lîngă o biserică cu ușile deschise, spuse :

— Nu mă aștepta, vreau să intru puțin...

În biserica goală, slab luminată, se afla doar o femeie, o țărancă înfășurată într-un șal negru, stînd în genunchi, neclintită ca o stană. I-ar fi plăcut și lui să rămînă.

Silueta aceea îngenuncheată și o rază zglobie de soare străbătînd semiîntunericul ! Zăbovi atît cît s-o vadă și pe Anna îngenunchind în biserica liniștită. Se ruga ? Din nou fu cuprins de tulburarea pe care o simțise cînd o privise culegînd flori.

Era atît de frumoasă stînd în genunchi, acolo ! I se păru nedelicat să aibă acum asemenea sentimente, așa că se întoarse repede în stradă. Nu-l părăsea însă tulburarea dulce, subtilă, incisivă.

Închise ochii ca să se elibereze de imaginea Annei, dar deodată aceasta deveni de zece ori mai clară, iar sentimentele lui și mai intense. Urcă spre hotel unde, pe terasă, se afla profesorul lui. Și ciudat, văzîndu-l acolo, prezența lui nu-l stingheri mai mult decît l-ar fi stingherit prezența portarului de la hotel. Într-un fel, Stormer nu părea să conteze, s-ar fi zis că nu voia să se țină seama de dînsul. În afară de asta era atît de bătrîn — avea aproape cincizeci de ani !

Bărbatul „atît de bătrîn" stătea într-o poziție caracteristică : ținea capul plecat puțin într-o parte, un umăr ușor ridicat și mîinile înfundate în buzunarele hainei sale de Norfolk, ca și cum era gata să facă o poznă.

Cînd Lennan se apropie îl întrebă cu un început de zîmbet :

— Ei bine, tinere, ce-ai făcut cu soția mea ?

— Am lăsat-o într-o biserică, domnule.

— Ah ! Așa face totdeauna ! Te-a silit să alergi pînă nu te-au mai ținut picioarele ? Nu ? Atunci să ne plimbăm puțin și să stăm de vorbă.

I se părea firesc să se afle acolo, cu soțul ei, discutînd și plimbîndu-se în sus și-n jos ; lucrul acesta nu avea nici o legătură cu noile sale sentimente pe care nici măcar nu se simțea rușinat că le are. Se mira doar — deși nu prea mult — cum de putuse Anna să se mărite cu Stormer ! Mirarea lui era foarte academică, detașată, ca în copilărie cînd se întreba cum de i plăcea surorii sale să se joace cu păpușile.

De fapt acum unica lui dorință era să plece, să meargă din nou în vale, la biserică. Se simțea singur și neliniștit după toată ziua aceea petrecută cu Anna, ca și cum ar fi rămas acolo sus, mergînd ore în șir sau stînd întins la soare lîngă ea. Despre ce vorbea bătrînul Stormer ? Despre concepțiile diferite privind onoarea la greci și la romani ! Totdeauna cufundat în trecut, s-ar fi zis că meditează la prezentul despre care credea că e rău alcătuit.

Și Lennan spuse :

— Am întîlnit pe munte cîțiva englezi înfumurați, domnule.

— Oh, da ? Unii mai de soi ?

— Cîțiva da, alții nu ; dar toți erau cam la fel, cred eu.

— Înțeleg. Cred că ai spus „înfumurați", nu ?

— Da, domnule, de aici din hotel. Doamna Stormer i-a etichetat. Erau atît de încrezuți...

— Cred.

În tonul cu care fusese pronunțat acest scurt cuvînt, Lennan deslușI ceva neobișnuit, care-l intrigă ; i se păru, pentru prima oară, că se afla acolo un bărbat adevărat. Apoi fața i se îmbujoră fiindcă o văzuse pe Anna ! Va urca oare la ei ? Cît de minunat arăta, bronzată de soare și pășind ușor, sprinten. Dar intră în hotel fără să întoarcă măcar capul. O jignise cu ceva, o supărase ? Găsi repede o scuză și se retrase în camera lui.

Se așeză din nou la fereastra de unde în dimineața aceea contemplase munții tolăniți ca niște lei în lumina difuză și privi apusul soarelui. Ce se întîmplase cu el ? Se simțea altul, cu totul altul. Trăia într-o altă lume. Îl cuprinse o senzație stranie ca și cum i-ar fi căzut din nou florile pe față, pe gît și pe mîini, atingîndu-l cu petalele lor catifelate și învăluindu-l cu dulceața miresmei lor atîțătoare. I se părea că aude vocea ei spunînd : „Pune mîna ! Simți ?" și că într-adevăr îi simțea inima bătînd sub apăsarea mîinii lui.

VI

ÎN BISERICA TĂCUTĂ, SINGURĂ CU femeia aceea cu broboadă neagră, Anna nu se ruga. Stînd în genunchi încerca doar o dureroasă stare de revoltă. De ce semănase soarta în inima ei acest sentiment, luminîndu-i brusc viaţa, dacă Dumnezeu refuza s-o lase să se bucure de el ? Îi rămăseseră atîrnate de cordon cîteva garofiţe de munte şi parfumul lor o învăluia luptînd cu mirosul slab de vechi şi de tămîie. Nu se va putea ruga cîtă vreme fermecătoarele garofiţe se aflau acolo, trezindu-i amintiri. Dar oare voia să se roage ? Rîvnea starea de spirit a acelei sărmane femei în negru, care, de cînd se uita la ea, nu se mişcase din loc, părînd că-şi odihneşte profund sufletul smerit, cu trupul parcă părăsit de viaţă, în aşteptarea apropierii eliberatoare a neantului ? Ah, da ! Ce-ar fi să duci zi de zi şi ceas de ceas o viaţă atît de epuizantă, atît de monotonă încît cea mai mare plăcere pe care să ţi-o poţi oferi să fie aceea de a îngenunchea, plină de extaz, într-o biserică ? Era frumos, dar în acelaşi timp întristător s-o vezi stînd aşa. Şi deodată Anna simţi dorinţa să se ridice şi să se ducă să-i vorbească : „Spune-mi necazurile dumitale, doar amîndouă sîntem femei".

Pierduse poate un fiu, o dragoste sau poate nu o dragoste aievea, ci numai o nălucă a ei.

Ah ! dragostea ! De ce orice suflet trebuie să tînjească după ea, de ce o fiinţă plină de viaţă şi de bucurie se ofileşte lent fără iubire ?

Nu se afla destulă dragoste în lumea aceasta mare, pentru ca şi ea, Anna, să aibă parte de o fărîmă ?

Nu i-ar pricinui nici un rău băiatului pentru că ar simţi cînd s-a săturat de ea şi ar avea mîndria şi tăria să se rupă de el, căci, neîndoielnic, Lennan se va plictisi de ea. La vîrsta pe care o avea nu mai putea spera să atragă un tînăr mai mult de cîţiva ani sau chiar de cîteva luni. Dar oare ar putea să fie o vreme numai al ei ? Tinereţea era atît de crudă, atît de lipsită de inimă !

Şi apoi revăzu ochii lui — cînd aruncase cu flori peste el — privind-o tulburaţi, cu ceva aproape sălbatic în ei.

Amintirea o umplu de frenezie. Doar o privire, o atingere şi ar fi cuprins-o în braţe. Era sigură că aşa s-ar fi întîm-

plat, dar nu îndrăznea să se gîndească cît de mult ar fi însemnat asta pentru ea.

Şi deodată, suferinţa de care — orice s-ar fi întîmplat — trebuia să aibă parte i se păru atît de dură şi de nemeritată ! Se ridică.

O singură rază de soare mai pătrundea prin uşa deschisă şi peste puţin avea să ajungă pînă la femeia îngenuncheată. Anna privea. Se va furişa oare raza pînă la ea şi o va atinge sau soarele va coborî în spatele munţilor apunînd ? Fără să aibă habar de toate astea femeia cu şal negru stătea în genunchi, neclintită. Iar raza îşi urma drumul.

„Dacă o ajunge, atunci Mark mă va iubi, fie şi numai pentru o oră, iar dacă dispare prea repede..." Şi raza se furişa tot mai departe. Acea firavă cărare de lumină, în care dansau firele de praf, era însăşi Soarta, prevestind poate Dragostea sau Întunericul ! Urnindu-se încet, raza urca pe măsură ce soarele cobora. Ajunse deasupra capului plecat zăbovind o clipă într-un fel de nor auriu, apoi alunecînd mai departe se făcu, fără veste, nevăzută.

Păşind nesigură, în timp ce vedea totul ca prin ceaţă, Anna ieşi din biserică. N-ar fi putut spune de ce trecuse pe lîngă cei doi bărbaţi aflaţi pe terasă, fără să le arunce vreo privire — poate pentru că niciodată cel torturat nu-l salută pe călăul său. Cînd ajunse în camera ei căzu frîntă de oboseală şi, întinzîndu-se pe pat, adormi îndată.

Se trezi din pricina unor zgomote şi recunoscu delicatul „cioc-cioc" în uşă al soţului ei, dar nu răspunse, fiindu-i indiferent dacă va intra sau nu. Stormer se strecură înăuntru fără zgomot. Dacă va vedea că nu e trează, n-o va deştepta. Rămase deci nemişcată, urmărindu-l cum se aşeza călare pe un scaun, cu braţele încrucişate pe spătarul lui şi cu bărbia sprijinită pe ele, privind-o stăruitor. Printre gene reuşea, fără să-şi dea seama cum, să-i vadă clar numai faţa, percepută şi mai intens în aceste condiţii. Nu se jena deloc de acest examen reciproc, în care ea era cea mai avantajată.

El nu-i mărturisise niciodată ce gîndea, nu-i dezvăluise ce se ascundea în dosul ochilor săi ironici şi strălucitori. Poate se va lămuri acum ! Rămase deci culcată, privindu-l cu o aţîţare concentrată, asemănătoare aceleia cu care cineva ar cerceta printr-o lupă o floricică de cîmp, urmărind cum îşi măreşte volumul pînă ajunge ca o impunătoare floare de seră.

în mintea ei își făcea următoarea socoteală : „Acum mă privește cu adevăratul lui *eu*, renunțînd la carapacea cu care se acoperă în prezența mea".

La început ochii i se părură ascunși în obișnuita lor strălucire, chipul păstrîndu-și aceeași expresie formală ; apoi, treptat, se schimbă într-atît încît cu greu l-ai fi putut recunoaște. Aparențele, strălucirea, topiră ceea ce se afla în dosul lor, la fel cum se evaporează roua înghețată de pe iarbă.

Sufletul i se strînse ca și cum s-ar fi identificat cu ceea ce vedea el : ceva fără importanță, ceva neglijabil. Da, chipul lui era acela al unui om privind ceva de neînțeles și, mai ales, nefolositor, ceva lipsit de suflet, o ființă dintr-o specie inferioară, diferită de a lui și care nu putea să prezinte un interes real pentru un bărbat. Fața lui mărturisea tacit această convingere, atît de temeinică și de intimă, încît izbucnise, desigur, din străfundurile ființei lui, instinctivă și de neschimbat. Deci acesta era el cel adevărat ! Un bărbat care disprețuia femeile !

Primul gînd fusese : „Și e însurat ! Ce fatalitate !" iar al doilea : „Dacă el crede asta, s-ar putea ca mii de bărbați să simtă la fel. Oare sînt eu, și toate femeile, chiar așa cum ne cred ei ?"

Convingerea nezdruncinată mărturisită de privirea lui o făcu și pe ea, un moment, să creadă același lucru și se simți nenorocită. Apoi spiritul ei se revoltă cu atîta violență și sîngele îi zvîcni atît de puternic încît abia putu să răsufle liniștită. Cum de îndrăznea să o socotească o cantitate neglijabilă, o masă de carne lipsită de suflet, plină de toane ciudate și de senzualitate ? Nu, de o mie de ori, nu !

El era cel fără suflet, o ființă stearpă, care, cu o superioritate bolnăvicioasă, voia s-o renege și o dată cu ea pe toate femeile ! Privirea aceea fixă mărturisea că o considera o păpușă pe care erau lipite etichetele : suflet, spirit, drepturi, responsabilități, demnitate, libertate — toate numai vorbe. Era josnic și dezgustător s-o socotească astfel !

În ea se dădea o adevărată luptă între dorința de a se ridica și a-i striga aceste cuvinte și conștiința că ar fi stupid, nedemn, și chiar nebunesc să-i arate că a priceput ceea ce el nu va admite niciodată sau chiar nu va înțelege că i s-a revelat ei. Și atunci fu năpădită de un fel de cinism — și asta o salvă. Ce treabă hazlie mai era și căsătoria : să trăiești cu un om atîția ani și să nu afli niciodată ce gîndește

cu adevărat. Acum era sigură ca dacă s-ar duce și i-ar spune : „Sînt îndrăgostită de tînărul ăsta !" n-ar face decît să-și lase colțul gurii în jos și să-i răspundă cu intonația lui cea mai ironică : „Într-adevăr ? Foarte interesant !" fără să-și schimbe cu o iotă părerile despre ea, ci căpătînd încă o dată confirmarea convingerilor sale că nu era decît o cantitate neglijabilă, o stranie specie de animal inferior, care nu-l interesa prea mult. Cînd tocmai simțea că nu se mai poate stăpîni, el se ridică, se îndreptă în vîrful picioarelor spre ușă, o deschise fără zgomot și ieși.

Îndată ce Stormer închise ușa, Anna sări din pat. Așadar era legată de un om pentru care ea și femeile în general nici nu existau.

I se părea că făcuse o descoperire esențială, că aflase cheia tuturor lucrurilor care o uimiseră și o mîhniseră în căsnicia lor. Dacă într-adevăr, în sinea lui o disprețuia din toată inima, nu putea și ea decît să-l disprețuiască, la rîndul ei, pentru uscăciunea, mărginirea și prostia lui. Dar știa foarte bine că acest dispreț n-o să-i zdruncine convingerile citite pe fața lui ; era apărat ca de un zid de credința în deșteptăciunea lui și de convingerea superiorității sale. El se afla pentru totdeauna în cetate, pe cînd ea va trebui să fie mereu doar asediatoare. Acum însă ce importanță mai avea ?

În seara aceea stărui mult timp asupra toaletei, deși de obicei se grăbea și nu era prea atentă cu ținuta ei. Avea gîtul ars de soare și șovăia dacă să-și ascundă bronzul sub pudră ori să-și lase neatinsă culoarea ei de țigancă. Rămase așa fiindcă bronzul îi scotea în evidență ochii, asemănători unui ghețar, genele negre și părul cu reflexe nebănuite.

Cînd sună clopotul pentru masă trecu pe lîngă ușa soțului ei fără să bată ca de obicei și coborî singură.

În hol zări cîțiva dintre englezii din grupul întîlnit la refugiul de pe munte. N-o salutară, arătîndu-se brusc interesați de barometru, dar simți cum ochii lor o fixau stăruitor.

Se așeză ca să aștepte și deodată băgă de seamă că din cealaltă parte a sălii venea tînărul, călcînd ca și cum ar fi umblat prin somn. Nu scotea nici un cuvînt, dar cum arăta ! Inima începu să-i bată. Sosise oare clipa pe care o așteptase atît ? Dacă într-adevăr venise, va avea oare curajul să se folosească de ea ? Apoi îl văzu pe bărbatul ei cum coboară

scările, salutînd grupul de englezi și auzi vocile lor tărăgănate. Își ridică privirea spre băiat și-l întrebă repede :

— A fost o zi fericită ?

Era încîntată că pe fața lui se menținea — datorită ei — acea expresie ca și cum ar fi uitat totul și n-ar fi văzut-o decît pe ea. În clipa aceea ochii lui aveau ceva aproape sfînt, exprimau o dorință arzătoare și în același timp o candoare extraordinară.

Era groaznic să știi că peste o clipă expresia aceea care îi era atît de dragă se va șterge de pe chipul lui și poate nu va mai reveni niciodată.

Soțul ei se apropiase. Să priceapă, dacă asta voia. Să vadă că putea să fie adorată de cineva, că nu toți o priveau ca pe un fel de ființă inferioară. Da, sigur că văzuse chipul tînărului și totuși expresia lui nu se schimbase ! Nu observase nimic ? Sau era ceva ce refuza, cu dispreț, să bage de seamă?

VII

PENTRU TÎNĂRUL LENNAN URMĂ

apoi o perioadă stranie, în care nu-și dădea seama de la un minut la altul dacă era sau nu fericit, căutînd să fie mereu cu Anna, agitîndu-se dacă nu reușea, necăjindu-se dacă ea vorbea sau zîmbea altuia ; cînd se afla însă alături de ea tot neliniștit și nemulțumit era, suferind din pricina timidității sale.

Într-o dimineață răcoroasă Anna cînta la pianul hotelului și el o asculta, crezînd că, atunci, ea îi aparține numai lui, cînd apăru un tînăr violonist german, palid, cu părul destul de lung și cu favoriți, cu o haină cafenie strîmtă, strînsă pe talie — o brută. Bineînțeles, peste puțin timp, acest animal tînăr o rugă să-l acompanieze ca și cînd cineva ar fi dorit să-l asculte cîntînd la vioara lui nesuferită !

Fiecare cuvînt sau zîmbet pe care Anna i-l adresa străinului îl răneau profund, crezînd că acesta o interesa mult mai mult decît el.

Simțea că i se pune o piatră pe inimă și se gîndea : „Dacă ea îl place n-ar trebui să-mi pese, dar nu pot ! Cum aș putea să nu mă sinchisesc ?“ Era groaznic s-o vezi zîmbind, iar pe tînărul animal aplecîndu-se spre ea. Vorbeau nemțește,

așa că nu putea înțelege ce discutau și asta era și mai dureros. Nu-și închipuise că se află pe lume asemenea chinuri.

Apoi se gîndi cum s-o facă și el să sufere. Lucrul acesta era însă teribil — și mai ales cum putea el să-i producă o suferință? Ei puțin îi păsa de el! El nu conta, pentru ea rămînea doar un tînăr oarecare. Și ceea ce i s-ar fi părut și mai îngrozitor — era să-l considere doar un băiat, pe el, care se credea atît de bătrîn! O clipă îi trecu prin minte că se amuza cu acel violonist numai ca să-l necăjească! Nu, n-ar fi fost capabilă de așa ceva niciodată! Dar bestia aceea arăta întocmai ca unul care s-ar fi bucurat să poată profita de zîmbetul ei. Ce grozav ar fi fost dacă — după ce violonistul i-ar fi spus Annei ceva necuviincios — el l-ar fi invitat la o plimbare prin pădure, unde, explicîndu-i mai întîi despre ce e vorba, i-ar fi tras o bătaie bună. Și după asta ar fi tăcut mîlc, n-ar fi încercat să se fălească în fața ei. Ar fi stat departe pînă l-ar fi chemat ea! Dar gîndul că Anna îl prefera pe acel tînăr în locul lui deveni atît de real, de zguduitor și de cumplit de dureros încît îl determină să se ridice brusc și să se îndrepte spre ușă. Oare îi va adresa vreun cuvînt înainte de a ieși din cameră, sau nici măcar nu va încerca să-l oprească? Dacă n-o va face, atunci era sigur că totul s-a sfîrșit; însemna că oricine prețuia în ochii ei mai mult decît el. Cei cîțiva pași pînă la ușă i se părură ca un drum spre eșafod. Oare îl va chema? Privi înapoi. Ea zîmbea. Dar el era incapabil să zîmbească, îl rănise prea adînc. Ieși și se repezi în ploaie cu capul gol. Cînd picăturile îi căzură pe obraji simți un fel de mulțumire. În curînd va fi ud pînă la piele. Poate se va îmbolnăvi. Aici, departe de ai lui, ea va trebui să-l îngrijească și poate bolnav fiind o să i se pară din nou mai plăcut decît acel animal tînăr și atunci... Ah! dacă ar putea să se îmbolnăvească! Pășind printre frunzele ude se îndreptă spre piciorul muntelui care se ridica în spatele hotelului. O potecă ducea pînă în vîrf și o luă pe ea, călcînd cu pași mari.

Supărarea începu să-i treacă, nu mai voia să se îmbolnăvească. Ploaia conteni, se ivi soarele și el urca mereu, din ce în ce mai sus. Va ajunge pînă în vîrf mai repede decît oricine. Asta putea s-o facă mai bine decît tînărul animal. Molifții pitici luară locul pinilor, apoi dispărură și ei, făcînd loc jnepilor și în cele din urmă muntelui pleșuv pe care el se

cățăra, agățîndu-se de tufișuri, cu răsuflarea tăiată, cu inima bătîndu-i puternic și cu transpirația curgîndu-i în ochi. Acum nu mai simțea nimic, se întreba doar dacă o să poată ajunge pînă în vîrf înainte de a se prăbuși epuizat. Îi bătea inima atît de tare, încît i se părea că va muri, dar era mai bine să moară decît să se oprească și să renunțe la numai cîțiva metri înainte de țintă. În cele din urmă ajunse împleticindu-se pe micul platou din vîrf. Zăcu mai mult de zece minute cu fața în jos fără să se miște, apoi se întoarse pe spate. Inima nu-i mai ticăia atît de nebunește, respira cu lăcomie, întinzîndu-și brațele pe iarba aburindă. Se simțea fericit. Era minunat aici, sus, cu soarele strălucind fierbinte pe un cer senin, albastru. Ce mici păreau toate acolo, jos : hotelul, satul, casele, copacii — niște jucărioare ! Pînă atunci nu simțise niciodată adevărata bucurie de a te afla la mari înălțimi. Norii de ploaie, ca niște umbre albe, uriașe, sfîșiați și alungați spre sud, de-a lungul munților, păreau o armată de giganți cu care și cai albi ce se îndepărtau în goană. Bruse se gîndi : „Dacă aș fi murit cînd îmi bătea inima atît de tare, ar fi avut oare vreo importanță ? Totul ar fi fost ca și mai înainte : soarele ar fi strălucit pe cerul la fel de albastru, iar jucăriile din vale ar fi rămas neschimbate."

Gelozia lui de acum un ceas era un fleac, el însuși nu valora nimic. Ce importanță mai avea faptul că ea fusese atît de drăguță cu băiatul acela în haină cafenie ? Ce însemnătate mai putea să aibă cînd totul în jur era atît de grandios, iar el doar un crîmpei, ceva atît de infim ?

Pe marginea platoului, pentru a însemna cel mai înalt punct, cineva ridicase o cruce rudimentară, ce se profila pe cerul albastru. Strîmbă și înclinată, părea nelalocul ei acolo sus ; un lucru de prost gust, ca și cum oamenii mînați doar de o idee fixă o aduseseră acolo fără să țină seama dacă se potrivea sau nu cu ceea ce se afla în jurul ei. La fel de nepotrivită ca și crucea putea să pară și o piatră din aceste stînci așezată în biserica plăcută și întunecoasă unde o lăsase deunăzi pe Anna. Fu trezit de freamătul unei învălmășeli, de fornăituri și de sunete de tălăngi. O capră mare, cenușie, se cățărase pînă acolo și îi adulmeca părul ; era cea dintîi dintr-o turmă de capre care se îngrămădiră curînd în jurul lui, cu bărbițele și cozile lor unici și caraghioase, privindu-l curioase, cu ochii lor galbeni cercetători, cu pupila pre-

lungă. Foarte blînde animale și prietenoase! Ce modele drăguțe pentru un sculptor! Rămase neclintit (învățase de la tutorele lui, pescar, că trebuie să te comporți totdeauna astfel în prezența animalelor) în timp ce țapul, care conducea turma, îl lingea pe gît. Limba lui lungă și aspră atingîndu-i pielea îi dădea o senzație plăcută, deșteptîndu-i un sentiment profund și ciudat de solidaritate.

Își stăpîni cu greu impulsul de a mîngîia animalul pe bot. Se părea acum că toate caprele ar fi vrut să simtă gustul pielii de pe gîtul lui, dar unele erau sfioase și abia-l atingeau, astfel că el se gîdilă, nemaiputîndu-și stăpîni rîsul; la sunetul acesta ciudat caprele se retraseră și-l priviră. Nu păreau să fie păzite de cineva dar mai apoi îl zări la cîțiva pași, în umbra unei stînci, pe cioban — un băiat de vîrsta lui — stînd nemișcat. Ce singur trebuie să se simtă toată ziua în vîrful munților! Poate că vorbea cu caprele lui. Arăta ca și cum ar fi putut într-adevăr s-o facă. Aici, sus, îți veneau idei ciudate: să afli tot ce se putea ști despre stînci, și nori, și animale. Ciobanul fluieră într-un fel anume și în turma de capre se petrecu ceva — Lennan n-ar fi putut spune exact ce — dar aducea a un fel de răspuns, de consimțire. Apoi ciobanul ieși din umbră și se îndreptă către marginea platoului unde două capre care pășteau acolo își vîrîră botul în mîinile lui și i se frecară de picioare. Grupul celor trei arăta splendid, profilat pe cer, pe muchia muntelui...

În seara aceea, după cină, sufrageria fu pregătită pentru dans, astfel ca oaspeții să se poată bucura de libertatea și veselia care pluteau în aer. Și într-adevăr nu peste mult timp o pereche începu să alunece în sus și-n jos pe parchetul lustruit, dansînd în felul caracteristic al celor care frecventau des hotelurile. Apoi trei perechi de italieni se avîntară în mijlocul sufrageriei, rotindu-se neîntrerupt și privindu-se fix; cîțiva americani incitați de exemplul lor începură să se miște înainte și înapoi. Doi dintre englezii „înfumurați" porniră și ei, amuzați. Lui Lennan i se păru că toți dansau foarte bine, mai bine decît ar fi făcut-o el. Să îndrăznească oare s-o invite la dans? Dar îl zări pe tînărul violonist îndreptîndu-se spre ea, o văzu ridicîndu-se și luîndu-l de braț și apoi pierzîndu-se amîndoi în sala de dans. Își sprijini fruntea de geam,

cu o senzație de sfîrșeală, de înfrîngere și rămase uitîndu-se afară, la lumina lunii, fără să vadă nimic. Auzi cum i se rostește numele — profesorul se afla lîngă el.

— Dumneata și cu mine trebuie să ne consolăm unul pe altul. Dansul e pentru cei tineri, nu ?

Din fericire băiatul știa instinctiv, dar și ca urmare a educației primite, să nu-și dezvăluie starea sufletească și să fie agreabil chiar și atunci cînd suferea.

— Da, domnule. Afară e o splendidă noapte cu lună, nu-i așa ?

— Ah, da, splendidă ! Cînd eram de vîrsta dumitale socoteam că această lumină fantastică e cel mai frumos lucru din lume, dar cu timpul, Lennan, ajungi să-ți dai seama că nu poți s-o admiri de unul singur și asta-i treaba cea mai grea. Spune-mi, crezi că femeile sînt niște ființe responsabile ? Mi-ar plăcea să cunosc părerea dumitale.

Era ironic, bineînțeles — totuși în dosul acestor cuvinte se ascundea ceva !

— Cred că dumneavoastră ar trebui să vă spuneți părerea mai întîi.

— Dragul meu Lennan, experiența mea e egală cu zero !

Vorbind astfel, profesorul se dovedea foarte puțin amabil față de Anna. Nu-i va răspunde. Numai de-ar pleca odată ! Muzica încetă. Se vede că cei doi stăteau de vorbă undeva, afară ! Făcu o sforțare și zise :

— În dimineața asta m-am urcat pe munte pînă la cruce. Erau acolo niște capre foarte drăguțe.

Și deodată o văzu apropiindu-se. Era singură, aprinsă la față și zîmbea ; îl frapă faptul că rochia ei părea de aceeași culoare ca și lumina lunii.

— Harold, vrei să dansezi ?

El ar fi putut să răspundă „da" și atunci ea ar fi plecat din nou de lîngă el ! Dar profesorul se înclină ușor și spuse cu zîmbetul lui obișnuit :

— Lennan și cu mine am căzut de acord că dansul e pentru cei tineri.

— Cîteodată cei bătrîni trebuie să se sacrifice. Mark, dansezi ?

În spatele lui îl auzi pe profesor murmurînd :

— Ah, Lennan ! M-ai trădat !

Cei cîțiva pași străbătuți în tăcere împreună pînă în sala de dans au constituit poate cea mai fericită clipă trăită cîndva de el. Nici n-ar fi fost cazul să fie îngrijorat de felul cum dansa ! Era adevărat că nu dansa perfect, dar se străduia să facă față dansului ei, atît de ușor, de ferm, de suplu ! Era minunat să dansezi cu ea. Numai cînd muzica încetă și se așezară, își dădu seama cît de tare i se învîrtea capul. Avea o senzație stranie, într-adevăr foarte stranie ! O auzi întrebîndu-l :

— Ce s-a întîmplat, băiete dragă ? Ești alb ca varul...

Fără să-și dea seama ce face își plecă fruntea spre mîna ei rezemată pe brațul lui și pe urmă nu mai știu ce se întîmplă fiindcă leșină.

VIII

BĂIATUL ERA ÎNCĂ ÎN EPOCA DE creștere — și se obosise peste măsură dimineața ! Asta explica totul ! Își venise în fire foarte repede și se dusese să se culce fără să fie ajutat. Dar ce scenă penibilă pentru el ! Nu s-a rușinat nimeni vreodată mai mult decît el de acea slăbiciune nefirească. Acum cînd într-adevăr se simțea rău, nu putea suporta gîndul să fie îngrijit de cineva. Plecase aproape fără să-și ia rămas bun. Abia în pat își reaminti expresia feței ei cînd ieșise : palidă și nefericită părea că-l roagă s-o ierte, ca și cînd ar fi fost ceva de iertat ! Ca și cînd nu l-ar fi făcut pe deplin fericit atunci cînd dansase cu el. Ardea de dorința de a-i spune : „Dacă în fiecare zi aș putea să stau măcar un minut atît de aproape de dumneata, atunci toate celelalte n-ar mai conta !" Poate că mîine dimineață își va lua inima în dinți și-i va repeta fraza aceasta. Cum stătea culcat, mai simțea încă o senzație ciudată. Uitase să apropie obloanele de la fereastră și razele lunii pătrundeau înăuntru ; dar era prea leneș, prea somnoros ca să se scoale să le închidă. Îi dăduseră cam mult coniac și se vede că de aceea era atît de moleșit. Nu era bolnav, ci doar amețit, ca și cum ar fi visat, ca și cum n-ar mai fi avut nici o dorință de a se mișca.

Numai să stea întins acolo și să privească lumina difuză a lunii, să asculte muzica răsunînd undeva, jos, departe și să simtă încă apropierea ei ca atunci cînd dansase legănîndu-se, iar în tot acest timp să fie învăluit de mireasma florilor ! Gîndurile lui se topeau în visuri, visurile în gînduri — toate de neprețuit și fantastice. I se păru că razele lunii se adunaseră într-o singură fîșie. Se auzi o bătaie în ușă, o alunecare și o siluetă se desprinse din mănunchiul de raze îndreptîndu-se spre el. Veni atît de aproape încît îi simți căldura pe frunte, o auzi cum suspină, șovăie, apoi se retrage fără zgomot și dispare. Chiar atunci se vede că se prăbușise într-un somn fără vise...

Ce oră să fi fost cînd îl trezise acel delicat ciocănit și-l văzuse pe profesor stînd în pragul ușii, cu o ceașcă de ceai în mînă ?

Se simțea bine tînărul Lennan ? Da, se simțea foarte bine. — va coborî îndată. Era extrem de amabil domnul Stormer că venise să-l vadă. E adevărat, n-avea nevoie de nimic. Da, da ; dar persoanele „schiloade" și „șchioape" au nevoie de îngrijire !

În clipa aceea chipul lui i se păru băiatului foarte blînd — profesorul rîdea de el, dar nu prea mult. Și fusese foarte gentil că venise și stătuse acolo cît își băuse el ceaiul.

Se simțea într-adevăr bine, îl durea doar puțin capul. În timp ce se îmbrăca se opri de cîteva ori încercînd să-și amintească. Fîșia aceea argintie fusese numai lumina lunii ? Fusese o frîntură dintr-un vis sau fusese, ceea ce era foarte posibil, Anna, cu rochia ei de culoarea luminii de lună ? De ce nu rămăsese treaz ? Nu va îndrăzni s-o întrebe și nu va ști niciodată dacă amintirea vagă a arsurii de pe fruntea lui fusese sau nu un sărut.

Își luă micul dejun singur, în sufrageria unde dansaseră. Îl așteptau două scrisori. Una de la tutorele lui care se plîngea că nu prinde păstrăvi și-i trimitea bani ; cealaltă de la sora lui. Logodnicul ei, un diplomat foarte tînăr, atașat pe lîngă ambasada din Roma, se temea că va fi rechemat din concediu. Trebuiau deci să se căsătorească imediat. Nu era exclus să aibă nevoie chiar de o dispensă specială. Era un noroc că Mark se întorcea atît de repede. Aveau neapărată nevoie de el să le fie cavaler de onoare. Singura domnișoară de onoare va fi Sylvia... Sylvia Doone ? Dar nu era decît un

copil ! Și-și aminti de o fetiță într-o rochie foarte scurtă, de olandă, cu păr bălai, cu ochi frumoși albaștri și o față atît de albă că părea aproape transparentă.

Dar asta se întîmplase cu șase ani în urmă ; Sylvia s-ar putea să nu mai umble acum cu rochie scurtă, deasupra genunchilor, nici să poarte mărgele, nici să se teamă de tauri imaginari. Era ridicol să fii cavaler de onoare — puteau să găsească unul adevărat !

Uită însă repede de toate — pentru că afară, pe terasă, o văzu pe *ea*. Grăbindu-se să ajungă la Anna trecu pe lîngă cîțiva englezi „înfumurați" care-l priviră chiorîș.

S-ar fi putut ca întîmplarea de aseară să-i fi surprins neplăcut. Un student de la Oxford să leșine într-un hotel ! Nu era deloc frumos !...

Cînd ajunse lîngă ea își recăpătă curajul.

— A fost oare numai lumina lunii ?

— Numai lumina lunii.

— Dar era fierbinte !

Cum ea tăcea fu năpădit de aceeași bucurie covîrșitoare ca pe vremea cînd — elev fiind — ieșea primul într-un concurs.

Urmă însă o lovitură îngrozitoare. Ghidul obișnuit al profesorului apăru pe neașteptate, după ce condusese o grupă de nemți într-o ascensiune. În Stormer se treziră vechile pasiuni. Voia să pornească în după-amiaza aceea spre o cabană și în zorii zilei următoare să escaladeze un pisc. Dar Lennan n-avea voie să meargă. De ce ? Din pricina leșinului din seara trecută și fiindcă el nu era ceea ce ei numeau în mod stupid un „alpinist încercat".

Ei, aș ! Acolo unde ea putea — el *trebuia* să meargă. Îl considerau deci un copil ? Mai mult ca sigur că ar fi putut să urce afurisitul acela de munte. Și asta numai pentru că ea nu insistase să-l ia ! Nu-l socotea destul de bărbat ! Își închipuia că nu era în stare să urce acolo unde putea urca soțul ei ? Și dacă era primejdios, cu atît mai mult nu trebuia să plece fără el — lucrul acesta era pur și simplu crud ! Dar Anna se mulțumi doar să zîmbească și el fugi de lîngă ea fără să-și dea seama că supărarea lui o făcuse fericită.

În după-amiaza aceea plecară fără el. Ce gînduri negre, profunde îl cuprinseră ! Cu cîtă pasiune își ura tinerețea ! Cîte planuri țesea : ea să se întoarcă și să afle că el a ple-

cat undeva, pe munte ; pe un drum mult mai periculos şi mai obositor !

Dacă oamenii nu voiau să-l ia în ascensiuni, va pleca singur. Toţi erau de acord că ascensiunile solitare erau primejdioase ! Şi vina va fi numai a ei. O să aibă remuşcări. Se va scula şi va porni înainte de ivirea zorilor, îşi va pregăti din vreme lucrurile şi-şi va umple bidonul. În seara aceea lumina lunii era mai tulburătoare ca oricînd, munţii păreau fantomele imense ale propriilor lor siluete. Şi ea se afla acolo, în cabană, fără el ! Se scurse mult timp pînă aţipi, cugetînd la necazurile sale, propunîndu-şi să nu doarmă deloc, ca la ora trei să fie gata de plecare. Se trezi însă la nouă. Furia i se spulberase, se simţea numai neliniştit şi ruşinat. Decît să fi fugit atunci, ar fi putut mai curînd să-i însoţească pînă la refugiu şi să rămînă peste noapte acolo. Acum îi păru rău că fusese atît de nebun şi de nesocotit. Trebuia să încerce să-şi îndrepte măcar în parte greşeala. Dacă pornea neîntîrziat spre cabană i-ar fi întîlnit la coborîre şi i-ar fi putut întovărăşi pînă acasă.

Sorbi în grabă cafeaua şi plecă. La început merse pe cărarea cea bună, apoi, în pădure, se rătăci, dar în cele din urmă regăsi poteca, ajungînd la refugiu abia pe la ora două !

Da ! Grupul începuse ascensiunea în zori — fuseseră văzuţi, fuseseră auzite „chiuiturile" lor pe vîrf.

Gewiss[1] ! *Gewiss !* Nu se vor întoarce însă pe acelaşi drum. O, nu ! Vor merge spre casă coborînd spre vest, prin cealaltă trecătoare. Vor ajunge la hotel înaintea tînărului *Herr* !

Ciudat, dar Mark află toate acestea aproape cu uşurare. Să fi fost de vină drumul lung pe care-l făcuse singur ori altitudinea ? Sau poate pur şi simplu foamea ce-l cuprinsese ? Sau oamenii aceştia simpatici şi prietenoşi din refugiu şi fata patronilor, cu chipul ei proaspăt, cu o nostimă beretă neagră, marinărească, cu panglici lungi, cu o vestă de catifea şi cu o purtare atît de firească ; sau vederea văcuţelor albe-argintii frecîndu-şi botul lat şi negru de mîna ei ? Oare ce-l eliberase din starea de agitaţie în care se afla, făcîndu-l fericit şi mulţumit ? Mark nu ştia că întotdeauna lucrurile cele mai noi îi umplu de uimire pe „puii de animal" care se zbenguie.

[1] Desigur (germ.).

Zăbovi mult după-masă, încercînd să deseneze vacile pitice, urmărind razele de soare pe obrajii acelei fete drăguțe și încercînd să vorbească cu ea nemțește.

Iar cînd în cele din urmă spuse : *„Adieu"* și ea murmură : *„Küss die Hand.*[1] *Adieu"* avu o strîngere de inimă... Minunată și stranie este inima unui bărbat !... Cu toate acestea cînd se apropie de casă, începu să se grăbească și pînă la urmă chiar să alerge. De ce zăbovise acolo atît de mult ? Poate că Anna revenise și-l aștepta, poate că animalul acela tînăr, violonistul era cu ea ! Sosi la hotel tocmai la timp ca să se îmbrace și să coboare în goană la cină.

Ah ! Ei erau, desigur, obosiți și se odihneau în camerele lor. Stătu la masă cît putu mai liniștit, dar se ridică înainte de desert și zbură pe scări. O clipă ezită, la care ușă să bată ? Apoi bătu sfios la ușa ei. Nici un răspuns ! Ciocăni mai tare în ușa profesorului. La fel ! Însemna că nu se întorseseră ! Nu se întorseseră ? Ce-ar putea să însemne asta ? Sau poate că amîndoi dormeau. Mai bătu încă o dată în ușa ei, apoi, deznădăjduit, apăsă pe clanță și aruncă înăuntru o privire fugară. Camera era goală, neatinsă, cu toate lucrurile la locul lor ! Nu reveniseră ! Se întoarse și alergă iar jos, pe scări. Toți se ridicaseră de la masă și el nimeri într-un grup de englezi „înfumurați" care discutau despre un accident alpin petrecut în Elveția. Ascultă, simțindu-se deodată foarte rău. Unul dintre ei, „înfumuratul" cel scund, cu barba căruntă, îl întrebă aproape în șoaptă :

— Astă-seară iar ești singur ? Stormerii nu s-au întors ?

Lennan se străduí să-i răspundă, dar i se puse un nod în gît și nu putu decît să clatine din cap afirmativ.

— Cred că aveau un ghid cu ei, continuă englezul „înfumurat".

De data aceasta Lennan reuși să îngaime :

— Da, domnule.

— Mi se pare că Stormer e un alpinist încercat și, întorcîndu-se spre doamna căreia tinerii „înfumurați" îi spuneau *„madre"* adaugă :

— Pentru mine farmecul nemărginit al ascensiunilor montane constă în faptul că te afli mereu departe de mulțime, liber...

---

[1] Sărut mîna (germ.).

Mama tinerilor „înfumurați", uitîndu-se la Lennan, cu ochii pe jumătate închiși, răspunse :

— Pentru mine aceasta ar constitui un dezavantaj ; îmi place întotdeauna să fiu alături de semenii mei.

„Înfumuratul" cu barba cărunță murmură cu voce stinsă :

— E primejdios să afirmi așa ceva într-un hotel !

Continuară să discute, dar Lennan nu-i mai urmărea, cufundîndu-se deodată într-o spaimă bolnăvicioasă.

Față de acești englezi „înfumurați", care se credeau mai presus de toate simțămintele obișnuite nu putea să-și manifeste îngrijorarea. De altfel îl și priveau pieziș, din seara cînd leșinase.

Apoi pricepu că în juru-i se făceau fel de fel de presupuneri în legătură cu ceea ce li s-ar fi putut întîmpla Stormerilor. Coborîșul era anevoios, trecea printr-o porțiune dificilă. „Înfumuratul" al cărui guler acum nu mai arăta mototolit spuse că lui nu-i plac femeile care fac ascensiuni. Era unul din semnele „acestor vremuri" pe care îl deplîngea profund. Mama tinerilor „înfumurați" îl puse la punct imediat. Era de acord că, în practică, ascensiunile nu erau prea nimerite pentru o femeie, dar teoretic nu înțelegea de ce ele nu s-ar fi încumetat să le facă. Un american din apropiere îi puse pe toți în încurcătură afirmînd că s-ar putea să-și schimbe în curînd opiniile. Lennan se îndreptă spre ușa de la intrare. Luna tocmai se ridicase dinspre miazăzi și în dreptul ei se zărea muntele unde se făcuse ascensiunea. Dar ce vedenii avu atunci! O zări pe Anna zăcînd moartă ; apoi se văzu pe sine coborînd în lumina lunii și scoțînd-o dintr-o prăpastie primejdioasă, încă în viață, dar pe jumătate înghețată. I se părea că și o asemenea situație era de preferat ignoranței în care se zbătea. Oamenii ieșiră afară scăldați de lumina lunii și-i cercetară curioși fața neclintită, ochii cu o privire atît de fixă. Unul sau doi îl întrebară dacă era îngrijorat și el le răspunse:

O, nu, mulțumesc !

Se va alcătui în curînd o echipă de salvare. Oare cît de repede ? Trebuia, neapărat, să facă parte din ea ! Nu-l va putea opri nimeni de data asta ! Și, brusc, se gîndi : „Ah, toate astea se întîmplă din pricină că azi după-masă am stat de vorbă, acolo sus, cu fata aceea, uitînd-o pe Anna !"

Tocmai în clipa aceea auzi larmă în spatele lui. Era grupul lor coborînd pe cărare spre o ușă laterală — iar ea se afla

în frunte — cu rucsacul și alpenstock-ul și zîmbea. Instinctiv se ascunse în dosul unor plante. Trecură. Fața ei bronzată, cu umerii obrajilor proeminenți și cu ochii adînciți în orbite, părea inundată de fericire ; Anna zîmbea istovită, dar triumfătoare. Nu putu să suporte scena aceasta și, după ce grupul trecu, se furișă în pădure și se aruncă la pămînt, în beznă, cu fața în jos, încercînd să-și înăbușe plînsul care-i clocotea în gît.

IX

A DOUA ZI SE SIMȚI FOARTE FERICIT.

toată după-amiaza stătuse întins la picioarele ei la marginea unei păduri, privind cerul printre ramurile de molift. Era atît de minunat să te afli în mijlocul naturii nemuritoare, atît de prolifică și de grandioasă !

Ieri, coborînd de la refugiu văzuse probabil cea mai mare statuie din lume — o stîncă semănînd cu o femeie îmbrobodită. De aici, de jos, părea mai degrabă figura unui bărbat bărbos cu mîna pusă streașină la ochi. Oare Anna o văzuse ? Oare băgase de seamă cum munții, în lumina lunii sau în zorii zilei căpătau forme de animale ? Lucrul ce-l dorea cel mai mult în viață era să poată făuri imagini felurite de oameni, de animale, de ființe de tot felul, care să semene, să posede și să dezvăluie spiritul naturii în așa fel încît uitîndu-te la ele să fii stăpînit de aceeași bucurie pe care o simți cînd privești copacii, animalele, stîncile și chiar pe unii oameni, dar nu pe englezii „înfumurați".

„Era deci foarte hotărît să studieze artele ?"

„Da, desigur !"

„Așadar voia să părăsească Oxfordul ?"

„Nu, oh, nu ! Dar într-o zi va fi nevoit s-o facă."

Ea observă :

— Unii nu pleacă niciodată !

Și el răspunse imediat :

— Sigur că nu voi dori niciodată să părăsesc Oxfordul cît vreme sînteți și dumneavoastră acolo.

O auzi respirînd adînc.

— Ba da! Vei voi! Acum ajută-mă să mă ridic!

Şi porniră înapoi către hotel.

Anna intră, iar el rămase afară pe terasă, neliniştit şi nefericit pentru că ea nu mai era acolo. Cineva îi vorbi din apropiere:

— Ei bine, amice Lennan, reflectezi sau eşti cuprins de melancolie?

Cufundat într-unul din acele scaune înalte de paie, ce te izolau de restul lumii, îl văzu pe profesor, rezemat de spetează, cu capul lăsat într-o parte şi cu vîrful degetelor împreunate. Stînd acolo nemişcat arăta ca un idol — şi totuşi ieri se căţărase pe munţi!

— Învesceleşte-te! Necazurile vor veni mai tîrziu! Cînd eram de vîrsta ta îmi amintesc ce jignit m-am simţit că nu mi se îngăduia să risc viaţa celorlalţi.

Lennan bîlbîi:

— Nu la asta mă gîndeam, dar credeam că acolo unde doamna Stormer e în stare să meargă, pot merge şi eu.

— Ah! Cu toată admiraţia ce i-o nutrim nu prea putem să recunoaştem că e aşa cînd e vorba să fim sinceri.

Băiatul avu o izbucnire înflăcărată de lealitate:

— Nu-i adevărat. O socotesc pe doamna Stormer tot atît de bună ca orice bărbat, numai, numai că...

— Nu la fel de bună ca dumneata?

— De o sută de ori mai bună, domnule!

Stormer zîmbi. Monstru ironic!

— Lennan, fereşte-te de hiperbole.

— Ştiu că nu mă pricep la ascensiuni, izbucni din nou băiatul, dar cred că acolo unde ea îşi risca viaţa trebuia să mă aflu şi eu!

— Bun. Asta-mi place!

Rosti cuvintele fără nici un pic de ironie încît băiatul se simţi tulburat.

— Eşti tînăr, frate Lennan, continuă profesorul. La ce vîrstă crezi că încep bărbaţii să fie discreţi? Fiindcă ăsta-i un lucru pe care trebuie să ţi-l aminteşti mereu. Femeile n-au în nici un caz vreuna din aceste calităţi.

— Cred că femeile sînt tot ceea ce e mai preţios pe lume, replică tînărul.

— Dac-ai putea să-ți păstrezi această părere cît mai mult timp !

Profesorul se sculase și-și cerceta ironic genunchii.

— Puțin cam țepeni ! Să-mi aduci la cunoștință cînd o să-ți schimbi părerea.

— N-o să mi-o schimb niciodată, domnule.

— Ah ! Ah ! Niciodată e un cuvînt mare, Lennan. Mă duc să beau un ceai — și se îndepărtă zîmbind, bătîndu-și parcă joc de propria lui înțepeneală.

Lennan rămase pe loc, cu obrajii în flăcări. Din nou cuvintele profesorului păreau îndreptate împotriva ei. Cum de putea un bărbat să facă asemenea afirmații despre femei ? Dacă erau adevărate, el nu voia să le știe, iar dacă nu, era nepotrivit să le spui. E îngrozitor să fii lipsit de sentimente generoase, să fii veșnic ironic. E cumplit să fii aidoma englezilor „înfumurați", cu singura deosebire că bătrînul Stormer era mult mai interesant și mai inteligent decît ei — infinit mai mult, dar tot atît de „superior". „Unii nu pleacă niciodată !" Oare Anna voise să înțeleagă prin asta că nu sînt capabili să se rupă de superioritatea lor" ?

Chiar jos, în vale, o țărancă cosea și aduna iarba. Ți-o puteai închipui pe Anna făcînd același lucru și arătînd splendid cu o batistă colorată pe cap ; ți-o puteai închipui făcînd orice lucru simplu, dar nu ți-l puteai închipui pe bătrînul Stormer ocupîndu-se de altceva decît de ceea ce se ocupa. Și dintr-o dată tînărul se simți nefericit, copleșit de imaginea acestor vieți nepotrivite și hotărî în sinea lui că nu va ajunge ca bătrînul Stormer atunci cînd va îmbătrîni !

Nu, ar prefera mai curînd să devină un adevărat monstru decît să fie așa !

Cînd urcă în camera lui să se schimbe pentru cină, văzu într-un pahar cu apă o garoafă mare, crestată. Cine o pusese acolo ? Cine altcineva putea s-o pună acolo decît ea ? Mirosea la fel ca garofițele de munte pe care le presărase peste el, dar mai profund, mai puternic — un parfum întunecat și dulce ce te învăluia.

Înainte de a și-o prinde la haină își lipi buzele de floare.

În seara aceea se organiza din nou dans — erau acum mai multe perechi și, în afară de pian, se auzeau sunetele unei viori. Anna purta o rochie neagră. N-o văzuse niciodată în negru. Își pudrase fața și gîtul arse de soare. Fu surprins cînd

o văzu pentru prima oară pudrată. Nu se gîndise că doamnele se fardează. Dar dacă ea o făcea, atunci fără îndoială că așa se cuvenea. Privirea lui nu o mai părăsea deloc. Îl zări pe tînărul violonist neamț învîrtindu-se în preajma ei și chiar dansînd de două ori cu ea ; o urmărise cum dansa cu alții, dar fără urmă de gelozie, calm, de parcă totul s-ar fi petrecut într-un vis. Ce însemna asta ? Fusese fermecat de ajunsese în starea asta ciudată, fermecat de floarea de la butonieră pe care i-o dăruise Anna ? De ce oare cînd dansa cu ea se simțea fericit chiar și atunci cînd tăceau ? Nu-l interesa dacă ea tăcea sau spunea ceva, nu aștepta nimic, nu dorea nimic. Chiar atunci cînd ieșiră împreună pe terasă, chiar cînd coborîră și se așezară pe o bancă de unde se vedeau în vale poienile cosite de țărani, el nu simțea nimic altceva decît o adorație visătoare, senină. Luna aflîndu-se încă dincolo de munți, noaptea era întunecoasă și îndemna la reverie. Mica orchestră cînta iarăși un vals, dar el stătea neclintit, golit de gînduri, ca și cum ar fi fost lipsit de orice posibilitate de a judeca și acționa. Nu se simțea nici o adiere și din floarea de la haină se înălța un parfum tulburător. Deodată inima-i încetă să mai bată. Anna se rezemase de el, și simți cum umărul ei îi apăsa brațul, iar părul îi mîngîia obrajii. Închise ochii și-și întoarse fața către ea. Buzele ei îi peceluiră gura cu un sărut ușor, fierbinte. Suspină și voi s-o cuprindă în brațe. Nu întîlni decît aerul. Tot ce mai auzi fu foșnetul rochiei măturînd iarba ! Floarea dispăruse și ea !

X

ANNA NU DORMI O CLIPĂ TOATĂ noaptea. N-o lasau să aţipească remuşcările sau amintirile amețitoare ? Simțea că sărutul ei fusese o crimă îndreptată nu împotriva soțului său sau a ei însăși, ci împotriva băiatului, căruia îi nimicise ceea ce avea mai sacru : iluziile. Dar nu se putea stăpîni să simtă o plăcere copleșitoare și nici nu încerca să uite ceea ce făptuise.

Așadar, el era gata să-i ofere puțină dragoste ! Atît de puțină în comparație cu a ei, dar totuși dragoste ! Altceva nici

nu mărturiseau fața lui cu ochii închiși, și gestul lui prin care parcă ar fi vrut să i se cuibărească la piept.

Se rușina cumva de micile ei violenții din ultimele zile, de zîmbetul oferit tînărului violonist, de întoarcerea atît de tîrzie din excursie, de floarea pe care i-o dăruise, sau de felul cum îl provocase, începînd din seara cînd soțul ei o privise intens fără să știe că ea îl observa? Nu, nu se simțea deloc rușinată. Ceea ce regreta era numai sărutul. O durea să se gîndească la asta, fiindcă în clipa aceea își dăduse seama că ucisese cu desăvîrșire sentimentul de dragoste maternă pe care i-l purtase, deșteptîndu-i și lui un alt simțămînt! Căci dacă ea constituia un mister pentru el, cîte nu reprezenta Mark pentru ea, cu înflăcărarea, reveriile, patima lui tinerească și inocența lui!

Ce-o să se facă dacă a nimicit în el încrederea, dacă i-a răpit candoarea, dacă a contribuit la prăbușirea unei stele? Ar putea să și-o ierte vreodată? Putea să îndure gîndul că din vina ei el va ajunge la fel ca toți ceilalți tineri, la fel ca violonistul, un bărbat cinic, socotind femeile — cum credeau ei — o „plăcere ușoară"? Era într-adevăr posibil să se schimbe într-atît încît să devină un tînăr cinic? Fără îndoială că nu, fiindcă altfel n-ar fi putut să-l iubească din prima clipă cînd l a cunoscut, afirmînd că este un „înger".

După sărutul — crima aceea, dacă era într-adevăr una — pe care i-l dăruise în întuneric — nu mai știu ce se întîmplase cu el, unde se dusese — poate că se plimbase o vreme sau poate că urcase de-a dreptul în camera lui. De ce-și stăvilise pasiunea, lăsîndu-l acolo și fugind din brațele lui? Lucrul acesta chiar ea însăși îl înțelegea anevoie. N-o oprise rușinea, și nici teama, poate respectul — dar respectul pentru ce? Pentru iubire, pentru o himeră, pentru taina dragostei, pentru tot ceea ce făcea ca aceasta să fie frumoasă, pentru tinerețea și poezia ei; o făcuse poate doar de dragul nopții tihnite și pline de întuneric și al mirosmei acelei flori — floarea întunecată a pasiunii — datorită căreia îl cucerise, floarea pe care i-o luase înapoi și o ținuse toată noaptea la căpătîiul ei, și pe care dimineața o pusese ofilită în sîn! Așteptase și jinduise atît amar de vreme această clipă, încît nu era de mirare dacă nu-și putea explica lămurit de ce făcuse așa și nu într-altfel!

Cum va mai putea acum să-l întîlnească și să i se uite în ochi? Oare aceștia se vor fi schimbat? Vor fi lipsiți de acea

privire sinceră pe care o îndrăgea atîta ? Așadar ea va trebui să fie aceea care să cugete la viitorul lor. Își repeta mereu : „N-o să-mi fie frică. Faptele s-au consumat. Am să iau ceea ce-mi oferă viața." La soțul ei nu se gîndea deloc.

Cînd îl văzu însă din nou pe tînăr pricepu că, după prima or sărutare, se întîmplase ceva inevitabil, ceva în afara lor. Mark se apropie de ea și, fără să scoată o vorbă, tremurînd din tot trupul îi întinse o telegramă cu următorul cuprins : *„Vino urgent. Căsătoria are loc imediat. Te așteptăm poimîine, Cicely."*

Pe măsură ce citea, cuvintele se estompau, iar fața băiatului o zărea ca prin ceață. Apoi, cu un efort, rosti liniștită :

— Sigur că trebuie să te duci. Nu poți să lipsești de la căsătoria singurei dumitale surori!

O privea fără s-o contrazică, iar ei îi fu greu să suporte acea privire care părea că știe atît de puțin.

— Nu-i nimic, doar cîteva zile. Te vei întoarce sau vom veni chiar noi la dumneata, spuse ea.

Într-o clipă fața lui se lumină.

— Veți veni într-adevăr cît se poate de repede, îndată ce... dacă vă vor invita ? Atunci nu-i nimic, eu, eu... apoi se opri gîtuit de emoție.

Ea vorbi din nou :

— Invită-ne ! Vom veni.

O apucă de mînă strîngîndu-i-o tare într-a lui, apoi o mîngîie, zicînd :

— Oh ! Ți-am strivit mîna !

Anna rîse luptîndu-se să nu izbucnească în plîns.

Trebuia să se pregătească de plecare în cîteva minute ca să prindă singurul tren care-l putea duce la timp acasă. Anna urcă în camera lui și-i ajută la împachetat. Inima îi era grea ca plumbul, dar neputînd să îndure tristețea de pe chipul lui vorbi veselă despre întoarcerea lor, îl întrebă despre casa lui, se informă cum se ajunge acolo, vorbi despre Oxford și semestrul următor. Cînd lucrurile băiatului fură strînse, îi înlănțui gîtul cu brațele, îl strînse o clipă la piept, apoi ieși.

Privind înapoi, din pragul ușii îl văzu pe Mark stînd la fel ca atunci cînd i se smulsese din brațe. Obrajii îi erau umezi și în timp ce cobora scările își șterse lacrimile. Cînd

se simți stăpînă pe ea ieși pe terasă. Soțul ei era acolo ; îl întrebă :

— Vii cu mine în oraș ? Vreau să cumpăr ceva.

El ridică din sprîncene, zîmbi vag și o urmă. Coborîră încet dealul mergînd pe lunga stradă a orășelului. Flecări tot timpul fără să știe despre ce, gîndindu-se mereu : „Acum va trece pe lîngă noi în trăsură. Acum va trece !"

Huruind, îi ajunseră din urmă mai multe trăsuri. În sfîrșit apăru și cea în care se afla el. Privind neclintit înainte, Mark nu-i zări. Îl auzi pe soțul ei spunînd :

— Hei ? ! Unde o fi pornit-o oare tînărul nostru prieten Lennan cu bagajele și cu o mutră de pui de leu la ananghie ?

Răspunse cu o voce ce încerca să fie sigură și clară :

— Trebuie să se fi întîmplat ceva neplăcut sau poate se duce la nunta surorii lui.

Simți că soțul ei o privea insistent și se întrebă cum o fi arătînd la față ; dar chiar în clipa aceea răsună foarte aproape de urechea ei cuvîntul „*Madre*" și fură înconjurați de o mică ceată de „englezi înfumurați".

XI

CEI PESTE TREIZECI DE KILOMETRI de drum fură pentru Mark poate partea cea mai neplăcută a călătoriei. E greu să suferi și în același timp să stai liniștit.

Noaptea trecută, după ce Anna plecase, rătăcise fără țintă prin beznă. Răsări apoi luna și băgă de seamă că se află sub streașina unui șopron în apropierea unei căsuțe în care totul era învăluit în întuneric și în tihnă : la picioarele lui se întindea, scăldat în argintul lunii, satul din vale, se distingeau acoperișurile caselor și turnurile, iar luminițele ferestrelor sclipeau ca într-o feerie.

În haine de seară, cu părul negru răvășit, ar fi constituit un spectacol straniu pentru stăpînii căsuței dacă din întîmplare l-ar fi văzut stînd rezemat de șopronul lor, în apropierea fînului proaspăt cosit, privind țintă drept înainte, într-o stare

le extaz meditativ. Dar aceştia erau oameni care ştiau să oreţuiască somnul.

Simţea acum că fusese deposedat de tot, că totul fusese nistuit de un viitor nedefinit. Oare va putea să-l determine e tutorele lui să-i invite la Hayle? Iar ei vor veni într-adevăr? Mai mult ca sigur că profesorul nu va voi să viziteze iişte meleaguri dintr-un fund de ţară — departe de biblioteci şi de toate celelalte! Se încruntă, gîndindu-se la profesor, dar nici un alt sentiment — în afară de nedumerire — nu-l stăpînea în aceste clipe. Dacă nu va putea să fie cu ei acolo, cum va reuşi să aştepte încă două luni pînă la începerea semestrului următor? Astfel i se perindau, fără încetare, gîndurile în timp ce caii mergeau la trap, ducîndu-l mereu mai departe de ea. În tren se simţi mai bine; îl amuză mulţimea ciudată de străini, îl interesară chipurile noi şi locurile necunoscute, apoi îl prinse somnul — şi picoti noaptea întreagă în colţul lui, răzbit de oboseală.

În ziua următoare văzu alte ţinuturi necunoscute, alte chipuri noi şi încet-încet starea lui sufletească trecu de la durere şi uimire la sentimentul unui lucru făgăduit, aşteptat cu încîntare. Şi, în sfîrşit, Calaisul şi o noapte petrecută pe mare într-un vaporaş umed — briza împrăştiindu-i stropi de apă în obraz, valurile tivite cu spumă albă ce se ridicau dintr-un hău negru, şuieratul sălbatic al vîntului. Din nou la Londra, traversînd în zori oraşul încă adormit în ceaţa de august — iar dimineaţa, un mic dejun englezesc — *porridge*, costiţă, marmeladă. Şi apoi trenul spre casă. Acum putea să-i scrie, aşa că, rupînd o filă din caietul lui de schiţe, începu:

„*Sînt în tren, vă rog deci să-mi iertaţi scrisul neglijent...*"

Nu mai ştiu însă cum să continue pentru că tot ceea ce ar fi dorit să-i spună era ceva ce nici nu-şi închipuia că-i poate scrie — amănunte privind simţămintele lui şi care transpuse în vorbe ar fi sunat îngrozitor. În afară de asta trebuia să evite tot ceea ce n-ar fi putut fi citit de oricine, astfel încît îi rămîneau puţine lucruri de spus.

„*Plecînd din Tirol* (nu îndrăznise să scrie plecînd de lîngă dumneavoastră) *am făcut o călătorie atît de lungă încît am crezut că nu se va termina niciodată. Totuşi s-a sfîrşit sau e aproape pe sfîrşite. M-am gîndit mult la Tirol. A fost foarte frumos — cea mai frumoasă perioadă din viaţa mea. Şi acum, cînd s-a terminat, încerc să mă consolez gîndindu-mă*

la viitor, dar nu la viitorul apropiat — aceasta nu-mi va aduce prea multe bucurii. Mă întreb cum or fi arătînd astăzi munții ?.

Vă rog să le transmiteți dragostea mea, mai ales celor semănînd cu leii tolăniți în lumina lunii — nu-i veți recunoaște din schița aceasta ! (urma un desen). *Asta-i biserica în care am intrat și am găsit acolo o femeie îngenunchează. Aceștia vor să fie «englezii înfumurați» privind pe cineva cu un alpenstock care se întoarce foarte tîrziu de pe munte — numai că-i pot desena mai bine pe «englezii înfumurați» decît pe acea persoană cu alpenstockul. Acum aș prefera să fiu pînă și un «englez înfumurat» numai să mă aflu în Tirol. Sper să primesc în curînd o scrisoare de la dumneavoastră în care să-mi spuneți că sînteți gata să vă întoarceți în țară. Tutorele meu va fi încîntat să veniți și să stați cu noi. Nu-i chiar atît de rău după ce-l cunoști — și va mai fi acolo și sora lui, doamna Doone, cu fiica ei, care vor rămîne și după nuntă. Mi-ar părea foarte rău dacă dumneavoastră și domnul Stormer nu veți veni. Aș dori să pot descric tot ceea ce simt în legătură cu frumosul timp petrecut în Tirol, dar cred că vă închipuiți aceasta. Vă rog...*"

Și după cum nu se pricepuse cum să înceapă scrisoarea tot așa nu știu nici cum s-o încheie ; se iscăli numai : „*Mark Lennan*".

Trimise plicul din stația Exeter, unde avea de așteptat cîtăva vreme — în timp ce gîndurile-i alergau dinspre trecut spre viitor. Acum, că se apropia de casă, își aminti de sora lui. Peste două zile va pleca în Italia, așadar n-o s-o mai vadă mult timp ; o puzderie de amintiri îl năpădiră. Cum se plimbau ei doi prin grădina împrejmuită ori pe terenul de crichet, cum ea îi spunea povești, cu brațul petrecut în jurul gîtului lui, fiindcă era cu doi ani mai mare decît el și în același timp și mai înaltă. Își aduse aminte de vacanțele trecute, cînd el se întorcea acasă, de primele lor discuții, de cel dintîi ceai — cu marmeladă la discreție — luat în vechea sală de clasă cu ferestre mari și cu mobilele îmbrăcate în creton înflorat, la care participau numai el, sora lui și bătrîna Tingle (domnișoara Tring, bătrîna lor guvernantă, a cărei misiune va lua acum sfîrșit) și cîteodată și Sylvia, dacă întîmplător se afla acolo cu mama ei. Cicely îl înțelegea totdeauna cînd îi explica ce rău se simțea la școală, fiindcă pe nimeni nu

.eresa animalele şi păsările decît ca să le ucidă, nimeni nu
a preocupat de desen, de modelaj sau de ceva mai de bun-
aţ. Hoinăreau împreună pe malul rîului sau prin parc unde
tul era atît de frumos şi de sălbatic — stejari, tufişuri, pie-
: uriaşe despre care bătrînul Godden, vizitiul, spunea :
Cred că numai potopul să le fi adus pe aici, conaşule Mark !".
in minte i se perindau mii de amintiri asemănătoare. Şi
m trenul se apropia de orăşelul lor, se pregăti să sară în
abă şi să o salute pe Cicely. De-a lungul liniei şi deasupra
ronului şi sălii de aşteptare caprifoiul — care crescuse mi-
mat anul acesta — era în plină floare, iar acolo se afla ea,
teptîndu-l singură pe peron. Dar nu, nu era Cicely ! Coborî
o senzaţie de gol ca şi cînd amintirile îi jucaseră un renghi.
: peron se afla într-adevăr o fată, dar de vreo şaisprezece
ii, purtînd o pălărie de soare ce-i ascundea pe jumătate faţa
părul. Era îmbrăcată într-o rochie bleu şi-şi prinsese cîteva
ori de caprifoi la cordon. Părea că surîde aşteptînd ca şi
lark să-i răspundă aşa că-i zîmbi şi el. Fata se apropie şi-i
)use :

— Sînt Sylvia.

— Oh ! Mulţumesc mult, e foarte drăguţ din partea ta că
venit să mă întîmpini.

— Cicely e foarte ocupată. Sînt numai cu docarul. Ai mult
agaj ?

Sylvia ridică geamantanul lui, dar Mark i-l luă din mînă ;
ata apucă sacul de voiaj, dar n-o lăsă să i-l ducă nici pe
esta — şi, în sfîrşit, porniră spre docar. Un băieţel, stînd
ngă docar, ţinea de frîu un căluţ argintiu cu coama neagră
cu o coadă lungă, tot neagră.

— Te supără dacă mîn eu ? îl întrebă ea.

— Oh, nu ! Deloc ! răspunse el.

Sylvia urcă şi el băgă de seamă că ochii ei sclipeau. Mark
use geamantanul în spate împreună cu celelalte lucruri şi se
rcă lîngă ea.

— Hai, Billy !

Calul trecu în goană pe lîngă băieţelul ale cărui ghete
ărură că scînteiază cînd sări îndărăt. Cotiră în viteză după
olţul gării şi, văzînd că Sylvia rămăsese cu gura între-
leschisă ca şi cînd s-ar fi speriat, Mark zise :

— Trage cam tare.

— Da — dar nu e drăguţ ?

— E bunișor.

Ah ! Cînd va veni *ea*, o să mîne el, vor merge singuri în docar și el îi va arăta împrejurimile. Fu trezit din gîndurile lui de cuvintele Sylviei :

— Oh ! Știu că o să se sperie...

Și, dintr-o dată, căluțul zvîcni într-o parte. Mergea în trap mărunt. Trecuseră pe lîngă un porc.

— Nu-i drăguț ? Crezi că trebuia să-l biciuesc cînd s-a speriat ?

— Nu.

— De ce ?

— Caii fiind cai, iar porcii, porci, e foarte natural ca porcii să-i sperie.

— Oh !

Ridică ochii, privind-o dintr-o parte. Linia obrazului și cea a bărbiei erau foarte delicate și fata părea într-adevăr drăguță.

— Știi că nu te-am recunoscut ? Ai crescut atît de mult...

— Eu te-am recunoscut imediat. Vocea ți-a rămas tot groasă. Urmă iar o tăcere după care ea zise :

— Trage mai tare, într-adevăr. Nu ? !

— Să mîn eu ?

— Da, te rog.

Se ridică și luă hățurile, iar ea se strecură pe sub ele prin fața lui. În clipa cînd îl atinse ușor simți mirosul de fîn al părului ei.

Acum, scăpînd de grija mînatului se uita mereu la el cu ochii ei foarte albaștri.

— Cicely se temea că nu vei veni, spuse ea deodată. Ce fel de oameni sînt bătrînii aceia, Stormer-ii ?

Simți cum se înroșește, înghiți în sec și răspunse :

— Doar el e bătrîn. Ea n-are mai mult de treizeci și cinci de ani.

— Dar e bătrînă...

Își stăpîni cuvintele : „Sigur că e bătrînă pentru un copil ca tine !“ Și o privi. Era într-adevăr un copil ? Părea foarte înaltă (pentru o fată), nu prea slabă și avea o expresie deschisă și blîndă, ca și cînd te-ar fi invitat să fii drăguț cu ea.

— E frumoasă ?

De data asta nu se mai înroși, atît de mult îl tulbură întrebarea. Dacă răspundea : „Da“, ar fi fost ca și cum ar fi dez-

ului lumii subiectul adorației sale, iar dacă spunea mai puțin ceît atît ar fi fost îngrozitor, necinstit. Astfel că răspunse : Da", ascultîndu-și atent vocea.

— Mi-am închipuit că e așa. Îți place foarte mult ?

Din nou înghiți în sec și răspunse :

Da.

Ar fi vrut s-o urască pe fata asta, dar nu putea, fiindcă totul în ea exprima ceva nespus de blînd și de loial. Acum privea drept înainte, cu buzele încă întredeschise și era clar că nu stătea astfel din pricină că Bolero mergea prea iute ; buzele ei erau drăguțe ca și nasul cîrn și puțin obraznic, ca și urbia, ca și ea toată, o fată foarte bălaie. Gîndurile lui zburară îndărăt către celălalt chip, atît de fermecător, atît de plin de viață. Deodată își dadu seama că nu și-o putea reaminti — pentru prima oară de cînd plecase în călătorie nu era în stare să-și reamintească figura ei.

— Oh ! privește !

Fata îl trăgea de braț. Dincolo de gard, pe cîmpie, un șoim negru se prăbușea ca o piatră.

— O ! Mark ! Oh ! L-a prins !

Își îngropă fața în mîini și șoimul se înălță iar cu un iepuraș în gheare. Tabloul era atît de frumos încît aproape că îi păru rău de iepuraș, dar voia s-o mîngîie, s-o consoleze, așa că spuse :

— Sylvia, nu-i nimic. Zău, nu i nimic. Să știi că iepurașul și murit. Și ăsta-i un lucru foarte firesc.

Sylvia, gata să izbucnească în plîns, își luă mîinile de pe față.

Sărmanul iepuraș ! Era atît de micuț !

XII

A DOUA ZI DUPĂ-AMIAZĂ STĂTEA ÎNtr-untat, în camera de fumat, cu o carte de rugăciuni în mînă, itînd slujba căsătoriei. Cartea avea un format potrivit pentru fi purtată în buzunar, fără să-l deformeze.

Dar formatul cărții n-avea nici o importanță, căci, chiar dacă literele ar fi fost mai mari, tot n-ar fi priceput nimic, el fiind de fapt preocupat de gîndul cum în ce fel să ceară o fa-

voare unei anumite persoane așezate la un birou mare, cu tăblie rulantă și care examina niște muște artificiale.

În cele din urmă se hotărî la formula următoare :

— Gordy ! (De ce Gordy nu se știa precis, poate fiindcă numele lui era George sau pentru că era o prescurtare de la *Guardian* [1]).

Cînd Cis va pleca are să ne fie foarte urît, nu ?

— Deloc.

Domnul Heartherly era un bărbat cam de șaizeci și patru de ani — dacă într-adevăr tutorii aveau vîrstă — și semăna mai mult cu un doctor decît cu un moșier, cu fața lui pătrată și întotdeauna buhăită, cu ochii pe jumătate închiși, cu gura pungă și cu o voce răstită în care se deslușea asprimea rafinată a oamenilor din vechile familii.

— Dar ne va fi, știi prea bine !

— Bine, să zicem că o să ne fie urît, și ce-i cu asta ?

— Aș fi vrut să știu numai dacă n-ai nimic împotrivă să-i invităm la noi pe domnul și pe doamna Stormer. Au fost cît se poate de amabili cu mine în timpul vacanței.

— Ciudați oameni amîndoi, dragul meu prieten !

— Domnului Stormer îi place pescuitul.

— Da ? Și ei ce-i place ?

Foarte mulțumit că era întors cu spatele, spuse :

— Nu știu, orice... e foarte drăguță.

— Ah ! E frumoasă ?

Răspunse din vîrful buzelor :

— Gordy, nu știu ce înțelegi dumneata prin femeie frumoasă.

Nu-l văzu, dar îl simți pe tutorele lui cercetîndu-l pe sub pleoapele umflate, cu ochii pe jumătate închiși.

— Bine. Fă cum îți place. Invită-i și te privește cum te descurci !

Îi sărise inima din loc ? Nu tocmai, dar o simțea fierbinte și fericită așa că zise :

— Mulțumesc mult, Gordy. Ești cît se poate de drăguț.

Reveni iarăși la slujba căsătoriei. Acum începu să priceapă cîte ceva. În unele locuri i se păru frumoasă, în altele ciudată.

[1] Tutore (engl.).

De pildă supunerea. Dacă iubeşti pe cineva, e nedrept să ceri din partea lui supunere. Dacă iubeşti şi eşti iubit nu poate fi vorba de supunere, fiindcă lucrurile se fac de comun acord, prin bună înţelegere. Dacă nu eşti iubit sau tu nu iubeşti, atunci — da ! atunci e într-adevăr cumplit pentru oricine să trăiască mereu alături de o fiinţă care nu-l iubeşte, sau pe care n-o iubeşte. Era neîndoielnic : ea nu-l iubea pe profesor. Îl iubise vreodată ? Îşi aminti perfect ochii lui strălucitori şi neîncrezători, gura lui voit ironică. Şi deşi era un om cumsecade, nu se putea să-ţi placă. Îl cuprinse un sentiment aproape de milă, de afecţiune pentru profesorul lui. Era cu atît mai straniu cu cît nu simţise nimic din toate astea în timpul ultimelor lor discuţii de pe terasă. Îl trezi zgomotul tăbliei biroului ce fusese trîntită ; domnul Heartherley închidea la loc ceea ce mai rămăsese din momeală. Asta însemna că va pleca la pescuit. În clipa în care auzi uşa închizîndu-se, Mark sări în picioare, trase tăblia şi începu să scrie scrisoarea. Era o treabă dificilă.

„Stimată doamnă Stormer,

Tutorele meu m-a autorizat să vă rog pe dumneavoastră şi pe domnul Stormer să ne faceţi o vizită îndată ce vă întoarceţi din Tirol. Vă rog să-i spuneţi domnului Stormer că numai cei mai buni pescari — cum este domnia-sa — pot prinde aici păstrăvi ; ceilalţi prind doar crengile copacilor. Acesta-s eu pescuind crengi (urma un desen). *Sora mea se mărită mîine şi are să ne fie foarte urît după ce va pleca, dacă nu veniţi. Aşa că vă rog să veniţi. Cu cele mai bune urări, sînt al dumneavoastră preasupus,*

M. Leman"

După ce-şi timbră „opera" şi o aruncă într-o cutie de scrisori, avu o senzaţie curioasă ca şi cînd, fiind la şcoală, abia ar fi ieşit în recreaţie : o dorinţă nebună de a alerga, de a se zbengui. Ce-ar fi putut face ? Cis, desigur, era ocupată — ca toţi ceilalţi — cu nunta. Să se ducă şi să pună şaua pe Bolero şi să călărească prin parc, sau să meargă jos la rîu şi să privească gaiţele ? Amîndouă păreau ocupaţii solitare. Aşa că rămase mîhnit la fereastră.

La vîrsta de cinci ani, plimbîndu-se cu guvernanta s-a trezit spunînd fără voia lui : „Vreau să mănînc un biscuit. Tot

drumul, vreau să mănînc un biscuit !" şi se pare că aceeaşi dorinţă o simţea şi acum : tot timpul tînjea după ceva.

Apoi îşi aminti de sculpturile lui şi se duse în sera cea mică şi goală, unde-şi ţinea „capodoperele". I se părură oribile şi hotărî, să distrugă două dintre ele — oaia şi curcanul. Se gîndi că ar putea să modeleze şoimul zburînd cu iepuraşul în ghiare, dar cînd începu lucrul nu simţi nici o plăcere şi, aruncînd totul, ieşi. O porni în fugă pe cărarea curăţată de buruieni pînă la terenul de tenis - - tenisul de cîmp începuse să fie la modă. Iarba era neîngrijită. De altfel totul în jurul conacului arăta părăginit şi lăsat la voia întîmplării ; nimeni nu ştia prea bine de ce şi nici nu părea să intereseze pe cineva. Rămase acolo cercetînd starea terenului. Îi ajunse la urechi un cîntec. Se căţără pe zid.

Sylvia culegea pe cîmp flori de caprifoi din care făcea o coroniţă. Stătu liniştit şi ascultă. Părea foarte drăguţă, preocupată cum era de cîntecul ei. Apoi îşi dădu drumul jos de pe zid, şi-i spuse încetişor :

— Salut !

Sylvia se întoarse şi-l privi cu ochi mari deschişi.

—Sylvia, ai o voce plăcută !

— O, nu !

— Ba da. Hai să ne căţărăm într-un copac.

— Unde ?

— În parc.

Le trebui cîtva timp pînă să aleagă copacul, unii fiind prea uşor de abordat pentru el, alţii prea dificili pentru ea ; dar pînă la urmă îl găsiră pe cel potrivit, un stejar foarte bătrîn şi foind de stăncuţe. Susţinînd că trebuie s-o lege cu o frînghie de el se duse în casă ca să aducă una. Ascensiunea începu la ora patru şi fu numită de el „ascensiunea de pe Cimone della Pala". Mark conducea importanta expediţie, trecînd frînghia şi înnodînd-o în jurul unei crăci înainte de a-i îngădui Sylviei să facă vreo mişcare. De două sau trei ori fu nevoit să fixeze frînghia repede şi să se întoarcă s-o ajute pe fată pentru că era lipsită de „experienţă", n-avea putere în mîini şi în loc să se sprijine pe un singur picior, avea tendinţa să le folosească pe amîndouă. Dar, în sfîrşit, se opriră cu două, trei crengi mai jos de vîrf, pe o ramură îmbrăcată în muşchi. Se odihniră tăcuţi, ascultînd stăncuţele care-şi exprimau nemulţumirea că fuseseră tulburate. În afară de larma

lor ce începea să se stingă era o liniște dumnezeiască și, retrași acolo, păreau că se află la jumătatea drumului spre cerul albastru, ascuns de frunzele crestate, verzi-castanii. Mirosul obișnuit al mușchiului de stejar se răspîndea în aer de cîte ori mîinile sau picioarele lor atingeau ușor scoarța copacului. Pămîntul și toate celelalte din jur abia se distingeau pentru că a'ți copaci noduroși le împiedicau vederea.

— Dacă stăm aici pînă se întunecă s-ar putea să zărim bufnițele, spuse el.

— Oh, nu ! Bufnițele sînt îngrozitoare !

— Nu, sînt simpatice, mai ales cele albe.

— Nu pot să sufăr ochii lor și țipătul pe care-l scot cînd se reped după pradă.

— Oh, dar e atît de plăcut să le vezi, iar ochii lor sînt atît de frumoși !

— Nu știu altceva decît să prindă șoareci și pui și tot felul de ființe mici.

— Dar n-o fac din răutate, au nevoie de ele pentru hrană. Nu crezi că noaptea lucrurile par mai frumoase ?

Își strecura brațul sub al lui.

— Nu ; nu-mi place întunericul.

— De ce ? E minunat cînd totul în jur devine mai misterios. Prelungi cu drag acest cuvînt.

— Nu-mi plac lucrurile misterioase. Mă îngrozesc.

— O, Sylvia !

— Nu, mie îmi plac zorii zilei, mai ales primăvara, cînd crapă mugurii.

— Ei da, bineînțeles.

Se rezemă ușor de el ca să se simtă în siguranță. Mark întinse brațul, și, apucînd o creangă, îi făcu un fel de spătar.

Se așternu tăcerea. Apoi o întrebă :

— Dacă n-ai putea să-ți păstrezi decît un singur fel de copac, pe care l-ai prefera ?

— În orice caz, nu stejarii ! Tei, ba nu — mestecenii. Tu ce-ai alege ?

El se gîndi mai mult. Erau atîția copaci frumoși ! Mestecenii și teii, desigur, dar și fagii, și chiparoșii, și copacii de tisă, și cedrii, și sălciile și, fără îndoială, brazii pururi verzi. Zise deodată :

— Pinii ; cei mari, cu trunchiul roșcat și ramurile îndreptate în sus.

— De ce ?

Se gîndi iarăşi intens. Era foarte important să explice exact de ce ; în felul acesta îşi deslueşea şi sentimentele lui. Şi în timp ce el medita, ea îl cerceta uimită că se poate gîndi atît de mult. În sfîrşit, Mark vorbi :

— Pentru că sînt liberi, şi falnici, şi plini de viaţă, iar crengile lor parcă stau pe gînduri, dar în primul rînd fiindcă nu-i găseşti oriunde, abia afli doar cîte unul sau doi, puternici şi întunecaţi, profilîndu-se pe cer.

— Sînt prea întunecaţi.

Îşi dădu deodată seama că uitase de molifţi. Îi puteau, desigur, să fie sublimi cînd stăteai întins sub ei şi priveai cerul, aşa cum făcuse el într-o după-amiază, acolo... Apoi o auzi pe Sylvia spunînd :

— Dacă n-aş putea să am decît o floare, aş alege mărgăritarele acelea mici care cresc sălbatice şi miros atît de frumos.

Băiatului îi trecu o clipă prin minte o altă floare, întunecată — cu totul diferită şi tăcu.

— Mark, ce-ai alege ? După voce părea cam supărată : Te gîndeşti şi tu la o floare, nu-i aşa ?

— Da, răspunse el sincer.

— La care ?

— E tot întunecată, nu ţi-ar place deloc.

— De unde ştii ?

— O garoafă roşie, bătută.

— Dar îmi place — numai că nu prea mult.

El dădu din cap :

— Am ştiut că n-o să-ţi placă.

Din nou se lăsă liniştea. Sylvia nu se mai sprijinea de el şi nu mai manifesta aceeaşi plăcută atitudine prietenoasă şi lui îi părea rău. Acum, cînd glasurile lor şi larma stăncuţelor se stinseseră, nu se deslueşea decît foşnetul uscat al frunzelor şi ţipătul jalnic al unui şoim vînîndu-şi prada în micul crîng de dincolo de rîu. Aproape întotdeauna se aflau doi şoimi acolo, disputîndu-şi văzduhul. Pentru băiat, tăcerea aceasta era plăcută ; ca şi cum Natura ţi-ar fi vorbit. Natura e totdeauna mai grăitoare cînd e linişte. Animalele, păsările, insectele ţi se arată în adevărata lor lumină numai cînd stai liniştit ; tot în tihnă poţi să-ţi dai seama de sincera bucurie a vieţii trăite de plante, de flori. Chiar şi bolovanii de jos, pe

care bătrînul Godden credea că i-a adus potopul, nu-ţi îngăduiau să-ţi dai seama ce forme ciudate aveau şi să-i simţi aproape decît dacă te gîndeai numai şi numai la ei. Sylvia, în aceste momente, se comporta mai bine decît se aşteptase. Putea să stea neclintită (Mark credea că fetele sînt tare neastîmpărate) ; era blîndă şi-ţi făcea într-adevăr plăcere s-o priveşti.

Printre frunze răzbi sunetul îndepărtat şi slab al clopoţelului care-i chema la ceai.

— Trebuie să coborîm, zise ea.

Era mult mai plăcut aici, decît să intri în casă. Dar ea dorea să-şi bea ceaiul, căci fetele întotdeauna voiau ceai ! Şi, răsucind cu grijă frînghia în jurul unei crengi, începu să supravegheze coborîrea ei. Cînd fu gata s-o urmeze, o auzi ţipînd :

— Ah, Mark ! Am rămas agăţată ! Am rămas agăţată ! Nu pot să ajung pînă la creangă cu piciorul ! Mă clatin !

O văzu balansîndu-se, cu mîinile încleştate pe frînghie.

— Dă-ţi drumul ! Sări pe creanga de dedesubt — frînghia te va ţine pînă te prinzi de trunchi.

Vocea ei se auzi tînguitoare :

— Nu pot, nu pot deloc. Am să alunec !

Legă frînghia şi-şi dădu repede drumul pînă la craca de sub ea, apoi, sprijinindu-se de trunchi, o apucă de mijloc şi de genunchi ; dar frînghia întinsă o ţinea suspendată şi ea nu avea unde să pună piciorul. El nu putea s-o ţină pe Sylvia şi în acelaşi timp să desfacă şi frînghia înfăşurată în jurul mijlocului fetei. Nu era în stare s-o susţină cu o mînă pe ea, iar cu cealaltă să scoată briceagul şi să taie frînghia. O clipă se gîndi că ar fi mai bine să se caţere iar şi să mai lărgească frînghia, dar îşi dădu seama, privindu-i faţa, că începuse să-i fie frică, ba chiar simţi cum tremura din tot corpul.

— Dacă te trag, poţi să te ţii ? o întrebă el.

Şi fără să aştepte vreun răspuns, o trase. Fata se apucase zdravăn de frînghie.

— Ţine-te numai o clipă !

Nu răspunse, dar o văzu cum se face palidă. Scoase briceagul şi tăie frînghia. O secundă rămase atîrnată apoi se prăbuşi în braţele lui ; Mark o trase lîngă el, lipind-o de copac. Simţindu-se în siguranţă, fata îşi ascunse faţa pe umărul băiatului. Începu să-i vorbească în şoaptă şi s-o mîngîie uşor, cu sentimentul că era de datoria lui s-o dezmierde, s-o ocro-

tească. Știa că plînge, dar ea își stăpînea suspinele, iar el, foarte grijuliu, se străduia să nu arate că băgase de seamă, ca Sylvia să nu se rușineze. Se întrebă dacă n-ar fi trebuit s-o sărute. Pînă la urmă o sărută ușor în creștet. Ea ridică imediat capul și-i spuse că fusese o proastă. Atunci o sărută din nou, pe o sprînceană.

După asta, Sylvia păru că se simte mai bine și că se liniștește și coborîră, cu mare atenție, pe pămînt, unde umbrele începuseră să se lungească dincolo de ferigi, iar razele soarelui să cadă piezîș în ochi.

XIII

ÎN NOAPTEA DE DUPĂ NUNTĂ MARK

stătea la fereastra dormitorului său din pod, cu un perete înclinat și cu un vag miros de șoareci. Se simțea obosit și agitat, iar mintea lui era plină de imagini. Fusese prima nuntă la care luase parte și îl urmărea încă amintirea siluetei fragile a surorii lui în rochie albă și fața ei cu ochi strălucitori. Plecase, nu mai era a lui! Ce cumplit răsunase marșul nupțial la orga aceea veche și hîrîită! Și predica! Nu era prea plăcut să auzi astfel de lucruri cînd și așa îți venea să plîngi. Chiar și Gordy părea cam amărît cînd o dusese la altar. Putea încă să-și amintească perfect grupul din fața altarului, ca și cum n-ar fi fost și el acolo: Cis în alb, Sylvia în rochie vaporoasă, gri, silueta înaltă a cumnatului său, impasibil; Gordy arătînd straniu în haina lui neagră, foarte palid la față și cu ochii pe jumătate închiși. Partea proastă era că ar fi trebuit să simți importanța momentului și cînd colo te gîndeai la inel, la mănuși și dacă ultimul nasture de la vesta ta albă era descheiat așa cum se cuvenea. După cît se părea, fetele le puteau face pe amîndouă odată, căci tot timpul Cis s-ar fi zis că vedea ceva minunat, iar Sylvia părea foarte pioasă. Chiar și el sesiză perfect glasul preotului și aerul de profesionalitate cu care făcea totul, ca și cum ar fi dictat o rețetă indicînd cum trebuie aplicată!

Și totuși, într-un fel, era într-adevăr frumos! Toate chipurile erau întoarse într-o parte, iar tăcerea solemnă fusese

tulburată doar de bietul bătrîn Godden care-şi ştergea nasul într-o enormă batistă roşie. Şi întunericul catifelat de sus, din boltă, şi din straiele de jos şi soarele scînteind în ferestrele dinspre miazăzi. Şi parcă totuşi ar fi fost mai potrivit ca ei să se prindă de mîini şi să mărturisească în faţa lui Dumnezeu simţămintele lor. Aşa i ar fi plăcut să-i fie nunta, în mijlocul naturii, într-o noapte înstelată ca asta, cînd toate în jur par minunate. Fără îndoială că Dumnezeu nu era nici pe jumătate atît de mic cum se părea că şi-l închipuie oamenii : un om superior, ceva mai mare decît ei înşişi ! Chiar şi cele mai fermecătoare şi frumoase, precum şi cele mai groaznice lucruri pe care ţi le-ai putea imagina sau făptui se puteau să fie un fleac pentru o divinitate care oficia într-un templu ca noaptea aceasta. Dar nu te poţi însura cum vrei şi cu siguranţă că nici unei fete nu i-ar place să se mărite fără inele, flori, rochii şi slujbe care făceau totul intim şi plăcut. Doar lui Cis s-ar fi putut să-i placă, numai că n-o făcuse de teamă să nu jignească sentimentele celorlalţi ; Sylvia însă s-ar fi temut să prefere o astfel de nuntă. E adevărat că era şi foarte tînără ! Firul gîndurilor lui se rupse şi ele se împrăştiară ca nişte mărgele deşirate.

Aplecîndu-se în afară şi sprijinindu-şi bărbia în mîini, trase în piept aerul nopţii. Simţi o mireasmă : flori de caprifoi sau de crini ? Stelele se iviseră şi în întuneric zburau mai multe bufniţe, vreo patru. Cum ar arăta noaptea lipsită de stele şi de bufniţe ? Dar nu-ţi poţi imagina niciodată lucrurile dacă ele n-ar exista aşa cum sînt şi acolo unde sînt. Nu poţi şti ce te aşteaptă, dar atunci cînd ţi se întîmplă ceva ţi se pare că n-a fost decît ceea ce trebuia să fie. Asta era ciudat — poţi să plănuieşti ce vrei, dar în momentul cînd ai realizat lucrul respectiv, atunci ştii sigur că trebuia numaidecît să-l faci aşa şi nu altfel...

De unde venea lumina aceea de jos, din stînga ? În orice caz nu din odaia bătrînei Tingle — ci din cămăruţa de musafiri a Sylviei. Atunci şi ea trebuie să fi fost trează ! Se aplecă tare în afară şi strigă încetişor cu glasul care i se păruse ei gros :

— Sylvia !

Lumina pîlpîi şi Sylvia se ivi cu părul desfăcut şi cu faţa întoarsă spre el. O vedea numai pe jumătate, iar cealaltă jumătate şi-o închipuia misterioasă şi estompată. Murmură :

— Nu-i frumos ?

Auzi un murmur asemănător :

— Foarte !

— Nu ţi-e somn ?

— Nu, dar ţie ?

— Deloc. Auzi bufniţele ?

— Le aud.

— Ce mireasmă plăcută !

— Minunată. Poţi să mă vezi ?

— Nu prea mult. Tu poţi ?

— Nu-ţi zăresc nasul. Să aduc lumînarea ?

— Nu. Ar strica totul. Pe ce stai ?

— Pe pervazul ferestrei.

— Nu ţi-ai sucit gîtul ?

— Nu-u, numai puţin.

— Ţi-e foame ?

— Da.

— Aşteaptă jumătate de secundă. Îţi trimit puţină ciocolată în prosopul meu mare de baie. Are să ajungă jos la tine. Tu întinde mîna...

Ea scoase afară un braţ alb, străveziu.

— Prinde-l ! Nu ţi-e frig ?

— Nu.

—E prea frumos ca să dormi, nu-i aşa ?

— Mark !

— Da.

— Care e steaua ta ? A mea este cea albă de deasupra ultimei crengi a platanului cel mare.

— A mea e cea roşie care străluceşte deasupra pavilionului de vară. Sylvia !

— Da.

— Prinde !

— Ah ! N-am putut ! Ce era ?

— Nimic.

— Totuşi ce-a fost ?

— Doar steaua mea. Ţi s-a prins în păr.

— Oh !

— Ascultă !

Urmă o tăcere pînă se auzi din nou şoapta ei îngrijorată :

— Ce-i ?

Şi răspunsul lui zbură spre ea :

— Ascunde-te !

Se mișcase ceva, se deschisese vreo fereastră ? Cercetă prudent fațada casei întunecate. Nu se zărea nici o lumină nicăieri și nici o pată albă nu se mișca sub fereastra ei. Totul era cufundat în întuneric, în vag, doar în aer plutea mireasma dulce a ceva plăcut. Apoi își dădu seama ce era. Peretele de sub fereastra lor era îmbrăcat în flori de iasomie — așadar erau stele nu numai pe cer. Se putea ca într-adevăr cerul să fie doar o cîmpie cu flori albe pe care se plimba Domnul și culegea stele...

În dimineața următoare, cînd coborî la micul dejun găsi o scrisoare pe farfuria lui. Nu putea s-o deschidă avîndu-le, într-o parte pe Sylvia, iar în cealaltă pe bătrîna Tingle. Pe urmă fu cuprins de un fel de furie și o desfăcu. N-ar fi trebuit să-i fie teamă. Era astfel scrisă încît oricine putea s-o citească ; istorisea o ascensiune, pomenea de vreme rea, anunțînd că *ei* se întorceau acasă. Se simțea oare ușurat, tulburat, bucuros de revenirea lor sau numai stingherit și rușinat ? Ea nu primise încă cea de a doua scrisoare a lui. Mark simțea cum bătrîna Tingle îl cerceta cu ochii ei ciudați, curioși, clipind mereu, iar Sylvia îl privea fix, cu sinceritate. Și băgînd de seamă că începuse să se îmbujoreze, își zise în sinea lui : „Nu vreau !" și nu se mai îmbujoră. Peste trei zile vor fi la Oxford. Vor porni neîntîrziat încoace ? Bătrîna Tingle vorbea. Auzi răspunsul Sylviei : „Nu, nu-mi plac pomeții prea proeminenți. Dau o expresie de severitate !" Cu siguranță că ai Sylviei nu erau așa, obrajii ei aveau un contur blînd.

— Mark, ți-e îți plac ?

Răspunse încet :

— La unii oameni.

— Oamenii cu asemenea pometi au o voință puternică, nu ?

Oare Anna avea o voință puternică ? Își dădu seama că n-o cunoștea deloc.

După ce se sfîrși micul dejun se duse la vechea seră cuprins de un sentiment bizar, de nemulțumire. Era un monstru, nu se gîndise la ea nici pe jumătate cît s-ar fi cuvenit ! Scoase scrisoarea și ochii i se umplură de lacrimi. De ce nu era în stare de simțăminte mai profunde ? Ce se întîmpla cu el ? De ce era o brută, de ce nu se gîndea la ea zi și noapte ? Cu scrisoarea în mînă, deznădăjduit, stătu multă vreme în sera mică și mohorîtă, printre animalele lui sculptate.

Se furişă afară şi coborî neobservat spre rîu. Susurul apei era odihnitor şi tot atît de odihnitor era să stai pe o piatră, în tihnă şi să aştepţi ca în jurul tău viaţa să-şi urmeze cursul. Te pierdeai şi te regăseai astfel în copaci, în stînci, în apă, în păsări şi în cer. Nu te mai simţeai chiar o brută. Gordy nu va pricepe niciodată de ce pe el nu-l interesa pescuitul — o fiinţă încercînd s-o înhaţe pe cealaltă — în loc să contempli şi să cauţi să pătrunzi natura lucrurilor.

Nu te puteai sătura niciodată să priveşti apa, iarba sau ferigile, întotdeauna găseai la ele ceva ciudat şi nou. Dar la fel se întîmpla şi cu tine însuţi dacă stăteai liniştit şi încercai să înţelegi ce se petrece în mintea ta.

Începu o ploaie măruntă, care picura încet pe frunze, dar el mai resimţea încă plăcerea copilărească de a fi udat aşa că rămase neclintit pe piatră. Unii oameni zăresc zîne în păduri şi în ape sau pretind că le-au zărit, dar povestea nu i se părea prea amuzantă. Interesant într-adevăr era să-ţi dai seama că fiecare lucru e altfel alcătuit decît celelalte şi să încerci să înţelegi de ce e aşa ; abia după ce observai toate acestea, puteai să te apuci să desenezi sau să sculptezi ca lumea.

Era captivant să-ţi vezi creaţiile cu formele lor caracteristice ivindu-se din mîinile tale, fără ca tu să înţelegi cum. Dar în vacanţa asta nu era în stare de nimic — nu putea nici să deseneze, nici să sculpteze !

O gaiţă se oprise la vreo cîţiva metri de el şi rămăsese acolo, curăţindu-şi penele ! Dintre toate fiinţele, păsările erau cele mai fascinante ! O privi multă vreme şi, cînd zbură, o urmă sărind zidul cel înalt dinspre parc. Auzi răsunînd în depărtare gongul pentru masă, dar nu se întoarse. Atîta timp cît stătea în ploaia domoală împreună cu copacii, cu păsările şi cu celelalte fiinţe se simţea eliberat de sentimentul de nefericire pe care-l simţise azi-dimineaţă. Reveni abia pe la şapte, ud pînă la piele şi mort de foame.

Cît ţinu cina observă că Sylvia îl tot cerceta ca şi cum ar fi vrut să-l întrebe ceva. Era foarte atrăgătoare în rochia albă, deschisă la gît, cu părul ei de culoarea razelor de lună ; dori ca Sylvia să înţeleagă că nu din pricina ei stătuse singur afară toată ziua. După cină, cînd se pregăteau să joace cărţi, Mark murmură :

— Ai dormit astă-noapte ?

Ea clătină ferm din cap.

Acum ploua într-adevăr de-a binelea și se auzea apa susurînd și scurgîndu-se în întuneric. Șopti :

— Se vor îneca oare stelele noastre în seara asta ?

— Crezi într-adevăr că avem stele ?

— S-ar putea. A mea e la adăpost, fără doar și poate... Sylvia, părul tău e atît de frumos !

Ea îl privi mirată, cu drăgălășenie.

XIV

SCRISOAREA LUI MARK N-O MAI prinse pe Anna în Tirol.

Îi fu expediată la Oxford. Voia tocmai să iasă cînd o primi ; o strînse în mîini cu un fel de euforie amestecată cu un fior aproape bolnăvicios pe care-l simte orice îndrăgostit sau îndrăgostită cînd atinge o scrisoare primită de la iubita sau iubitul său. Nu voise s-o deschidă în stradă și o purtă așa tot drumul, pînă la parcul unui colegiu, unde se așeză sub un cedru ca s-o citească.

Această scrisorică atît de scurtă, copilărească și rece o făcu să se simtă aproape în al nouălea cer. Îl va revedea în curînd și nu va mai aștepta săptămîni întregi chinuită de teama că o s-o uite ! Soțul ei îi spusese, la micul dejun, că Oxfordul lipsit de simpaticii „clovni tineri" era, desigur, încîntător, dar Oxfordul „plin de turiști și de alte persoane straine" în mod hotărît, nu. Unde oare să plece ? Slavă Domnului, putea deci să-i arate scrisoarea. Simți totuși o strîngere de inimă pentru că în ea nu se afla nici un cuvînt care s-o determine s-o țină ascunsă. Era însă fericită și așa. Niciodată parcul ei favorit, de la colegiu, nu i se păruse atît de frumos, cu toți copacii și toate florile bine îngrijite și lipsit de cea mai slabă adiere de vînt ; niciodată nu i se păruseră păsărelele atît de prietenoase și de blînde. Soarele strălucea domol și pînă și norii erau veseli. Rămase multă vreme meditînd, apoi se întoarse, pentru că uitase tot ce avusese de gînd să facă atunci cînd plecase de-acasă. Scoase scrisoarea din sîn unde ar fi ars-o

ca jarul și o înmînă la prînz soțului ei ; privindu-l în față cu hotărîre și curaj, îi spuse indiferentă :

— Providența, vezi tu, răspunde întrebării tale.

El o citi, ridică sprîncenele, zîmbi și, fără să se uite la ea, murmură :

— Vrei să continui acest episod romantic ?

Voia să spună ceva cu asta sau era modul lui obișnuit de a vorbi ?

— Bineînțeles că aș vrea să merg oriunde, numai să nu rămân aici.

— Poate că ți-ar face plăcere să te duci singură ?

Spusese aceasta știind bine că ea nu putea să zică : Da. Anna răspunse simplu :

— Nu.

— Atunci plecăm amîndoi luni. Eu voi prinde păstrăvii tînărului, tu vei prinde... hm !... el va prinde... Ce spune că prinde... crengi ? Bine ! Deci am hotărît !

Și trei zile mai tîrziu, fără să mai schimbe nici un cuvînt în legătură cu subiectul acesta, porniră la drum.

Îi era recunoscătoare ? Nu. Se temea de el ? Nu. Îl disprețuia ? Nu tocmai. Dar se temea îngrozitor de ea însăși. Cum va putea să se stăpînească, cum va ascunde acelor oameni că îl iubește pe băiatul lor ?

O înspăimînta mai ales starea ei sufletească. Dar cum îi dorea lui Mark tot ceea ce era mai bun în viață, va avea neîndoielnic tăria să nu facă nimic din ceea ce i-ar putea dăuna. Totuși, se temea...

Mark se afla în gară, ca să-i primească, în costum de călărie, cu o nostimă jachetă de Norfolk pe care ea n-o recunoscu, deși credea că-i știe pe dinafară toate hainele. Și în timp ce trenul își încetinea mersul Anna fu copleșită de amintirea ultimei clipe petrecute alături de el, sus, în camera lui, printre bagajele pe care îl ajutase să le strîngă. Îi era atît de greu că întîlnirea trebuia să fie ceremonioasă, că trebuia să aștepte, cine știe cît, o clipă în care să se afle singură cu el. Și Mark era atît de politicos, atît de atent, ca o gazdă într-adevăr manierată. Spera că nu era obosită ; spera că domnul Stormer și-a adus undița, deși ei aveau o mulțime pe care i le vor putea împrumuta ; spera că vremea va fi frumoasă ; spera că nu-i va obosi drumul de vreo patru, cinci kilometri — după care se ocupă el însuși de bagajele lor. Și

toate acestea cînd ea ar fi vrut să-l cuprindă în braţe, să-i dea părul de pe frunte la o parte şi să-l privească!

Mark nu merse cu ei, se gîndise că ar fi prea înghesuiţi în trăsură, dar îi urmă călare pe un „armăsar", cum îi zicea soţul ei calului cu coada neagră, ţinîndu-se foarte aproape de trăsură, prin praf, ca să le arate priveliştile.

Acest ţinut, atît de bogat şi totuşi cam sălbatic, cu căsuţe izolate, cu conacul vechi, întunecos şi confortabil, putea să pară foarte nou pentru cineva obişnuit cu Oxfordul şi cu Londra şi în general cu puţine alte locuri din Anglia. Totul era încîntător. Chiar şi tutorele lui Mark i se păru Annei încîntător; căci Gordy, totuşi, cînd n-avea încotro şi întîlnea o femeie necunoscută ştia să fie agreabil. Doamna Doone, sora lui, părea şi ea odihnitoare cu drăgălăşenia-i cam veştejită.

Cînd Anna rămase singură în camera ei, în care ajunsese pe o scăriţă nebănuită, începu să privească patul sculptat, cu patru stîlpi şi cu baldachin, fereastra largă cu zăbrele şi cu perdele de creton, precum şi florile dintr-o vază albastră. Da, totul era încîntător. Şi totuşi! Ce era?! Ce-i lipsea? Ah! era nebună că-şi făcea sînge rău! El avusese grijă ca ei să se simtă bine, fără să-şi trădeze sentimentele! Ce ochi avusese *acolo*, în ultimele zile! Iar acum!

Se gîndi multă vreme ce rochie să-şi pună. Ea, care se bronzase atît de repede, aproape că-şi pierduse culoarea în săptămîna cît călătorise şi apoi stătuse la Oxford. Astăzi era palidă şi ochii păreau obosiţi. Nu va lăsa de o parte nimic din ceea ce o putea ajuta. Luna trecută împlinise treizeci şi şase de ani, iar el va avea mîine nouăsprezece! Se hotărî pentru negru. Ştia că în negru gîtul ei părea mai alb, iar culoarea ochilor şi a părului şi mai neobişnuită. Îşi trase mănuşi albe, nu se împodobi cu nici o bijuterie, nu-şi prinse nici măcar un trandafir la piept. Cum soţul ei nu venise la ea în odaie urcă în mica lui cameră de oaspeţi. Îl găsi lîngă cămin, gata îmbrăcat, zîmbind vag. La ce se gîndea oare, stînd acolo şi surîzînd? În vine îi mai curgea sînge sau nu?

Îşi plecă uşor capul şi zise:

— Aşa da! Neprihănită ca noaptea! Negrul ţi se potriveşte. Vom găsi oare drumul prin aceste săli neospitaliere?

Coborîră.

Ceilalţi erau acolo şi aşteptau. Ca să fie un număr pereche de musafiri fusese invitat şi un moşier din vecinătate, un

magistrat, domnul Trusham. Cînd se anunţă cina, intrară în sufrageria de stejar negru, cu multe lumînări, cu o masă rotundă şi impozantele portrete ale strămoşilor, Anna fu aşezată între moşier şi Gordy. În faţa ei se afla Mark, între o doamnă bătrînă, cam ciudată şi o fată care nu-i fusese prezentată, îmbrăcată în alb, cu părul foarte blond şi pielea foarte albă, cu ochi azurii şi buzele uşor întredeschise ; desigur fiica insipidei doamne Doone. O fată ca un fluture argintiu, ca o floare de nu-mă-uita ! Annei îi venea greu să-şi desprindă ochii de pe chipul fetei, dar nu din pricină că ar fi admirat-o ! Da, era drăguţă, dar firavă, cu bărbia molatică, cu buzele acelea întredeschise, cu privirea visătoare, ca şi cum vioiciunea ochilor ei adînci şi albaştri ar fi copleşit-o. Dar era tînără, atît de tînără ! Iată de ce-i era cu neputinţă să-şi ia ochii de la ea ! „Sylvia Doone ?" Da ! Firește. Un nume gingaş, un nume drăguţ şi foarte potrivit cu ea ! Îşi întorcea privirea de cîte ori putea de la *squire* Trusham şi de la Gordy (pe care îi impresionase, desigur) şi se uita la fata asta care stătea lîngă Mark, iar cînd cei doi tineri discutau şi-şi zîmbeau simţea cum i se strînge dureros inima. Din pricina ei „lumina" aceea să fi dispărut din ochii lui ? Ah ! era nebună ! Cum va fi viaţa ei dacă fiecare fată sau femeie pe care le va cunoaşte băiatul îi vor provoca astfel de sentimente ? Încercă să-şi întărească voinţa împotriva spaimelor. Era şi ea destul de strălucitoare şi băgă de seamă că nici fata aceea atît de cumplit de tînără nu se putea reţine să n-o cerceteze cu atenţie, cu lăcomie, oarecum descumpănită. Dar Mark ? Încet, sigur, ca un magnet, Anna simţea cum îl atrage pe băiat, observă cum el căuta prilejul să se uite la ea. O dată îl surprinse privind-o în faţă. Ce ochi neliniştiţi ! Nu mai avea acelaşi chip de odinioară, plin de adoraţie şi, totuşi, îşi dădea seama, după faţa lui, că dacă voia, mai putea să-l facă s-o dorească, să-i trezească gelozia, să-l înflăcăreze cu sărutările ei.

Cina se sfîrşi. Sosi în sfîrşit clipa cînd ea şi fata trebuiau să se întîlnească, sub privirea doamnei Doone, şi sub ochii aceia pătrunzători şi iscoditori ai bătrînei şi ciudatei guvernante. Va fi un moment dificil. Clipa sosi, grea şi parcă interminabilă, deoarece Gordy mai zăbovea la un pahar de vin. Dar Anna nu-şi pierduse timpul în societatea aleasă a Oxfordului — reuşi să fie fermecătoare, captivantă, şi să pună fel de fel de întrebări cu accentul ei uşor străin. Domnişoara Doone, care

deveni în curînd Sylvia, se oferi să-i arate toate comorile şi obiectele antice mai de preţ. Era oare prea întunerec ca să iasă afară şi să privească bătrîna casă, noaptea? Oh, nu, deloc. Galoşii erau în hol. Ieşiră. Sylvia o călăuzea, vorbindu-i — Anna n-ar fi putut spune despre ce anume vorbea, atît era de cufundată în gînduri, socotind cum să rămînă, fie chiar şi o clipă, singură cu Mark.

Casa aceasta veche nu avea nimic deosebit, dar fusese casa lui sau poate va fi odată a lui. Şi noaptea, casele par ciudat de vii, cu ferestrele lor ca nişte ochi.

— Aceasta e camera mea, unde e iasomia, zise fata. De aici o puteţi vedea. A lui Mark este deasupra. Priviţi acolo, sub streaşină, mai în stînga. Într-o noapte... şi se opri.

— Da, într-o noapte?

— Oh! N-am... Ascultaţi! E o bufniţă. Mă îngrozesc bufniţele. Lui Mark însă îi plac. Mie mai puţin.

Tot timpul vorbea numai despre Mark!

— Vedeţi, are pasiunea animalelor şi păsărilor, le modelează. Vreţi să vă arăt atelierul lui? E o veche seră. Pe aici vă puteţi uita înăuntru.

Anna zări prin geam, în întunerec, lucrările ciudate ale băiatului aruncate pe duşumea, un grup grotesc de mici monştri. Murmură:

— Da, le văd, dar n-am să mă uit cu adevărat la ele pînă nu mi le va arăta el însuşi.

— Oh! o va face cu siguranţă. Îl interesează mai mult decît orice pe lume.

Cu toată hotărîrea ei de a fi prudentă, Anna nu se putu abţine să nu întrebe:

— Cum, mai mult chiar decît dumneata?

Fata îi aruncă o privire visătoare, înainte de a răspunde.

— Oh! Eu nu însemn mare lucru pentru el.

Anna rîse şi o luă de braţ. Ce fin şi tînăr era acest braţ! Îi trecu ca un cuţit prin inimă, din pricina geloziei, dar — pe jumătate — şi a remuşcării.

— Ştii că eşti foarte dulce?

Fata nu zise nimic.

— Eşti verişoara lui?

— Nu, Gordy este unchiul lui Mark prin căsătorie. Mama mea este sora lui Gordy, aşa că eu nu-i sînt nimic. Nimic!

— Înțeleg, ceea ce voi englezii numiți o „legătură de rudenie".

Tăcură, părînd că scrutează noaptea, apoi Sylvia zise :

— Voiam foarte mult să vă văd. Nu sînteți așa cum mi-am închipuit eu.

— Oh ! Și cum îți închipuiai că sînt ?

— Credeam că aveți ochi negri și un păr de un roșu-venețian și că nu sînteți atît de înaltă. Desigur, n-am nici un pic de imaginație.

Cînd fata spusese asta se aflau iar în ușă și lumina din hol cădea pe ea. Silueta ei în alb se contura clar. Tînără, cît de tînără arăta ! Și tot ce spunea era atît de tinerește !

Anna șopti :

— Și dumneata ești mult mai mult decît mi-am închipuit.

Tocmai atunci domnii ieșeau din sufragerie. Soțul ei, cu o expresie satisfăcută care arăta că fusese ascultat cu atenție, moșierul Trusham rîzînd ca un om lipsit de umor ; Gordy, puțin posac și parcă sufocîndu-se, și Mark palid, gînditor, ca și cum ar fi fost departe de cei din jur.

Șovăi cînd o văzu, părînd pierdut, apoi se duse și se așeză lîngă bătrîna guvernantă. Făcuse asta pentru că nu îndrăznea să se apropie de ea, sau numai fiindcă o văzuse pe bătrîna doamnă stînd singură ?

Și seara, atît de deosebită de cum își închipuise că va fi, luă sfîrșit. Moșierul Trusham plecă în docarul lui înalt tras de grozava iapă despre care îi vorbise tot timpul la masă. Annei i se dădu un sfeșnic și ea spuse noapte bună tuturor, în afară de Mark. Ce va face cînd îi va ține mîna într-a ei ? Va fi singură cu el în această strîngere de mînă, de a cărei intensitate nimeni nu va putea să-și dea seama. Nu știa însă dacă să-i strîngă mîna cu pasiune sau s-o lase să cadă impasibilă dacă să și-l revendice sau să mai aștepte. Dar nu se putu împiedica să nu-i strîngă mîna cu înfrigurare. Observă iar pe chipul lui privirea aceea tulbure și inima îi zvîcni. Îi lăsă mîna și, pentru că nu voia să-l vadă cum îi va spune noapte bună Sylviei, se întoarse și urcă în camera ei.

Se aruncă îmbrăcată, așa cum era, pe pat și rămase acolo cu batista la gură, rozîndu-i marginea.

XV

ZIUA CELEI DE-A NOUĂSPREZECEA

aniversări a lui Mark se ivi, cenușie, dar, lepădîndu-și încet vălul în iarbă, străluci apoi limpede și scînteietoare. El se sculă devreme.

De la fereastră nu putea să distingă nimic în parc în afară de umbrele blînde, albastre-cenușii ale stejarilor, ca niște baloane suspendate unul peste altul printre pietroaiele cu vîrfuri rotunjite.

Întotdeauna dorința puternică de a sculpta îl cuprindea sau în zorii zilei sau după ce se lăsa întunericul cînd, din lipsă de lumină, acest lucru nu mai era cu putință. Ar fi vrut tare mult să sculpteze în dimineața asta, dar îl deprima faptul că nu știa cum să înceapă. Desenele, sculpturile lui erau toate atît de proaste, atît de stîngace... Să împlinească odată douăzeci și unu de ani și, avînd banii lui, să se poată apuca de ce-i place. N-ar mai rămîne în Anglia. S-ar duce la Atena sau la Roma, sau chiar la Paris și ar lucra pînă ce ar realiza ceva. În vacanță, ar studia animalele și păsările din țările sălbatice unde acestea se află din belșug și unde le poți vedea chiar în bîrlogul lor.

Era stupid să fii obligat să stai într-un oraș ca Oxfordul. Dar gîndindu-se ce însemna Oxfordul pentru el, imaginația lui hoinară se tulbură, rămase încremenită în aer, apoi se prăbuși înapoi pe pămînt asemenea unei păsări hipnotizate de un șoim. Și deodată dorința aceea de a face ceva îl părăsi. Ca și cum gîndul care i se trezise reprezenta personalitatea lui, care, apoi, îl părăsise. Coborî foarte liniștit. Poarta grădinii nu era încuiată, nici măcar închisă — probabil că fusese uitată așa peste noapte. Noaptea trecută! Nu-și închipuise niciodată că la venirea Annei se va simți atît de încurcat și de tulburat, atras de ea, dar parcă și împiedicat de ceva. Se simți nerăbdător, supărat pe el însuși și chiar pe ea. De ce nu putea să fie pur și simplu fericit, așa cum era în dimineața asta? Își luă binoclul și cercetă pajiștea ce ducea către rîu. Da, ieșiseră cîțiva iepuri. Plină de margarete albe și cu roua ca o pînză de păianjen, toată pajiștea era smălțuită de flori albe, iar iepurașii se încadrau de minune în acest tablou. Dorea nespus de mult să sculpteze un iepuraș și o clipă se gîndi să se ducă să-și ia

puşca, dar la ce-i folosea un iepure mort — şi în afară de asta păreau atît de fericiţi ! Lăsă binoclul şi se îndreptă spre seră să ia un bloc de desen, cu gîndul să deseneze, stînd pe zid, un fel de *Visul unei nopţi de vară* cu flori şi iepuri.

Acolo, cineva aplecat, îi cerceta „creaţiile". Cine avea nerușinarea asta ? Sylvia, în capot. Se revoltă, încremenind de furie. Nu putea suporta pe nimeni în locul acela sacru ! Era îngrozitor să-i vadă cineva lucrările, dar Sylvia se părea că le şi atinge ! Împinse uşa cu violenţă şi strigă :

— Ce faci aici ?

Fusese atît de agitat din pricina mîniei sale îndreptăţite încît nu băgă de seamă oftatul ei adînc şi felul cum se sprijinise de perete. Se strecură în fugă pe lîngă el, fără să scoată o vorbă şi dispăru. Se apropie de „creaţiile" lui şi văzu că ea aşezase pe capul fiecăreia cîte o crenguţă de iasomie. De ce ? Era pur şi simplu o nerozie ! La început nu văzuse nimic altceva decît că florile de pe capul animalelor lui erau ceva ridicol. Apoi încercarea aceasta disperată de a închipui ceva drăguţ, ceva care să-i facă plăcere îl emoţionă, pentru că acum îşi dădu seama că florile acestea constituiau un decor în cinstea zilei lui. O clipă mai tîrziu se simţi scîrbit de el însuşi. Sărmana Sylvia ! Ce drăguţă fusese ! Culesese iasomie, aplecîndu-se peste fereastră şi riscînd să cadă de cîte ori rupea cîte-o crenguţă.

Se sculase cu noaptea în cap şi coborîse în capot numai ca să-i facă lui o mică bucurie.

Se purtase oribil ! Acum, cînd era prea tîrziu, revedea foarte desluşit faţa ei surprinsă, albă ca varul, buzele tremurînde şi felul cum se lipise de perete. Ce drăguţă era în capot, cu părul despletit şi atît de speriată ! Ar fi fost în stare acum să facă orice pentru ca ea să-l ierte că se purtase ca o bestie ! Convingerea, mai veche, că trebuie s-o ocrotească — dăinuind fără îndoială din zilele cînd o apăra de taurii imaginari şi impresia că totdeauna era atît de dulce şi de binecrescută precum şi toate celelalte sentimente atinseră un punct culminant. Trebuia numaidecît să se împace cu ea ! Se îndreptă în fugă spre casă şi se repezi în sus pe scări. Trase cu urechea la uşa ei, dar nu auzi nimic, bătu apoi uşor cu unghia şi lipindu-şi gura de gaura cheii şopti :

— Sylvia !

Repetă de mai multe ori, în şoaptă, numele ei. Încercă anța, cu intenția de a întredeschide uşa, dar era încuiată.) dată i se păru că auzise un hohotit ca de plîns ceea ce îl ícu şi mai nefericit.

Pînă la urmă plecă ; aşadar ea nu voia să iasă, nu voia i fie consolată. Ştia că merita acest lucru, dar îi venea foarte reu.

Profund abătut, urcă în camera lui, luă o coală de hîrtie încercă să scrie :

„Scumpa mea Sylvia !

A fost foarte drăguț din partea ta că ai aşezat stele de ısomie pe animalele mele. Un lucru mai plăcut nici nu puteai ıce. Sînt un monstru nesuferit·; dacă aş fi ştiut ce făceai, aş fost încîntat. Sînt vinovat, ştiu — dar te rog, iartă-mă — e ua mea de naştere.

Al tău întristat,
Mark"

Coborî cu scrisoarea şi o băgă pe sub uşă, ciocănind uşor a ea să o poată observa şi se îndepărtă pe furiş. Asta îl mai nişti puțin, aşa că ieşi din nou.

Revenind în seră, se aşeză pe un scaun şi-şi contemplă, mărît, animalele încoronate : o cioară, o oaie, un curcan, doi orumbei, un poney şi alte cîteva lucrări. Ea lipise crenguțele e iasomie pe creştetul animalelor cu puțin pămînt ud şi usese surprinsă de Mark tocmai cînd încerca să pună o ra- ıură în ciocul unui porumbel din care mai atîrna încă cren- uța plină de lut. O desprinse şi şi-o puse la butonieră.

Biata Sylvia ! Prea le punea pe toate la inimă.

Toată ziua se va purta cît se poate de drăguț cu ea ; legă- îndu-se pe scaun se uita fix la peretele de care se rezemase ata şi tot ceea ce îşi mai aducea aminte părea să fie conturul lulce al gîtului şi al bărbiei ei.

Era ciudat cum de nu-şi putea aminti decît aceste amănunte, nai ales felul cum i se zbătea gîtul, tremurînd, atît de alb şi le delicat. Şi *el* o alungase astfel !

Pînă la masă i se păru o veşnicie.

Apropiindu-se ora micului dejun, începu să se plimbe prin ıol, sperînd că s-ar putea ca ea să coboare prima. În sfîrşit ıuzi paşi şi aşteptă, ascunzîndu-se în spatele uşii de la sufra-

geria goală, de teamă ca nu cumva dacă l-ar vedea să se întoarcă înapoi. Repeta în gînd ce va face : se va apleca şi-i va săruta mîna, spunîndu-i : „Dulcineea din Toboso e cea mai frumoasă femeie din lume şi eu cel mai nefericit cavaler de pe pămînt", din pasajul preferat al cărţii lui favorite : *Don Quichotte*. Atunci ea îl va ierta şi pe el inima va înceta să-l mai chinuie.

Sigur că Sylvia nu-l va mai face să se simtă atît de trist dacă îi va cunoaşte simţămintele. Era prea delicată şi bună, aşa că-l va ierta.

Vai ! Dar nu Sylvia apăru cea dintîi, ci Anna, cu ochii ei verzi ca de gheaţă şi cu părul strălucitor, proaspătă după somn. Şi deodată îl cuprinse o antipatie ciudată din pricina înfăţişării ei puternice, vii — rămînînd mut. Şi această primă clipă de singurătate, pe care în închipuirea lui o petrecuse în braţele ei, se scurse fără să-şi fi dat măcar o sărutare. La scurt timp veniră, unul după altul, ceilalţi ; pe Sylvia — află de la doamna Doone — o durea capul şi rămăsese în pat. Darul ei se afla pe bufet, o carte intitulată *Sartor Resartus* [1] cu dedicaţia : *„Lui Mark, de la Sylvia, 1 august 1880"*, alături de cecul lui Gordy, de acul de cravată cu perlă, de la doamna Doone, de volumul *Pietrele din Veneţia* [2] din partea bătrînei Tingle şi de un alt pachetel, înfăşurat în hîrtie fină — patru cravate croşetate din mătase de diverse nuanţe : verde, roşu şi albastru — un dar din partea cuiva care croşetase multe ceasuri dar care ei i se păruseră puţine la gîndul că el va purta acele cravate. Era el recunoscător cum s-ar fi cuvenit, îşi dădea oare seama că în acele cravate mai fusese împletit şi altceva ? În momentul acela nu.

Zilele de naştere sînt — ca şi sărbătorile Crăciunului — pline de decepţii. O veselie artificială, confecţionată din vreme, un revolver la tîmplă, cu îndemnul : „Dezlănţuie-te ! Bucură-te !" Cum putea să se bucure cînd se gîndea că Sylvia se afla în camera ei, suferind din pricina grosolăniilor lui ? Amintirea gîtului ei tresărind cînd încercase să-şi stăvilească lacrimile îl urmări ca o nălucă albă pe tot drumul lung, pînă pe cîmp, la picnicul pe iarbă şi apoi îndărăt, spre casă. Îl obseda

[1] Roman al scriitorului şi istoricului englez *Thomas Carlyle* (1795—1881).

[2] Studiu istoric şi estetic al scriitorului englez *John Ruskin* (1819—1900).

pînă într-atît încît atunci cînd Anna îl atingea sau îl privea nu numai că n-avea nici un chef să-i răspundă, că nu-i făcea nici o plăcere gîndul de a rămîne singur cu ea, ci era chiar îngrozit la ideea asta.

Cînd, în sfîrşit, reveniră acasă şi ea şopti :

— Ce s-a întîmplat ? Ce-am făcut ?

El doar îngăimă :

— Nimic ! Oh, nimic ! Sînt un monstru !

Auzind acest răspuns enigmatic îi cercetă cu atenţie faţa.

— Soţul meu e pricina ?

Acum putea, în orice caz, să răspundă.

— Oh, nu !

— Atunci ce-i ? ! Spune-mi !

Stăteau pe verandă prefăcîndu-se că studiază o veche hartă, care atîrna totdeauna acolo — împodobită cu desene reprezentînd delfini şi mici corăbii cu pînze navigînd spre porturi.

— Spune-mi, Mark, nu-mi place să sufăr !

Ce putea să-i spună cînd nici el însuşi nu ştia ? ! Bîlbîi ceva, încercînd să vorbească, dar nu reuşi să scoată nici un cuvînt deslușit.

— E fata aceea ?

Tresări, privi în altă parte şi răspunse :

— Firește că nu.

Anna intră în casă, supărată.

Mark rămase neclintit, uitîndu-se ţintă la hartă, cuprins de un îngrozitor sentiment de revoltă, de ruşine, de iritare, de milă, de neliniște şi de teamă, de toate la un loc. Ce făcuse, ce spusese, ce se sfîrşise ? Îl chinuia acel sentiment oribil pricinuit de faptul că nu fusese prea amabil şi nici prea sincer, cu toate că ar fi putut să fie ceva mai amabil chiar dacă nu era atît de sincer ! Dar toate se învălmăşeau îngrozitor.

Se simţea trist, nefericit, împietrit ca şi cum dintr-o dată ar fi pierdut iubirea tuturor. Apoi îşi dădu seama că în apropiere se afla profesorul său.

— Amice Lennan, priveşti profund trecutul de pe poziţiile prezentului mai puţin romantic ? Simpatice lucruri hărţile astea vechi. Mai ales delfinii sînt nostimi.

În clipa aceea îi fu greu să-şi aducă aminte că nu se cuvenea să fie prost-crescut. De ce-şi bătea joc de el în felul ăsta ? Reuşi totuşi să răspundă :

— Da, domnule, mi-ar face plăcere să am acum cîţiva.

— Sînt atîtea „luni" de pe cer pe care le dorim, Lennan, şi nici una din ele nu vine rostogolindu-se spre noi...

Tonul îi era aproape serios şi supărarea băiatului se spulberă. Se simţea mîhnit fără să ştie de ce.

Îl auzi pe profesor spunînd :

— Pînă una-alta, să mergem să ne schimbăm pentru cină.

Cînd coborî în salon o văzu pe Anna în rochia ei de culoarea argintului lunii stînd pe canapea şi vorbind cu Sylvia.

Nu se apropie de ele fiind sigur că nici una nu dorea să-l vadă. Necunoscînd femeile nu izbutea să-şi explice cum de putea Anna să discute atît de vesel cu Sylvia cînd numai cu o jumătate de oră în urmă se întrebase dacă „fata aceea" îi e rivală ?

Mark stătu la masă lîngă Anna. Din nou îl surprinse faptul că ea putea să rîdă cu atîta seninătate de poveştile lui Gordy. Atunci şoaptele din verandă n-au avut nici o semnificaţie ? Nici Sylvia nu voia să se uite la el ; îşi întorcea ochii ori de cîte ori privea spre ea. Şi asta îl îndureră ; în această seară totul părea să-i răscolească senzaţia de nedreptate ; era ţinut la distanţă şi nu putea să-şi explice de ce. N-a vrut să rănească pe nici una din ele ! Atunci de ce-l torturau astfel amîndouă ? Şi deodată îl cuprinse un sentiment de apatie ; n-au decît să se poarte cum le face plăcere !

Mai sînt şi alte lucruri pe lume în afară de dragoste ! Dacă ele nu-l doresc, atunci nici el nu le doreşte ! Şi, cuprins de indiferenţă, înlătură amărăciunea cu acea nepăsare proprie tinereţii.

Dar chiar şi zilele de naştere au un sfîrşit. Iar proasta dispoziţie şi sentimentele ce păreau atît de îngrozitor de reale se topiră într-un somn ireal.

XVI

DACĂ PENTRU BĂIAT ZIUA LUI DE naştere constituise o uimitoare decepţie, pentru Anna nu fusese decît o nesfîrşită tortură ; ea nu găsi nici o alinare la gîndul că, în viaţă, se mai află şi alte lucruri în afară de dragoste. Dar în dimineaţa următoare îşi recăpătă echilibrul, în-

țelese mai bine semnificația întîmplărilor neobișnuite din ajun și speranța îi renăscu. Era aproape cu neputință ca în două săptămîni să fi pierdut ceea ce fusese atît de sigură că a cîștigat ! Trebuia să fie mai decisă. Să-și ia cu fermitate ceea ce îi aparținea. După toți acești ani goi nu-i era dat să aibă măcar un ceas al ei ? Să stea liniștită și să privească cu nepăsare cum ceasul de fericire îi era răpit de o fată plăpîndă ? De o mie de ori nu ! Și pîndi momentul prielnic. Pe la amiază, îl văzu pe Mark ieșind cu undița și îndreptîndu-se către rîu. Trebuia să aștepte puțin deoarece Gordy și administratorul lui se aflau jos, pe terenul de tenis. Cînd cei doi se îndepărtară, alergă spre poarta parcului.

O dată ce o trecu se simți în siguranță ; știa că soțul ei lucra în camera lui ; fata nu se vedea ; bătrîna guvernantă era ocupată cu gospodăria ; iar doamna Doone scria scrisori. Se simțea plină de curaj și de nădejde. Acest parc sălbatic, întortocheat, bătrîn, pe care ea nu-l văzuse încă, era frumos, cu copacii lui acoperiți de mușchi, cu pietroaiele și bălăriile înalte — un adevărat loc de întîlnire pentru fauni și nimfe. Se strecură de-a lungul zidului spre rîu, dar nu găsi nici o poartă și-i fu teamă că greșise drumul. De partea cealaltă se auzea rîul ; căută un loc mai înalt de unde să poată vedea exact unde se află. Un bătrîn frasin o atrase. Cățărîndu-se pînă în locul de unde porneau ramurile privi dincolo de zid. La mai puțin de douăzeci de metri curgea un rîu micuț, cu apa limpede și întunecată, străbătînd un frunziș des. Pe malul lui se afla o piatră uriașă pe care stătea în echilibru o altă piatră și mai mare. Iar rezemat de piatră îl văzu pe băiat cu undița lîngă el. Mai încolo, pe pămînt, ședea fata, cu brațele pe genunchi și cu bărbia în palme, privind în sus. Ce vii erau ochi lui, cît de deosebiți de cei îngînduraţi de ieri.

— Vezi, asta-i tot. Sylvia, poți să mă ierți ?

Și Annei i se păru că aceste două fețe tinere se contopesc într-una singură — întruchipînd imaginea tinereții.

Dacă ar fi rămas toată viața acolo să privească n-ar fi putut să-și întipărească mai bine în inimă o amintire care nu se putea șterge : un tablou al primăverii, a tot ceea ce pentru ea era pierdut pe vecie !

Se dădu jos din furca bătrînului frasin și, ca o fiară rănită, alergă împiedicîndu-se printre pietre și crengi. Fugi așa poate

vreo două sute de metri apoi își desfăcu larg brațele, se prăbuși printre ferigi și rămase acolo cu fața la pămînt. La început inima o durea atît de tare încît nu simți decît o mare suferință fizică. De-ar fi putut să moară ! Știa însă că nu avea nimic, că i se tăiase doar respirația. Își reveni încet și încercă să se liniștească lipindu-și pieptul de pămînt, în timp ce cu mîinile strîngea tulpinile buruienilor. Ce durere năpraznică, ce vid imens ! Tinerețea era atrasă de tinerețe !

Mark o părăsise și rămăsese din nou singură ! Nu plîngea. La ce bun să plîngă ? Dar valuri — valuri de rușine o cuprindeau : rușine și mînie. Doar atît prețuia ea ! Acolo, între ferigile unde căzuse, simțea fierbințeala soarelui ; era slăbită și bolnavă. Nu știuse pînă acum ce importanță avea pentru ea această dragoste, cîtă încredere în ea însăși îi insuflase, cum o ajuta să se agațe de propria ei tinerețe. Ce amărăciune ! O fată bălaie, firavă — *o tînără* — și ea nu mai însemna nimic !

Dar oare era adevărat ? Nu putea chiar și acum să-l atragă cu patima despre care acest copil nu știa nimic ? Ah ! Ba da, ba da !

Numai să guste o dată extazul pe care ea i-l putea oferi !

Și la acest gînd încetă să mai strîngă în brațe buruienile și rămase liniștită ca și pietrele din jurul ei.

Nu putea ? N-ar putea chiar acum ? Și ca și cum ar fi căzut într-un fel de transă nu mai simți nimic, cuprinsă doar de un fel de tremur.

De ce s-o cruțe pe fata aceea ? De ce ezita ? Nu fusese ea cea dintîi ? Acolo, în străinătate, el fusese numai al ei. Mai avea încă putere să-l ademenească. În prima seară, la cină, îi atrăsese privirile așa cum un magnet atrage oțelul, îndepărtîndu-l de fata aceea, de tinerețe. Putea să-l încătușeze cu lanțuri pe care el n-ar simți nevoia să le rupă. Să-l înlănțuie ? Îngrozitor cuvînt ! Să-l smulgă de lîngă ceea ce el dorea atît și ea nu putea să-i ofere — tinerețe, inocență, primăvară ? Ar fi fost o infamie, o infamie !

Se ridică brusc dintre ferigi și alergă de-a lungul coastei dealului fără să se uite unde calcă, împiedicîndu-se printre ierburile încîlcite și bolovani pînă ce-și pierdu iar suflul și se prăbuși pe o piatră. Aici copacii lipseau și putea să vadă coroanele pinilor departe, în zare, peste valea unde curgea rîul.

Cerul era senin și soarele strălucitor. Un șoim se rotea deasupra dealului, sus, aproape de cer! Era o ticăloșie! Nu putea să facă asta!

Nu putea să-l ameţească, să-l atragă cu ajutorul simţurilor, trezindu-i ceea ce era mai animalic în el, cînd ea voia ca viaţa să-i ofere cele mai plăcute lucruri, aşa cum numai o mamă i-ar fi dorit! Nu putea! Ar fi fost crud! În clipa aceea de intensă agonie spirituală, cei doi tineri de colo, de jos, stînd în bătaia soarelui, lîngă piatra cenuşie şi rîul întunecat, păreau apăraţi de ea, vegheaţi. Faţa albă ca o floare, a fetei, fremătînd, ridicată spre băiat şi privirea înflăcărată a acestuia coborîtă către ea.

Curios cum inima ei putea să urască faţa ca o floare a fetei, şi, în acelaşi timp, să ardă de dorinţa de a stinge cu sărutări pasiunea din ochii băiatului.

Încet, încet furtuna din ea se domoli. Se ruga să nu mai simtă nimic. Era firesc ca ora ei să fi trecut! Era natural ca setea ei să rămînă nestinsă şi pasiunea ei să nu înflorească niciodată; era natural ca tinereţea — prin legea dragostei — să fie atrasă de tinereţe, acest băiat atras de cei de o seamă cu el! Adierea vîntului din vale îi răcori obrajii şi-i dădu o uşoară senzaţie de alinare. Nobleţea! Era doar un simplu cuvînt sau cei care renunţă la fericire se simt într-adevăr nobili?

Rătăci vreme îndelungată prin parc. Tîrziu, după-amiază, trecu din nou pe poarta prin care ieşise plină de iluzii. Nu întîlni pe nimeni pînă să ajungă în camera ei şi acolo, ca să n-o deranjeze nimeni, se culcă. Se temea să n-o părăsească senzaţia de oboseală copleşitoare. Nu mai voia să dea dovadă de nici un fel de tărie trupească sau sufletească pînă la plecare. Nu-i trebuiau nici mîncare, nici băutură, doar să doarmă, de va putea. Mîine, dacă aveau un tren de dimineaţă, ar fi putut să plece înainte de a vedea pe cineva. Soţul ei trebuia să aranjeze totul. Îi rămînea destul timp să hotărască ce avea de spus, să vadă cum ar fi putut să răspundă gîndurilor lui. Dar ce importanţă mai avea? Singurul lucru care conta acum era să nu-l mai vadă pe Mark, pentru că n-ar mai putea să suporte repetarea acelor ore de chin. Sună şi o trimise pe servitoare la soţul ei cu un bilet. Şi, în timp ce aştepta ca acesta să vină, i se redeşteptă sentimentul de mîndrie. Nu trebuia s-o

vadă în starea asta, ar fi fost groaznic. Şi, coborînd din pat, luă o batistă, o udă cu apă de colonie, apoi se legă cu ea la cap. El veni aproape imediat, intrînd repede, fără zgomot şi se opri privind-o. Aştepta, fără s-o întrebe ce se întîmplase. Şi niciodată pînă acuma nu-şi dădu atît de bine seama cum el începea lucrurile de acolo de unde ea le lăsa ; le începea pe un plan de unde sentimentele şi instinctele erau izgonite ca şi cum ar fi fost o blasfemie.

Îşi adună tot curajul şi spuse :

— M-am plimbat prin parc şi se pare că soarele a fost prea puternic. Aş vrea să ne întoarcem acasă mîine, dacă n-ai nimic împotrivă. Nu pot să sufăr să fiu bolnavă într-o casă străină.

Băgă de seamă că pe faţa soţului ei înflori umbra unui zîmbet, apoi deveni grav.

— Ah ! Da ! Soarele ! O insolaţie ! Va ţine cîteva zile. Crezi că vei fi în stare să călătoreşti ?

Brusc avu convingerea că el ştia totul, dar — cunoscînd faptul că a şti totul însemna a fi ridicol — avea tăria de a se convinge că nu ştia nimic. Era oare un gest frumos sau, dimpotrivă, îngrozitor ?

Închise ochii şi spuse :

— Mă doare capul, dar voi fi în stare. Numai că nu vreau să se facă tărăboi. Putem lua un tren înainte ca ei să coboare ?

Stormer răspunse :

— Da. Ar fi mai potrivit.

Nu se mai auzea nimic, dar fără îndoială că el se mai afla acolo. În această prezenţă tăcută şi imobilă stătea tot viitorul ei. Da, ăsta îi va fi viitorul : lipsit de sentimente şi fără viaţă. O cuprinse o dorinţă arzătoare de a-l privi. Deschise ochii. Se afla în acelaşi loc cu ochii aţintiţi asupra ei. Ţinea o mînă, care se închidea şi deschidea nervos, în dreptul buzunarului — gest care nu corespundea cu poza lui obişnuită. Şi deodată fu năpădită de milă. Nu pentru viitorul ei, care aşa trebuia să fie, ci pentru el. Cît de îngrozitor e să nu poţi avea nici o emoţie, ce cumplit ! Îi spuse cu blîndeţe :

— Harold, îmi pare rău...

Ca şi cum ar fi auzit ceva cu totul neobişnuit şi uluitor, ochii lui se măriră într-un mod ciudat şi-şi strecură nervos mîna în buzunar, apoi se întoarse şi ieşi.

XVII

CÎND TÎNĂRUL MARK O GĂSEA PE SYLvia la rîu, în apropierea stîncii, nu fu prea uimit deoarece știa că e acolo, căci o urmărise la plecare. Stătea ghemuită și se uita gînditoare la apă, cu pălăria de soare aruncată pe spate și cu părul acela în care fusese prinsă steaua lui, strălucind auriu, în soare. Se apropie încetișor, prin iarbă, și cînd fu aproape hotărî că e mai bine să se oprească. Dacă o speria ar fi putut să fugă și n-ar fi avut îndrăzneala s-o urmărească. Cît de liniștită era, cufundată în gînduri. Ar fi vrut să-i vadă fața. Pînă la urmă vorbi cu blîndețe :

— Sylvia ! Ești supărată ?

Văzînd că nu se clintește se apropie de ea. Sigur că nu mai putea să fie supărată pe el !

— Îți mulțumesc din suflet pentru cartea dăruită, e minunată !

Sylvia nu răspunse. Rezemîndu-și undița de stîncă, Mark oftă. Tăcerea ei i se părea nedreaptă : ce aștepta de la el ? Viața nu merită să fie trăită dacă nu știi să te exteriorizezi.

— N-am vrut niciodată să te necăjesc. Nu-mi place să supăr pe nimeni. Animalele mele sînt atît de prost făcute încît nu pot suporta să le vadă cineva și mai ales tu. Vreau să vezi numai lucruri plăcute, crede-mă ! Deci, asta era totul. Sylvia, poți să mă ierți ?

Un zgomot dincolo de zid, un foșnet, un fîșîit printre ferigi — căprioare, fără îndoială ! Spuse din nou cu înflăcărare :

— Sylvia, ai putea să te porți frumos cu mine, zău că ai putea !

Întorcînd capul, ea spuse foarte repede :

— Nu e numai asta. Mai e și... altceva.

— Ce altceva ?

— Nimic... numai... că eu nu contez acum...

Îngenunchie lîngă ea. Ce voia să zică ? Știa însă foarte bine ce.

— Ba contezi ! Foarte mult ! Oh, nu fi nefericită ! Nu pot îndura ca oamenii să fie nefericiți. Sylvia, nu fi nefericită !

Și începu s-o mîngîie încetișor pe braț. Totul era în el ciudat și învălmășit. Un lucru era neîndoielnic — nu trebuia să

recunoască nimic. Ca și cînd i-ar fi ghicit acest gînd ochii ei albaștri părură deodată că-i străpung sufletul.

Apoi Sylvia smulse cîteva fire de iarbă și începu să le împletească.

— Numai ea contează.

Oh ! N-avea de gînd să spună : „Nu-i adevărat !" Ar fi fost nedelicat să afirme asta. Chiar dacă ea nu conta. Dar oare mai conta ? Ar fi dezgustător și meschin din partea lui. Și avu aceeași privire care-l făcuse pe profesor să-l compare cu un pui de leu la ananghie.

Sylvia îi atinse brațul :

— Mark !

— Da !

— Nu...

El se ridică și-și luă undița. La ce bun ? Nu putea să mai stea acolo deoarece nu era în stare, nu trebuia să vorbească.

— Pleci ?

— Da.

— Ești supărat ? Te rog, nu fi supărat pe mine.

Simți cum i se urcă un nod în gît, se aplecă spre mîna ei și i-o sărută, apoi își trecu pe umăr undița și se îndepărtă. Privind înapoi o văzu stînd tot acolo, pierdută în umbra pietrei aceleia mari. Atunci i se păru o clipă că n-avea unde să se ducă. Nu-i rămîneau decît păsările, și animalele, și copacii cărora însă nu le pasă de încurcăturile și de necazurile tale. Se aruncă în iarba de pe malul apei. Putea să zărească păstrăvii micuți rotindu-se mereu printre pietre ; rîndunelele se apropiau de el, zburînd foarte jos ; chiar și un bărzăun veni să-i țină de urît cîteva clipe. Dar nu-l mai interesa nimic, era ca și cum spiritul lui se afla în captivitate. Cît de plăcut ar fi fost să fii apa aceea care nu se oprea niciodată, curgînd fără întrerupere sau vîntul care atingea totul și nu putea fi prins niciodată. Să nu poți face ceva fără să rănești pe cineva, lucrul acesta era cel mai înspăimîntător. Ar fi vrut să fie ca o floare, care răsare și-și trăiește viața numai pentru ea și apoi piere. Dar orice ar fi făcut sau ar fi spus acum ar fi fost minciună sau poate și mai rău, cruzime. Singurul lucru care-i mai rămînea era să se țină departe de oameni. Și totuși cum putea să rămînă departe de musafirii săi ?

Se întoarse acasă la prînz, dar cei doi oaspeți erau plecați și nimeni nu părea să știe încotro. Îngrijorat, nefericit și intrigat, se învîrti pe acolo toată după-amiaza.

Numai înainte de cină i se spuse că doamna Stormer nu se simțea bine și că vor pleca a doua zi dimineața. Să plece numai după trei zile ! Asta îl cufundă mai adînc în tulburarea lui stranie și în amărăciunea lui. Nu mai era în stare să scoată nici un cuvînt.

Își dădea seama că atrage atenția asupra lui, dar n-avea încotro. De cîteva ori în timpul cinei observă privirea scrutătoare a lui Gordy fixată asupra sa pe sub pleoapele pe jumătate închise. Dar el, pur și simplu, nu putea să vorbească. Tot ce-i trecea prin minte să spună i se părea fals. Ah ! Ce seară tristă ! Realiză imaginea unei inimi îndurerate, a unor lucruri irosite, a unei credințe înșelate în timp ce-și punea întrebarea obsedantă : „Cum ar fi trebuit să mă port ?" Și vedea tot timpul chipul nedumerit al Sylviei la care încerca să nu se uite.

Se furișă afară, lăsîndu-i pe Gordy și pe profesor bînd vin. Rătăci prin grădină multă vreme, ascultînd trist bufnițele. Ar fi fost o fericire să se ducă sus, deși fără doar și poate că n-ar fi putut să doarmă.

Dar dormi toată noaptea bîntuit de numeroase vise : în cel din urmă se vedea culcat pe vîrful unui munte în timp ce Anna îl privea în ochi, aplecîndu-și fața către el. Se trezi tocmai cînd buzele ei îl atingeau. Se afla încă sub vraja acestui vis tulburător cînd auzi zgomotul roților și al copitelor cailor pe pietre și sări din pat. Era trăsura care pornea din fața ușii : Stormerii stăteau unul în fața celuilalt, iar bătrînul Godden mîna caii, cu bagajele stivă lîngă el. Să plece în felul acesta — fără să-și ia măcar rămas bun ! Se simți o clipă la fel ca oamenii aceia care ucid fără voia lor pe cineva — cu desăvîrșire ametit și copleșit de nenorocire. Se îmbrăcă în mare grabă. N-o s-o lase să plece așa ! Voia, trebuia s-o mai vadă o dată ! Ce-i făcuse să plece astfel ? Se năpusti în jos, pe scări. Holul — gol ; ora — opt fără nouăsprezece minute. Trenul pleca la opt. Mai avea timp ca să pună șeaua pe Bolero ? Alergă la grajd, dar calul era dus la potcovit. Va ajunge, trebuia să ajungă la timp. Îi va dovedi în orice caz că nu era un ticălos.

Merse pînă la cotul drumului, apoi începu să alerge cît îl ţineau puterile. După vreo cîteva sute de metri începu să se simtă mai bine — mai puţin nefericit şi vinovat.

Era plăcut să simţi că ai de îndeplinit o treabă grea, o treabă anumită, ceva ce te obliga să te gîndeşti cum să-ţi cruţi puterile, să alegi drumul cel mai potrivit, să te fereşti de soare, să-ţi stăpîneşti respiraţia la urcuş, să-ţi dai drumul la vale.

Era încă răcoare şi roua domolise praful. Pe drum nu se vedea nici o mişcare, aşa că nu era cine să privească după el cînd alerga. Nu se gîndise ce va face dacă va ajunge la timp, cum va explica această cursă nebunească de trei kilometri. Trecu de o fermă care ştia că e la jumătatea drumului.

Îşi uitase ceasul. Nu-şi pusese decît pantalonii, cămaşa şi jacheta Norfolk ; nici cravată, nici pălărie, nici măcar şosete în pantofii de tenis. Ardea ca focul, iar părul îi flutura pe spate — o apariţie tînără, stranie, pentru oricine l-ar fi întîlnit. Era lipsit de orice altă dorinţă — nu voia decît să ajungă acolo. Venind de pe cîmp o turmă de oi invadase poteca. Îşi făcu loc anevoie printre ele, pierzînd cîteva minute. Mai avea peste un kilometru şi era cu sufletul la gură ; picioarele nu-l mai ţineau ! La vale îl purtau singure, dar urmă o bucată de drum dreaptă, destul de lungă ; auzi trenul şuierînd încet de-a lungul văii. Atunci, uitînd de oboseală porni mai departe cu forţe noi. Nu putea să intre în gară arătînd ca o sperietoare de ciori, epuizat, şi să se apuce să facă o scenă. Trebuia să se stăpînească în cele din urmă şi să intre ca şi cum ar fi trecut pe acolo întîmplător. Dar simţea că în orice clipă putea să cadă în tărînă, rămînînd acolo pentru totdeauna ! În timp ce alerga făcu o încercare disperată să-şi şteargă faţa, să-şi scuture hainele. În sfîrşit la vreo două sute de metri se vedea poarta. Trenul nu se mai auzea. Probabil că era în gară. Şi din străfundul plămînilor săi obosiţi ieşi un suspin. Cînd ajunse la poartă auzi fluieratul şefului gării. În loc să meargă la casa de bilete alergă de-a lungul gardului de lemn în care se deschidea o poartă ce ducea spre magazia de mărfuri şi năvălind prin ea, se sprijini de peretele acoperit de caprifoi. Locomotiva se afla chiar în faţa lui. Cu mîneca îşi şterse sudoarea de pe faţă. Totul era tulbure. Trebuia s-o vadă — doar de asta se străduise să ajungă la vreme. Îşi trecu mîna peste frunte şi prin păr şi se uită ameţit la trenul care începuse să se urnească din loc.

Anna era acolo, la o fereastră ! Stătea şi privea afară ! Nu cuteză să facă un pas înainte de teamă să nu cadă, dar întinse mîna.

Ea îl zări. Sigur că îl zări ! Îi va face oare vreun semn ? Nici unul ? Şi deodată o văzu cum caută ceva, scoase un obiect din rochie şi-l aruncă la picioarele lui. Nu se aplecă să-l ia, voia să-i vadă faţa pînă se va şterge în depărtare. Arăta minunat — foarte mîndră şi palidă. Anna îşi duse mîna la buze. Apoi totul deveni din nou tulbure şi cînd fu iarăşi în stare să vadă, trenul dispăruse. Dar la picioarele lui se afla lucrul pe care i-l aruncase. Se aplecă şi-l ridică. Era floarea pe care Anna i-o dăruise în Tirol şi pe care apoi i-o luase de la butonieră ; acum era uscată şi întunecată.

Strecurîndu-se afară, dincolo de magazie, porni spre cîmp şi se trînti cu faţa la pămînt, peste floarea veştejită, răspîndind încă un uşor parfum...

Privirea scrutătoare a tutorelui său nu fusese lipsită de semnificaţie. Mark nu mai reveni la Oxford. Plecă la Roma, se stabili în casa surorii sale şi urmă o şcoală de sculptură. Fusese începutul unei epoci în care numai munca îl preocupa.

Îi scrise Annei de două ori, dar nu primi nici un răspuns. De la profesor — doar avea cîteva rînduri :

„Dragul meu Lennan,

Deci aşa ! Ne părăseşti în favoarea artei ? Foarte bine — era luna dumitale de pe cer, cel puţin una dintre ele, dacă-mi aduc bine aminte. O lună nepreţuită, deşi cam demodată astăzi, căzută puţin în desuetudine, dar fără nici o îndoială, pentru dumneata, o zeiţă neprihănită a cărei hlamidă etc...

Vom păstra cele mai prietenoase amintiri despre dumneata, cu toate că ne-ai trădat.

Cîndva profesorul şi încă prietenul dumitale,

Harold Stormer"

După vacanţa aceea se scurse multă, foarte multă vreme pînă o revăzu pe Sylvia.

PARTEA A DOUA

VARA

I

STRĂLUCIREA MIILOR DE LUMINI, freamătul și larma mulțimii, rîsete, pași, șuierat și huruit de trenuri ce treceau, luînd jucătorii și ducîndu-i înapoi la Nisa sau Menton ; tînguirea arcușurilor celor patru violoniști oacheși ce cîntau pe terasa cafenelei ; iar deasupra tuturor și de jur-împrejur, un cer întunecat, munții înnegurați și marea sumbră, ca o imensă floare neagră în inima căreia era prins un gîndac din nestemate ; acesta era Monte Carlo în noaptea aceea de mai a anului 1887.

Dar Mark Lennan, așezat la una dintre măsuțele de marmură, era prea tulburat și exaltat ca să bage de seamă strălucirea, frumusețea și hărmălaia. Stătea atît de liniștit, încît vecinii lui, cu aversiunea instinctivă ce o au oamenii pentru ceea ce nu corespunde cu dispoziția lor, după ce-i aruncau o privire, își întorceau ochii ca de la un lucru ridicol, aproape șocant.

Mark era într-adevăr pierdut în amintirile clipelor trecute. Fiindcă ceea ce trebuia să se întîmple după săptămîni de agitație, după o perioadă de stranie neliniște se întîmplase în sfîrșit.

Se strecurase fără să-și dea seama în inima lui încă de cînd îi fusese prezentată, în urmă cu vreun an, la puțină vreme după ce se stabilise la Londra, după cei șase ani petrecuți la Roma și Paris. La început nu fusese decît o simplă prietenie — căuta să-i înțeleagă cu atîta drăgălășenie munca ; el îi purta o admirație plină de respect pentru că era atît de frumoasă, dar îi inspira și milă, compasiune fiindcă avea o căsnicie neizbutită. Dacă ar fi fost fericită, el ar fi știut să dispară din viața ei. Dar faptul că i se spusese încă înainte de a o cunoaște că e nefericită îl făcea să aibă conștiința împăcată.

Și pînă la urmă, într-o după-amiază, ea îi spusese :

— Ah ! Dacă ai putea să vii și dumneata !

Aceste cuvinte scăpate parcă fără voie își făcuseră drum și pătrunseseră în sufletul lui, ca și cum ar fi căpătat o viață proprie : ca o pasăre bizară care, plutind, venise să se cuibărească în grădina inimii lui cu cîntecul ei proaspăt și fîlfîitul aripilor, cu zboru-i neobișnuit și chemarea ei arzătoare, din ce în ce mai deslușită.

Cîteva zile mai tîrziu în salonul ei o singură vorbă și o singură clipă au fost edificatoare : cînd Mark i-a confirmat că *va veni și el*, atunci n-a spus nu, dar a observat că ea nu putuse să i se uite în ochi.

E cu adevărat straniu cum o afirmație făcută într-un moment anume, aparent lipsită de importanță, avea să-i schimbe tot viitorul !

Plecase cu unchiul și mătușa ei sub a căror aripă protectoare puteai fi sigur că nu i se va întîmpla nimic neobișnuit. Și apoi sosi următoarea epistolă :

„Hotel Coeur d'Or
Monte Carlo

Dragul meu Mark,

Am sosit. E atît de plăcut să stai la soare... Florile sînt minunate. Vizitele la Gorbio și Roquebrune le amîn pînă ce vei veni.

A dumitale prietenă,
Olivia Cramier"

Scrisoarea aceasta era singura amintire clară pe care o avea în legătură cu timpul scurs între plecarea ei şi a lui. O primise într-o după-amiază, pe cînd stătea pe zidul vechi al grădinii, sub soarele strălucitor de primăvară ce pătrundea printre merii în floare şi simţea că toate lucrurile ce puteau fi dorite în lume i se ofereau, că n-avea decît să întindă mîna ca să le ia.

Apoi neliniştea, ceaţa în care pluteau toate întîmplările pînă la sfîrşitul călătoriei cînd coborîse în Beaulieu cu inima bătîndu-i furios. Sigur, nu se aştepta să vină de la Monte Carlo să-l întîmpine !

Trecuse o săptămînă de cînd se lupta să fie în permanenţă cu ea străduindu-se ca acest lucru să nu fie observat şi de ceilalţi. Fuseseră la două concerte, făcuseră două plimbări şi tot ceea ce-i spusese păruse nimic pe lîngă ce voia să-i spună şi tot ceea ce spusese ea i se păruse doar umbra celor ce ar fi dorit să audă ; o săptămînă de frămîntări, zi şi noapte, pînă ce, cu cîteva clipe în urmă, batista îi căzu din mînă în praful drumului şi el o ridicase şi o dusese la buze. Nimic n-ar fi putut şterge privirea pe care i-o aruncase Olivia. Absolut nimic nu va mai putea s-o despartă de el. Ochii ei mărturiseau aceeaşi dulce, temătoare nelinişte pe care o simţea şi el. Nu scoase nici un cuvînt, dar îi văzu buzele întredeschise şi sînii ridicîndu-se şi coborîndu-se. Tăcu şi el. La ce puteau folosi cuvintele ?

Regăsi cu degetele, în buzunarul hainei, ghemotocul de dantelă şi de batist fin, moale, însufleţit parcă şi îl luă pe furiş în mînă. Toată fiinţa ei, cu parfumul ei, îi apărea în faţă cînd atingea această batistă brodată cu mici steluţe albe. O puse din nou, pe ascuns, în buzunar şi pentru prima dată se uită în jurul lui. Oamenii aceştia ! Aparţineau unei lumi pe care el o părăsise de mult. Îl făceau să se simtă la fel ca în clipa cînd unchiul şi mătuşa ei îi spuseseră noapte bună, urmînd-o în hotel. Oameni cumsecade şi Colonelul şi doamna Ercott ! Întruchipau lumea în care fusese crescut, lumea aşa cum şi-o închipuiau englezii ; o imagine simbolică a sănătăţii, a raţiunii şi a „drumului drept" căruia el se părea că-i întorsese spatele în momentul de faţă. Văzu profilul Colonelului, bronzat, cu mustaţă cărunţă, necănită, şi auzi vocea lui ascuţită, „Noapte bună, tinere Lennan !" Îşi aminti de zîmbetul soţiei acestuia, glasul acela plăcut, discret — ce ciudaţi şi îndepăr-

ați îi deveniseră dintr-o dată ! Și ce bizari și îndepărtați îi
ăreau toți acești oameni de aici bînd și sporovăind. Sau
oate că el era străin și departe de ei ?

Ridicîndu-se de la masă ieși în piață, trecînd pe lîngă acheșii violoniști.

II

SE ÎNAPOIE LA HOTELUL EI STRĂBĂtînd străzi lăturalnice și se opri lîngă gardul grădinii — una lin acele grădini de hotel făcute mai mult ca să poată figura n reclamă, cu doi-trei palmieri uscați, cu alei albe printre ei i cu tufe de liliac și mimoze.

Stînd așa, îl năpădi un simțămînt ciudat — că mai fusese colo înainte, că privise cercetător, printre flori, aleile albe și erestrele închise. În aer plutea un miros de lemn ars și cîteva lante uscate foșneau ușor în adierea vîntului. De unde venea mintirea acestei nopți, ce era cu această grădină ? Simțea eva dulce, întunecat, tăinuit a cărui prezență îi dădea o stare le extaz și o sete ce nu putea fi potolită.

Și își continuă drumul. Case după case ! Pînă la urmă se rezi departe de ele, singur pe o șosea, dincolo de Monaco. 'limbîndu-se așa, prin noapte, se gîndi la lucruri la care — își nchipuia el — nu se mai gîndise nimeni vreodată. Faptul că tia că ea îl iubea îl făcea să i se pară totul sacru și plin de ăspundere.

Orice s-ar întîmpla, el nu trebuia să-i provoace nici un ău. Femeile sînt niște ființe atît de gingașe...

Cu toate că petrecuse șase ani la Roma și Paris, studiind rta, păstrase încă un respect profund pentru femei. Dacă și-ar i iubit bărbatul, n-ar fi avut vreun motiv să se teamă de el ; lar faptul că o știa legată de cineva împotriva voinței ei i se ăruse îngrozitor chiar înainte de a o fi iubit. Cum putea oare n soț să ceară aceasta ? Avea atît de puțină mîndrie, atît de uțină milă ? Un lucru de neiertat ! Ce era de respectat în-r-o asemenea căsnicie ? Numai că el nu trebuia în nici un az să-i facă ei vreun rău ! Dar acum, cînd ochii ei spuseseră : Te iubesc", ce importanță mai avea ? Era de-a dreptul fan-

tastic să știe că e iubit, în această noapte călduroasă din sud, cu cerul înstelat și plină de parfumul pomilor și al florilor.

Se urcă pe o stîncă deasupra șoselei și se întinse pe iarbă. Dacă ar fi fost și ea lîngă el ! Mireasma pămîntului ce nu se răcise încă îl învălui și, o clipă, i se păru că și Olivia se afla acolo. Dacă ar fi putut-o păstra pentru totdeauna în acea îmbrățișare care nu era îmbrățișare — în acea încîntare ireală, pe acest pat de ierburi sălbatice și flori, unde nici un îndrăgostit nu călcase pînă atunci, unde nu pătrunsese nimeni în afară de gîze, de lumina soarelui și a lunii cu umbrele lor și de vîntul care săruta pămîntul !

Apoi ea pieri, mîinile lui nu atinseră decît acele uscate ale pinilor și florile sălbatice de cimbru învăluite de somn.

Stătea pe marginea stîncii mici, deasupra drumului, între munții întunecați și marea adîncă, sumbră. Era prea tîrziu ca să mai treacă cineva, și el se afla tot atît de departe de ceea ce gîndeau, spuneau și făceau oamenii, cum era și noaptea însăși cu căldura și cu murmurele ei. Își imagina fața ei, reconstituind-o fără greș — ochii, căprui și limpezi, depărtați, gura dulce, cu buzele strînse, părul negru, totul numai drăgălășenie.

Apoi sări în drum și începu să alerge. După ce fusese pătruns de această vrajă, nu putea să meargă liniștit pentru că nimeni pe lume nu simțise ceea ce simțise el — vraja dragostei.

III

ÎN RENUMITUL HOTEL „*LE COEUR d'Or*", renovat mai demult și „rebotezat", doamna Ercott stătea în patul ei de alamă privind printre gratiile lui la Colonelul aflat în celălalt pat. Își ridicase capul de pe pernă și asculta, concentrată, fiindcă i se păruse că auzise un țînțar. Consoartă de treizeci de ani a unui bărbat care toată viața fusese obsedat de aceste mici bestii — nu le simpatiza nici ea. Era unicul caz în care imaginația îi era mai puternică decît rațiunea. Dar, de fapt, nici n-ar fi putut să fie un țînțar pentru că prima grijă pe care-o avea Colonelul cînd sosea oriunde mai la sud de paralela 46 era să deschidă larg ferestrele și în tot acest

spațiu sa fixeze cu multe cuișoare o plasă împotriva țînțarilor, în timp ce ea îl sprijinea ca să nu cadă. Faptul că ceilalți oameni nu-și protejau ferestrele nu-l tulbura pe Colonel deloc, fiind un englez veritabil căruia îi plăcea să gîndească la fel ca toți, dar să facă ceea ce-i trecea prin cap. Așteptau apoi pînă venea seara și aprindeau, în sfîrșit, o mică lampă cu un miros ciudat și la lumina ei stăteau în fotolii, în papuci, cu ochii pironiți asupra bestiilor închipuite sau reale.

Pe urmă se auzea o lovitură, puțină agitație și exclamații de bucurie sau dezamăgire : „Pe ăsta l-am lichidat !" sau : „Oh, John, l-am scăpat !" Colonelul, în pijama și cu ochelarii pe care-i purta pe vîrful nasului în momentele solemne, se învîrtea încet în mijlocul camerei rotindu-și ochii cu privirea aceea care sfida moartea, căpătată cu mult timp în urmă și cerceta fiecare centimetru de perete și tavan, pînă cînd spunea în sfîrșit : „Bine, Dolly, asta a fost tot !" La care ea răspundea : „Dragul meu, dă-mi o sărutare !" și el o săruta, iar apoi se îndrepta spre patul lui.

Așadar nici urmă de țînțar, doar fantoma lui ce stăruia în mintea unei soții devotate. Uitîndu-se pe furiș la Colonel, culcat pe spate, renunță să-l mai întrebe : „John, ești treaz ?" Un șuierat izvora din nasul lui, care la început fusese drept, apoi, în timpul serviciului militar i se încovoiase ușor sub sprîncenele albe, zburlite, de parcă ar fi fost surprinse de zgomotul ce venea de jos.

Deși nu oferea o priveliște prea plăcută, se gîndi : „Ce bun pare !" și de fapt așa și era. Fața lui era aceea a unui om incapabil să facă rău, iar cînd dormea ai fi zis că e un copilaș nevinovat — avea acea simplă nevinovăție a unuia care n-a umblat niciodată după aventuri intelectuale, ci totdeauna le-a căutat și găsit numai pe cele trupești. Pînă la urmă îl întrebă totuși :

— John ! Dormi ?

Colonelul, revenit deodată la viață, ca în timpul unui atac de pe vremuri, răspunse :

— Da.

— Sărmanul tînăr !

— Care ?

— Mark Lennan. N-ai băgat de seamă ?

— Ce ?

— Dragul meu, s-a petrecut chiar sub nasul tău. Dar tu nu vezi niciodată nimic !

Colonelul întoarse încet capul. Soția lui era o femeie cu imaginație ! Totdeauna fusese așa. I se părea vag că ar fi stăpînită de o undă de romantism. Dar cu blîndețea aproape profesională a unui om care cîndva tăiase capete și brațe, zise :

— Ce să văd ?

— I-a ridicat batista.

— A cui ?

— A Oliviei. A băgat-o în buzunar. L-am văzut perfect.

Urmă o tăcere, apoi glasul doamnei Ercott se auzi din nou, impersonal și venind parcă de departe :

— Ceea ce m-a uimit întotdeauna la tineri este faptul că ei cred că nu-i vede nimeni. Sărmanii !

Din nou se așternu liniștea.

— John ! Te gîndești ? ! îl chestionă ea, deoarece Colonelul respira liniștit, fără să mai sforăie, semn incontestabil pentru soția sa că nu doarme.

Într-adevăr, se gîndea. Dolly era o femeie căreia îi plăcea să fantazeze, dar de data asta ceva îi spunea că s-ar putea să nu se înșele.

Doamna Ercott se ridică. Soțul ei părea mai bun ca oricînd, dar o mică nedumerire îi încruntase sprîncenele și i se întipărise în cutele frunții.

— Olivia mi-e foarte dragă, remarcă el.

Doamna Ercott căzu din nou pe pat. Simțea în inimă o ușoară durere firească la o femeie de peste cincizeci de ani al cărei soț avea o nepoată.

— Fără îndoială, murmură ea.

Un sentiment vag se înfiripă în adîncul inimii Colonelului — și întinse mîna. În spațiul dintre cele două paturi întîlni o altă mînă pe care o strînse cu putere.

— Draga mea ! șopti el și apoi se așternu liniștea.

Doamna Ercott medita și ea. Gîndurile îi erau tot atît de repezite ca și vocea ; se lăsă cuprinsă de acel soi de sentimente care însoțesc de obicei eforturile de a raționa ale femeilor cu inima bună. Bietul băiat ! Și biata Olivia ! Dar cine ar fi putut vreodată să compătimească o femeie atît de frumoasă ? Și, orice s-ar spune, Olivia avea și un soț chipeș, membru al Parlamentului, om de mare viitor și în mod sigur îndrăgostit

de ea. Mica lor casă din Londra, aproape de Westminster era o încîntare și nimic nu putea să fie mai plăcut decît vila lor de pe malul Tamisei.

Mai putea atunci Olivia să fie demnă de compătimire ? Și totuși nu era fericită. N-avea nici un rost să susții că era. E foarte ușor să crezi că asemenea lucruri depind numai de tine, dar dacă citești romane pricepi că nu-i așa. Pentru că există pe lume și nepotrivirea. Oh, da ! Și mai e și diferența de vîrstă !

Olivia avea douăzeci și șase de ani, iar Robert Cramier patruzeci și doi. Și acum acest tînăr, Mark Lennan, se îndrăgostise de ea. Dar dacă îl iubea și ea ? John ar observa atunci că tinerețea caută tinerețe. Pentru că bărbații, chiar cei mai buni, așa cum era John, sînt ciudați ! Ea nici în vis nu și-ar închipui că ar putea să nutrească asemenea sentimente pentru nepoții ei, așa cum nutrea John pentru Olivia. Vocea Colonelului îi întrerupse cursul gîndurilor :

— Drăguț băiat, tînărul Lennan ! Mare păcat ! Poate că e mai bine să plecăm, dacă el este...

Ea răspunse imediat :

— Să presupunem că nu poate !

— Nu poate ?

— N-ai auzit niciodată de *„la grande passion"* ?

Colonelul se ridică într-un cot. Aceasta era încă o dovadă că Dolly, care în timpul ultimilor ani ai serviciului său în Madras și Burmahul de sus, nu mai putuse suporta căldura și revenise la Londra, își însușise un chip ciudat de a privi lucrurile, ca și cînd ele n-ar fi fost nici atît de bune, dar nici atît de rele cum simțea el că sînt. Și Colonelul repetă în felul lui aceste cuvinte franțuzești, adăugînd :

— N-am spus și eu asta ? Cu cît tînărul va rămîne mai repede singur, cu atît va fi mai bine.

Dar doamna Ercott se ridică și ea și-i spuse :

— Fii uman !

Colonelul avu aceeași senzație pe care-o are cineva cînd constată deodată că nu poate digera mîncarea. Și asta pentru că, deși tînărul Lennan era în primejdie să intre într-o încurcătură dezonorabilă, ea îi recomanda lui să fie uman ! Într-adevăr Dolly era... Fu șocat brusc de pata albă a bonetei ei de noapte. Doar n-o să-și schimbe la vîrsta ei felul de a fi !

— Mă gîndesc la Olivia. Nu vreau să aibă asemenea complicații.

— Poate că Olivia va reuși să se descurce singură. În ziua de azi nu face să te amesteci în chestiuni de dragoste.

— Dragoste ! mormăi Colonelul. Ce ? ! Pfu !

Dacă însăși soția lui numea acest soi de lucruri „dragoste", atunci de ce oare-i fusese credincios în toți anii aceia, într-un climat torid ? Un sentiment de revoltă se ridică din străfundurile lui împotriva acelei părți din el însuși care dădea cuvintelor o anumită semnificație concretă și se comporta în conformitate cu ele. Și această răzvrătire îi dădu o senzație ciudată, neplăcută. Dragoste ! Nu era un cuvînt pe care-l putea-i rosti oricînd ! Dragostea ducea la căsătorie ; iar sentimentul acesta nu putea duce la căsătorie decît trecînd prin tribunal, deci ca urmare a unui divorț. Și deodată Colonelului i se păru că-l vede pe Lindsay, fratele său mort, tatăl Oliviei, stînd lîngă el în întuneric, cu fața foarte clar conturată, cu trăsături frumoase, palid și grav, cu un păr negru ce se presupunea că-l moștenise de la o străbună franțuzoaică care scăpase din masacrul din noaptea Sfîntului Bartholomeu.

Chiar înainte de a deveni episcop, Lindsay fusese întotdeauna un om integru. Într-un fel putea să pară ciudat că Olivia era fiica lui ! Nu pentru că ea n-ar fi iubit dreptatea ! Nici vorbă ! Dar Olivia era prea blajină, pe cînd Lindsay nu ! Încercă să-și închipuie ce-ar fi spus fratele său dacă l-ar fi văzut pe băiatul acela punînd batista Oliviei în buzunar ! Dar oare tînărul Lennan făcuse într-adevăr acest gest ? Dolly avea atîta imaginație ! Se vede că o luase din greșeală crezînd că-i a lui, iar atunci cînd va voi să se folosească de ea, își va da seama că nu-i aparține. Pentru că, deși îmbinată cu o candoare aproape copilărească, domnul Ercott poseda o adevărată putere de a acționa, un simț exact al valorilor practice. O infimă dovadă concretă i se părea mult mai valoroasă decît o tonă de teorii ! Dolly avea, evident, pasiunea teoriilor, dar, slavă Domnului ! nu le punea niciodată în practică.

El spuse blînd :

— Draga mea ! Se poate ca Lennan să fie un artist și așa mai departe, dar el este și un gentleman ! Îl cunosc pe bătrînul Heatherley, tutorele său. Și, pe deasupra, eu i l-am prezentat Oliviei !

— Ce legătură are una cu alta ? O iubește !

Colonelul rămase descumpănit, fiind unul dintre nenumăraţii oameni care judecă lucrurile superficial, fără să se gîndească vreodată să le cerceteze cauzele şi originea.

Ca un băştinaş aflat pe o insulă înconjurată de o mare agitată, pe care o privise toată viaţa cu o veneraţie ce cuprindea şi un oarecare dispreţ, şi în apele căreia nu intrase niciodată, era zăpăcit de propunerea de a părăsi acest liman. Şi încă îndemnat de propria lui nevastă !

Sigur, doamna Ercott nu intenţionase să împingă lucrurile atît de departe, dar avea ceva în ea, ca de altfel toate femeile mai isteţe decît bărbaţii lor, ceva neliniştitor care o făcea întotdeauna — deşi nu voia — să întreacă măsura. Cuprinsă de o sinceră remuşcare îl auzi pe Colonel spunînd :

— Trebuie să mă scol şi să beau puţină apă.

Într-o clipă ea coborî din pat.

— Nu însă înainte de a o fierbe.

Îl tulburase profund ! Acum n-o să mai poată dormi — sîngele-i urcă în cap atît de repede ! Va sta treaz încercînd să n-o deranjeze şi ea nu putea să accepte asta. Părea atît de egoist din partea ei ! Ar fi trebuit să-şi dea seama că un asemenea subiect nu se discută în timpul nopţii.

Deodată îl văzu lîngă ea, în picioare, ciudat de tras la faţă şi arătînd foarte slab în cămaşa lui subţire de noapte.

— Îmi pare rău că mi-ai băgat asta în cap ! Olivia mi-e dragă.

Doamna Ercott simţi iar o înţepătură de gelozie, care dispăru curînd, făcînd loc unui sentiment matern faţă de soţul ei, sentiment destul de obişnuit la femeile fără copii.

Nu trebuia să mai fie tulburat ! Şi nu va fi ! Apoi spuse :

— Fierbe apă ! Bea încetişor un pahar şi urcă-te în pat, că de nu vin şi-ţi pun termometrul !

Colonelul, ascultător, luă paharul şi, în timp ce-şi sorbea apa, ea îl mîngîie pe cap.

IV

ÎN CAMERA DE SUB EI OLIVIA, subiectul discuţiilor lor, stătea în pat, trează. Ştia că se trădase, arătîndu-i lui Mark Lennan ceea ce niciodată pînă atunci

nu recunoscuse nici măcar în sinea ei. Privirea de îndrăgostită, pe care nu și-o putuse reține, fu urmată de senzația că-și pierduse locul din lumea ei. Pentru ea, femeile se împărțeau în cele care făceau asemenea lucruri și cele ce nu făceau, iar acum era speriată, nemaiștiind cu certitudine cărei categorii aparține. Dar la ce folos să te mai gîndești, să fii înspăimîntată ? Nu ajuta la nimic. Ieri nu știa că se vor întîmpla toate astea, iar azi nu putea nici măcar să bănuiască ce i-ar putea aduce ziua de mîine ! Pentru seara asta fusese de ajuns ! Seara asta cu dragostea ei amețitoare ! E destul doar să simți că iubești și că ești iubit !

Era o senzație nouă cu totul deosebită — ca lumina de întuneric — de micile flirturi de fată, precum și de ceea ce-i oferise căsătoria. Și toate astea pentru că nu fusese niciodată îndrăgostită, nici chiar de soțul ei. Abia acum își dăduse seama de asta. Soarele lumina o lume pe care o crezuse întunecată. Lucrurile astea nu puteau să ducă la nimic bun. Dar soarele strălucea și la razele lui ea trebuia totuși să se încălzească.

Și, simplu, începu să alcătuiască planuri cu privire la ei doi. Le mai rămîneau șase zile. Încă nu fuseseră la Gorbio și nici la Castellar și nu făcuseră nici plimbările acelea pe care hotărîseră să le facă pentru frumusețea lor. Oare mîine dimineață o să vină mai devreme ? Ce ar putea să facă împreună ? Nimeni n-ar fi fost în stare să-și închipuie ce însemnau aceste șase zile pentru ea, nici chiar el. Să fie lîngă Mark, să-i vadă fața, să-i audă glasul și din cînd în cînd să-l atingă în treacăt ! Era sigură că nu arăta nimic din ceea ce simțea. Și apoi totul va trece ! Cu toate că-l va revedea la Londra.

Stînd întinsă în întuneric, se gîndea la prima lor întîlnire, într-o dimineață de duminică, în Hyde Park. Colonelul, evlavios din fire, avea obiceiul să meargă la biserică întotdeauna, chiar de ar fi trebuit să străbată drumul pe jos de la apartamentul lui de lîngă Knightsbridge pînă la Westminster, de unde o lua pe nepoata lui.

Își aminti cum, fiind împreună, se oprise deodată în fața unui domn în vîrstă, palid, umflat la față și cu ochii pe jumătate închiși.

— Ah ! Domnule Heatherley, ați revenit din Devonshire ? Ce face nepotul dumneavoastră, sculptorul ?

Şi domnul cel bătrîn — după cum i se păru ei — îl privi fix o clipă, printre pleoape, de sub borul unui joben gri, apoi răspunse :

— Colonelul Ercott, nu ? Băiatul e aici. Mark !

Un tînăr de lîngă ei îşi ridică pălăria. În primul moment îi atrăsese atenţia părul-i negru, nu prea lung, dar foarte des şi ochii lui adînci. Apoi îi văzu zîmbetul ce-i lumina faţa, fără a-i îndepărta o anume timiditate. Ea îl găsise drăguţ. Curînd după aceea se dusese cu familia Ercott să vadă „operele" lui, pentru că, pe atunci, să cunoşti un sculptor sau să ai o zebră în parcul tău era socotit la fel de interesant. Colonelul fusese încîntat şi uşurat văzînd că mai toate „operele" nu erau decît animale şi păsări, lucruri foarte atrăgătoare pentru cineva care le cunoştea bine şi într-o vreme vînase chiar o sumedenie, descoperind însă mai tîrziu că vînătoarea nu-i făcea plăcere, fără însă s-o mărturisească vreodată.

După această primă vizită la atelierul lui, legăturile de prietenie se stabiliră repede, iar acum simţea o adevărată uşurare că Mark Lennan se consacrase aproape în exclusivitate modelării animalelor şi păsărilor şi nu formelor omeneşti, considerate ca divine. Dacă n-ar fi făcut aşa, ea ar fi suferit ; abia acum, cînd îl iubea îşi dete seama de asta. Sigur că ea putea să-i urmărească, cu simpatie, munca şi să-l ajute. Nu era nimic rău în asta.

În sfîrşit, adormi şi visă că se afla singură într-o barcă, pe un rîu, lîngă mica ei vilă de la ţară. Plutea de-a lungul malurilor acoperite cu flori, înconjurată de ciripitul păsărilor. Nu putea să-şi mişte nici capul, nici picioarele, nici braţele, dar această impresie de slăbiciune nu fusese neplăcută pînă în clipa cînd îşi dădu seama că se simte atrasă către ceva ce nu era nici apă, nici pămînt, nici lumină sau întuneric, ci numai o senzaţie nedesluşită. Şi atunci văzu cum o priveşte, printre crengile arbuştilor de pe mal, un cap mare de taur. Se mişca odată cu ea şi se afla cînd pe un mal, cînd pe celălalt, deşi tot timpul ea nu văzuse decît un singur cap. Încercă să ridice mîinile şi să-şi acopere ochii, dar nu fu în stare şi se trezi plîngînd în hohote. Se luminase.

Era aproape şase ! Visul îi tăiase cheful de a mai dormi. Nu mai trebuia să se lasă furată de somn acum cînd — în puţinele zile care mai rămăseseră — fiecare clipă era pre-

ţioasă. Se sculă şi se uită afară. Dimineaţa era minunată : aerul călduţ, florile pline de rouă şi mai ales heliotropul ce se căţărase pe pereţi, pînă sub fereastră, răspîndeau o mireasmă puternică. N-avea decît să deschidă obloanele şi să iasă la soare.

Se îmbrăcă, îşi luă umbrela de soare şi, închizînd încetişor obloanele, se strecură afară. Ocoli grădina hotelului unde prezenţa ei matinală ar fi putut să-i trădeze starea de spirit şi ieşi în aleea ce ducea la Cazinou. Fără să-şi dea seama ce face, se îndreptă spre locul unde ascultase orchestra împreună cu el, în ajun, după-amiază. Fără pălărie, dar apărată de umbrela de soare, provoca admiraţia puţinilor trecători ce se îndreptau spre muncă în bluzele lor albastre şi această admiraţie sinceră îi făcu plăcere. Pentru prima oară era conştientă de nurii ei, de prospeţimea obrazului, de părul şi de ochii aproape negri, de pielea ca fildeşul — o senzaţie ciudată şi foarte odihnitoare.

În grădina Cazinoului începu să meargă mai încet, umplîndu-şi pieptul de mireasma arborilor în timp ce se pleca şi privea aproape fiecare floare. Pe urmă se aşeză să se odihnească pe banca pe care stătuseră ieri ei doi. La cîţiva paşi mai încolo se aflau scările ce duceau la gară, urcate cu speranţă, zi şi noapte, de atîţi oameni, care le coborau apoi plini de bucurie sau de tristeţe. Deasupra capului, doi pini, un arbust de piper şi un palmier îşi împleteau umbrele. Împletirea copacilor şi sufletelor era atît de ciudată în acest loc straniu ! Închise umbrela şi-şi lăsa capul pe spate. Privirea ei sinceră şi prietenoasă trecu de la o creangă la alta. Subţiri sau groase păreau imateriale aşa cum se profilau pe cerul albastru încă neînvăluit în praf sau în arşiţă. Culese un pumn de boabe din arbustul de piper şi le zdrobi între degete ca să le simtă aroma. Toate lucrurile acestea splendide şi plăcute s-ar fi zis că luau parte la bucuria ei de a fi iubită, bucurie de care îi fusese cuprinsă inima în vara aceasta. Cerul, florile, scîrţîpirile mării verzi-albăstrii asemănătoare unei nestemate, salcîmii lucitori nu păreau să exprime altceva decît dragoste !

Şi puţinii oameni care treceau şi o vedeau stînd la umbra copacilor, se mirau fără doar şi poate de această neclintită *„dame bien mise“* [1] care se sculase cu noaptea în cap.

[1] Doamnă cu o ţinută frumoasă (fr.).

V

ÎN PRIMELE ORE ALE DIMINEȚII, PE care unii le-ar fi dorit cît mai îndelungate, Colonelul se trezi. Povestea cu batista i se păru și mai gravă. Soțul nepoatei sale era un bărbat pe care nu-l prea agrea : taciturn, grosolan, un individ care se bucura să-i distrugă pe alții ; dar, din moment ce Dolly și el o aveau în grijă pe Olivia, faptul că tînărul se îndrăgostise de ea sub nasul lor era foarte alarmant, mai ales pentru cineva care se formaliza atît de ușor. Numai după ce adormi din nou și se trezi în plină zi îi veni în minte o soluție. Trebuia să-i ofere alte preocupări. El și cu Dolly fuseseră prea neatenți, prea absorbiți de locurile astea ciudate, de oamenii aceștia stranii. O neglijaseră, lăsînd-o... Of ! Băieți și fete ! Totdeauna trebuie să ții seama de asta ! Dar încă nu era prea tîrziu. Olivia era doar fiica bătrînului Lindsay și nu uita niciodată cum trebuie să se poarte. Bietul Lindsay — bun băiat, dar avea în el prea mult dintr-un hughenot ! Curios lucru ereditatea !

Din cînd în cînd — observase asta și la cai — firele albe din coadă și felul cum își țineau capul se repetau peste o generație. Olivia păstrase și ea ceva din înfățișarea tatălui ei : aceeași piele ca fildeșul, aceeași culoare a ochilor și a părului. Numai că ea nu era la fel de aspră ca el, ba dimpotrivă. Și încă o dată Colonelul fu străbătut de un sentiment vag de teamă, învinovățindu-se că-și neglijase îndatoririle. Uită totul abia după ce făcu baie.

Ieși înainte de ora opt : slab, țeapăn, îmbrăcat într-un costum gri de flanel și cu o pălărie tare de pai, mergea cu acea siguranță, cu neputință de descris, proprie soldatului englez atît de deosebit de cel francez, german și de ceilalți ; cu umerii impunători, modelați de-a lungul multor exerciții, își cîștigase dreptul de a umbla civil. Călca cu liniștea desăvîrșită și aerul modest al celui ce știe că orice s-ar spune nu există decît un singur fel de a purta hainele și de a păși. Se plimba, netezindu-și mustața lungă și căruntă, gîndindu-se cum și-ar putea distra nepoata. Trecu prin dreptul terasei și se opri o clipă privind în jos, spre mare, dincolo de peluza poligonului de tir. Apoi se îndreptă spre grădina din spatele Cazinoului. Cît de bine erau îngrijite plantele ! Asta îl făcu

să-şi amintească o clipă de Tushawore, unde vechiul lui prieten, rajahul, păcătosul bătrîn ! avea în jurul palatului grădini ce semănau cu aceasta. Reveni în faţa Cazinoului. Dimineaţa era frumoasă şi liniştită, marea se întindea la picioare, şi în jur nu se afla nimeni care să încerce să te tragă pe sfoară. Existau oameni ce nu se simţeau fericiţi pînă nu înşelau pe cineva. Cunoştea bărbaţi care, aţîţaţi parcă de diavol, făceau o chestiune de onoare din faptul de a-şi escroca chiar şi prietenii cu cîteva lire ! Ciudat loc acest Monte Carlo — un fel de paradis corupt. Şi întreaga dragoste pentru natură a Colonelului, nedezmînţită şi calmă, niciodată mărturisită, care-l susţinuse prin deşerturi şi jungle, în călătoriile pe mare şi în taberele montane, se deşteptă din nou în el datorită acestei grădini feerice.

Iubita lui mamă ! Nu uitase niciodată cuvintele ei prin care-i atrăsese atenţia asupra unui apus de soare admirat printre tufişurile bătrînului Withes Norton, cînd avea nouă ani :

— Jack, asta-i frumuseţea ! O simţi, dragul meu ?

Atunci nu-şi dăduse seama, era doar un băieţel încăpăţînat şi zburdalnic. Şi chiar cînd fusese prima oară în India nu-l interesaseră apusurile de soare. Noile generaţii erau altfel. De pildă această tînără pereche, care stătea fără să scoată un cuvînt, la umbra copacilor, uitîndu-se unul în ochii celuilalt. Oare de cîtă vreme or fi stînd aşa ? Deodată Colonelul tresări ; ochii lui cenuşii căpătară acea expresie ce-i apărea cînd se găsea în faţa unui pericol de moarte. Înăbuşindu-şi tusea, se întoarse către locul unde se oprise cu o clipă mai înainte... Olivia şi cu tînărul acela ! O întîlnire ! Şi la o oră atît de matinală ! Pămîntul se învîrtea cu el ! Fiica fratelui său, nepoata lui preferată ! Femeia pe care o admirase cel mai mult în viaţă, femeia pentru care avusese totdeauna o slăbiciune. Aplecat peste parapet, nu mai vedea nici iarba verde, tunsă uniform, a poligonului de tir, nici albastrul calm al mării. Era emoţionat, îndurerat, peste măsură de uimit. Înaintea micului dejun ! Asta era nenorocirea ! Totul e deci clar !

Mai mult, observase cum mîinile lor se atingeau pe bancă ! Sîngele i se urcă în obraji ; zărise, descoperise ceea ce n-ar fi trebuit să vadă niciodată. Frumoasă situaţie ! Şi Dolly băgase de seamă seara trecută ! Acum însă era altceva. Femeile

pot vedea asemenea lucruri — te puteai aştepta la asta din partea lor. Dar un bărbat, un gentleman ! Îşi dădu seama pe deplin de situaţia jenantă în care se afla. Avea mîinile legate.

Era cu putinţă oare să se sfătuiască măcar cu Dolly ? Încercă sentimentul unei izolări, unei depline singurătăţi. Nimeni, nimeni pe lume nu putea să înţeleagă tăinuita şi nesfîrşita lui nelinişte. Trebuia să ia o hotărîre, fiind ruda cea mai apropiată şi protectorul şi — cum se mai spune — însoţitorul ei. Să facă descoperirea asta aşa, fără nici o intenţie ! Niciodată în decursul carierei sale — şi, slavă Domnului, avusese de rezolvat numeroase şi delicate probleme de onoare — nu întîlnise totuşi o situaţie mai dificilă. Biet copil ! Dar n-avea dreptul să se gîndească la ea în felul ăsta ! Nu, desigur ! Ea nu s-a comportat cum trebuia, ca... Şi aici se opri, incapabil s-o condamne. Dar dacă cei doi s-ar ridica şi ar trece pe lîngă el ?

Îşi luă mîinile de pe parapetul de piatră şi se îndreptă spre hotel. I se albiseră palmele din cauza îndîrjirii cu care se ţinuse de parapet. Pe cînd se îndepărta, îşi zise : „Trebuie să judec totul foarte calm, trebuie să mă concentrez !" Asta îl mai linişti. În orice caz era supărat pe tînărul Lennan. Dar chiar şi în cazul băiatului descoperi, spre mirarea lui, că nu-l condamna întrutotul.

Şi tocmai modul cum se comportase pînă acum îl făcea să sufere îngrozitor. Era ceva în felul în care tînărul stătea acolo lîngă ea, ceva atît de liniştit, atît de timid încît aproape îl înduioşă. Asta era rău, foarte rău !

Amîndoi alcătuiau totuşi o pereche frumoasă ! Din păcate ! Chiar atunci preotul micuţei biserici engleze trecu, salutîndu-l :

— Splendidă dimineaţă, domnule Ercott.

Colonelul înclină capul, dar nu răspunse. În clipa aceea salutul i se părea nepotrivit. Cînd descoperi o astfel de întîmplare nici o dimineaţă nu mai putea fi splendidă.

Intră în hotel, în sufragerie, şi se aşeză la masă. Sala era goală. Probabil că toţi, chiar şi Dolly, îşi luaseră micul dejun în camere. Olivia era singura care putea să-l suporte cînd îşi lua *breakfast*-ul [1] lui englezesc. Dar deodată îşi reaminti că se află în faţa unei situaţii extrem de neplăcută. Să-şi

[1] Micul dejun (engl.).

înceapă *breakfast*-ul fără s-o aştepte ca de obicei ar fi putut să i se pară suspect.

Putea să vină dintr-o clipă într-alta. Dar cum s-o aştepte şi cum să se poarte faţă de ea ca şi cînd n-ar şti nimic ?

Desluşi un zgomot uşor în spatele lui. Olivia sosise şi el încă nu hotărîse nimic ! În această clipă de confuzie, Colonelul se lăsă condus de instinct. Se ridică, o bătu uşor pe obraji şi-i oferi un scaun.

— Ei bine, draga mea, ţi-e foame ?

Era foarte drăguţă, foarte atrăgătoare. Rochia ei *ivoire* îi scotea în evidenţă părul negru şi ochii întunecaţi, care păreau că zboară de la un lucru la altul ; da, era ciudat, dar nu putea face nimic altceva. Nu-l liniştise faptul că o văzuse. Colonelul curăţă încet coaja bananei cu care îşi începea întotdeauna *breakfast*-ul.

Să-i pună întrebări, chiar dacă i-ar fi stat în putinţă s-o facă, ar fi fost ca şi cum i s-ar fi cerut să împuşte o porumbiţă sau să rupă în bucăţele o floare frumoasă. Şi-şi găsi refugiul într-o întrebare :

— Ai fost pe-afară ?

Apoi îi veni să-şi muşte limba, presupunînd că ea ar fi răspuns : „Nu". Dar Olivia nu răspunse aşa. Se îmbujoră, încuviinţînd din cap :

— E-atît de frumos !

Ce drăguţă fusese cînd spusese asta. Acum nu mai era în stare s-o învinovăţească. După ce-i întinsese cursa n-ar mai fi putut niciodată să-i zică nimic în legătură cu ceea ce văzuse.

— Ai vreun plan pentru astăzi ?

Ea răspunse fără nici o şovăială :

— Eu şi cu Mark Lennan vom închiria nişte măgari ca să ne ducem de la Menton la Gorbio.

Colonelul fu uimit de hotărîrea ei. Niciodată, după cîte-şi amintea, nu întîlnise o femeie atît de decisă să-şi apere şi să-şi păstreze dragostea în pofida lumii întregi ! Cum puteai ghici ce ascundea surîsul ei ? Şi în această stare de confuzie aproape dureroasă, o auzi spunînd :

— Mergi şi tu cu mătuşa Dolly ?

Şovăia între datoria de tutore şi aversiunea de a se amesteca în ceea ce nu se cuvenea, între înţelegerea primejdiei în care se afla Olivia şi admiraţia îmbinată cu milă pentru ea,

între dezaprobarea fățișă a ceea ce încălca morala (căci cum putea fi numită într-altfel această aventură) și o vagă senzație care-l punea în gardă că aici era ceva încurcat, pe care mintea lui nu-l putea descîlci ușor ; se simțea copleșit de aceste sentimente contradictorii, convins totuși că se găsea în fața unui lucru care-i privea numai pe ei doi.

— Trebuie s-o întreb pe mătușa ta. Nu prea cred că ar rezista să meargă pe un măgar.

Apoi, dintr-un impuls de tandrețe, o întrebă brusc :

— Draga mea, am vrut să te întreb de multe ori : ești fericită la tine acasă ?

— Acasă ? !

Era ceva sinistru în repetarea acestui cuvînt. De ce pusese o întrebare atît de stupidă ?

Olivia își sorbi cafeaua și se ridică încet. Colonelul se temu de ea, de răspunsul ei. Se înroși tot. Dar se întîmplă ceva și mai rău — ea nu zise absolut nimic, ridică doar puțin din umeri, cu un zîmbet ușor care-l săgetă pînă-n inimă.

VI

CEI DOI, DUPĂ CE LUASERĂ PRÎNZUL, se odihneau ceva mai jos de stîncile satului Gorbio, la umbra măslinilor, pe covorul de cimbru sălbatic, ascultînd cîntecul cucilor, în timp ce măgarii pășteau puțin mai încolo. După șansa neașteptată de a se întîlni dimineața, în grădină, unde au stat unul lîngă altul atingîndu-și mîinile, uimiți și înflăcărați de norocul lor, nu mai era nevoie să-și spună ce simțeau, să destrame, prin vorbe, vraja care îi făcea să-și aparțină atît de deplin, de pătimaș, însă cu timiditate, ca și cum n-ar fi fost aievea.

Erau asemenea epicureilor care, în fața cupelor cu vin vechi, nu se mai săturau să-i savureze buchetul adăstînd clipa cînd urmau să-l bea.

Nu vorbeau despre dragostea lor, dar la fel ca și îndrăgostiții nefericiți aduceau vorba despre lucrurile ce le erau scumpe, fără însă să pomenească nimic despre ei înșiși.

Olivia îi povesti visul ei, ceea ce îl determină pe Lennan să-şi mărturisească dragostea, dar cînd îl auzi ea se trase într-o parte şi-i spuse :

— Nu se poate. Nu trebuie să fie aşa !

Atunci el o prinse de mînă şi, văzînd că are lacrimi în ochi, îşi făcu curaj într-atît încît s-o sărute pe obraz. Şovăielnică şi fugară a fost această primă întîlnire a dragostei lor. Pentru că nici el nu era masculul cuceritor şi nici ea tipul de femeie seducătoare.

După care, destul de liniştiţi, coborîră pe măgarii lor povîrnişul stîncos spre Menton.

Dar în drum spre Beaulieu, în vagonul prăfuit, cenuşiu, Lennan, privind-o fix pe Olivia care stătea în faţa lui, părea parcă ameţit de un narcotic.

După două ore, la cină, aşezat între Olivia şi doamna Ercott, avîndu-l în faţă pe Colonel, Mark îşi dădu seama pentru prima oară de ceea ce-l aştepta. Ca să nu se trădeze trebuia să-şi controleze fiecare gînd, fiecare privire şi fiecare vorbă pe care i-o adresa, să nu uite nici măcar o clipă că aceste două persoane deveniseră periculoase, că nu mai erau prezenţele lipsite de importanţă de pînă acum.

Poate că va trebui să-şi ascundă pentru totdeauna dragostea sub un aer de indiferenţă. Nu îndrăznea să viseze la împlinirea ei. Trebuia să fie numai prietenul Oliviei şi să încerce să-i aducă fericirea, s-o dorească şi să tindă spre ea, fără să se gîndească însă vreodată la răsplată.

Era prima lui mare pasiune, atît de deosebită de dragostea sa primăvăratecă. Pusese în ea toată acea naivitate, o calitate a tinerilor englezi al căror instinct ascuns îi determină să se ţină departe de natura reală a dragostei şi chiar să o nege. Erau sortiţi să se iubească şi totuşi să nu se iubească ! Pentru prima oară înţelese ce însemna asta. Cîteva clipe de dragoste furate cînd şi cînd, iar în rest prezenţa lumii pe care trebuiau s-o amăgească. Aproape că-l ura pe acest Colonel bătrîn, bronzat la faţă, cu ochii atît de hotărîţi care păreau că nu văd nimic şi pe această doamnă slabă, amabilă, ce conversa atît de agreabil la masă, punîndu-i întrebări despre lucruri ignorate de el şi la care trebuia să se străduiască să răspundă.

Își dete seama, cu neliniște, că pierduse orice gust pentru viață, că nu-l interesa decît Olivia, nici măcar munca lui nu mai conta.

Nu se supără nici cînd o auzi pe doamna Ercott lăudînd niște picturi oribile de la Academia Regală, pe care o vizitase cu pioșenie cu o zi înainte de a pleca din Anglia. Și-n timp ce interminabila masă se apropia de sfîrșit, Mark începu să se simtă trist și să se întrebe cum de putea Olivia să fie atît de zîmbitoare, de veselă și de liniștită. Ai fi zis că-i este indiferent că se aflau în situația dureroasă de a nu putea schimba măcar o privire de dragoste. Oare îl iubea într-adevăr, putea într-adevăr să-l iubească fără să-i arate aceasta nici măcar printr-un semn ? Și deodată simți cum piciorul Oliviei i-l atinge pe al lui. Atingere fugară, rugătoare, care parcă ar fi vrut să însemne : „Știu că suferi. Și eu sufăr. Nu mă învinui." Simți cît o costase să facă acest gest primitiv, vulgar, de îndrăgostită, dar atingerea nu trezi în el decît sentimente cavalerești. Mai degrabă s-ar fi lăsat ars de viu decît să o îndurereze făcînd-o să creadă că nu e fericit.

După-masă se instalară pe balcon. Stelele străluceau deasupra palmierilor, și pe undeva orăcăi o broască. Reușise să-și așeze scaunul în așa fel încît să o poată privi fără să fie văzut.

Ce ochi adînci avea și ce întunecați deveneau cînd zăboveau o clipă asupra lui. Un fluture se așeză pe genunchiul ei : o mică ființă vioaie, semănînd cu o bufniță, cu capul ca o glugă, cu două antene și ochi mici, strălucitori ! Oare ar fi venit și la altcineva cu aceeași încredere ? Colonelul cunoștea numele fluturelui, avea un exemplar asemănător în colecție.

— O specie foarte obișnuită, remarcă el.

Interesul pentru fluture dispăru, dar Lennan rămase tot aplecat, privind genunchiul Oliviei acoperit de mătasea rochiei.

Se auzi vocea doamnei Ercott mai aspră ca de obicei :

— Draga mea, în ce zi spunea Robert că vrea să te întorci ?

Reuși să se uite în continuare la fluture și chiar să i-l ia ușor de pe genunchi, cînd auzi răspunsul calm al Oliviei :

— Cred că marți.

Atunci se ridică și lăsă fluturele să zboare în beznă.

Îi tremurau mîinile şi buzele şi îi fu frică să nu se bage de seamă. Niciodată nu ştiuse, niciodată nu-şi închipuise că poate exista o senzaţie atît de violentă, de dureroasă. Omul acela putea s-o ia acasă oricînd avea chef. Era grotesc, fantastic, îngrozitor — dar de necontestat ! Marţea viitoare va pleca de lîngă el, supunîndu-se soartei sale ! Durerea pricinuită de acest gînd îl făcu să strîngă puternic balustrada şi să scrîşnească din dinţi ca să nu ţipe. Prin minte îi trecu şi un alt gînd : „Va trebui să port cu mine toate aceste sentimente şi să le ţin tăinuite zi şi noapte !"

Îi spuneau noapte bună şi el se străduia să zîmbească şi să-i arate — mai ales ei — că era fericit, dar îşi dădu seama că Olivia ştia că se preface.

Apoi rămase singur, cu sentimentul că nu trecuse cu bine prima încercare, sfîşiat în acelaşi timp de imaginea cumplită a viitorului şi de dorinţa irezistibilă de a fi alături de Olivia cu orice preţ. Şi toate acestea se întîmplau în ziua cînd îi dăduse primul sărut, care-l făcuse să creadă că-i aparţine numai lui.

Se aşeză pe o bancă în faţa Cazinoului. Nici luminile, nici oamenii plimbîndu-se în sus şi-n jos, nici măcar orchestra de ţigani nu puteau să-i abată gîndurile fie măcar pentru o clipă. Puteai crede că nu trecuseră decît douăzeci şi patru de ore de cînd îi ridicase batista, la vreo treizeci de metri de acolo ? În aceste ultime douăzeci şi patru de ore i se părea că făcuse cunoştinţă cu toate emoţiile prin care poate trece un om.

Şi în toată lumea nu se afla măcar un suflet căruia să-i poată vorbi, să-i mărturisească adevăratele lui gînduri, nici chiar Oliviei, fiindcă tocmai ei trebuia să-i ascundă profunda lui nefericire. Asta era, cum i se zice, o dragoste neîngăduită. Singurătate şi suferinţă ! Dar nu gelozie, pentru că inima ei îi aparţinea, ci uimire, ofensă, teamă. Suferinţa singurătăţii fără sfîrşit. Şi nimeni, chiar dacă ar fi ştiut, n-ar fi simţit nici un fel de compasiune, de milă faţă de el.

Exista într-adevăr, aşa cum îşi închipuiau popoarele antice, un demon căruia îi plăcea să se joace cu oamenii, aşa cum şi oamenii se amuză rostogolind cîte o urechelniţă pentru ca, pînă la urmă, s-o strivească cu piciorul ?

Se ridică şi se îndreptă spre gară. Acolo se afla banca unde stătuseră chiar în dimineaţa aceea. Atunci, aştrii pă-

reau că se luptă pentru ei, dar cine știe dacă pentru bucurie. Pe bancă, mai rămăseseră boabele de piper pe care ea le rupsese și le zdrobise. Luă și el un ciorchine și-l frămîntă în palme.

Mireasmă lor părea să fie năluca acelor clipe cînd mîna ei o atinsese pe a lui. Aștrii își urmau calea lor către bucurie sau către tristețe.

VII

ACUM NICI COLONELUL, NICI doamna Ercott nu-și mai găseau liniștea. Se simțeau conspiratori deși niciodată nu complotaseră. Cum oare ar fi putut să-și manifeste deschis neliniștea, teama față de un fapt surprins întîmplător? Ceea ce nu este destinat ochilor și urechilor noastre nu există — altă regulă de conduită mai sfîntă decît asta nu era. Ea interzice să deschizi scrisorile adresate altor persoane și nu îngăduie să profiți de lucruri auzite fără să vrei. Așa că tradiția și, firește, caracterul îi făceau să se simtă ca niște adevărați conspiratori. Dar se deosebeau între ei fundamental.

Doamna Ercott spusese într-adevăr că în toată povestea asta era ceva ce nu putea fi stăpînit, în timp ce Colonelul simțise asta, ceea ce era cu totul altceva! Mai puțin îngăduitor în teorie, el era profund impresionat; doamna Ercott, aproape indulgentă în teorie — citise cărțile unei scriitoare atît de primejdioase ca George Eliott — nu manifesta prea multă simpatie pentru nepoata soțului ei. Din pricina asta, ei sfîrșeau de fapt orice discuție cu constatarea:

— Bine, n-are nici un rost să mai vorbim! și aproape imediat reluau discuția aceluiași subiect.

Cînd îi propusese soției sale să ia parte la o plimbare pe măgari, Colonelul n-avusese suficient timp sau destulă convingere în ceea ce privește linia de conduită și nu-i explicase pe loc de ce trebuiau să meargă. O făcu numai după ce, spre marea și inexplicabila lui mulțumire, ea refuză să participe și Olivia plecase fără dînșii. De abia atunci îi relată despre întîlnirea din grădină al cărui martor fusese. Aflînd aceste

amănunte Dolly îi spusese că în condițiile astea s-ar fi resemnat și ar fi mers, nu pentru că era de acord cu amănuntul în treburile altora, dar fiindcă trebuiau să se gîndească la Robert.

Colonelul răspunse :

— Să-l ia dracu !

Și pentru o clipă lăsară lucrurile baltă, pentru că fiecare dintre ei se gîndea care dintre cei doi bărbați fusese înjurat. Asta era beleaua. Dacă domnul Ercott n-ar fi avut atîta grijă de nepoata lui și dacă i-ar fi plăcut Cramier, în loc să-i fie antipatic ; dacă doamna Ercott n-ar fi găsit că Mark Lennan era un băiat drăguț și n-ar fi avut sentimentul nemărturisit că nepoata soțului ei era într-un fel periculoasă pentru liniștea ei, dacă, în cîteva cuvinte, cei trei ar fi fost doar niște marionete de lemn, ar fi fost mult mai simplu pentru toți. Dar descoperirea că se aflau în fața unei ecuații personale, în locul unei oarecare reguli de trei, îl deconcerta pe Colonel și aproape îl irita, deprimînd-o și pe doamna Ercott care aproape că amuțise...

Aceste două suflete bune se împiedicaseră de o problemă care de la începuturile ei împărțise lumea în două tabere. Cazurile respective trebuiau oare judecate ținîndu-se seama de caracteristicile fiecăruia sau potrivit codurilor formale ? Dincolo de aparențe și de părerile exprimate cu mai multă convingere decît oricînd, credința Colonelului în autoritate și în legi era cu totul zdruncinată ; nu era în stare să-și alunge din minte imaginea celor doi tineri stînd unul lîngă altul, nici timbrul glasului Oliviei cînd repetase nesocotitele lui vorbe despre fericirea ei de-acasă. Dar lucrurile astea erau atît de omenești ! Dacă Olivia n-ar fi fost nepoata lui, ar fi putut spune că avea obligația, datoria să-și suporte nenorocirea. Așa însă cum se prezenta situația, cu cît se gîndea mai mult, cu atît știa mai puțin ce să creadă. Un om care n-a-vusese niciodată prea mulți bani la bancă, ducînd mai mult o viață de nomad, nu arăta un respect exagerat pentru statutul social al vieții stabile. Socotind că societatea era de fapt foarte plictisitoare, el nu exagera urmările primejdioase ale acestei întîmplări, și credea sincer că Olivia nu se va perpeli în flăcările iadului dacă nu va izbuti să rămînă credincioasă „individului mătăhălos și negru", cum îi zicea lui Cramier în sinea lui. Sentimentul său era mai mult de regret, un fel de con-

vingere dezolantă că femeile din familia lui n-ar fi trebuit să facă așa ceva ; că fratele său se răsucea probabil în mormînt, în două cuvinte, că povestea asta nu s-ar fi cuvenit să se întîmple. Și pe deasupra, el nu era dintre cei care, recunoscînd în general libertatea femeilor, țintuiesc la stîlpul infamiei pe cele din familia lui care și-ar fi luat-o. Dimpotrivă, deși credea că „femeile, în general" trebuiau să fie fără prihană în ochii lumii, era înclinat totuși să înțeleagă actele acelora pe care le cunoștea și le iubea. Avea o vagă bănuială că soțul Oliviei nu era de cea mai bună calitate în ce privește educația, bănuială ce putea să-l influențeze într-o măsură. Auzise că n-avusese dintotdeauna dreptul de a purta numele de Cramier, că fusese adoptat de un om fără copii, care-l crescuse și-i lăsase o groază de bani. Această stare de lucruri contravenea concepțiilor Colonelului care n-avea copii și nici nu adoptase vreunul. După el, unui băiat ce fusese înfiat îi lipsea ceva, o garanție mai serioasă. Era ca vinul fără data recoltei sau ca un cal fără *pedigree*. Nu puteai să ai încredere în ce va fi în stare să facă, fiindcă n-avea tradiție. Înfățișarea și manierele sale confirmau parcă această neîncredere. Un tip cu defecte, încăpățînat, taciturn, băgăreț.

Și de ce, Doamne-Dumnezeule, s-a măritat Olivia cu el ? Dar bietele femei sînt niște ființe atît de neajutorate !

Iar bătrînul Lindsay, cu veșmintele lui preoțești și cu concepțiile sale despre supunere, trebuie să fi fost un tată extrem de sever, sărmanul ! Pe de altă parte Cramier, fără doar și poate, era ceea ce majoritatea femeilor numesc un bărbat frumos.

Mult mai atrăgător decît tînărul Lennan, care era un băiat liniștit, cu trăsături cam șterse, destul de plăcute de altfel și cu un zîmbet simpatic — un om care nu putea să facă rău nici măcar unei muște ! Și deodată îi veni ideea : dacă s-ar duce la tînărul Lennan și i-ar vorbi deschis ? Era îndrăgostită de Olivia ? Nu-i putea spune chiar așa — felul cum avea să înceapă discuția nu-i era încă prea clar. Zăbovi mult asupra acestui gînd și în dimineața următoare îl împărtăși și doamnei Ercott. Răspunsul ei : „Fleacuri, dragul meu John !" îi înlătură orice ezitare.

Părăsi hotelul după micul dejun, fără să spună unde pleacă și luă trenul spre Beaulieu. Ajungînd la hotelul lui Mark Lennan îi trimise o carte de vizită, dar i se spuse că domnul

plecase pentru toată ziua. Faptul îi zdruncină hotărîrea de a porni la atac, lăsîndu-l amărît și gînditor. Nu văzuse Beaulieuul (se vorbea despre el ca despre un loc cu viitor) și porni pe un drum în coastă. Această parte a dealului era plină de tufe de trandafiri. Mii de trandafiri străluceau în soare și petalele căzute acopereau pămîntul. Colonelul mirosi cîteva flori care emanau un parfum fin, slab ca și cum ar fi înțeles că le trecuse sezonul. Mai mulți țărani, cu cămăși albastre, lucrau în apropierea trandafirilor.

Și deodată dădu chiar de tînărul Lennan stînd pe o piatră și modelînd un bulgăre de lut. Colonelul șovăi. Pe lîngă faptul că era în general dezorientat, mai avea și aceleași prejudecăți despre artă ca și toți ceilalți din clasa lui. N-o considera o muncă, dar cerea îndeminare ; era un mister pentru el cum de putea cineva să facă asta !

Văzîndu-l, Lennan se ridică aruncînd o batistă peste lucrarea sa, dar Colonelul avusese răgazul să observe ceva ce i se păru familiar. Tînărul se îmbujoră și Colonelul își dădu și el seama de încurcătura lui. Îi întinse mîna.

— Plăcut loc. Liniștit, mormăi el. N-am mai fost pe aici. Te-am căutat la hotel.

Acum, cînd se aflau față în față, se simțea cu desăvîrșire pierdut. Îl emoționase profund chipul ce-l zărise conturîndu-se în bucata aceea de lut.

Îl mișcă faptul că-l găsise pe tînăr de unul singur, modelînd chipul Oliviei, numai fiindcă se afla departe de original petru o oră sau două. Și cum Dumnezeu să-i spună de ce venise ? Era cu totul altfel decît își închipuise. Și recunoscu îndată că Dolly avusese dreptate. Întotdeauna avea dreptate ! La naiba !

— Ești ocupat. Nu vreau să te întrerup, spuse Colonelul.

— Deloc, domnule. Sînteți foarte drăguț că ați venit să mă vedeți.

Colonelul îl privi lung. Descoperise ceva ce nu băgase de seamă mai înainte la tînărul Lennan, care parcă ar fi vrut să spună : „Nu permit să...", ceea ce complica și mai mult lucrurile. Dar rămase încă pe loc, uitîndu-se gînditor la tînăr, care aștepta politicos. Și deodată îi veni în minte o întrebare izbăvitoare :

— Ah, da ! Cînd te întorci în Anglia ? Noi plecăm marți.

În timp ce vorbea, o pală de vînt ridică batista de pe chipul modelat. Oare Lennan o va pune la loc ?

Nu, nu o puse. Şi Colonelul se gîndi : „Ar fi fost deplasat. Ştie că nu voi profita de acest lucru. Da ! E un gentleman !"

Ridicînd mîna să-l salute îi spuse :

— Ei bine, trebuie să plec. Ne vedem la cină ?

Şi, întorcîndu-se pe călcîie, se îndepărtă. Amintirea acelui chip modelat în lut, acolo sus, lîngă drum, îl întovărăşi pînă acasă. Era într-adevăr grav, serios ! Şi sentimental că nu putea să întreprindă nimic deveni din ce în ce mai apăsător. Nu spuse nimănui unde fusese...

După ce Colonelul îl părăsise atît de ceremonios, Lennan se aşeză din nou pe piatră, luă lutul şi şterse chipul modelat. Multă vreme stătu nemişcat, părînd că priveşte cu atenţie fluturii mici, albaştri, ce zburau împrejurul trandafirilor roşii şi galbeni. Apoi degetele lui începură să se mişte cu febrilitate modelînd un cap, un cap împodobit cu două coarne, nici de bărbat, nici de animal dar semănînd şi cu unul şi cu altul.

Era ceva frenetic în mişcarea degetelor lui scurte, boante, părînd că vor să gîtuie modelul pe care-l creau.

VIII

ÎN ACELE ZILE, CEI CARE ÎŞI FĂCUseră datoria faţă de patrie călătoreau, cum ar fi călătorit şi spartanii, în vagoane obişnuite de clasa întîia şi dimineaţa se trezeau în La Roche sau în alt loc, cu nume tot atît de stranii, ca să bea o cafea slabă şi să mănînce o felie de cozonac uscat. Tot aşa au călătorit Colonelul, doamna Ercott şi nepoata lor, întovărăşiţi de cărţi pe care nu le citeau, de alimente pe care nu le consumau şi de un irlandez somnoros ce se întorcea din răsărit. Se loviră de dificultăţile cunoscute în privinţa felului cum să-şi aşeze mai comod picioarele, le venea greu să le pună de-a dreptul pe bancă, dar în cele din urmă o făcură cu toţii, afară de Olivia. Colonelul, stînd în faţa ei, se trezise de cîteva ori în timpul nopţii şi o văzuse cum se ghemuise în colţul ei, cu ochii deschişi. Privind la căpşorul acela pe care îl admira atît de mult, acum rezemat

de perna vagonului, neclintit și drept sub toca neagră de pai, deveni dintr-o dată atent. Cînd își lăsă picioarele în jos, îl lovi fără să vrea pe irlandez. Se aplecă spre ea, în întunerec, și simțindu-i mirosul discret de violete, îi șopti cu voce răgușită :

— Draga mea, pot să fac ceva pentru tine ?

Cînd ea îi zîmbi și clătină negativ din cap, el se retrase, ținîndu-și respirația ca să vadă dacă Dolly doarme și își întinse din nou picioarele lovindu-l din nou pe irlandez. După una din aceste mișcări, rămase treaz mai mult de zece minute, mirîndu-se de imobilitatea îndelungată a fetei. Căci, Olivia își petrecuse această noapte ca și cum s-ar fi aflat în transă, cu senzația că Lennan stă lîngă ea și-o ține de mînă.

Părea că-i simte atingerea degetelor în palmă, acolo unde se deschidea mănușa. Era minunată această comuniune în întunericul nopții și pentru nimic în lume n-ar fi putut să doarmă ! Niciodată pînă acum nu se simțise mai aproape de el, nici chiar atunci cînd, acolo, sub măslini, o sărutase, nici chiar ieri, la concert, cînd îi strînsese mîna. Acum murmura cuvinte pe care ea le sorbea cu nesaț.

Întîmplările acelor două săptămîni de aur se perindau neîncetat prin mintea ei cu tot bagajul lor inepuizabil de amintiri. Amintiri, aidoma unor flori, cu aceeași mireasmă, căldură și culoare ; dar nici una dintre ele nu i se imprimase atît de stăruitor în minte ca amintirea clipei cînd, în ușa vagonului, el îi șoptise atît de încet încît numai ea îl auzise : „La revedere, iubita mea !"

Nu-i mai spusese niciodată așa. Nici măcar fiorii pe care-i simțise acolo, sub măslini, cînd el o sărutase, nu puteau egala aceste cuvinte neprețuite.

Și toată noaptea ele continuară să-i răsune în urechi acoperind huruitul trenului și sforăiturile irlandezului. Nu e deci de mirare că întreaga seară nu se gîndise nici o clipă la viitor, nu făcuse planuri, nu încercase să clarifice lucrurile, ci retrăise totul în minte, avînd ca într-un vis senzația că Mark se afla lîngă ea. Orice ar fi urmat după această noapte, ea era de acum a lui. Această stare îi dăduse puterea să fie atît de straniu împietrită, impresionîndu-l în așa măsură pe Colonel, încît acesta, neliniștit, se trezise de cîteva ori.

La Paris trecură de la o gară la alta într-un vehicul prea neîncăpător ca să-și poată „dezmorți picioarele", cum spusese

Colonelul. Neobservînd în comportarea nepoatei sale vreun semn de regret, de epuizare, îi reveni buna dispoziție și chiar îi comunică doamnei Ercott la bufetul Gării de Nord, cînd Olivia se dusese să se spele că, judecînd după cum se purtase în timpul călătoriei, el nu socotea că fusese ceva serios între cei doi tineri.

Dar doamna Ercott îi răspunse :

— N-ai observat pînă acum că Olivia nu-și exteriorizează niciodată simțămintele, dacă nu vrea ? Nu degeaba are ochii ăștia !

— Ce fel de ochi ?

— Ochi care văd totul și totuși parcă nu văd nimic.

Dîndu-și seama că ceva o jignise, Colonelul încercă să-i ia mîna, dar doamna Ercott se ridică repede îndreptîndu-se spre un anumit loc unde el n-o putea urma.

Părăsit atît de brusc, Colonelul medita, bătînd cu degetele în măsuță. Ce mai ! Dolly fusese nedreaptă ! Sărmana Dolly ! El era la fel de îndrăgostit de ea ca și la început. Dar cum putea s-o împiedice pe Olivia să fie tînără și frumoasă, cum să nu aibă grijă de ea și să nu se lupte s-o scoată din această încurcătură ?

Rămăsese uluit, derutat de nesăbuința femeilor ! Nu-i trecu prin cap că nici doamna Ercott nu dormise aproape toată noaptea, ca și nepoata lui și că, urmărind printre pleoapele întredeschise una dintre acele mici expediții ale sale, își spusese în sinea ei : „Ah ! De mine nici nu se sinchisește cum călătoresc !“

Se întoarse destul de calmă, ascunzîndu-și amărăciunea și curînd se aflau din nou în drum spre Anglia. Viitorul începu însă să pună stăpînire pe Olivia. Farmecul trecutului își pierduse aproape puterea și senzația că totul fusese doar un vis devenea din ce în ce mai apăsătoare.

Peste cîteva ore va reveni în căsuța din apropierea vechii biserici în stilul Wren [1], care-i reamintea, într-un fel, de copilărie și de severul ei tată, cu chipul parcă dăltuit în piatră. Întîlnirea cu soțul ei ! Oare cum o va suporta ? Și noaptea ! Dar nu voia să se gîndească la noaptea aceea. Și la zilele ce vor urma în care nu va avea nimic de făcut și pe care era firesc să le deteste ! Căci nu va mai putea face nimic fără sen-

[1] *Christopher Wren* (1632—1723), arhitect englez.

zația că prietenia, și orice plăcere, și setea de viață se spulberaseră și că era captivă. Simțea că va fi înghițită de zilele care vor urma, smulsă din visul ei, pe care poate că-l va pierde fără să se fi străduit să-l păstreze. Să plece la casa de pe malul rîului, unde soțul ei venea numai la sfîrșitul săptămînii ? Era oarecum un refugiu, numai că atunci nu-l va mai vedea pe Mark, în afară doar de faptul dacă... ! Apoi totul redeveni fermecător la gîndul că ar putea să-l vadă, că trebuia să-l vadă din cînd în cînd. Numai să-l vadă — altceva nu mai conta ! Dar nimic nu mai putea fi ca înainte !

Colonelul coborî valiza Oliviei, spunînd vesel :

— Vom avea o vreme cam furtunoasă !

Remarca o trezi. Bucuroasă că e singură, căută, destul de obosită, cabina doamnelor și dormi tot timpul cît dură traversarea pînă cînd o deșteptă vocea bătrînei cameriste :

— Domnișoară, am ajuns. Sper că ați dormit bine.

Oh ! Dacă ar mai fi fost acum domnișoară ! Visase că se afla în mijlocul unui cîmp înflorit, iar Lennan o ridica spunîndu-i : „Iubita mea, sîntem împreună !"

Pe punte, Colonelul, încărcat cu bagaje, se uita după ea și încerca să păstreze distanță între el și nevasta sa. Îi făcu semn Oliviei cu bărbia. Aceasta, croindu-și drum spre Colonel, privi întîmplător în sus. Pe chei, rezemat de parapet, îl zări pe bărbatul ei. Stătea aplecat, uitîndu-se intens în jos. Silueta lui masivă făcea ca toți cei din juru-i să pară neînsemnați. Fața patrată, proaspăt rasă, cu ochii pătrunzători, aproape ca ai unui epileptic, avea ceva atît de hotărît, încît fețele celorlalți păreau că nici nu se văd. Îl distingea foarte clar, zărindu-i chiar și cele cîteva fire argintii de la tîmple și din șuvițele de păr negru care-i ieșeau de sub pălăria de pai. Părea cam prea masiv pentru impecabilul lui costum albastru. Fața i se destinse. Făcu un semn cu mîna. Deodată Oliviei îi trecu prin minte : „Dar dacă Mark ar fi călătorit împreună cu ei, așa cum ar fi dorit ?"

De-acum înainte această ființă mătăhăloasă și întunecată, care-i zîmbea, era dușmanul de care va trebui să se ferească și să se apere cît va putea, față de care își va tăinui toate adevăratele ei gînduri și toate speranțele ! Ar fi vrut să plîngă, să se zbată, dar în loc de toate astea strînse cu putere mînerul poșetei și zîmbi. Deși îi cunoștea bine felul de a fi, simți ceva deosebit în cuvintele lui de bun-sosit, ceva ciudat în felul cum

o îmbrăţişase, ca şi cum ar fi vrut să-şi ascundă un sentiment pe care ea nu-l înţelegea.

Glasul lui căpătase o notă de sinceritate :

— Mă bucur că te-ai întors. Mi se părea că n-ai să mai vii niciodată !

Lăsîndu-se în grija lui, pe Olivia o cuprinse o asemenea slăbiciune fizică încît anevoie putu să ajungă pînă la compartimentul rezervat de el. I se părea oricît se străduise să prevadă totul, pînă în clipa aceea n-avusese nici cea mai mică idee de ceea ce o aştepta. Iar cînd el îi şopti : „Trebuie să vină cu noi şi fosilele astea bătrîne" ? se uită în urmă, ca să se asigure că unchiul şi mătuşa ei îi urmau. Ca să nu vorbească, pretextă că o obosise călătoria şi se lăsă pe spate, în colţul ei, cu ochii închişi. Dacă ar putea să deschidă ochii şi să nu mai vadă faţa asta patrată, cu pometii ieşiţi în afară şi cu privirea posesivă, ci chipul celălalt, cu ochii înflăcăraţi, plini de o adoraţie supusă !

Interminabila călătorie luă totuşi sfîrşit prea curînd.

Pe peronul lui Charing-Cross se agăţă cu disperare de braţul Colonelului. Cînd nu va mai vedea faţa lui blîndă se va simţi fără îndoială pierdută ! În trăsura închisă îl auzi pe soţul ei zicînd :

— Nu vrei să mă săruţi ?

Se lăsă îmbrăţişată.

Încercă, cu toată tăria, să se gîndească : „Ce importanţă are ? Nu-s eu, nu e sufletul meu, nu-i spiritul meu — numai buzele mele nefericite !"

Îl auzi cum îi vorbeşte :

— Nu pari prea bucuroasă că mă vezi ! Şi apoi adăugă : Mi s-a spus că tînărul Lennan era şi el pe acolo. Cu ce treburi ?

Se simţi copleşită de o spaimă teribilă şi, cuprinsă de o precauţie nefirească, se întreba dacă soţul ei observase asta — toate întîmplîndu-se cu cîteva clipe înainte de a-i răspunde :

— Oh ! Îşi petrecea vacanţa.

Trecură cîteva secunde şi Cramier vorbi din nou :

— Nu mi-ai pomenit nimic de el în scrisorile tale.

Olivia îi răspunse rece :

— Nu ? ! L-am văzut totuşi destul de des.

Ştia că se uită la ea — o privire scrutătoare, pe jumătate ameninţătoare. De ce ? oh, de ce nu putea să-i strige : „Şi

îl iubesc ! Auzi ? Îl iubesc !" Era atît de chinuitor să-ţi tăgăduieşti dragostea invocînd fel de fel de minciuni. Şi totul era mult mai cumplit şi mai lipsit de speranţă decît îşi închipuise. Cît de neînţeles i se părea faptul că se dăruise pentru totdeauna, pe viaţă, acestui om ! Dacă ar putea să fugă de lîngă el în camera ei şi să se gîndească, să facă planuri. Dar nu putea, ochii lui n-o părăseau o clipă, cercetînd-o cu lăcomie, plini de emoţie, întrebători şi ameninţători.

— Aşadar, Olivia, ţi-a priit călătoria. Arăţi foarte bine.

Dar atingerea lui fusese mai mult decît putea să îndure şi, cu toată stăpînirea ei, se feri, fără să vrea, ca şi cum ar fi fost lovită.

— Ce este ? Te-am lovit ?

I se părea că fusese ironic, apoi îşi dădu seama că se înşelase. Înţelegînd tot pericolul în care se va afla, atît ea cît şi Mark, dacă se va feri de acest om, făcu un efort dureros şi adunîndu-şi ultimele puteri îşi strecură mîna sub braţul lui, spunîndu-i :

— Sînt tare obosită. M-ai speriat.

Dar el îi dădu mîna la o parte, şi-şi întoarse faţa, privind pe fereastră. Apoi ajunseră acasă.

Cînd o lăsă singură, Olivia rămase lîngă dulapul cu haine, neclintită, fără să scoată o vorbă, întrebîndu-se : „Ce am de făcut ? Cum am să trăiesc de-acum încolo ?"

IX

CÎND MARK LENNAN SE REÎNTOARSE în camera sa din Chelsea, venind de la Beaulieu, cercetă de două ori micul teanc de scrisori. Apoi rămase încremenit, copleşit de durere, bolnav. De ce nu-i trimisese bileţelul făgăduit ? Şi abia acum pricepu, deşi încă nu pe deplin, ce înseamnă să iubeşti o femeie măritată. Trebuia să aştepte, plin de nelinişte, cel puţin optsprezece ore, pînă cînd va putea să sune la uşa ei ca să afle ce s-a întîmplat, ce a împiedicat-o să-i scrie, pînă ce va auzi din gura ei că îl mai iubeşte. Chiar şi cel mai rece dintre amanţii legitimi poate să ajungă la iubita lui, el însă trebuia să ţină în frîu un suflet ce se perpelea, să aştepte, într-o linişte de moarte, temîndu-se să nu întreprindă

ceva ce l-ar putea dăuna. Să-i telegrafieze ? Nu îndrăznea. Să-i scrie ? Olivia ar primi scrisoarea cu prima poştă, dar cum să se exprime ca să n-o pună în primejdie dacă s-ar întîmpla cumva s-o vadă Cramier ? Să-i facă o vizită ? Imposibil, pînă a doua zi la orele trei. Îşi roti privirea prin atelier. Toate lucrările sale, toţi idolii săi erau neschimbaţi ca acum douăzeci de zile cînd plecase. Păreau să existe doar ca Olivia să vină să-i vadă — să stea pe acest scaun, să bea din această ceaşcă, să-l lase să-i aşeze perna la spate şi să-i pună scăunelul sub picioare. O vedea atît de limpede, stînd pe acel scaun, uitîndu-se la el, încît mai nu-i venea să creadă că de fapt ea nu stătuse niciodată acolo. I se părea curios cum, fără să fi luat o hotărîre anume, fără ca relaţiile lor să se schimbe, în afară doar de un sărut timid şi de cîteva cuvinte rostite în şoaptă, totul părea acum altfel. Cu o lună şi ceva în urmă putea, dacă ar fi dorit, să intre liniştit în casa ei. I s-ar fi părut că e un lucru nevinovat şi foarte firesc. În momentul de faţă îi era însă cu neputinţă să întreprindă ceva care n-ar fi corespuns celor mai stricte convenţii sociale.

Mai devreme sau mai tîrziu ei îl vor surprinde cum le încalcă totuşi, şi atunci îl vor socoti ceea ce de fapt nu era — un amant adevărat ! Un autentic amant !

Îngenunchie în faţa fotoliului gol şi întinse braţele. Nimic — nici un fel de căldură, nici un parfum — nimic. Dorul lui pluti prin aer aşa cum trece vîntul prin iarbă.

Se apropie de ferestruica rotundă ce dădea spre rîu. Era ultima seară de mai ; amurgul se lăsa peste apă, înserarea cobora deasupra copacilor, iar aerul era cald. Ar fi fost mai bine să iasă şi să se plimbe în noapte, să simtă fluxul şi refluxul vieţii, alături de cei cu inimi fremătînde, în loc să stea aici unde totul — cît timp lipsea ea — i se părea atît de rece şi de fără sens.

Felinarele — flori ale oraşului — răspîndeau o lumină intens-portocalie, iar stelele răsăreau. Nouă şi jumătate ! La zece, nu mai devreme, va trece prin faţa casei ei. Acest gînd fie el oricît de trecător şi de fără rost îl mai linişti. Sîmbătă seara însă Camera nu ţinea şedinţe. Cramier o fi fost acasă, or fi ieşit amîndoi în oraş sau plecaseră la vila de pe malul rîului ? Cramier ! Ce demon nemilos prezidase căsătoria ei ? De ce o întîlnise după ce se legase pentru totdeauna de acest om ? De la sentimentul de condamnare a unui bărbat, care nu

se dovedise destul de lucid să recunoască eşecul mariajului său sau nu ştiuse să fie îndeajuns de leal ca s-o facă pe soţia sa să-şi dea seama cît mai puţin de acest eşec, de la invidie trecuse la ură, socotindu-l pe Cramier un adevărat monstru. De s-ar găsi faţă-n faţă cu el într-o încleştare pe viaţă şi pe moarte, poate că s-ar simţi satisfăcut. Şi totuşi era un tînăr blajin !

Inima îi zvîcnea deznădăjduită cînd se apropie de strada ei, una din micile străzi, vechi şi atît de frumoase ale Londrei de altădată. Era foarte îngustă şi nu găseai nici un loc unde să te adăposteşti ; Lennan se gîndi ce să pretexteze dacă s-ar întîlni cu cineva cunoscut în acest cartier îndepărtat, de la marginea oraşului. Ar fi trebuit să scornească fără îndoială o minciună. Cu minciunile se va îndeletnici de-acum înainte zilnic. Minciuna şi ura — aceste aspecte violente ale vieţii — i se vor părea firesti, împreună cu dragostea lui nestăpînită.

Stătu la îndoială o clipă lîngă portalul vechii biserici. Întunecată, cu coloanele albe, cu cupolele în umbră, părea în semiobscuritatea străzii o arătare gigantică, însuşi misterul.

Se întoarse şi porni repede în josul străzii spre casele din celălalt capăt. Ferestrele locuinţei ei erau luminate ! Aşadar nu plecase nicăieri !

O lumină difuză în sufragerie, lumini în camera de sus — dormitorul ei, fără îndoială ! Oare nu putea găsi un mijloc s-o aducă la fereastră, nu era posibil ca sufletul lui să urce acolo şi s-o cheme la el ? Poate că nici nu se afla în acea odaie, poate era numai o cameristă care adusese apă caldă. Ajunse la capătul străzii, fiindu-i însă cu neputinţă să plece fără să mai treacă o dată prin faţa casei.

De data asta merse încet, cu capul în jos, prefăcîndu-se preocupat, măsurînd fiecare centimetru al trotuarului, dar tot timpul cercetînd pe furiş fereastra luminată, cu perdelele trase. Nimic ! Ajunse iarăşi lîngă portalul bisericii şi din nou îi fu imposibil să plece. În fundătura aceea mică, pustie, nu se simţea nici un suflet, nici măcar o pisică sau un cîine, nimic viu. Doar ferestre multe, discret luminate. Semănau cu nişte chipuri acoperite, care fără să arate vreo emoţie, păreau că-i urmăresc nehotărîrea. Şi se gîndi : „Ei, bine ! Cred că pe lume

se află mulți oameni ca mine. Mulți ce sînt atît de aproape și totuși atît de departe ! Mulți sînt sortiți să sufere !" Ce n-ar fi dat ca perdelele să se tragă la o parte. Apoi deodată, speriat de o siluetă ce se apropia, se întoarse și plecă.

X

A DOUA ZI LA ORA TREI ÎI FĂCU O vizită.

În mijlocul salonului, ale cărui ferestre cu zăbrele ocupau un perete întreg, se afla o măsuță cu un vas de argint plin cu flori de delphinium, rupte desigur, din grădina lor de pe malul rîului. Lennan aștepta, cu ochii ațintiți asupra acestor flori ce semănau cu niște mici fluturi albaștri sau cu niște greieri colorați prinși de codițe de un verde crud. În această cameră își petrecea ea zilele departe de el. Dar o dată pe săptămînă va putea veni aici, o dată pe săptămînă pentru o oră sau două din cele o sută șaizeci și opt pe care ar fi vrut să le trăiască alături de ea.

Și deodată își dădu seama de prezența ei. Intrase fără zgomot și stătea lîngă pian, atît de palidă în rochia ei de culoare *ivoire*, cu ochii negri ca tăciunii. Îi recunoscu anevoie fața : părea ca o floare închisă din pricina frigului.

Ce-i făcuse ? Ce se întîmplase în aceste cinci zile ca să se poarte astfel cu el ? Îi luă mîinile și încercă să i le sărute, dar Olivia spuse repede :

— El e acasă !

Mark rămase tăcut, privindu-i fața rece, îngrozitor de calmă și simți că viața lui atîrna de topirea acestei răceli. Apoi zise :

— Ce-i ? Oare eu nu însemn nimic pentru tine ?

Dar îndată ce pronunță aceste cuvinte își dădu seama că nu era nevoie să pună vreo întrebare și o îmbrățișă. Ea se agăță de el cu disperare. Pe urmă se desfăcu din îmbrățișare și-i zise :

— Nu, nu ! Să stăm jos, liniștiți !

Se supuse, pe jumătate bănuind, pe jumătate refuzînd să admită tot ce se ascundea în spatele acelei străinii răceli și acelei îmbrățișări deznădăjduite, toată mila și disprețul, rușinea, mînia și dorința fierbinte a unei femei măritate care

se află pentru întîia oară față în față cu iubitul, în casa bărbatului ei.

Acum părea că încearcă să-l facă să uite purtarea ei ciudată și să fie pentru el ceea ce fusese în timpul celor două săptămîni petrecute împreună sub soarele strălucitor. Dar deodată, aproape fără să-și mişte buzele, spuse :

— Repede. Cînd ne putem vedea ? Am să vin mîine la tine la ceai...

Și urmărindu-i privirea ochilor văzu deschizîndu-se ușa și pe Cramier intrînd. Încruntat și părînd și mai mătăhălos în camera scundă, se apropie de ei și-i întinse lui Lennan mîna. Apoi își trase un scaun în față, între cele două scaune ale lor și se așeză.

— Așadar te-ai întors. Ai petrecut bine ?

— Da, foarte bine, mulțumesc.

— Norocul Oliviei c-ai fost acolo, locurile acelea nu-s decît niște văgăuni plictisitoare.

— Norocul a fost pentru mine.

— Fără îndoială.

Și spunînd aceste cuvinte se întoarse către soția lui. Își rezemase coatele pe brațele scaunului, cu pumnii încleștați, îndreptați în sus ca și cum i-ar fi ținut pe cei doi strînși în cîte o mînă.

— Mă mir, spuse el încet, că un om ca dumneata, care nu-i legat de nimic în lume, stă într-un oraș ca Londra. Credeam că Roma sau Parisul îți sînt mai favorabile.

Din glasul lui, din ochii lui injectați, din privirea lor energică, din întreaga lui făptură emanau un fel de amenințare surdă, un fel de sfidare, ca și cum ar fi gîndit : „Încălcați domeniul meu și vă voi nimici !"

Lennan își puse în gînd întrebarea : „Oare cît trebuie să mai stau ?"

Apoi, pe deasupra acelei siluete înfipte temeinic între ei, surprinse de cîteva ori privirea Oliviei, iute, hotărîtă, incredibilă, stimulată parcă de prezența primejdiei. Una din aceste priviri fusese interceptată cu siguranță și de Cramier. Dar oare nu e inutil să te temi că o rîndunică s-ar putea izbi de peretele pe care de-abia îl atinge în zbor ? Lennan se ridică, incapabil să mai suporte.

— Pleci ?

Acest singur cuvînt cuprindea în el o inimitabilă insolență.

Mîna lui Mark atinse în grabă pumnul greu al lui Cramier. Își dădu seama că Olivia stătea în așa fel încît să nu li se vadă fețele cînd își luau rămas bun. Ochii ei zîmbeau, implorîndu-l în același timp, buzele ei mute parcă spuneau : „Pe mîine !" Și, strîngîndu-i mîna cu disperare, Mark plecă.

Nu crezuse niciodată că va suferi atît văzînd-o în prezența omului căreia îi aparținea. O clipă se gîndi că ar trebui să renunțe la ea, să se lepede de o dragoste care nu-l putea duce decît la nebunie.

Se urcă într-un omnibuz ce mergea în partea de apus a orașului. Începuseră alte douăzeci și patru de ore de dor nestins. Nu conta ce va face în timpul ăsta. Orele acestea erau atît de dureroase și trebuia să le facă să treacă într-un fel oarecare. Erau atît de pline de amărăciune ! Și ce alinare îl va aștepta cînd se vor sfîrși ? Un ceas sau două alături de ea, timp în care va fi necesar să se stăpînească cu deznădejde.

Ca majoritatea artiștilor și ca puțini dintre englezi, el trăia mai mult cu inima decît cu fapta, astfel că nu găsea nici o consolare în hotărîri definitive. Așa încît luă mai multe, schimbîndu-și-le pe rînd : să renunțe la ea ; să rămînă credincios idealului sacrificiului fără răsplată ; s-o implore să-l părăsească pe Cramier și să vină la el.

Coborî la colțul Hyde Park-ului și intră în parc, sperînd că o plimbare l-ar putea liniști.

Pe bănci stăteau o mulțime de oameni, enigmatici, anodini, făcînd numai lucruri ce se cuveneau a fi făcute. Ca să-i evite, merse de-a lungul gardului de fier, cînd, deodată aproape că se pomeni în brațele Colonelului și ale doamnei Ercott care veneau dinspre Knightsbridge, ușor congestionați, după un dejun la un general unde vorbiseră de pre „Monte" [1].

Îl salutară cu mirarea unor oameni care-și spuseseră de mai multe ori : „Ai să vezi că și tînărul se va întoarce la Londra foarte repede !" Se bucurau că-l întîlniseră, spuneau ei. Cînd sosise ? Au crezut că va pleca în Italia. Arăta foarte obosit. Nu l-au întrebat dacă o văzuse, fiind prea amabili, sau poate că se temeau că el ar putea răspunde „da", lucru ce i-ar fi stînjenit. N-ar fi vrut să meargă împreună cu ei ? Se duceau să vadă ce face Olivia. Lennan își dădu seama că încercau să-l prevină. Și, străduindu-se să se uite drept în ochii lor, spuse ;

[1] Monte Carlo.

— Tocmai vin de-acolo.

În aceeași seară doamna Ercott își mărturisi impresiile :

— Arăta hărțuit, sărmanul tînăr ! Mă tem să nu iasă vreun bucluc mare. Ai băgat de seamă ce repede a fugit de noi ? E slab și dacă n-ar fi bronzat ar fi părut chiar bolnav. Ochii lui, care altădată te priveau cu voioșie, erau acum atît de patetici !

Colonelul, care-i prindea o copcă, se opri din această îndeletnicire ce cerea atîta atenție.

— Te apucă mila, cînd vezi că nu are o ocupație serioasă, murmură el. Joaca asta a lui, cu lut, sau cum s-o fi chemînd ceea ce face el, nu-i bună de nimic.

Și închizînd încet o copcă, descheie din greșeală alte cîteva.

Doamna Ercott urmă :

— Am văzut-o pe Olivia cînd își închipuia că nu mă uit la ea. Parcă i-ar fi căzut masca. Dar Robert Cramier nu va accepta niciodată asta. O iubește încă, am observat eu. Totul e atît de tragic, John !

Colonelul își lăsă mîinile în jos.

— Cînd mă gîndesc mai bine cred că ar trebui să întreprind ceva, spuse el.

— Dacă ar mai fi posibil, cine știe, am putea înlătura o nenorocire.

Colonelul se uita cu ochii pierduți. Întotdeauna se putea face *ceva.*

— Citești prea multe romane, remarcă el fără convingere.

Doamna Ercott zîmbi, dar nu răspunse nimic la această observație pe care o auzise de atîtea ori.

XI

CÎND DUPĂ ÎNTÎLNIREA CU FAMILIA Ercott, Lennan ajunse acasă găsi în cutia de scrisori o carte de vizită a „doamnei Doone și domnișoarei Sylvia Doone" pe care era scris cu creionul : *„Vino să ne vezi înainte să plecăm la Hayle — Sylvia".*

Privi cu ochii goi literele rotunde pe care le cunoștea atît de bine.

Sylvia ! Nimic probabil nu putea să-i demonstreze mai convingător cît de puțin însemna lumea pentru el în vîrtejul pasiunii ce-l cuprinsese. Sylvia ! Aproape uitase de existența ei deși nu mai departe decît anul trecut, după ce se instalase definitiv la Londra, o văzuse destul de des și chiar se gîndise la ea, la părul ei auriu, la privirea ei sinceră, la drăgălășenia ei. Apoi, iarna ea plecase în Alger din pricina sănătății mamei sale.

Cînd reveniră, începuse s-o evite, deși aceasta se întîmpla înaintea plecării Oliviei la Monte Carlo, înainte chiar ca el să devină conștient de sentimentele lui. Și de atunci nu se mai gîndise măcar o singură dată la ea. Niciodată ! Lumea într-adevăr nu mai exista pentru el ! *„Vino să ne vezi — Sylvia"*. Îl deranja pînă și gîndul. Nu credea că făcînd vizita aceasta și-ar fi ostoit durerea și nerăbdarea.

Apoi avu o idee : Ce-ar fi să scurteze aceste ore de așteptare pînă la întîlnirea de mîine făcînd o plimbare pînă la vila Oliviei de pe malul rîului ? Mai era un tren pe care-l putea prinde.

Ajunse în sat pe întuneric și-și petrecu noaptea la han. Se trezi în zori, luă o barcă și porni pe rîu în jos. Malul abrupt era acoperit de o pădure cu copaci înalți. Soarele strălucea blînd printre frunze, iar suprafața rîului se unduia sub o adiere care apleca trestiile și legăna încet florile de apă. Un nor firav se profila pe cerul albastru. Ridică vîslele, lăsîndu-se purtat de curent, ascultînd porumbeii sălbatici, uitîndu-se după rîndunelele pornite în căutarea hranei. Dacă ar fi fost și ea aici !

Să petreacă împreună o zi întreagă în barcă, duși de valuri, dorul lui nebun să-și afle în sfîrșit măcar atîta alinare ! Știa că vila ei se găsea pe aceeași parte cu satul, chiar în fața unui ostrov. Olivia îi vorbise despre un gard viu de tisă și despre un porumbar lîngă mal. Se apropie de ostrov și lăsă barca să alunece în ochiul de apă stătătoare. Peste tot nu se vedeau decît sălcii și anini ce păreau întunecați pînă și în această dimineață strălucitoare și uluitor de liniștită. Nu se vîslea ușor, așa că luă o prăjină, încercînd să împingă barca, dar apa verzuie era prea adîncă și prea plină de rădăcini încîlcite astfel încît fu nevoit să-și croiască drum agățîndu-se de crengi. Păsările păreau că se feresc de acest loc sumbru, numai o coțofană săgetă fîșia îngustă de cer și se mistui printre sălcii. În aer plutea aroma dulce a țărînii și a frunzișului des. Pînă și lumina soa-

relui părea întunecată. Se bucură cînd ieşi şi, sub un plop uriaş, simţi iar adierea auriu-argintie a dimineţii.

Şi deodată văzu gardul viu de tisă, la marginea unei pajişti de un verde-luminos şi porumbarul ridicat pe picioare înalte, văruit în alb-gălbui. Cîţiva porumbei guleraţi, alţii albi ca neaua, zburau sau ciuguleau. Dincolo de pajişte, zări veranda întunecată a unei case scunde, acoperite cu glicină abia înflorită. O adiere încărcată de mireasma liliacului întîrziat şi a ierbii proaspăt cosite ajunse pînă la dînsul, o dată cu zgomotul unei maşini de cosit şi cu zumzetul albinelor. Era atît de frumos aici şi, cu toate că era liniştit, acest loc îi amintea mobilitatea chipului celei care-i era atît de dragă, unduirea părului ei, vioiciunea şi gingăşia ochilor — sau poate impresiile acestea se datorau numai umbrelor întunecate ale arborilor de tisă, porumbarului alb, poate chiar şi porumbeilor care zburau. Rămase mult timp neclintit lîngă mal, avînd grijă să nu atragă atenţia bătrînului grădinar, care plimba cu regularitate, în sus şi-n jos, prin iarba pajiştei maşina de cosit. Cît de mult ar fi dorit ca Olivia să fie împreună cu el ! Ce plăcut şi-ar fi petrecut viaţa într-un asemenea paradis, înconjuraţi de această sălbăticie liniştită ce-i umplea, aproape dureros, inima de bucurie. Dar aceeaşi viaţă îi opunea reguli inflexibile şi bariere de netrecut — racle ale fericirii ! Uşile se ferecau în faţa dragostei şi a bucuriei, sentimente atît de rare pe pămînt ! Ea — sufletul acestei veri — fusese de timpuriu sortită suferinţei. Era ceva nechibzuit în acest gînd, atît de violent şi de neîndurător, ca un stîrv, cumplit, absurd şi de nesuportat ! De ce trebuia ca Olivia să fie nefericită ?

Chiar dacă n-ar fi iubit-o, n-ar fi putut să urască mai mult soarta ei — căci încă din copilărie îi provocaseră indignare poveştile despre viaţa celor încătuşaţi.

Nori albi şi firavi — îngeri luminoşi ai rîului de care nu se îndepărtau niciodată — începură să-şi lase aripile şi pe deasupra pădurii. Vîntul conteni, iar căldura adormitoare şi freamătul verii se strînseră deasupra suprafeţei încremenite a apei. Sfîrşind cositul, bătrînul grădinar se îndreptă, cu un coş de grăunţe în mînă, să hrănească porumbeii. Lennan văzu cum îl înconjoară porumbeii rotaţi, foarte graţioşi şi mofturoşi, dar prudenţi. Şi-o închipui pe Olivia, hrănind cu mîinile ei — în locul bătrînului — acele păsări aduse din Cipru. Ce splendid

grup statuar ar fi putut făuri : Olivia printre porumbeii zburînd în juru-i ! Dacă i-ar fi aparţinut, cîte n-ar fi putut realiza — ar fi imortalizat-o aşa cum făceau vechii greci şi italienii, care au izbutit în felul acesta să zmulgă din ghearele timpului fiinţele îndrăgite !...

Se întoarse în apartamentul lui din Londra cu două ceasuri înainte de a se încumeta să înceapă s-o aştepte.

Trăind singur — doar o îngrijitoare venea în fiecare dimineaţă o oră sau două pentru curăţenie — nu avea rost să ia vreo măsură de precauţie. După ce cumpără flori, fructe şi prăjituri pe care mai mult ca sigur că nu le vor mînca şi aranjă masa pentru ceai, se mai roti prin cameră de cel puţin douăzeci de ori, apoi se aşeză lîngă o fereastră mică, în mînă cu o carte, pîndindu-i sosirea. Stătea neclintit, fără a citi vreun cuvînt, umezindu-şi mereu buzele uscate şi oftînd din străfunduri, ca să-şi uşureze sufletul. În sfîrşit o văzu venind. Se strecura pe lîngă ziduri fără să se uite nici în dreapta, nici în stînga. Purta o rochie de batist fin şi o pălărie de pai, cafeniu-deschis, cu o panglică îngustă de catifea neagră. Trecu strada, se opri o clipă, îşi roti privirea în jur, apoi intră hotărîtă. De ce oare o iubea atîta ? Care era taina farmecului ei ? Sigur că nu era conştientă de puterea ei de seducţie. Nu întîlnise vreodată o persoană mai puţin dispusă să ispitească pe cineva. Nu-şi reamintea măcar de un singur gest de-al ei făcut cu scopul de a-l atrage. Poate că tocmai pasivitatea, mîndria ei înnăscută ce o îndemna să nu ofere şi să nu solicite nimic, resemnarea ei blîndă, toate acestea şi în plus acel farmec misterios, la fel de intim şi de ademenitor ca parfumul unei flori, erau lucrurile care-l atrăgeau la Olivia.

Aşteptă şi nu deschise decît atunci cînd îi auzi paşii la uşă. Intră fără să spună o vorbă, fără măcar să-l privească. Nici el nu scoase vreun cuvînt pînă nu închise uşa şi pînă nu se încredinţă de prezenţa ei. Apoi se întoarseră unul către celălalt. Pieptul îi tresălta puţin sub rochia-i subţire, dar se dovedea mai calmă decît el, afişînd acea linişte pe care o au femeile frumoase cînd se aventurează într-o escapadă de dragoste vrînd parcă a spune : „Aşa-s eu întotdeauna !"

Stăteau şi se uitau unul la altul, ca şi cum niciodată nu s-ar fi săturat să se privească. În cele din urmă Mark spuse :

— Am crezut că mă voi sfîrși înainte de a sosi această clipă. Mi se pare că abia mai pot trăi, nu e un minut în care să nu te doresc nespus.

— Crezi că mie nu mi-e dor de tine ?

— Atunci vino la mine !

Îl privi cu tristețe și clătină din cap.

Bănuise că nu va fi de acord. N-o cîștigase. Cu ce drept îi cerea să se împotrivească lumii, să înfrunte orice risc, să aibă o asemenea încredere în el încît să... Nu-l lăsa inima să stăruie, începînd să înțeleagă adevărul care-l încremenea : că nu putea găsi nimic care să rezolve situația. Nutrind o dragoste ca a lui, nu mai puteai să te comporți ca o ființă liberă, cu o voință proprie. Era una și aceeași ființă cu ea și nu putea să acționeze decît dacă voința ei și a lui erau aceleași. N-ar fi fost niciodată în stare să-i spună : „Trebuie !“ O iubea prea mult. Și ea era conștientă de asta. Așa că n-avea altceva de făcut decît să uite durerea și să profite de ora de fericire care i se oferea. Dar cum rămînea cu celălalt adevăr — că în dragoste nu-ți găsești liniștea, că nu ai tihnă ! Oricît de puțin ar fi udată o floare, tot se dezvoltă pînă cînd îi vine vremea să fie culeasă... Aceste puține clipe, singur cu ea, aceste oaze în deșert, erau bîntuite de un vînt agitat. Să fie cît mai aproape de ea ! Cum putea să nu încerce asta ? Cum putea să nu-i dorească buzele, cînd nu i se oferea decît mîna ca să i-o sărute ? Și cum putea să nu-l învenineze gîndul că peste cîteva minute îl va părăsi, că se va reîntoarce la celălalt, care, cu toate că ea îl disprețuia, putea s-o vadă și s-o mîngîie oricînd voia ?

Stătea lăsată pe spate în scaunul în care și-o închipuise de-atîtea ori și nu îndrăznea decît să stea la picioarele ei și s-o privească. Cu o săptămînă în urmă aceste clipe i s-ar fi părut încîntătoare, acum însă le socotea aproape o tortură, atît de puternic îl copleșea dorința. Era un chin să-și mlădieze vocea, să și-o potrivească cu glasul ei, atît de plăcut și de ponderat.

Se gîndi cu amărăciune : „Cum putea oare să stea acolo și să nu-l dorească așa cum o dorea el ?

Cînd degetele ei îi atinseră părul își pierdu orice stăpînire și-o sărută pe buze. Capitularea ei dură numai o clipă :

— Nu, nu, nu trebuie !

Tristețea acestor cuvinte surprinzătoare îl trezi dintr-o dată la realitate. Se ridică, se îndepărtă și-și ceru iertare.

După ce plecă, se așeză pe scaunul pe care stătuse Olivia. Să uite îmbrățișarea și sărutul, așa cum îi ceruse ea ? Nimeni nu putea să i le răpească. Sigur, făcuse ceva rău ; o înșpăimîntase, călcînd regulile politeții ! Și totuși, un surîs de fericire îi înflori pe buze. Capriciile și imaginația lui îl făcură să-și închipuie că asta ar fi fost tot ceea ce și-ar fi dorit. De-ar putea să închidă ochii și să se sfîrșească înainte de a se irosi această clipă a împlinirii pe jumătate, a dragostei lor ! Cu surîsul încă pe buze se lăsă pe spate și privi musculițele ce se roteau în jurul lămpii din tavan. Erau vreo șaisprezece, zburînd în cerc, neobosite !

XII

OLIVIA, DUPĂ CE PĂRĂSISE ATELIERUL lui Lennan, intrînd în micul hol întunecos al casei ei se îndreptă mai întîi spre nișa unde se afla cuierul. Jobenul, melonul, pălăria de paie — toate se aflau acolo ! Așadar era acasă !

I se păru că de sub fiecare pălărie răsărea capul soțului ei cu fața întoarsă către ea — o vedea atît de deslușit încît îi putea distinge culoarea pielii obrajilor și a gîtului. Și se gîndi : „Mă voi ruga să moară ! E îngrozitor din partea mea, dar mă voi ruga să moară ! " Apoi încet, ca să n-o poată auzi Cramier, se îndreptă spre dormitorul ei. Ușa camerei lui fiind deschisă, se apropie s-o închidă.

Cramier se afla acolo, stînd la fereastră.

— Ah ! Te-ai întors ! Unde-ai fost ?

— La Galeria Națională.

Era prima minciună pe care i-o spunea în față și fu surprinsă că nu simțea nici rușine, nici teamă, ci doar plăcerea de a-l pune la punct. Îi era dușman, cu atît mai mult cu cît lupta o purta încă doar cu ea însăși și — ori cît ar fi fost de ciudat — în favoarea lui !

— Singură ?

— Da.

— Cam plictisitor, nu-i așa ? Credeam că-l vei lua ca însoțitor pe tînărul Lennan cînd te vei duce acolo.

— De ce ?

Alesese, instinctiv, cel mai scurt răspuns pe care-l putea da, iar pe faţa ei nu se putea citi nimic. Dacă el îi era superior ca forţă, ea era mai tare prin isteţime.

El îşi coborî ochii şi întrebă :

— Doar asta îi e meseria, nu ?

Cu o mişcare bruscă Olivia se întoarse şi închise uşa. Se aşeză pe marginea patului ei şi rămase nemişcată. În această mică încrucişare de arme ea biruise, va putea cîştiga deci şi alte înfruntări, dar toată monstruozitatea situaţiei în care se afla îi apăru clar în faţă. O minciună ! Asta va fi viaţa ei ! Trebuia să aleagă : să mintă în continuare sau să-şi ia rămas bun de la ceea ce îi era drag şi să pricinuiască durere nu numai ei ci şi celui iubit — şi toate astea pentru ce ? Pentru ca trupul ei să poată aparţine mai departe omului din camera de alături, deşi sufletul i se îndepărtase pentru vecie de el. Astea erau alternativele şi o alta n-ar fi fost posibilă decît dacă cuvintele lui : „Atunci vino la mine, ar fi reprezentat mai mult decît nişte vorbe goale. Reprezentau sau nu ? Ele ar fi prevestit într-adevăr o asemenea fericire, dacă... dacă dragostea lui pentru ea ar fi fost mai mult decît o iubire de-o vară. Dar a ei pentru el ? Era mai mult decît un sentiment trecător ? Cum să se convingă ? Şi dacă nu avea certitudini, cum să pricinuiască o asemenea durere tuturora ? Cum să nesocotească jurămîntul pe care îşi închipuise că nu-l va călca niciodată ? Cum putea să se rupă cu disperare de toate tradiţiile şi de credinţele în respectul cărora fusese crescută ?

Dar chiar în însăşi firea pasiunilor este ceva care condamnă ca inoportune deciziile pripite şi definitive... Şi deodată se gîndi : „Dacă dragostea noastră nu va putea să suporte toate astea şi dacă eu nu pot încă să mă duc la el pentru totdeauna, nu mai există o altă modalitate de a rezolva lucrurile ?“

Se sculă şi începu să se îmbrace pentru cină. Stînd în faţa oglinzii rămase uimită văzînd că pe faţă nu se citea nici urmă de teamă sau de îndoială, sentimente ce de-acum înainte aveau s-o însoţească pretutindeni. Era poate o urmare a faptului că, orice s-ar fi întîmplat, iubea şi era iubită ? Oare cum arătase în clipa cînd el o sărutase cu atîta pasiune ? Îşi manifestase bucuria înainte de a-l îndepărta ?

În grădina ei de pe malul rîului creşteau flori care, ori-

cît le-ar fi îngrijit, se ofileau, căpătînd o altă culoare decît cea cuvenită, căci aveau nevoie de un alt fel de pămînt. Semăna oare şi ea cu aceste flori ? Ah ! Dacă ar afla pămîntul care să-i priască ce dreaptă şi sinceră ar fi !

Apoi îl zări pe bărbatul ei în prag. Încă nu simţise vreodată că-l urăşte, dar acum îl ura — un sentiment oribil, instinctiv. Ce voia, stînd acolo şi fixînd-o cu ochii aceia pătrunzători, puţin injectaţi, ce păreau ameninţători, hrăpăreţi şi rugători în acelaşi timp ? Îşi strînse capotul în jurul umerilor. Atunci Cramier intră în cameră şi-i spuse :

— Olivia, uită-te la mine !

Se supuse împotriva voinţei şi a instinctului ei, iar el urmă :

— Bagă de seamă ! Te previn, bagă de seamă !

Apoi o apucă de umeri şi o ridică spre el. Ea, cu desăvîrşire calmă, rămase liniştită fără să opună vreo rezistenţă.

— Te doresc şi vreau să te păstrez !

Apoi, îndepărtînd-o brusc, îşi acoperi ochii cu mîinile. Gestul acesta o înspăimîntă cel mai mult fiindcă nu i se potrivea. Pînă acum nu pricepuse între ce patimi teribile îşi ţinea echilibrul. Nu scoase o vorbă, dar se făcu palidă. Un sunet ciudat, neomenesc răzbătea printre mîinile lui, apoi se întoarse brusc şi ieşi. Olivia se prăbuşi pe scaunul din faţa oglinzii, pradă unui sentiment pe care nu-l mai cunoscuse vreodată : parcă ar fi pierdut tot, chiar şi dragostea pentru Lennan, chiar şi dorinţa de a fi iubită de el. La ce bun toate astea ? Ce valoare putea să aibă orice lucru într-o lume ca aceasta ? Totul era dezgustător, ea însăşi era dezgustătoare ! Pretutindeni numai vid ! Odios, odios, odios ! Era ca şi cum n-ar fi avut nici o fărîmă de inimă ! Şi în aceeaşi seară, după ce bărbatul ei plecă la Cameră, îi scrise lui Lennan :

„Niciodată dragostea noastră nu trebuie să devină pămînteasca aşa cum s-ar fi putut întîmpla astăzi. Totul e întunecat şi fără speranţă. El bănuieşte. E cu neputinţă să vii aici, ar fi groaznic pentru amîndoi. N-am dreptul să-ţi cer să vii pe furiş. Nu pot îndura gîndul că ai fi silit să procedezi astfel, nici eu nu pot fi aşa. Nu ştiu ce să fac şi ce să spun. Nu încerca să mă vezi. Trebuie să-mi laşi un răgaz ca să mă gîndesc.“

XIII

COLONELUL ERCOTT NU ERA PREA mare amator de curse, dar ca şi compatrioţii lui avea un sentiment aproape pios pentru derby. Amintirile lui dăinuiau din fragedă tinereţe, fiindcă fusese născut şi crescut foarte aproape de drumul pe care treceau diligenţele spre Epsom. La fiecare derby şi în zilele *Oaks*[1]-ului, ieşea călare pe poneiul său ca să privească trecerea aristocraţiei cu joben şi pălării cu pene şi a oamenilor din popor cu melon. Şi după aceea, pe cîmp, acasă, se lua la întrecere cu bătrînul Lindsay, cursele lor sfîrşindu-se în apropierea unei vaci considerată drept arbitru şi a unui tufiş ce reprezenta tribuna principală.

Dar dintr-un motiv sau altul nu asistase niciodată la cursa cea mare şi avea sentimentul că e de datoria lui s-o vadă acum. Cu oarecare timiditate îi propuse lucrul acesta şi doamnei Ercott. Ea avea atîtea cărţi de citit şi nu era sigur că va accepta. După ce ea primi, adăugă ca din întîmplare :

— Am putea s-o luăm cu noi şi pe Olivia.

Doamna Ercott răspunse sec :

— Nu ştii că e vacanţă la Cameră ?

Colonelul murmură :

— Oh ! N-aş vrea să vină şi tipul ăla !

— Poate ţi-ar face plăcere să vină Mark Lennan ? întrebă doamna Ercott.

Colonelul o privi cu îndoială. Dolly considera toate astea ca o tragedie şi ca o... o mare pasiune şi totuşi făcea asemenea propuneri. Apoi chipul i se lumină şi o strînse de talie. Doamna Ercott nu rezistă în faţa unui asemenea gest.

— Du-te numai cu Olivia. La drept vorbind nu ţin să merg.

Cînd Colonelul veni s-o ia pe nepoata lui, o găsi gata de plecare. Din vîrful buzelor se interesă şi de Cramier. Află că ea nu-i spusese nimic.

Uşurat, deşi puţin neliniştit, murmură :

— Presupun că n-o să-i pară rău că nu merge.

— Dacă venea el, nu mai mergeam eu.

---

[1] Zile din luna iunie cînd au loc curse de cai în Anglia, la Epsom.

Colonelul fu din nou cuprins de neliniște auzind acest răspuns calm. Își puse jos jobenul lui alb și îi luă mîna.

— Draga mea, nu vreau să mă amestec în sentimentele tale dar nu pot face nimic pentru tine ? Îmi pare rău cînd văd că lucrurile nu merg prea bine.

Olivia îi luă mîna și-și apăsă obrazul de ea, iar Colonelul, profund îndurerat, o mîngîie pe braț cu cealaltă mînă.

— Draga mea, vom petrece o zi foarte plăcută și vom uita de toate astea.

Olivia îi sărută mîna și se întoarse. Și colonelul își jură lui însuși că va face orice va fi nevoie ca această ființă atît de delicată, de drăguță, de cinstită să nu fie nefericită.

Arăta splendid în rochia ei gri.

Și, liniștindu-se, își scuturâ zdravăn, cu mîneca, jobenul, uitînd că nu se procedează așa cu o astfel de pălărie.

Toată ziua fu foarte atent cu ea, îndeplinindu-i orice dorință, chiar înainte de a și-o exprima. Îi povesti întîmplări din India, se sfătui cu dînsa în privința calului pe care ar fi trebuit să parieze. Favoritul era Duke, dar mai alerga și un altul care-i plăcea mai mult. Prietenul lui, Tabor, cel ce avea cei mai buni cai arabi din India îi vînduse pontul și încă la un preț derizoriu. Colonelului, un om care practic nu pariase niciodată, i-ar fi plăcut ca acest capriciu să-i aducă și un cîștig substanțial, în cazul în care ar fi avut noroc. Dar nici gîndul că ar fi putut să piardă nu-l supăra deloc. În orice caz puteau să vadă caii în padoc și să le cîntărească șansele. Padocul era locul potrivit, departe de praf și de zarvă și sigur că Oliviei îi va plăcea acolo. Odată ajunși la hipodrom, nu asistară la prima cursă, deoarece Colonelul socotise că era mult mai important să-și ia dejunul. I-ar fi plăcut s o vadă mai colorată în obraji, s-o audă rîzînd. Avusese o invitație la popota vechiului său regiment, unde știa în mod sigur că șampania e bună. Era atît de mîndru de nepoata lui, că n-ar fi vrut pentru nimic în lume să se lipsească de plăcerea de a o vedea admirată de camarazii săi tineri, deși era împotriva regulilor să vii acolo cu o doamnă. De aceea n-au putut să ajungă la peluză înainte de plecarea cailor în cursa a doua. Caii care participau la derby erau aduși cu solemnitate fiind însoțiți de un mic grup de persoane, care le examinau picioarele ba chiar și coastele, ca să se convingă dacă puteau sau nu să aibă încredere să parieze pe ei, în

timp ce alți oameni, puțini la număr, veniseră doar ca să admire caii. Acolo găsira într-un colț îndepărtat și animalul recomandat de Tabor. Era un murg cu o frunte proeminentă. Colonelul, care iubea într-adevăr caii, căzu într-o admirație adîncă. Îi plăcura picioarele, capul, dar mai ales ochii.

Un animal splendid — numai nervi și jăratic — poate doar cu pieptul puțin prea lat, ceea ce putea să-l împiedice la coborîtul dealului. Și pe cînd îl examină se pomeni uitîndu-se la nepoata lui. Ce rasată era și copila asta, cu sprîncenele ei castanii arcuite delicat, cu urechile mici, cu nările apropiate. Dar cum se mișca! Atît de sigură și de sprintenă! Era prea frumoasă ca să sufere. Dar ce păcat! Dacă n-ar fi fost atît de frumoasa tînarul acela nu s-ar fi îndrăgostit de ea! Dacă n-ar fi fost atît de frumoasă, bărbatul ei n-ar fi...! Și Colonelul își plecă privirea, mirat de descoperirea pe care o făcuse. Dacă n-ar fi fost atît de frumoasă! Să fie oare ăsta sensul tuturor lucrurilor? Cinismul propriilor sale gînduri îl uimi. Și totuși, ceva din adîncul lui îi spunea că avea dreptate. Atunci? Să-i lase pe cei doi bărbați s-o rupă în doua, s-o nimicească pentru că era atît de frumoasă? Într-un fel această descoperire a sa că pasiunea izvorăște din înfla cărarea în fața frumuseții, a formelor și a culorilor îl tulbură profund fiindcă nu avea obiceiul să filozofeze. Gîndul ca Olivia putea să fie obiectul dorinței acestor bărbați, ca o pasăre între doi vulturi, ca un fruct pradă a două guri, i se păru crud, chiar imoral. Era un fel de a privi lucrurile pe care nu-l avusese niciodată. Ideea că un soț se agăța în felul acesta de soția lui, că un tînăr ce părea atît de delicat se năpustea asupra aceleiași femei și credința ca dacă ea s-ar ofili și și-ar pierde frumusețea, dorința lor și, desigur, a oricărui alt bărbat, s-ar stinge, îl îndurerara cu atît mai mult cu cît îi năvăliseră în minte pe neașteptate. O poveste tragică! Dolly o spusese. Ce străniі și istețe erau femeile! Dar își reaminti că hotărîse să se distreze cît mai mult în ziua aceea și imediat se lepădă de toate gîndurile sale. Poate că ar fi mai bine să parieze zece lire și să revină în tribuna. În timp ce treceau, Colonelul zări la o mică distanță, rezemat de un copac un tînăr care semăna leit cu Lennan. Nu era totuși acesta locul potrivit pentru un artist! Da! Cu siguranță, era chiar tînărul Lennan, îmbrăcat foarte elegant! Din fericire el nu privea înspre ei. Nu i spuse nimic Oliviei,

fiindcă nu voia, mai ales după gîndurile neplăcute ce-l chinuiseră, să-şi asume vreo răspundere, aşa că o conduse spre intrarea în tribună, fiind mulţumit că avea ochi atît de buni. Cîteva clipe învălmăşeala îl despărţi de Olivia, dar foarte curînd o văzu iar lîngă el şi se felicită mai mult ca oricînd că nu se întîmplase nimic care s-o supere şi să le strice ziua. Acum era îmbujorată la faţă şi ochii ei negri străluceau. Fără îndoială o tulburase gîndul cursei ce urma şi cele zece lire pe care el le va paria.

Ajuns acasă, Colonelul relată doamnei Ercott cele întîmplate.

— Prostul acela de Tabor m-a pus pe o pistă greşită — calul n-a rezistat la coborîşul dealului, lucru pe care eu l-am ştiut din clipa cînd l-am văzut. Dar fata s-a distrat. Păcat că n-ai fost şi tu, draga mea!

Despre gîndurile lui profunde şi despre faptul că-l zărise pe tînărul Lennan nu-i spuse nici o iotă, fiindcă în drum spre casă îi trecu prin minte o bănuială neplăcută: oare nu cumva tînărul Lennan reuşise să se apropie de Olivia în îmbulzeala de la intrarea în tribună?

XIV

SCRISOAREA OLIVIEI DIZLANŢUI ÎN

Lennan o patimă cum nu mai simţise pînă atunci. „Pămîntesc!" Era oare ceva pămîntesc în felul cum o iubea el? Dacă era aşa, atunci pentru nimic în lume n-ar fi putut să renunţe la această dragoste atît de pămînteacă. Citind scrisoarea, simţi că trecuse Rubiconul tăindu-şi toate punţile în urmă. Fantoma palidă a devoţiunii cavalereşti nu-l mai urmărea.

Acum ştia că nu mai putea să se oprească. Fiindcă i-o ceruse, deocamdată nu va încerca s-o vadă. Dar cînd o va întîlni va lupta pentru viaţa lui. Ideea că ea putea să se răzgîndească, să-i alunece printre degete îl îndurera profund. Dar era cu neputinţă ca ea să dorească asta! Niciodată n-o să fie atît de crudă cu el! Ea o să vină, trebuia să vină la el în cele din urmă. Pentru dragostea ei ar fi renunţat la tot în lume, chiar şi la viaţă.

După ce luă această hotărîre, fu în stare să-şi reînceapă lucrul şi toată ziua aceea de marţi o petrecu modelînd o variantă în mare, fantastică, a monstrului cu chip de taur pe care-l concepuse, după ce Colonelul îl părăsise, pe colinele de la Beaulieu. Muncea cu un fel de bucurie diabolică. Ar fi vrut ca această lucrare să simbolizeze spiritul de posesiune ce o ţinea departe de el. Şi în timp ce degetele lui apăsau lutul, i se păru că a prins între ele gîtul lui Cramier.

Acum, cînd se hotărîse să i-o ia — dacă va putea — pe Olivia, nu-l mai ura cu aceeaşi violenţă. La urma urmei şi Cramier o iubea şi n-avea nici o vină dacă Oliviei îi era silă de el, dacă trupul şi sufletul ei aparţineau lui Lennan.

Luna iunie sosi cu un cer albastru pe care nici praful, nici luminile Londrei nu reuşeau să-l estompeze. În fiecare grădină, în parcuri şi peste tot era verdeaţă, în aerul plin de ciripitul păsărelelor de pe crengi, se simţea clocotul vieţii. Flaşnetarii reveniţi din sud umpleau străzile şi pretutindeni, la umbra copacilor, se vedeau perechi de îndrăgostiţi.

Să stea acasă, cînd nu lucra, constituia pentru Lennan o tortură cumplită fiindcă nu era în stare să citească, pierzîndu-şi totodată şi interesul pentru mărunţele distracţii facile, din care în mod firesc era alcătuită viaţa unui bărbat tînăr. Toate dorinţele îl părăsiseră, rămînîndu-i numai una singură, un singur gînd.

Stînd în pat se gîndea la întîmplări trecute ce nu mai aveau acum nici o importanţă pentru el, toate mistuindu-se şi fiind arse de flacăra pasiunii de azi. La drept vorbind simţămîntul lui de izolare era atît de puternic încît nici nu-i venea să creadă că trăise faptele de care memoria lui era înfricoşată. Devenise întruchiparea unui dor nestins, atît şi nimic mai mult.

O singură mîngîiere îi mai rămînea : să iasă la aer, caci se simţea bine mai ales printre copaci.

In seara aceea stătu multă vreme sub un tei uriaş, pe o colină, deasupra unei serpentine. Se auzeau zgomote uşoare, ca un fel de murmur neîntrerupt. Oare ce-ar fi dacă bărbaţii şi femeile care au trăit o viaţă agitată s-ar preface în copaci ? Ce-ar fi dacă o fiinţă care a avut o existenţă tragică, patetică, şi-ar pleca acum, în linişte, crengile înfrunzite deasupra lui, ca o umbră întunecată profilată pe cerul înstelat ? Poate că şi stelele erau suflete ale bărbaţilor şi femeilor izbăvite pen-

tru totdeauna de dragoste și de dor ? Rupse o crenguță din tei și și-o plimbă peste față. Nu înflorise încă, dar chiar și aici, la Londra, emana o mireasmă dulce, gingașă. Dacă ar putea să-și părăsească pentru o clipă propria lui inimă și să se odihnească împreună cu copacii și stelele !

Cum a doua zi de dimineață nu primi nici o scrisoare de la ea cheful de muncă îi trecu foarte repede. Era ziua derby-ului. Hotărî să meargă și el. Poate că acolo se va afla și ea. Dacă nu va fi, se va amuza privind mulțimea și caii. O văzuse pe Olivia în padoc cu mult înainte ca ochii ageri ai Colonelului să-l zărească și, urmărindu-i în mulțime, reuși să-i atingă mîna în învălmășeala de la intrare și să-i șoptească :

— Mîine la ora 4 la Galeria Națională, în fața lui *Bacchus și Ariadnă* [1] . Vino, pentru Dumnezeu !

Mîna ei înmănușată o strînse tare pe a lui, apoi Olivia se îndepărtă. Mark rămase în padoc atît de fericit încît aproape că nu mai putea să respire...

În ziua următoare, așteptînd-o, privea admirativ tabloul, fiindcă i se părea că însăși pasiunea lui era întruchipată în acel cer sumbru, spuzit de stele și în ochii zeului care țopăia. În fond, nu se năpustise asupra ei așa cum se repezise Bacchus la Ariadna ? Minutele se scurgeau și ea nu mai venea. Ce va face dacă îi va înșela așteptările ? Se va stinge de dezamăgire și desperare. Știa încă prea puțin despre puterea de a îndura a inimii omenești ; viața o zdrobea și o strivea și ea totuși continua să bată... Apoi o văzu pe Olivia venind dintr-o direcție cu totul neașteptată.

Se îndreptară în tăcere spre sălile tihnite unde erau expuse acuarelele lui Turner [2]. Nimeni în afară de doi francezi și un bătrîn paznic nu-i văzură trecînd încetișor prin fața acestor mici tablouri pînă ajunseră la capăt și acolo, nevăzuți și neauziți de nimeni, el începu. Uitase argumentele pe care le pregătise cu atîta grijă. Nu rămăsese nimic decît o pledoarie incoerentă. Viața fără ea nu prețuia nimic și nu aveau decît una singură ea să se iubească — doar o singură vară. Cînd ea lipsea, totul părea întunecos, chiar și soarele era fără strălucire. Mai bine să moară decît să ducă o asemenea existență falsă,

[1] Tablou de *Vecellio Tiziano* (1477—1576).

[2] *Joseph Mallord William Turner* (1775—1851), pictor englez, cunoscut îndeosebi prin tablourile cu subiect mitologic și peisaje.

searbădă, departe unul de altul. Mai bine să moară în clipa asta decît să trăiască aştepîndu-se mereu unul pe altul, dorindu-se permanent şi dîndu-şi seama cît sînt de nefericiţi. Şi toate acestea pentru ce? Îl scotea din minţi, îl ucidea gîndul că barbatul acela putea să se apropie de ea ştiind totuşi că ea îl urăşte. Era o ruşine pentru umanitate, nu putea fi îngăduită menţinerea acestei stări de lucruri. Cînd un legămînt îşi pierde sensul real rămîne doar o simplă formalitate. Era cumplit să-şi distrugă viaţa pentru atîta lucru. Societatea — o ştia şi ea sau ar fi trebuit s-o ştie — e interesată doar de forme, de aparenţe. Dar ce importanţă aveau opiniile societăţii? Societatea era lipsită de inimă, de sentimente, n-avea nimic sfînt. Şi chiar dacă ar admite că e necesar să se sacrifice pentru fericirea altora, ca să facă lucrurile mai plăcute în lume, ea ar trebui să ştie că acest lucru n-ar fi posibil decît dacă dragostea ar fi superficială şi egoistă, dar nu atunci cînd oamenii se iubeau ca ei, din toată inima, din tot sufletul, gata în orice clipă să moară unul pentru altul şi cînd nu-şi aflau nici un rost în viaţă unul fără celălalt. Cui îi folosea dacă-şi vor înăbuşi iubirea, îşi vor nimici toată fericirea vieţii lor trăind de-acum încolo ca şi cum ar fi fost morţi? Chiar dacă ceea ce făceau era rău, el îşi asuma toată răspunderea şi era gata să suporte consecinţele! Dar nu era, nu *putea* să fie vorba de ceva rău cînd ei erau frămîntaţi de asemenea sentimente.

Tot timpul cît îşi vărsă focul ochii lui îi cercetau chipul. Dar Olivia nu-i răspundea decît atît:

— Nu ştiu! Nu pot spune nimic! Dacă aş şti...

Apoi Mark amuţi, cu inima însîngerată. Şi cînd ea îl privea sau îl atingea, izbucnea din nou:

— Pretinzi că mă iubeşti. Atunci se înseamnă toate astea?

În sala pustie a muzeului hărăzită altor preocupări şi în care cei doi francezi erau prea amabili ca să pătrundă, iar bătrînul paznic prea somnoros ca să-i deranjeze, ei îşi continuară discuţia întreaga după-amiază de vară.

Tot ce-i spunea se termina cu o întrebare insistentă, înflăcărată:

— Ce s-a întîmplat? De ce ţi e teamă?

Dar şi la întrebarea aceasta primi un singur răspuns trist, care îl înremeni prin monotonia lui:

— Nu ştiu! Nu pot să spun!

Era îngrozitor să înfrunți această rezistență misterioasă, sumbră. Îndoielile și temerile deveniră reale și pentru el datorită imposibilității de a le înțelege. Dacă i-ar mărturisi măcar de ce se temea! Nu putea să fie vorba de sărăcie — nu i-ar fi stat în fire, căci, de fapt, el avea destul pentru amîndoi. Și nici despre pierderea poziției în societate, poziție care nu-i adusese decît neplaceri! Nu intra în discuție nici teama că el ar înceta s-o iubească la un moment dat! Atunci ce era? Pentru numele lui Dumnezeu, ce? Mîine — îi comunicase ea — va pleca singură la vila de pe malul rîului. Poate — îi spuse Mark, e-ar fi totuși mai bine să vină la el? Ar porni în aceeași noapte spre sud unde se înfiripase dragostea lor. Dar iarăși ea nu spunea decît:

— Nu pot! Nu știu! Am nevoie de timp!

Și totuși ochii ei reflectau lumina dragostei. Cum de putea să mai stea la îndoială?

Exasperat, Mark nu-și mai pledă cauza și nici măcar nu protestă cînd ea îi spuse:

— Acum du-te și lasă-mă și pe mine să plec! Am să-ți scriu. Poate, curînd, am să știu ce am de făcut.

Mark îi ceru — și căpătă de îndată — o sărutare. Apoi, trecînd prin fața bătrînului paznic coborî și părăsi galeria.

XV

AJUNSE ACASĂ FRÎNT DE OBOSEALĂ, însă nu copleșit de desperare. Făcuse tot ce-i stătuse în putință s-o convingă, dar nu izbutise; mai era încă stăpînit de speranța tenace a îndrăgostiților pasionați... Să încerci în plină lună iunie să temperezi pulsul verii, să le răpești florilor culorile lor vii sau să smulgi aripile tuturor zburătoarelor e la fel de greu ca și încercarea de a înăbuși în inima unui îndrăgostit credința că iubirea lui se va împlini...

Se întinse pe o canapea și stătu mult timp liniștit, cu fruntea lipită de perete. Era gata să mai facă o încercare. Se bucura că Olivia pleca de lîngă Cramier, ducîndu-se acolo unde mintea lui și-o închipuise hrănind porumbeii. Nici legile, nici

teama, nici chiar poruncile ei nu puteau să-l oprească de a fi cu ea în gînd zi și noapte. Închidea doar ochii și o și avea lîngă el.

Soneria răsună de cîteva ori silindu-l pe Mark să se ridice și să deschidă ușa. Vizitatorul era Robert Cramier. Văzîndu-l, Lennan fu cuprins de sentimente foarte războinice, începînd să mai fie apatic. Ce-l adusese aici ? Își iscodea nevasta ? În el se deșteptă din nou vechea lui dorință de a-l înfrunta pe Cramier. Acesta, cu vreo cincisprezece ani mai în vîrstă decît el, era mai înalt, mai masiv, mai gras. Șansele erau deci egale !

— Nu intrați ?

— Mulțumesc.

Vocea lui Cramier avea aceeași notă batjocoritoare ca în duminecа trecută și lui Lennan i se păru că acesta își închipuise că-și va găsi nevasta acolo. Chiar dacă venise cu intenția asta nu se trădă prin nimic, nici măcar nu-și roti privirea prin hol. Intră cu pași vioi, ușori, pentru un om atît de solid.

— Așadar aici îți creezi dumneata capodoperele ? De cînd te-ai întors n-ai creat nimic „măreț" ?

Lennan luă cîrpa de pe omul-taur modelat pe jumătate. O făcuse îndemnat de o plăcere malițioasă. Oare Cramier se va recunoaște în acest chip cu coarne în loc de urechi și cu o frunte înaltă, proeminentă ? Dacă acest om, care călca în picioare fericirea Oliviei, a venit aici să-și bată joc de el, atunci va căpăta ce merita. Și Mark aștepta.

— Văd că i-ai pus sărmanei brute și coarne !

Dacă într-adevăr Cramier înțelesese ce anume reprezenta sculptura, avusese curajul să facă o observație plină de umor cinic la care nici chiar sculptorul nu se gîndise. Și aceste vorbe treziră în tînăr un fel de remușcare plină de admirație.

— Nu sînt coarne, ci doar urechi, spuse el blînd.

Cramier ridică mîna și-și pipăi vîrful urechii.

— Nu sînt chiar ca urechile omenești, nu-i așa ? Dar presupun că le numești urechi doar simbolic. Pot să te întreb ce înfățișează acest chip ?

Toată bunăvoința lui Lennan pieri :

— Dacă nu poți ghici privindu-l, atunci probabil că nu mi-a reușit lucrarea.

— Deloc. De nu greșesc, ai vrut să l reprezinți strivind ceva, ca efectul să fie mai mare, nu-i așa ?

Lennan atinse soclul statuii.

— Linia ruptă, aici... apoi cu un profund dezgust față de fățărnicie tăcu.

Pentru ce venise ? Probabil că voia ceva. Și parcă răspunzînd gîndurilor sale, Cramier vorbi :

— Să trecem la alt subiect. O vezi cam des pe soția mea. Vreau să-ți spun că nu-mi prea place ! E mai bine să fim sinceri !

Lennan se încordă :

— Oare ăsta nu-i un lucru pe care trebuie să-l hotărască ea ? întrebă el.

Silueta asta masivă, ochii ăștia amenințători ! Totul era aidoma unui coșmar devenit realitate.

— Nu cred. Nu sînt dintre cei ce lasă lucrurile în voia soartei. Te rog să mă înțelegi. Te bagi între noi pe riscul dumitale.

Lennan tăcu o clipă și pe urmă vorbi liniștit :

— Poate cineva să intervină între doi oameni care au încetat să mai aibă ceva comun ?

Lui Cramier i se umflară vinele de pe frunte, iar fața și ceafa îi deveniră stacojii. Și Lennan se gîndi cu o stranie exaltare : „Acum mă va lovi !" Abia putu să-și stăpînească mîinile care erau gata să se întindă și să apuce gîtul acela puternic. Dacă l-ar putea sugruma, să se sfîrșească odată cu el !

Dar Cramier se întoarse brusc și plecă, nu înainte de a-i spune :

— Ți-am atras atenția !

Lennan răsuflă adînc, totul se terminase. Deci așa stăteau lucrurile ! Dacă Cramier l-ar fi lovit, el l-ar fi strîns de gît și l-ar fi ținut așa pînă și-ar fi dat sufletul.

Nimic nu l-ar fi putut împiedica. Se și vedea — în închipuire — azvîrlit încoace și încolo, zvîrcolindu-se, lovit, zdrobit de pumnii grei ai lui Cramier, ținîndu-și însă mîinile tot timpul în jurul gîtului său gros, izgonind viața din el !

Simțea, simțea foarte deslușit ultimele zvîrcoliri și vibrații ale trupului acela mătăhălos, ce se prăbușea trăgîndu-l și pe el, pentru ca apoi să rămînă țeapăn. Își acoperi ochii cu mîinile. Slavă Domnului ! Celălalt nu-l lovise !

Se duse la ușă, o deschise și se rezemă de canatul ei.

În această parte lăturalnică a străzii totul era tihnit și adormit. Nu se zărea nici o suflare omenească.

Cîtă liniște pentru un oraș ca Londra ! Se auzeau doar păsărelele. În atelierul de alături cineva cînta ceva din Chopin. Ce curios ! Aproape că uitase că pe lume existau asemenea lucruri. O mazurcă ! Ciudată melodie ! Ca o roată, care se rostogolește mereu, mereu. Ei bine, acum ce va urma ? ! Doar de ceva era foarte sigur : va renunța mai curînd la viață decît la Olivia ! S-o iubească, s-o dobîndească sau să părăsească totul și să dispară în sunetele acestei melodii, care se mai auzea, ca un bocet al verii.

XVI

CÎND VENEA LA VILA LUI OLIVIEI îi plăcea să stea deseori pe malul rîului. Ce lume stranie, profundă, clocotind de viață zăcea sub pînza apei aceleia sclipitoare, atît de departe de adierea vîntului și de umbra sălciilor ! Exista oare și acolo jos, unde era aproape beznă, dragoste între ființe sensibile ? Sau iubirea lor se ridica la suprafață, cuibărindu-se între trestii și flori de apă, la lumina soarelui ? Existau oare și acolo culori ? Sau se mistuiau în adîncuri ? Nici parfumul, nici muzica nu-și dovedeau prezența, doar mișcarea era permanentă printre toate acele mici ființe aduse de curent, mișcare neîntreruptă ca aceea a frunzelor plopilor tremurători, niciodată liniștiți, ca niște nori goniți necontenit de vînt. Și dacă bezna stăpînea adîncul apei, întunericul putea să cuprindă și suprafața, unde inimile erau îndurerate și ochii căutau zadarnic ceva ce nu se zărea.

Să privești mereu apa ce curgea spre mare, fără să facă vreodată drumul înapoi, fără să se abată din cale, mînată înainte calmă ca Destinul — întunecată sau strălucitoare ca aurul zilelor și argintiul nopților acelora minunate, cînd fiecare floare din grădina ei, și de pe cîmp, și de-a lungul malului fremăta de o gingașă viață, cînd măceșul înflorea pe pajiști, iar în păduri ferigile îți ajungeau pînă la genunchi.

Olivia nu era singură, deși ar fi dorit să fie : la două zile după ce părăsise Londra sosiseră unchiul și mătușa ei. Îi invitase Cramier. El încă nu venise.

În fiecare seară, după ce se despărțea de familia Ercott și urca treptele largi ale scării ce duceau în camera ei, Olivia se așeza la fereastră și-i scria lui Lennan la lumina unei lumînări, o lumînare cu o flacără mică, tovarășa ei, părînd a întruchipa însuși sufletul lui Mark. În fiecare seară îi împărtășea gîndurile, încheind inevitabil cu cuvintele : „*Ai răbdare !*"

Olivia aștepta să capete curaj ca să treacă peste stavila sumbră ridicată de îndoieli, temeri și probitate, să-și biruie acea frică pe care nu îndrăznea să și-o mărturisească nici ei însăși. După ce sfîrșea, se apleca, pe fereastră, în întunericul nopții. Colonelul, o siluetă neagră într-o haină ce-l ferea de umezeală, se plimba în sus și în jos, pe gazon, fumîndu-și ultima țigară, a cărei luminiță Olivia o putea distinge clar ; iar deasupra pajiștei se profila porumbarul fantomic, dincolo de care se auzea susurul rîului. Apoi își strîngea brațele în jurul ei temîndu-se să le întindă, ca să n-o vadă cineva.

În fiecare dimineață se scula devreme, se îmbrăca și se furișa în sat să pună scrisoarea la poștă. Peste rîu, în pădure, porumbeii sălbatici o chemau ca și cînd dragostea însăși îi grăia zi de zi. Se întorcea cu mult înaintea micului dejun, urca în camera ei, și apoi cobora de parcă abia atunci ar fi ieșit pentru prima oară din odăie. Colonelul, întîlnind-o pe scări sau în hol, îi spunea :

— Ah, draga mea, ți-am luat-o înainte. Ai dormit bine ?

Și în timp ce-i atingea obrajii cu buzele, așa cum se cuvenea unui unchi, el nici măcar nu bănuia că ea și făcuse o plimbare de vreo trei kilometri prin iarba plină de rouă.

Acum, cînd era chinuită de o nehotărîre al cărei sfîrșit, într-un fel sau altul, trebuia să fie atît de îngrozitor, acum, cînd se găsea în mijlocul vîrtejului, nu-și exterioriza în nici un fel frămîntările. Colonelul și chiar și soția lui erau cam dezamăgiți gîndindu-se că de fapt nu se întîmplase nimic grav. Pe de altă parte însă se bucurau că totul e în ordine fiindcă n-ar fi putut să dea socoteală de ce se petrecuse la Monte Carlo cînd Olivia fusese lăsată în grija lor. Zilele calde, molcome, și le petreceau jucînd crichet, vîslind pe rîu sau stînd foarte mult pe terasă, cu care prilej Colonelul le citea cu glas tare din Tennyson [1], lucru ce le făcea mare plăcere.

[1] *Alfred Tennyson* (1809–1892), poet englez.

Colonelul, mai ales, se bucura că se găsea în afara orașului, „atît de aglomerat în această perioadă". Și astfel se scurgeau zilele de iunie, una mai frumoasă decît cealaltă.

Apoi, într-o vineri seara, sosi, pe neașteptate, Cramier. Era cald la Londra... Sesiunea plicticoasă... Jubileul întorsese totul pe dos. Ce fericiți erau că se aflau la țară.

A urmat o cină foarte tăcută.

Doamna Ercott îl privea pe Cramier cum dădea vinul pe gît ca apa și cum, din cînd în cînd, ochii lui grei parcă de nesomn se opreau nu pe fața soției lui, ci pe gîtul ei.

Dacă Olivia într-adevăr nu-l iubea și se temea de el, așa cum bănuia domnul Ercott, ea își ascundea foarte bine simțămintele ! În seara aceea era aprinsă la față, lucru ciudat pentru o femeie de obicei palidă. Poate că soarele îi bronzase obrajii. Rochia neagră, cu decolteu adînc, îi stătea foarte bine, iar dantela veche, milaneză, se armoniza de minune cu tenul ei.

La piept își prinsese o garoafă de un roșu-închis. Ochii ei — întunecați ca noaptea — care uneori păreau că sînt de catifea neagră — se potriveau extraordinar unei femei palide ! Vorbea și rîdea mai mult ca de obicei. O puteai crede o soție bucuroasă că-i venise bărbatul ! Dar se simțea ceva în aer, în lucruri, în privirea fixă a soțului, care — după o zi de arșiță — prevestea furtuna.

Noaptea era neobișnuit de liniștită și de întunecată, lipsită de orice adiere de vînt ; o puzderie de fluturi se roteau în jurul luminii ca niște spiriduși veniți de peste rîu ! Văzîndu-i, doamna Ercott zîmbi ! Fluturi ! Și bărbații semănau cu fluturii — existau femei din preajma cărora nu se îndupleacau să plece. Da ! Și Olivia îi fascina pe bărbați. Nu prin ceva artificial, să fim drepți cu ea, nu, în nici un caz ! Avea însă ceva plăcut și fatal întocmai ca și flacăra lumînării pentru bieții fluturi. Ochii lui John sau ai lui Robert Cramier nu se uitau cu o privire obișnuită la Olivia, ci cu o căutătură stranie, prelungă. Iar în ceea ce-l privește pe acel tînăr, n-o să uite niciodată expresia feței lui atunci cînd s-au întîlnit în Hyde Park.

După cină, se așezară pe terasă și deveniră și mai tăcuturni, privindu-și, după cît se părea, doar fumul țigărilor ce se ridica liniștit, drept în sus, de parcă nu s-ar fi mai aflat pe lume vînt. Colonelul încercă în două rînduri să aducă vorba despre lună : „Ar fi fost timpul să apară pînă acum luna plină !"

Ceva mai tîrziu Cramier spuse :

— Olivia, pune-ţi şalul pe umeri şi vino să ne plimbăm prin grădină.

Doamna Ercott trebui să admită că bănuielile Colonelului erau întemeiate. Olivia aruncase o privire, ca a unei păsărele ce încerca să scape de primejdie, apoi se ridică liniştită şi se îndepărtă cu Cramier pe cărare. Siluetele celor doi dispărură curînd din ochii lor.

Doamna Ercott, cu inima tulburată, se ridică şi se apropie de scaunul bărbatului ei. Acesta, încruntat, îşi privea pantofii de seară din picioarele pe care şi le legăna. Ridică ochii spre ea şi-i întinse mîna. Doamna Ercott o luă şi i-o strînse. Avea nevoie de mîngîiere.

— Dolly, e-o noapte grea. Nu mi place deloc ! zise Colonelul.

XVII

TRECURĂ ÎN TĂCERE PE SUB DALINI

şi călini, spre rîu, apoi o luară la dreapta şi merseră de a lungul malului, în direcţia porumbarului şi a arborilor de tisă.

Se opriră în bezna adîncă a frunzişului. Aici totul i se părea Oliviei cumplit de liniştit ; nu se simţea nici o adiere, oricît de uşoară, nu se auzea nici freamătul slab al trestiilor, nici fîlfîitul vreunei păsări, absolut nimic, în afara de răsuflarea lui profundă, sacadată, tremurătoare. De ce-o adusese aici ? Să-i demonstreze că-i aparţinea numai lui ? N-avea oare de gînd să i vorbească, să-i spună ce-avea de spus ? Numai să n-o atingă !

Apoi el se mişcă şi o piatră de pe mal se desprinse şi se prăbuşi cu zgomot în apă. Olivia nu putu să-şi înăbuşe un suspin uşor. Ce sumbră era apa rîului ! Dar de pe malul opus, deasupra siluetei întunecate a unui plop uriaş, o fîşie de lumină destrămă încet întunericul. Era luna, pe care Olivia o zări cum răsare deasupra pădurii, o lună ca un ban, auriu-închis. Inima ei se lăsă învăluită de această lumină caldă. Cel puţin avea o prietenă în noaptea asta profundă care o înconjura.

Deodată simți cum mîna lui îi cuprinde mijlocul. Nu se clinti, inima îi bătea agitată și un fel de rugăminte îi flutura pe buze. Mîinile grele care-o strîngeau mărturiseau o forță uimitoare.

Vocea lui era răgușită și stranie :

— Olivia, nu putem continua așa. Sufar, Doamne, cît sufăr !

Putea să-i dorească moartea, dar nu suporta să-l vadă suferind. Dumnezeu îi era martor ! Și totuși, cuprinsă între aceste mîini, nu fu în stare să rostească vorbele : „Îmi pare rău".

El scoase un suspin ce se prefăcu în geamăt și căzu în genunchi. Simțindu-se încleștată pe neașteptate, încercă să-i îndepărteze capul. Fruntea îi ardea și îl auzi șoptind :

— Ai milă ! Iubește-mă măcar puțin !

Apăsarea mîinilor lui, pe care o simțea prin mătasea subțire a rochiei o făcu aproape să leșine. Încercă să se elibereze, dar nu izbuti și rămase nemișcată pînă ce în sfîrșit își regăsi glasul :

— Milă ? ! Pot oare să-mi impun pe cine să iubesc ? Nimeni n-a putut vreodată. Te rog, ridică-te și lasă-mă să plec !

Dar Cramier o trăgea în jos, silind-o să îngenuncheze pe iarbă, alături de el, cu fața apropiată de a lui. Un oftat lung îi ieși de pe buze. Era cumplit, îngrozitor !

Și el continuă să pledeze, să vorbească confuz, fără s-o privească în față. I se părea că nu se va sfîrși niciodată, că niciodată nu va putea să scape din îmbrățișarea lui, să fugă departe de aceste gîfîieli și suspine. Instinctiv, nu se mișca, stînd cu ochii închiși. Apoi simți, pentru prima oară în această seară, că privirea lui se pironește pe fața ei și înțelese că pînă acum nu îndrăznise s-o privească în ochi de teamă să nu citească ce era în inima ei. Olivia spuse cu blîndețe :

— Te rog, lasă-mă să plec. Cred că am să leșin !

El slăbi îmbrățișarea și ea alunecă, rămînînd nemișcată pe iarbă. Urmă o liniște adîncă ; Olivia nu știu dacă el se mai afla sau nu lîngă ea, pînă cînd nu-i simți mîna arzătoare pe umărul ei gol. O să înceapă din nou ? Se lipi mai tare de pămînt și de pe buze îi scăpă un geamăt. Atunci el îi dădu drumul și cînd, în sfîrșit, deschise ochii Cramier plecase.

Se ridică în picioare tremurînd și porni repede pe sub arborii de tisă. Încerca să se gîndească, încerca să înțeleagă ce-i

hărăzea viitorul lui, ei, și iubitului ei. Dar nu era în stare. Gîndurile îi erau parcă învăluite de un întuneric fără speranță ca și bezna acestei nopți.

Ah ! Dar noaptea era luminată de razele aurii ale lunii, în timp ce ea nu-și putea îngădui nici cea mai mică licărire de speranță ; era ca și cum cineva s-ar strădui să străbată cu privirea suprafața întunecată a apei.

Își trecu mîna peste față, peste păr și rochie. Oare cît de mult au durat toate astea ? De cît timp se aflau afară ? Se îndreptă încet spre vilă. Slavă Domnului ! Nu s-a plecat nici în fața fricii, nici a milei, n-a fost fățarnică, n-a pretins că ar putea să-l iubească, nu și-a trădat adevăratele simțăminte. Dacă ar fi făcut-o, n-ar fi putut să îndure amintirea acestui lucru. Rămase uitîndu-se în jos, încercînd parcă să citească viitorul în adîncul straturilor de flori ; apoi, adunîndu-și puterile, se grăbi spre casă. Pe terasă și în balcon nu se mai afla nimeni. Se uită la ceas. Era aproape unsprezece. Chema servitorul și-l rugă să închidă ferestrele, apoi se furișa în odaia ei. Oare soțul ei plecase pe neașteptate, tot așa cum venise ? Sau trebuia să înfrunte iarăși spaima aceea, care-i dădea senzații aproape dureroase, strecurîndu-i în suflet groaza față de noaptea în care-l știa aproape ? Se hotărî să nu se culce în pat, și trăgînd un fotoliu lîngă geam, se înfășură într-un halat și se întinse.

Puse într-un vas cu apă, pe fereastră, garoafa de la piept, care scăpase ca prin minune neatinsă în clipele acelea sumbre, petrecute pe iarbă. Era floarea preferată a lui Mark, cum îi mărturisise el odată. Floarea, cu viața, mireasma și culoarea ei, îi amintea de el.

Ce ciudată îi era existența ! Cu toate că văzuse și cunoscuse mulți bărbați, nu iubise pe nimeni pînă cînd nu-l întîlnise pe Lennan. Fusese chiar încredințată că nu va cunoaște niciodată dragostea și de fapt nici n-o dorea prea mult. Credea că totul se va desfășura în continuare la fel și se va stinge fără să cunoască sau să jinduiască prea mult după dragostea din plină vară a vieții. Acum dragostea se răzbuna pentru toată iubirea ce i se oferise zadarnic în trecut și pentru dragostea orbită cu care o implorase soțul ei în seara asta, tîrîndu-i-se, în genunchi, la picioare. Toți afirmau că vraja iubirii, acest sentiment puternic și gingaș, care se ivește cine știe cum și din

ce pricină, trebuie să învăluie o dată cu farmecul lui pe orice bărbat sau femeie. Nu crezuse, dar acum știa sigur. Orice s-ar fi întîmplat, n-ar fi vrut ca ea să fie o excepție.

Iar dacă toate lucrurile se schimbau și dacă și ea trebuia să se transforme, să îmbătrînească și să nu mai fie atît de frumoasă încît să i placă lui, simțea că totuși inima îi va rămîne mereu aceeași. Era sigură de asta. Era ca și cum cineva i-ar fi spus: „Asta-i dragostea veșnică, mai presus de viață și de moarte, ce va dăinui în eternitate! El se va preface în țărînă și tu vei fi țărînă, dar dragostea voastră nu se va stinge vreodată. Va pluti poate undeva, printre copaci, printre flori sau în străfundurile apei. Numai pentru ea v-ați născut." Atunci bágă de seamă că o vietate delicată, cu aripioare argintii și care nu semăna cu nici un fluture din cîți văzuse vreodată se așezase pe capotul ei, aproape de guler. S-ar fi zis că doarme, atît era de firavă și de somnoroasă, iar din pricina aripilor albe părea o luminiță scăpată din noapte. Din adîncul memoriei ei se închegă o amintire: își aduse aminte de un gest făcut de el, în întuneric, într-o noapte aidoma acesteia. Ah, da! Seara aceea după ce fuseseră la Gorbio, și fluturele acela, ca o bufniță, ce se așezase pe genunchii ei! O atinsese în timp ce-i lua de pe genunchi vietatea aceea plăpîndă, cu ochi catifelați și aripioarele în evantai!

Se aplecă pe fereastră ca să respire. Ce noapte! Stelele păreau că stau pitite în căldura înăbușitoare, neprihănită, iar luna mică, aurie era lipsită de transparența-i obișnuită. O noapte ca o panseluță neagră cu o inimioară de aur în mijloc. Și cîtă liniște! Copacii, care fremătau de obicei în timpul nopții, chiar și plopii, își pierduseră parcă glasul. Cînd îi atingea obrazul, aerul, neclintit, avea un fel de soliditate ca-n vis. Dar în mijlocul acestei liniști, cîtă simțire, cîtă pasiune — ca și-n inima ei! Nu putea oare să adune tot ceea ce-i amintea de Mark din pădurile acelea, din strălucirea întunecată a apei, să-l smulgă din flori și din copaci și din cerul plin de patimi și să-l ademenească aici unde îl aștepta ea, astfel încît să nu mai fie doar o ființă plină de doruri nestinse, ci totuna cu el și cu noaptea? Apoi își lăsă capul pe mîini.

Toată noaptea stătu la fereastră, uneori ațipind în fotoliu, alteori tresărind de frică, atunci cînd i se năluca că soțul ei se apleca peste ea. Poate că fusese aievea acolo și apoi se

strecurase afară ? Și zorile se iviră — cu o rouă fumurie, cu o ușoară negură dezolantă, învăluind fiecare copac negru și porumbarul alb, lăsîndu-se ca o eșarfă de-a lungul rîului.

Ciripitul păsărilor încă nevăzute răsuna printre frunze.

Apoi adormi.

XVIII

CÎND SE TREZI DE-A BINELEA, SURIzînd în lumina dimineții, Cramier se afla lîngă fotoliul ei. Fața lui era sumbră și chinuită ; părea într-adevăr foarte obosit.

— Deci așa ! Felul ăsta de somn nu-ți strică visele. Nu le voi tulbura nici eu. Mă-ntorc în oraș...

Olivia rămase nemișcată, ca o păsărică speriată, privindu i spatele pe cînd el se apleca peste fereastră. Întorcîndu-se din nou spre ea îi spuse :

— Dar ține minte : ceea ce nu pot obține eu, nu va obține nimeni. Pricepi ? Nimeni !

Și apropiindu-se de ea îi repetă :

— Înțelegi, nu ? Soție perfidă !

Toate acestea după ce se străduise patru ani să nu tresară cînd o atingea el, făcînd eforturi imense să nu tremure ! „Soție perfidă !" Nu-i va răspunde, chiar dacă va încerca s-o ucidă.

— Auzi ? repetă el : Bagă-ți bine în cap asta ! Te-am avertizat !

Apucă fotoliul de brațe și-l scutură atît de tare încît simți și ea zguduitura. O va lovi peste obrazul pe care reușise să-și păstreze zîmbetul ? În ochii lui fulgeră doar o expresie pe care ea n-o putu deslușì.

— Bine ! Acum știi ! și se îndreptă greoi spre ușă, ieșind.

În clipa cînd dispăru, Olivia sări din fotoliu. Da, era o soție perfidă ! O soție care ajunsese la capătul răbdării ! O soție care în loc să-și iubească soțul, îl ura. O soție întemnițată. O soție perfidă ! Deci supliciul îndurat de dragul unei credințe de care se lepădase era curată nebunie. Dacă i se părea că era perfidă și nesinceră cu el atunci ea nu mai avea nici un motiv să mai pretindă că nu era așa. Și nu va mai

sta, cum spunea un cîntec bătrînesc, suspinînd şi adăstînd. N-o să mai tînjească după dragoste, petrecînd nopţile chinuindu-se şi cu inima tremurînd ca în ajun, frămîntată de o pasiune pe care nu şi-o putea împlini.

Şi în timp ce se îmbraca se miră că nu arăta obosită. Să iasă cît mai repede! Să-i trimită iubitului o ştire, să-l roage să vină la ea de îndată, cît nu era periculos, să-l anunţe ca era gata să-l urmeze, evadînd din temniţă. Voia să-i telegrafieze, rugîndu-l să vină în seara aceea cu o barcă în faţa plopului înalt. Pastorul o invitase la cină, împreună cu unchiul şi mătuşa ei, dar în ultima clipă putea să pretindă că o durea capul. Cînd familia Ercott va pleca, se va strecura afară şi amîndoi se vor plimba cu barca, apoi pe cărare, printre copaci unde vor petrece doua ore de fericire. Trebuiau să-şi facă planuri limpezi, pentru ca de mîine îşi vor începe viaţa lor comună. Dar nu era prudent să trimită mesajul din sat, trebuia să treacă podul şi să meargă la oficiul poştal de pe malul celălalt, unde n-o cunoştea nimeni. Acum însă întîrziase, nu putea să plece înainte de micul dejun.

Mai bine se va furişa după aceea, cînd se va încredinţa că bărbatul ei plecase într-adevăr. Nu va fi prea tîrziu pentru telegramă. Lennan nu ieşea niciodată înainte de sosirea poştei de douăsprezece, care îi aducea scrisorile ei.

Îşi termina toaleta şi, ştiind că nu trebuia să se arate emoţionată, stătu cîteva clipe liniştită, încercînd să-şi impună o expresie de nepăsare. Apoi coborî.

Soţul ei îşi luase micul dejun şi plecase. Oricc ar fi făcut sau ar fi spus, Olivia zîmbea într-una cu un fel de mirare, ca şi cum ar fi privit un eu din care evadase, lepădîndu-l ca pe o haină veche şi care acum încerca parca s-o înveselească. N-avea remuşcări nici măcar cînd se gîndea că va întreprinde ceva ce l va mîhni foarte mult pe Colonel. Îi era drag, dar nu mai avea nici o importanţă acum. Şi asta ţinea de trecut. Nimic, nimic pe lume nu mai conta! O amuza gîndul că unchiul şi mătuşa ei nu înţeleseseră sensul plimbării din seara trecută în grădina întunecată, că nu pricepuseră nepăsarea şi seninătatea ei de-acum. Îndată ce fu posibil fugi afară şi se furişă spre rîu ascunsă de umbra arborilor de tei. Trecînd pe lîngă locul unde bărbatul ei o silise să se lase în genunchi lîngă el, pe iarbă, simţi un fel de mirare că putuse fi atît de

îngroziță. Ce simboliza el ? Nimic mai mult decît trecutul. Și-și continuă fuga. Privi cu atenție malul din fața plopului uriaș. Va fi foarte ușor să plece de-aici într-o barcă. Dar nu vor rămîne în apele astea întunecate. Vor merge mai departe, în pădurea aceea din mijlocul căreia răsărise luna noaptea trecută, pădurea plină de vraja verii, de unde venea în fiecare dimineață chemarea porumbeilor sălbatici. Cînd se va întoarce, nimeni nu o va putea vedea acostînd la mal pentru că țărmul va fi năpădit de întuneric. și în timp ce mergea grăbită privi înapoi peste umăr, la locul unde apa, făcînd un ochi, nu mai sclipea. O libelulă îi atinse obrazul, apoi o văzu dispărînd acolo unde razele soarelui loveau apa. Cît de puțin durase zborul ei fericit sfîrșindu-se, ca o lumînare stinsă de vînt, în bezna apei ! Copacii creșteau aici groși — forme misterioase, numai cioturi ciudate și rădăcini, semănînd cu niște ființe monstruoase ai căror ochi păreau că te scrutează cu curiozitate. Olivia se cutremură. Mai văzuse undeva acești monștri cu ochii lor cercetători. Ah, da ! În visul ei de la Monte Carlo cînd fața aceea de om-taur o privea de pe mal și ea mergea fără a mai fi în stare să strige. Nu ! Locul acesta nu le era favorabil — nu vor rămîne nici o clipă aici ! Și, mai grăbită ca oricînd, alergă de-a lungul cărării. Curînd trecu peste pod, trimise telegrama și se întoarse.

Acum nu se mai grăbea, căci pînă la ora opt mai erau zece ceasuri. Dorea ca această zi de vară să fie numai a ei, o zi de reverie pînă va sosi el ; această zi pentru care se pregătise viața întreagă — ziua dragostei. Ce minunată îi era soarta ! Dacă ar mai fi iubit vreodată, dacă în căsnicie ar fi avut parte de bucurii, n-ar fi fost posibil să simtă cîndva ceea ce simțea acum, ceea ce știa foarte bine că nu va mai simți niciodată. Trecu peste pajiștea proaspăt cosită și se aruncă pe iarba ce rămăsese necosită, pe o movilă. Departe, în cealaltă parte a pajiștei, oamenii continuau să coasească. Totul era minunat : norii ușori ce pluteau, tulpinile trifoiului care-i înțepau palmele și ierburile înalte, răcoroase ce-i atingeau obrazul, fluturii mici și albaștri, ciocîrlia nevăzută, mireasma fînului cosit și ăgețile lungi, aurii ale soarelui care-i mîngîiau fața și trupul. Să te dezvolți și să ajungi să trăiești acest ceas de vară ; toți trebuiau să o facă ! Ăsta era rostul vieții ! Nu mai era cuprinsă ici de îndoieli, nici de frică. Nu-i mai era groază, nu mai

simțea amărăciune și nici remușcare pentru ceea ce se pregătea să facă. O făcea pentru că așa se cuvenea... La fel ca și iarba care trebuia să crească, să se dezvolte pentru a fi cosită. Avea senzația că trăiește un moment binecuvîntat și înălțător. Oricare ar fi fost puterea care o plămădise pe ea plămădise în același timp și dragostea și de aceea orice ar fi fost, oricine ar fi fost nu putea să-i fie potrivnică. O albină i se așeză pe braț. Olivia o luă și o ținu în lumina soarelui ca să se poată bucura de strălucirea ei. Era sigură că n-o va înțepa, nu în această zi! Fluturii mici și albaștri se apropiau și ei nemăsurători văzînd-o stînd atît de neclintită. Și gînguritul de dragoste al porumbeilor sălbatici nu mai contenea, împletindu-se cu fîșîitul ușor al coaselor.

În sfîrșit, se ridică și se îndreptă spre casa. Sosise o telegramă ce cuprindea doar un singur cuvînt: „*Da*". O citi cu o față neclintită — reușise să-și pună din nou masca indiferenței. La ora ceaiului pretextă că o doare capul și că se duce să se culce. Sus, în camera ei, petrecu trei ore scriind; se străduí să descrie cît mai exact prin ce trecuse, tot ceea ce gîndise și simțise înainte de a se hotărî.

I se părea că avea datoria față de ea însăși să-i mărturisească celui drag cum de ajunsese să facă ceea ce niciodată nu crezuse că va fi capabilă să facă. Puse foile într-un plic și-l sigilă. I-l va oferi ca să poată citi și înțelege tot după ce îi va fi dat dovada deplină a dragostei ei. Aceasta îi va ajuta să-și petreacă timpul, pînă cînd vor porni împreună în noua lor viață. Căci în seara asta trebuiau să plănuiască tot, iar mîine vor trece la fapte.

La șapte și jumătate trimise vorbă că durerea de cap era prea puternică și nu poate ieși, știre care prilejui imediat vizita doamnei Ercott. Ea și Colonelul erau dezolați, dar poate că făcea bine că nu ieșea, nu trebuia să se oboosească. Veni chiar și Colonelul și îi vorbi prin ușă, cu o voce sumbră: „Nu se simțea destul de bine ca să meargă? Fără ea nu va fi prea vesel. Nu trebuia să se oboosească! Nu, în nici un caz!"

Inima i se frînse. Totdeauna era atît de bun cu ea... În sfîrșit, privind pe coridor îi văzu coborînd spre alee: Colonelul puțin înainte, ținînd în mînă pantofii de seară ai nevestei lui. Ce bine arăta așa cum era, bronzat la față și cu mustața că-

runtă, atît de drept și atît de grijuliu cu ceea ce ținea în mînă!

Nepăsarea o părăsi. Se îmbrăcă în alb, luă un mantou lung de mătase bleu cu glugă și în ultima clipă scoase din vază floarea pe care-o purtase noaptea trecută și și-o prinse la piept. Apoi, băgînd de seamă să nu se găsească prin preajmă vreun servitor, se furișă pe scară și ieși. Era ora opt și cele din urmă raze ale soarelui luminau încă porumbarul. Se îndepărtă de adăpostul păsărilor ca nu cumva porumbeii recunoscînd-o să zboare în jurul ei trădîndu-i prezența prin gunguritul lor. Cînd ajunse aproape de capătul cărării se opri înspăimîntată. Era sigură că se mișcase ceva, ceva mătălălos, căci deslușî un zgomot de crengi rupte. Era doar o reminiscență din noaptea trecută sau într-adevăr se afla cineva acolo? Se dădu cîțiva pași înapoi. O alarmă prostească! O vacă se freca de partea cealaltă a gardului viu. Părăsi cărarea, mergînd prin iarba și îndreptîndu-se grăbită spre plopul cel uriaș.

XIX

DE SUTE DE ORI, ÎN ZILELE CÎT OLIvia lipsise, Lennan fusese gata să plece, încălcîndu-i poruncile, numai ca să se poată afla în preajma casei ei, numai s-o simtă cît mai aproape, să încerce măcar s-o zărească de departe. Dacă trupul lui se găsea la Londra, sufletul lui o și pornise către rîul pe unde mai fusese o dată. De sute de ori — în închipuire, ziua, și în vis, noaptea — se vedea plutind de-a lungul canalului, agățîndu-se de crengi, pentru a ajunge la locul de unde se zăreau arborii întunecați de tisă și porumbarul alb.

Acum se gîndea numai la împlinirea dorinței lui. Departe de el Olivia se ofilea. Ce l-ar putea împiedica s-o ia de acolo? De ce să îngăduie ca ea și feminitatea ei să fie profanate de brațele acelui bărbat care-i inspira numai ură?

Și în ziua aceea, de la mijlocul lui iulie, după ce primi telegrama i se păru că i s-a oferit cheia raiului.

Oare ea voia, sau dădea să se înțeleagă că ar pleca cu el chiar în noaptea asta ? Pentru orice eventualitate, trebuia să fie pregătit.

Își imaginase de-atîtea ori acest deznodămînt încît acum nu-i mai rămînea decît să treacă de la gînduri la faptele pe care le plănuise atît de amănunțit. Împachetă, își procură bani mulți și-i scrise o epistolă lungă tutorelui său. Știa că lucrul acesta îl va îndurera pe bătrîn ; Gordy avea acum peste șaptezeci de ani, dar ceea ce avea el de gînd să facă era inevitabil.

După ce îi povesti totul, continuă : *„Îmi dau seama că pentru multă lume și probabil că și pentru dumneata, Gordy dragă, s-ar părea că fac o greșeală, dar eu știu că nu-i așa și ăsta-i adevărul.*

Îmi închipui că fiecare își are propriul său punct de vedere în această privință. Și cum eu n-aș fi vrut, pe onoarea mea, Gordy, să fiu vreodată o femeie care nu m-ar iubi, legată de mine, fie prin căsătorie, fie în afara ei, cred că trebuie să procedez așa cum mi-ar plăcea să se comporte alții față de mine, adică să izbăvesc de nefericire pe această doamnă pentru care mi-aș da viața în orice clipă. Nu vreau să spun că o fac din milă, cu toate că așa mi se părea la început, dar acum știu că toate celelalte sentimente s-au contopit într-unul singur, cel mai puternic pe care l-am trăit sau îl voi trăi vreodată. Nu mă tem de urmări. Dacă Dumnezeu nu-i altceva decît adevărul universal, el nu poate să fie nemilostiv cînd sîntem sinceri față de noi înșine ; iar în ceea ce privește lumea, vom ști să ținem capul sus. Cred că, totuși, în majoritatea cazurilor ești judecat după adevărata ta valoare.

În orice caz, pentru noi societatea nu contează prea mult. Poți să fii sigur că nu vom căuta niciodată prezența celor ce n-o doresc pe a noastră.

Sper că el va divorța repede și în afară de dumneata și de Cis nu va interesa pe nimeni acest lucru, iar dacă nu divorțează, nu-i nimic de făcut. Nu cred ca ea să aibă avere, dar ne vom putea descurca cu cele șase sute de lire pe care le am și cu ceea ce voi obține pe lucrările mele, chiar dacă vom fi siliți să trăim în străinătate. Totdeauna ai fost atît de bun cu mine, Gordy, și m-ar mîhni dacă ai crede că sînt nerecunoscător. Dar cînd simți ceea ce simt eu cu trupul, cu

sufletul, cu mintea — nu mai poate exista nici o îndoială, chiar dacă ne-ar pîndi însăşi moartea. Dacă vei primi scrisoarea, înseamnă că noi vom fi plecat împreună. Îţi voi scrie de acolo de unde vom reuşi să ne stabilim şi îi voi scrie şi lui Cicely. Te rog să transmiţi doamnei Doone şi Sylviei toată dragostea mea, bineînţeles dacă se mai interesează de mine.

La revedere, dragă Gordy. Cred că şi tu ai fi făcut la fel, în locul meu.

Al dumitale cu dragoste,
Mark"

În toiul acestor pregătiri nu uitase nimic, folosind fiecare clipă din cele cîteva ore pe care le avea la dispoziţie, cuprins de un fel de exaltare sistematică. Ultimul lucru pe care-l făcu înainte de a pleca fu să desprindă cîrpele ude de pe „omul taur". Faţa acestui monstru era parcă o întruchipare a lăcomiei, a dorinţei vane. Artistul din el dăduse fără voia lui acestei opere expresia cea mai potrivită, conformă adevărului însuşi. Şi gîndindu-se că poate va mai lucra totuşi la ea, udă cîrpele şi o acoperi din nou cu grijă.

Nu merse în satul unde se afla vila Oliviei, ci într-altul, la o depărtare de cincisprezece kilometri mai jos, pe rîu. Era mai prudent şi vîslitul avea să-l liniştească. Închirie o barcă şi porni în sus împotriva curentului. Brăzda încet apa ca să-şi omoare timpul, conducînd barca pe lîngă malul opus celui pe care se afla vila ei. În timp ce vîslea, inima părea că i se mistuie de nerăbdare. Oare era adevărat că se îndrepta spre ea sau soarta îi juca o farsă, urmînd să se trezească iarăşi singur din visul pe care-l trăia ? În sfîrşit trecu de porumbar, continuîndu-şi drumul pînă ce pătrunse în iaz şi se strecură sub plop. Sosise cu cîteva minute înainte de ora opt, aşa că întoarse barca şi aşteptă lîngă mal, ţinîndu-se de o creangă şi stînd în aşa fel încît să poată zări cărarea. Dacă un bărbat ar fi putut să moară de dor şi de nerăbdare, atunci Lennan ar fi fost acela !

Vîntul contenise şi ziua se stinse în minunata linişte a serii. Ţînţarii se roteau în ultimele raze ale soarelui gata să apună, şi care se răsfrîngeau pe suprafaţa întunecată a apei. De pe cîmpiile pustii venea mireasma fînului, aroma dulce a florilor şi mirosul pătrunzător al apei stătătoare, toate contopindu-se

într-un singur parfum amețitor. Nu trecea nimeni. Zgomotele erau din ce în ce mai rare și mai îndepărtate și de-abia ajungeau pînă la omul acela ce asculta gînditor ; aici nici păsările nu cîntau. Cît de liniștit și de cald era aerul, care părea totuși că vibrează cînd îi lovea obrajii înflăcărați. În timp ce aștepta îl urmăreau vedenii ciudate : căldura parcă se prefăcea în mici flăcări roșii. Pe tulpinele groase ale stufului fluturi mari, prăfuiți, își căutau hrană, iar undeva, pe aproape, o rață sălbatică plescăia urmărindu-și prada sau măcăia strident. Cînd Olivia va veni — dacă va veni — nu vor zăbovi aici în apa asta stătătoare și sumbră, ci vor merge pe malul celălalt, departe, în pădure. Dar clipele se scurgeau și inima lui bătea din ce în ce mai tare. Apoi tresări. Zări o făptură în alb, cu capul descoperit și cu ceva albastru sau negru pe braț. Ea era ! Mersul ăsta nu putea fi decît al ei ! Venea foarte repede și băgă de seamă că părul îi atîrna ca două aripi de-o parte și de alta a capului, ca și cum fața i-ar fi fost o pasăre albă cu aripi negre îndreptîndu-se în zbor către dragoste ! Acum era aproape, atît de aproape încît putea să-i distingă buzele întredeschise și ochii strălucind de iubire, ochi ce nu puteau fi asemănați decît cu neagra boltă cerească luminată de stele sclipitoare. Se ridică și o trase în barcă ; mireasma unei flori ce-i atinse fața îi străbătu parcă pînă în suflet, aducîndu-i aminte de o întîmplare din trecut, de mult uitată. Apoi, prinzîndu-se de crengi, pe care, din grabă, le și rupse, scoase barca din apa stătătoare, departe de țînțarii ce se roteau pe lîngă ei. Olivia părea să știe unde mergeau și amîndoi tăceau, în timp ce el mîna barca spre loc deschis, apoi către malul îndepărtat. Între ei și pădure nu se afla decît un mic lan cu grîu tînăr, înconjurat cu un gard viu de mărăcini și de sălcii. Se așezară în apropierea gardului ținîndu-se de mînă. Păreau doi copii plecați pe furiș de acasă și care încă nu știau ce să-și spună. Ea își puse pardesiul ca să-și ascundă rochia albă și mătasea acestuia, albastră, foșni printre spicele argintii ale grîului. De ce îmbrăcase haina asta albastră ? Era albastrul cerului, al florilor, al aripilor păsărilor sau albastrul întunecat al nopții — culoarea tuturor lucrurilor divine ? Și ce plin de tihnă era acest ceas luminat de cele din urmă raze ale soarelui ! Nu se auzea nici o mișcare, nici un tril, nici foșnetul copacilor, nici măcar bîzîitul vreunei albine ! Împrejurimile nu ofereau prea multe culori — se distingeau doar cîteva flori albe de cucută, clo-

poteii campanulei și ultimele sclipiri argintii ale luminii calde căzînd deasupra lanului de grîu.

XX

...PESTE PĂDURI ȘI PESTE RÎU SE LASĂ

curînd noaptea. Întîi se liniștiră rîndunelele care parcă n-aveau de gînd să se mai oprească din zborul lor, după pradă : în cele din urmă lumina pieri încet, înfrîntă, după ce păruse că vrea să se anine — cu toată strălucirea ei — de lume.

Luna, așteptată pretutindeni, răsări abia pe la zece. Ființele nocturne nu-și făcură încă apariția după această zi de vară, lungă și plină de lumină, adăstînd ca umbrele copacilor să se întindă tot mai mult pe suprafața apei brăzdate de reflexe argintii, și ca oglinda încă străvezie a cerului să fie acoperită de vălul de catifea al nopții. Chiar și copacii cu frunzișul lor cernit păreau să aștepte nerăbdători întunericul. S-ar fi zis că toate lucrurile erau lipsite de contur în acest ultim ceas al zilei ce se topea, arătînd parcă ochi gînditori și întristați. Totul părea încremenit de o vrajă, ca și cum viața ar fi părăsit pămîntul. Dar nu pentru mult timp. O dată cu întunericul începu să freamăte o altă viață, nu chiar spiritul celei stinse, ci un spirit rău, cuibărit în umbrele copacilor, în spinii din vîrfurile tufișurilor sau în mijlocul rădăcinilor ca niște șerpi uriași, de pe malul apei. Apoi ieșiră bufnițele și celelalte păsări de noapte. Și în pădure începu veșnica tragedie ce se juca în lumea păsărilor. Peste ferigile uriașe, în amurg, o sumbră urmărire ; țipetele stridente ale unui animal în care și-a înfipt ghiarele o pasăre de pradă și, amestecate cu ele, strigătele răgușite și mînioase vestind izbînda. Aceste zgomote ale nopții, ce păreau a simboliza însăși cruzimea din inima naturii nu conteniră pînă cînd moartea nu puse capăt acestor scene pline de ferocitate. Dar oricine i-ar fi compătimit pe cei hăituiți putea să asculte, dar nu să și plîngă...

Apoi o privighetoare se porni să cînte cristalin și un cristel țipă din mijlocul lanului de grîu. Din nou noaptea împărăția peste vîrfurile tăcute ale copacilor și în tihna și mai profundă a apelor. Rar se auzea cîte un șoptit, un plescăit, abia deslușit

și din cînd în cînd strigătul bufniței urmărind vînatul. Suflarea nopții mai era caldă și plină de miresme tari, căci roua încă nu căzuse.

XXI

TRICUSE DE ZECI CÎND IEȘIRA DIN pădure. La ar fi vrut să aștepte răsăritul lunii, o lună nu ca un ban de aur cum fusese în noaptea trecută, ci una de fildeș, luminînd cu razele-i strălucitoare ferigile și acoperind crengile joase ale copacilor cu flori albe.

Se strecurara printr-o portiță, pe lîngă lanul luminat de lună, ce părea un ținut dintr-o altă lume, dintr-o lume prin care hoinărisera cu o oră și ceva în urmă.

Inima lui Lennan era covîrșită de un simțămînt pe care numai o dată în viață îl poate cunoaște un bărbat : un simțămînt de recunoștință umilă, de mulțumire și de adorație pentru cea care îi dăruise tot ce avea. Pentru ea nu va mai trebui să existe decît bucuria, bucurie asemănătoare celei trăite în această ultimă ora. Nu-i va fi îngăduit niciodată să cunoască mai puțină fericire ! Și îngenunchind în fața ei, pe malul apei, îi sărută rochia, mîinile, picioarele - care de mîine vor fi ale lui pentru vecie.

Apoi se urcară în barcă.

Surîsul lunii tremura în fiecare cută a apei, pe trestii și pe nuferi, pe fața ei, pe gluga ce-i alunecase de pe părul despletit, pe mîna ce-o ținea în apă și pe cealaltă care mîngîia floarea de pe piept. Olivia murmura :

— Să mergem, dragostea mea. E tîrziu !

Cufundînd vîslele, împinse barca în apele sumbre ale canalului.

Mark n-a știut niciodată ce s-a întîmplat atunci, niciodată în anii ce au urmat nu și-a putut explica deslușit totul. Revedea silueta ei albă ridicîndu-se în picioare, aplecîndu-se înainte ca o ființă hărțuită, care nu știe cum să scape ; o izbitură cumplită și capul lui se lovi de ceva tare. Apoi nimic ! Mai tîrziu, o luptă teribilă, îngrozitoare, cu rădăcinile, cu ierburile din apă și din noroi, o agonie înspăimîntătoare, în întunericul

adînc dintre trunchiurile copacilor unde se simțea atras de apa moartă ce părea fără fund.

Mai era cineva, care se năpustise asupra lor, în beznă, cu barca lui în barca lor, ca o fiară ucigașă. Un coșmar cu mult mai îngrozitor decît se poate povesti, coșmar ce deveni și mai înspăimîntător cînd, în lumina lunii, o întinsră pe Olivia pe mal și cînd, cu toate încercările lor deznădăjduite, ea încetă să mai respire.

Zăcea albă, iar ei amîndoi ghemuiți, unul la picioare și altul la capul ei, părînd niște ființe întunecate venite din pădure și apă, aplecate asupra prăzii ucise în luptă.

N-a știut niciodată cît au stat acolo fără să-și arunce macar o privire, fără să vorbească, fără să încerce să atingă trupul inert. N-a știut niciodată cît de lungă a fost noaptea aceea de vară, împresurați de umbrele iscate de lumina lunii și de trestiile fremătînd în bătaia vîntului.

Pe urmă se deșteptă în el ce-i mai rămăsese din conștiință. Începuse iar să simtă... Niciodată nu va mai vedea acești ochi luminoși pe care-i îndrăgise ! Niciodată nu-i va mai săruta buzele ! Era rece ca și lumina lunii căzînd pe pămînt, iar floarea se mai afla prinsă la pieptul ei. Zăcea aruncată pe mal ca un nufăr rupt. Moartă ?... Nu, nu ! Nu moartă ! Dăinuia în noapte, în el însuși, se afla undeva ! Desigur, nu pe acel mal, lîngă această apă hidoasă și lîngă ființa aceea întunecată, mută, care o nimicise ! Trăia în rîu, în pădurea fericirii lor, se afla undeva, fremătînd de viață !

Și, trecînd pe lîngă Cramier care nu se clinti, se urcă în barcă și vîsli ca un nebun împotriva curentului.

Dar o dată ajuns în mijlocul rîului se prăbuși nemișcat pe fundul bărcii.

Luna aluneca o dată cu barca, dusă la vale de valuri și luminînd apa care-i răpise sufletul Oliviei. Sufletul ei era acum una cu frumusețea albă și cu umbrele nopții, făcînd pentru totdeauna parte din tihna și patima acestei nopți de vară. Sufletul ei plutea deasupra acestor locuri, ascultînd murmurul trestiilor și al pădurii și contopindu-se cu visul cel fără de sfîrșit, căci păsise dinspre viață spre moarte așa cum ar dori oricine să păsească — într-o oră de fericire.

PARTEA A TREIA

TOAMNA

I

ÎN NOAPTEA ACEEA DE NOIEMBRIE

cînd Lennan se furişă pînă la uşa deschisă a budoarului şi se uită la soţia lui dormind, Soarta încă aştepta un răspuns.

Ardea un foc domol — unul dintre acele focuri ce aruncă umbre uşoare peste tot şi din cînd în cînd luminează o clipă încît se pot desluşi bine lucrurile din casă. Perdelele nu erau trase de tot şi o ramură de platan, cu cîteva frunze — platan care le era tovarăş credincios de cincisprezece ani de cînd locuiau acolo — se mişca atingînd încetişor geamul ca şi cum i-ar fi cerut să-i îngăduie să intre, lui, care hoinărise atîtea ceasuri în bătaia aceluiaşi vînt. Prieteni credincioşi aceşti platani din Londra !

Nu îndrăznise să spere că o va găsi pe Sylvia dormind. Era un noroc că adormise, oricare ar fi fost soluţia — şi oricît de crudă ! Dormea cu faţa întoarsă spre foc şi cu o mînă sub cap, aşa cum aţipea deseori. Chiar cînd viaţa pare

să nu-ți mai ofere nimic — cînd nu mai găsești nici un punct de sprijin — faci totuși ceea ce ești obișnuit să faci.

Biata ființă, cu sufletul atît de blînd, nu mai dormise de patruzeci și opt de ore de cînd îi vorbise, ore care păreau tot atîția ani! Așa cum stătea acolo, cu părul bălai și cu tulburătoarea-i candoare ce n-o părăsea nici în somn făcea impresia unei fete. Nu se schimbase prea mult din vara aceea cînd Cicely se căsătorise la Hayle. Nu avusese nici un motiv deosebit care s-o facă să îmbătrînească, în toți acești douăzeci și opt de ani. Gîndurile, sentimentele profunde, suferințele, ele brăzdau riduri pe fețe; Sylvia niciodată pînă acum nu fusese nevoită să mediteze mai profund, nu trecuse prin vreo suferință. Și tocmai lui să-i fie dat, lui, care avusese atîta grijă de ea, cu toate că era egoist ca toți bărbații, în pofida faptului că ea nu înțelesese niciodată de ce-i era frămîntat sufletul, tocmai lui dintre toți oamenii îi era dat s-o rănească, să-i pună pe față pecetea suferinței, poate chiar s-o distrugă.

Se strecură în cameră și se așeză într-un fotoliu în fața căminului. Cîte amintiri îți evocă un foc, cu cenușa lui, cu flăcările lui de forma unor frunzulițe, cu sclipirile și pîlpîirile lui domoale! Ce istorisiri pătimașe! Cît de mult se aseamănă inima unui bărbat cu un foc! Primele răbufniri capricioase ale tinereții, căldura nestăpînită, pătimașă, atotstăpînitoare; o ardere prelungă, constantă și tihnită a inimii și apoi ultima izbucnire a văpăii, cramponarea de tinerețea ce zboară, cea din urmă strălucire vie înainte ca cenușa să o înghețe, prefăcînd-o și pe ea în scrum! În vîlvătaia de la picioarele sale întrezări priveliști și aduceri aminte, pe care le baga de seamă numai un bărbat sfîrșit, a cărui inimă, după o luptă îndelungată, a fost lovită necruțător; o inimă ce tresare acum la cea mai ușoară atingere.

Dragostea! Ce lucru straniu și neprevăzut era, o împletire de farmec și de suferință! Un lucru viclean, inconștient, lipsit de speranță. O dulce adiere, mai răscolitoare decît orice pe pămînt, cu o obîrșie și o soartă sumbre. Un lucru lipsit de rațiune și de logică. Oare cum putea înțiui un om fluxul și refluxul dragostei? Căci e asemănătoare cu zborurile de toamnă ale păsărilor, care se năpustesc din cînd în cînd asupra prazii și trec apoi mai departe. Iubiri lăsate în urmă, chiar de-a lungul unei vieți în care dragostea nu-i privită cu

ușurința așa cum s-au obișnuit s-o socotească în general bărbații. Dragostea care-l făcuse să creadă că se va prăbuși peste el cerul Tirolului dacă nu-l va îndrăgi o anumită doamnă! Dragostea a cărei stea se agățase în părul femeii ce dormea acum în fața lui. O așa zisă dragoste, plină de farmec doar pe jumătate, de fapt o plăcere meschină, pe care inerția, oricît de sensibilă ar fi, trebuie s-o mistuie pînă la sfîrșit împreună, pare-se, cu o fărîmă de iubire, cu o izbucnire de viață, care la început promitea mult și care însemnase foarte puțin, lăsîndu-l dezamăgit de el însuși și întristat pentru partenera lui. Și pe urmă dragostea a cărei amintire nu o putea suporta nici după douăzeci de ani, acea pasiune de vară, pustiitoare, care într-o singură noapte obținuse și pierduse totul în mod năpraznic, lăsîndu-i în suflet o rană niciodată tămăduită cu desăvîrșire, o mîhnire după ceea ce ar fi putut să fie. Despre rolul lui în acea noapte a tragediei, în acel „cumplit accident de pe rîu", nimeni nu bănuise nimic. Și apoi lunga deznădejde resimțită ca o moarte a dragostei se alină încetul cu încetul și în locu-i prinse viață o altă dragoste, sau mai curînd reînvie, palidă, domoală, dar foarte reală; noua înmugurire a unui simțămînt de mult uitat: acel devotament protector, cu care o înconjura pe Sylvia pe vremea cînd era foarte tînăr.

Își mai aducea și acum aminte de expresia de pe fața ei cînd se întîlniră întîmplător în Oxford Street, curînd după ce revenise din exilul lui de la Roma. Acea privire înfocată și totuși mustrătoare, de o ironică resemnare, care parcă ar fi spus: „Oh, nu! După ce m-ai uitat patru ani și mai bine, nu cred că-ți reamintești acum de persoana mea!" Și, cînd el îi vorbi, plăcerea și mai mișcătoare de pe fața ei. Apoi luni de nesiguranță, cu o vagă presimțire a felului cum s-ar putea sfîrși toate astea. Și, în sfîrșit, căsătoria lor. Destul de fericită, tihnită, nu prea vie, nu prea afectuoasă din punct de vedere spiritual.

Munca lui continuase să rămînă o taină pentru ea, tot atît de neînțeleasă ca și atunci cînd crezuse că-i face o plăcere așezînd coroniță de iasomie pe capetele animalelor lui. O căsătorie liniștită, ce nu însemna prea mult pentru el și nici pentru ea, așa cum își închipuise pînă acum patruzeci și opt de ore cînd îi vorbise și Sylvia se cutremurase, deznădăjduită. Ce-i spusese?

O poveste lungă !...

Stînd acolo lîngă foc, fără să fi luat încă vreo hotărîre își rememora totul de la început : o complicație diabolică și în același timp delicată, cu vraja ei subtilă și lentă desprinzîndu-se din el, din propria lui stare trupească și spirituală, mai mult decît farmecul revărsat asupra lui, ca și cum o forță fatală, pînă acum adormită, s-ar fi deșteptat ca să răsară din nou ca o floare întunecată...

II

DA, TOTUL ÎNCEPUSE CU MAI BINE DE un an în urmă în străfundurile sufletului lui. O simțise ca o ciudată neliniște, ca și cum viața i-ar fi alunecat printre degete, ca un val pe care nu-l putea ajunge, iar brațele lui nu se întindeau niciodată să-l prindă. Începuse cu un fel de dor ce nu se ostoia decît după ce lucra intens, un dor pentru un nu știu ce și nu știu cum, o durere ce devenea mai aprigă ori de cîte ori vîntul adia mai plăcut.

Se spune că vîrsta de patruzeci și cinci de ani e o vîrstă primejdioasă pentru un bărbat și mai ales pentru un artist. Anul trecut simțise, de-a lungul întregii toamne, destul de puternic acest neastîmpăr. Îl părăsise cît timp lucrase neîntrerupt la un grup de lei, aproape întreaga lună decembrie și o parte din ianuarie. Dar în clipa cînd isprăvise, neliniștea puse din nou stăpînire pe el. Își aducea aminte bine cum în acel sfîrșit de ianuarie hoinărea prin parcuri zi de zi, încercînd să-și găsească tihna. Vreme frumoasă, cu miresme plutind în bătaia vîntului ! Cu cît nesaț privea jocul copiilor, mugurii timpurii ai tufișurilor, toți întruchipînd tinerețea ! Cît de dureros era sentimentul că în jurul lui fremăta viața și se înfiripau iubiri, în timp ce el rămînea deoparte, neputincios să le cunoască și să le prieceapă.

Și în tot acest timp zilele lui se scurgeau ca nisipul într-o clepsidră. Un sentiment dintre cele mai absurde și nesocotite pentru un bărbat care obținea tot ce-și dorea, care se îndeletnicea cu ceea ce-i făcea plăcere, avînd destui bani și o nevastă arît de bună ca Sylvia. Un sentiment ce n-ar fi tre-

buit să l tulbure nici un moment pe un englez de patruzeci şi şase de ani, sănătos tun. Un sentiment pe care, desigur, nici un englez nu l-ar mărturisi, ceea ce explică faptul că nu se înfiinţase încă vreo societate pentru stîrpirea lui. Căci ce altceva era acest sentiment, decît conştiinţa că viaţa n-avea ce să-i mai ofere şi că niciodînd nu va mai trăi emoţia şi bucuria nemărginită de a fi îndrăgostit, ca va tînji doar după ceea ce se sfîrşise şi pierise pentru totdeauna ?

Putea să fie ceva mai de neîngăduit pentru un bărbat însurat ?

Era într adevăr cea din urmă zi din ianuarie, cînd, întorcîndu-se dintr-una din neliniştitele lui hoinăreli prin Hyde Park, se întîlnise cu Dromore. Curios, să recunoască un om pe care nu-l mai văzuse din timpul şcolii ! Era totuşi, neîndoielnic, Johnny Dromore, plimbîndu-se de-a lungul trotuarului din Piccadilly, pe partea dinspre Green Park, cu mersul uşor legănat, cu picioarele lui subţiri de călăreţ, cu pălăria lui elegantă, pusă pe o parte, cu ochii lui ciudaţi, bulbucaţi, batjocoritori, cu expresia aceea ca şi cînd tot timpul ar fi fost gata să facă un răma şag. Da, exact acelaşi Johnny Dromore, cicălitor, cînd necăjit, cînd indiferent, totdeauna şiret, acelaşi Johnny cu inima bună şi care părea că se ruşinează din pricina asta. Trainice sînt prieteniile înfiripate în timpul traiului comun din şcoală ; urmaseră împreună la Colegiu.

— Mark Lennan ! Dumnezeule, nu ne-am mai întîlnit de ani de zile ! Nu te-am mai văzut de cînd ai devenit un mare... cum îi zice ? Mă bucur grozav că te-am întîlnit, bătrîne !

Asta era într-adevăr trecutul, stins de multă vreme în simţire, în memorie şi în toate ; şi mintea lui Lennan se străduia să-şi găsească ceva comun cu acest citadin, ale cărui principale îndeletniciri erau vînatul şi cursele.

Johnny Dromore prinse din nou contur, el, pe care societatea îşi pusese pe veci pecetea, la douăzeci şi doi de ani, rămînînd de atunci neschimbat în gînduri şi simţiri. Johnny Dromore, a cărui filosofie se limita la cai, femei, vin, ţigări, glume, voioşie şi veşnicile răma şaguri, restul părîndu-i neobişnuit şi ireal ; Johnny Dromore, care undeva, în el, mai păstra totuşi ceva mai profund, o umbră de dorinţă, o aspiraţie, care nu prea semănau totuşi cu Johnny Dromore.

Ce ciudat sunau vorbele lui sacadate !

— L-ai mai văzut pe bătrînul Fookes ? Ai fost vreodată la curse ? Stai în oraș ? Ți-aduci aminte de bunul Blenker ?

Apoi tăcere, pe urmă iarăși o răbufnire :

— Te duci vreodată la Bambury ? Te duci la curse ? Vino la mine ! Hai în bîrlogul meu, tot n-ai nimic de făcut.

Nu-l puteai lămuri pe Johnny Dromore ca un „cum îi zice" putea să aibă ceva de făcut.

— Vino, dragă. Sînt prost dispus, din pricina afurisitului ăsta de vînt de răsărit.

Își aducea bine aminte din vremea cînd stăteau în aceeași cameră la Bambury de această stare de melancolie care-l cuprindea pe Johnny Dromore după vreo aventură sau vreun chef.

Și porniră în jos pe strada strîmtă din Piccadilly pînă în „bîrlogul" de la etajul întîi, cu holul lui mic și întunecos, cu desene de Van Beers, ilustrații din *Bîlciul deșertăciunilor* și litografii înfățișînd cai de curse și curse cu obstacole, cu scaune mari și toată colecția de ghiduri pentru alergări, binocluri, capete de vulpi, coarne de cerbi și cravașe. Și totuși ceva îl frapă încă din prima clipă, ceva cu totul nepotrivit cu tabloul general — un vraf de cărți, un vas cu flori și o pisicuță cenușie.

— Stai jos, dragă. Ce vrei să bei ?

Cufundat în moliciunea unui confortabil fotoliu din piele galbenă, cu brațe uriașe, asculta și vorbea rar. Bambury, Oxford, clubul lui Gordy — bietul bătrîn Gordy, plecat acum dintre cei vii ! — lucruri de mult trecute păreau că se perindă iarăși prin fața lui. Și totuși aceeași vagă senzație, aceeași impresie că în încăpere se afla ceva nepotrivit cu ansamblul plutea peste aceste rememorări, peste fumul de țigară și vorbele întretăiate ale lui Johnny Dromore. Să fi fost desenul acela în sepia deasupra lui *Tantalus*, la capătul cel mai îndepărtat al bufetului de stejar, reprezentînd chipul unei femei ce privea țintă în cameră ? Părea ceva straniu, contrastînd cu lucrurile din jur ca și florile, ca și pisicuța ce-și lipea capul mic și pufos de mîna lui. Cît de ciudat era ca un singur obiect să pară că umple întreaga odaie, oricît de departe ar fi fost de spiritul ei. S-ar fi zis că se prelungește ca o umbră peste picioarele întinse ale lui Dromore, peste fața lui obosită, cu nasul lung, ascuns de o havană uriașă ; peste ochii lui ciudați, serioși, batjocoritori, cu ceva meditativ izvorînd din adîncurile lor.

— Ești melancolic vreodată ? E grozav de plicticos, nu-i așa ? Așa-i cînd îmbătrînești. Știi, Lenny, sîntem groaznic de bătrîni !

Ah ! De vreo douăzeci de ani nu-i mai spusese nimeni Lenny. Și era adevărat : erau nemaipomenit de bătrîni.

— Cînd începi să te simți bătrîn, știi, e timpul s-o faci lată, nu să stai să te uiți. Vino cu mine la „Monte" !

„Monte Carlo" ! Vechea rană, niciodată vindecată, începu să zvîrnească la auzul acestui cuvînt, încît cu greu putu să spună :

— Nu, nu mă interesează „Monte" !

Și deodată văzu cum ochii lui Dromore îl cercetează, întrebători :

— Ești însurat ?

— Da.

— Niciodată nu mi te am închipuit însurat !

Va să zică Dromore se gîndise la el. Ciudat ! El nu se gîndise niciodată la Johnny Dromore.

— Iarna, cînd nu mergi la vînătoare, e cumplit de plictisitor. Te-ai schimbat foarte mult ; te-am recunoscut anevoie. Ultima dată, cînd te-am zărit, te întorceai de la Roma sau nu știu de unde. Cum e cînd ești sculptor ? O dată am văzut ceva făcut de tine. Ai sculptat și cai ?

— Da. Chiar anul trecut făcuse un basorelief cu poney.

— Bănuiesc că sculptezi și femei ?

— Nu prea des.

Ochii i se făcură mari. Ciudat acest interes păgîn ! Se purta ca un copil, căci toți cei de felul lui Johnny Dromore rămîneau mereu copii, oricum le-ar fi fost viața. Dacă Dromore i-ar fi spus ce are pe suflet, cum obișnuia să facă la Bambury, el i-ar fi zis : „Deci o faci lată ; îmi închipui că petreci bine !" Așa înțelegeau ei să reacționeze. O manifestare diferită de atitudinea față de artă pe care-o luau evlavioșii filistini, cu sprîncenele ridicate plîngător și temîndu-se pentru sufletul lor. Toți copii ! Nici o scînteiere de înțelegere pentru ceea ce însemna în realitate arta, pentru eforturile și aspirațiile ei !

— Cîștigi bine ?

— Da.

Din nou o privire cu ochii mari, dar de prețuire ca și cum ar fi spus : „Ah ! Face mai mulți decît îmi închipuiam !"

În amurgul străbătut de lumina violetă ce răzbătea prin ferestre se așternu o tăcere îndelungată : focul pîlpîia în fața lor, pisica cenușie torcea pe umărul lui, fumul țigărilor de foi se ridica și toate astea îi dădură o ciudată senzație de tihnă, cum nu mai cunoscuse de multe zile. Și apoi, se auzi ceva sau cineva la ușă, lîngă bufet. Dromore rosti cu o voce ciudată :

— Intră, Nell ! O cunoști pe fiica mea ?

O mînă o apucă pe a lui Lennan, o mînă ce părea că șovăie între hotărîrea unei femei de lume și căldura exuberantă a unui copil și o voce tînără, limpede, tăioasă spuse :

— Îmi pare bine. E într-adevăr drăguță pisica mea, nu-i așa ?

Dromore aprinse lumina. O siluetă destul de înaltă, într-un costum gri de călărie, uimitor de bine tăiat ; o față nu chiar rotundă ca de copil, nici atît de plină ca a unei femei, roșind ușor, foarte calmă ; un păr ondulat, castaniu deschis, strîns la spate cu o fundă neagră sub o pălărie elegantă și niște ochi ca ai *Perditei* de Gainsborough [1], melancolici, cenușii, magnetici, cu gene lungi, întoarse, ochi care te chemau spre ei, deși erau încă inocenți.

Și tocmai cînd era pe punctul de a spune : „Cred că ai coborît din tabloul acela" — văzu fața lui Dromore și mormăi :

— Așadar asta-i pisica dumitale ?

— Da. Vine la oricine. Vă plac pisicile persane ? E toată numai blană. Puneți mîna !

Trecîndu-și degetele prin blana pisicii, spuse :

— Pisicile fără blană sînt ciudate.

— Ați văzut vreuna fără blană ?

— Oh, da ! În profesiunea mea trebuie să mergi dincolo de înfățișarea exterioară. Sînt sculptor.

— Trebuie să fie grozav de interesant !

Ce femeie de lume ! Dar și ce copil ! Și acum băgă de seamă că semăna cu chipul din desenul în sepia, chip care părea însă mai bătrîn : buzele nu erau atît de pline, privirea era mai puțin inocentă, obrajii nu erau atît de rotunzi, iar fața îi era umbrită de tristețe și desperare — dovadă că viața

[1] *Thomas Gainsborough* (1727—1788), pictor în ulei, acuarelist și desenator, unul dintre cei mai de seamă portretiști englezi.

fusese necruțătoare cu ea. Dar avea aceiași ochi și te fascina, cu tot aerul ei de dezamăgire, datorat vieții grele pe care o trăise. Apoi observă, prinsă de ramă, pe o vergea subțire, o perdea prăfuită, trasă într-o parte.

Vocea tînără, stăpînită, spunea :

— V-aș supăra dacă v-aș arăta desenele mele ? Ați fi nespus de amabil dacă v-ați spune părerea despre ele.

Și, cu groază, o văzu deschizînd o mapă. În timp ce examina desenele ei școlărești, o simțea uitîndu-se la el așa cum fac animalele cînd șovăie dacă să fie îndrăgească sau nu ; apoi veni și se așeză atît de aproape încît brațul i se rezemă de al lui. Făcu eforturi să afle ceva bun în desene, dar nu găsi nimic. Și dacă în alte chestiuni putea să mintă atît cît era nevoie ca să cruțe sentimentele oamenilor, cînd era vorba de artă nu era niciodată îngăduitor, așa că zise :

— Se vede că nu te-a învățat nimeni să desenezi.

— Vreți să mă învățați dumneavoastră ?

Dar înainte de a-i răspunde, ea și îndepărtase această întrebare naivă prin atitudinea ei de om mare.

— Sigur că nu se cuvenea să v-o cer. V ar plictisi prea mult.

După asta își aminti vag cum Dromore îl întrebase dacă obișnuia să călărească vreodată la Row, în timp ce ochii ei îl urmăreau peste tot și cum la plecare ea îi strînsese încă o dată mîna copilărește. Apoi se vedea coborînd scările prost luminate, trecînd pe lîngă șirul de ilustrații din *Bîlciul deșertăciunilor* și ieșind pe stradă în bătaia vîntului de răsărit.

III

OARE ERA MAI NELINIȘTIT SAU MAI puțin neliniștit în timp ce traversa Green Park-ul ? Greu de precizat. Măgulit într-o măsură, și ceva mai optimist deși îl iritau întotdeauna relațiile cu oamenii pentru care lumea artei era ceva atît de amuzant și de fantastic ! Ce idee să-i dea acelui copil lecții de desen, acelei fete prostuțe cu ochii Perditei, preocupată de călărie și de pisica ei. Ciudat cît de repede se împrietenise cu el ! Probabil că era ceva mai altfel

decît cei cu care era obișnuită. Și ce afectat vorbea! O copilă ciudată, atrăgătoare, chiar drăguță. Fără îndoială că nu avea mai mult de șaptesprezece ani și pe deasupra era și fiica lui Johnny Dromore!

Vîntul bătea necruțător, lămpile licăreau printre copacii desfrunziți. Londra e totdeauna frumoasă noaptea, o frumusețe de care nu se satură niciodată, chiar și în ianuarie, cînd sufla vîntul de răsărit. Îi plăceau contururile ei mari, mohorîte, dovedind rafinament, luminile ei sclipind ca o puzderie de stele căzătoare, nenumăratele vieți ce o încălzeau prin zvîcnetele și pulsațiile lor, vieți pe care ar fi dorit atît de dureros să le cunoască și să se amestece cu ele.

Îi spuse Sylviei de întîlnirea lui. Dromore! Numele o șocă. Își aminti de-un vechi cîntec irlandez, *Castelul din Dromore*, cu un refren bizar, obsedant.

Toată săptămîna, fiind un ger cumplit, începu să lucreze la un grup ce-i înfățișa, în mărime naturală, pe cîinii lor ciobănești. Apoi veni dezghețul, o dată cu primele răbufniri ale vîntului de sud-vest care îți dădeau, în fiecare an, în februarie, impresia că a sosit o primăvară așa cum n-ai să mai poți întîlni vreodată, o primăvară jucîndu-se cu simțurile oamenilor, care, ca niște albine somnoroase și scăldate în razele soarelui încep să rătăcească neliniștite. I se trezi mai puternic decît oricînd setea de a trăi, de a cunoaște, de a iubi — dorul de altceva. Dar, desigur, nu aceste sentimente îl determinară să-i facă o nouă vizită lui Dromore. Oh, nu! ci numai prietenia, avînd în vedere că nu-i spusese vechiului său coleg de școală unde locuia, nici că — dacă îi va face plăcere să vină — nevasta lui ar fi încîntată să-l cunoască. Fiindcă, fără doar și poate, Johnny Dromore nu părea prea fericit, cu tot aerul lui hotărît! Da! era o datorie prietenească să meargă din nou la el

Dromore ședea în fotoliul lui imens, cu o țigară de foi în gură, cu un creion în mînă și cu un ghid Ruff pe genunchi; lîngă el se afla o carte mare, verde. Avea un aer sărbătoresc, cu totul deosebit de melancolia afișată rîndul trecut; murmură, fără să se ridice:

— Salut, bătrîne! Mă bucur că te văd. Ia-ți un scaun. Ia te uită! Agapemone, cu cine crezi că ar trebui s-o încrucișez, cu San Diavolo sau cu Ponte Canet? E abia a patra generație

încrucișată de la St. Paul. De data aceasta o să am un minz grozav de la ea !

El, care n-auzise niciodată aceste nume consacrate, răspunse :

— Oh ! Ponte Canet, fără îndoială. Dar dacă lucrezi, vin să te văd altădată.

— Doamne-Dumnezeule, nu lucrez ! Ia o țigară. Tocmai sfîrșeam de cercetat *pedigree*-ul. Să văd ce voi reuși să fac.

Și Lennan se așeză să urmărească investigațiile lui Dromore ; fumul țigării de foi îi învălui pe amîndoi ; din cînd în cînd se auzeau exclamații în surdină.

Cercetările lui Dromore erau fără îndoială tot atît de importante și de pasionante ca și strădaniile lui Mark de a crea, în lut, căci în imaginația prietenului său prindea ființă calul de rasă desăvîrșit — așadar și el era un creator. Ceea ce făcea Dromore nu era doar un mijloc de a cîștiga bani, ci un proces conștiințit prin senzația specifică pe care o simți cînd îți freci palmele, senzație ce întovărășește orice desăvîrșire a creației. Dromore își întrerupse lucrul numai o dată, întoarse capul și-i spuse :

— E foarte greu să potrivești...

Veritabilă artă ! Cît de bine cunoștea Lennan această disperată căutare a punctului de echilibru, acel punct nodal ce trebuie găsit înainte ca forma să prindă viață... Băgă de seamă că azi nu se aflau în odaie nici pisica, nici florile, nici măcar senzația unei prezențe străine ; chiar și tabloul era acoperit cu perdeaua. Fata aceea fusese oare doar un vis, o nălucă scornită de dorința lui nestăpînită de tinerețe ?

Apoi îl văzu pe Dromore punînd jos cartea cea mare și verde și așezîndu-se în fața focului.

— Nell te-a plăcut deunăzi. Dar totdeauna ai avut tu succes la femei. Îți aduci aminte de fata aceea de la Coaster ?

La cofetăria lui Coaster mergea în fiecare după-amiază cînd avea bani doar pentru plăcerea de a se uita sfios la o fată ; voia să vadă un chip frumos, nimic mai mult. Acest lucru Johnny Dromore nu-l înțelegea mai bine acum decît atunci cînd erau la Bambury. N-ar fi folosit la nimic să încerce să-i explice. Îi privi ochii bulbucați și-i auzi vocea glumeață :

— Ei, dar văd ca încărunțești. Sîntem într-adevăr bătrîni, Lenny ! Cînd se însoară, omul îmbătrînește.

Lennan îi răspunse :

— Apropo ! N-am știut niciodată c-ai fost însurat.

Expresia ironică de pe fața lui Dromore dispăru ca și flacăra unei lumînări pe care o stingi și o roșeață arămie îi cuprinse obrajii. Cîteva clipe nu scoase nici un cuvînt, apoi, întorcînd capul spre tablou, mormăi răgușit :

— N-am avut parte să mă însor cu ea. Nell este din afara căsătoriei...

Pe Lennan îl cuprinse un fel de furie ; de ce să spună Dromore aceste vorbe, ca și cum i-ar fi fost rușine de propria lui fiică ? Era o atitudine caracteristică pentru oamenii de felul lui. Nimeni n-are idei atît de rigide ca un om de societate ; niște bieți nenorociți lăsați în voia valurilor opiniei publice, lipsită de ancora sentimentelor sincere și adevărate ! Și neștiind dacă lui Dromore îi va face plăcere, se va bucura, sau se va îndoi de moralitatea lui, îi spuse :

— În ceea ce privește problema asta, orice om bine crescut s-ar purta mai drăguț cu ea. Cînd are de gînd să vină s-o învață desenul ?

Dromore străbătu camera, trase perdeaua de pe tablou și, cu o voce înăbușită, remarcă :

— Doamne, Lenny, viața e nedreaptă. Nașterea lui Nell a ucis-o pe mama ei. Aș fi preferat să mor eu. Femeile n-au noroc.

Lennan se ridică din fotoliul lui confortabil cu inima cuprinsă de o durere adîncă și nestinsă, amintindu-și de noaptea aceea de vară cînd o altă femeie nu avusese noroc. Spuse liniștit :

— Dragul meu, trecutul e trecut.

Dromore trase la loc perdeaua peste tablou și se apropie din nou de foc. Rămase cîteva minute uitîndu-se țintă la el.

— Ce-am să fac oare cu Nell ? Crește.

— Pînă acum cum te-ai descurcat ?

— A fost la școală. Vara se duce în Irlanda — am acolo o veche proprietate. Va împlini însă optsprezece ani în iulie. Trebuie s-o prezint unor doamne și toate celelalte. E al naibii de complicat ! Cum ? Cui ?

Lennan se strădui să murmure :

— Nevastă-mea ar putea să fie una din ele.

Curînd după aceea plecă. Johnny Dromore ! Ciudat tutore pentru acest copil ! Ce viață bizară trebuie să ducă ea în

vizuina aceea de celibatar, înconjurată de cărți de curse... Ce va ajunge ? Căzută în plasa vreunui pierde-vară din oraș, măritată cu el — fără îndoială că tatăl ei va avea grijă să împlinească această formalitate — gradul lui de respectabilitate fiind, bineînțeles, foarte înalt ! Și după aceea va lua poate drumul mamei ei — femeia nefericită din tablou, cu fața atrăgătoare, desperată. Ei bine ! asta nu era treaba lui !

IV

NU ERA TREABA LUI ! NUMAI SENTImentul de camaraderie îl mînase încă o dată la Dromore după acea destăinuire ca să-i demonstreze că vorbele „din afara căsătoriei" aveau însemnătate numai în închipuirea lui ; să-l încredințeze încă o dată că Sylvia ar fi bucuroasă să primească oricînd copila.

Cînd îi spuse soției sale de acea mică problemă legată de nașterea lui Nell, ea păstră o tăcere îndelungată, privindu-l în față. Apoi spuse :

— Sărmanul copil ! Mă întreb dacă știe ! Chiar și în ziua de azi oamenii sînt atît de neîngăduitori !

Mark se gîndise că acela care acordă atenție unui asemenea lucru o face numai ca să se poarte mai drăguț cu fata. În asemenea probleme Sylvia se descurca mai bine avînd relații strînse cu opinia publică. Cunoștea oameni pe care el nu-i vedea și care făceau parte dintr-o categorie „normală".

Cînd s-a dus în cea de-a treia vizită, în „bîrlogul" lui Dromore, era foarte tîrziu.

— Domnul Dromore, sir... — spuse servitorul avînd înfățișarea unui om de o perfectă discreție, calitate dăruită de o providență foarte înțeleaptă servitorilor din vecinătatea pieții Piccadilly — domnul Dromore, sir, nu este acasă. Dar e aproape sigur că va reveni să se îmbrace. Domnișoara Nell este însă acasă, sir.

Ea stătea la o masă, lipind fotografii într-un album — o ființă tînără și solitară în acest adăpost de holtei aflat la mijlocul vieții ! Fata nu-l auzise intrînd și Lennan rămase locului privindu-i ceafa acoperită de părul des, castaniu și

creț legat la spate și atîrnîndu-i pe rochia ei de un roșu-închis. La cuvintele blajine, confidențiale ale servitorului :

— Domnul Lennan, domnișoară...

Adăugă și el cu mai multă blîndețe :

— Pot să intru ?

Îi întinse mîna cu un calm desăvîrșit :

— Oh, da ! Intrați, dacă nu vă supără dezordinea pe care o fac. Și, strîngîndu-i puțin vîrful degetelor, adăugă : V-ar plictisi să vedeți fotografiile mele ?

Se așezară amîndoi în fața fotografiilor : instantaneele unor persoane cu pușți sau undițe în mîini, mici grupuri de eleve, pisici, Dromore și cu ea călare și cîteva fotografii ale unui tînăr cu o față lată, îndrăzneață și foarte plăcută.

— Asta-i Oliver — Oliver Dromore — vărul de-al doilea al tatei. E drăguț, nu ? Vă place înfățișarea lui ?

Lennan nu știa. Nu vărul ei de-al doilea, ci vărul de al doilea al tatălui ei !

Și din nou se trezi în el flacăra aceea nesăbuită de milă, plină de indignare.

— Și cum rămîne cu desenul ? N-ai venit încă să te-nvăț...

Ea se făcu aproape tot atît de roșie ca și rochia.

— Am crezut că m-ați invitat numai din politețe. Nu trebuia să vă cer asta. Bineînțeles, o doresc din inimă, dar sînt sigură că o să vă plictisească.

— Nicidecum.

Auzind acest cuvînt, Nell se uită la el. Ce ochi ciudat de melancolici avea !

— Atunci pot să vin mîine ?

— În orice zi dorești, între douăsprezece și jumătate și unu.

— Unde ?

El scoase o carte de vizită.

— Mark Lennan — da — îmi place numele dumneavoastră. Mi-a plăcut încă de rîndul trecut. E foarte frumos.

Ce putea fi atrăgător într-un nume ca ea să-l placă din pricina lui ? Faima lui de sculptor — atîta cîtă era — nu putea să aibă vreo legătură cu asta, pentru că fata habar n-avea de ea. Ah ! dar un nume putea să însemne mult pentru o tînără. În copilăria lui cît farmec găsise în cuvintele : acadea, spaniol, Carniola, Aldebaran și domnul Mc. Crae.

Aproape o săptămîna lumea întreaga fusese domnul Mc. Crae — un prieten oarecare al lui Gordv.

Cuprinsă parca de o vrajă, ea vorbea acum cu destulă libertate despre școală, despre călărie și automobilism — se părea că-i place viteza, despre Newmarket — care era „desăvîrșit" și despre teatre — amintind piese în genul celor pe care le putea accepta Johnny Dromore: acestea, împreună cu *Hamlet* și *Regele Lear* erau tot ceea ce văzuse. Nu mai întîlnise o fată atît de neinițiată în cele spirituale sau în artă — nu proasta, beneficiind, pare-se de un anumit bun gust înnăscut, dar care nu avusese prilejul să cunoască prea multe. Cum se putea asta alături de Johnny Dromore? *Duce et auspice* [1], Johnny Dromore! Fusese dusă într-adevăr la Galeria Națională, pe cînd era la școală. Și Lennan își închipui opt sau zece fete ținîndu-se de fustele unei domnișoare bătrîne, admirînd cîinii lui Landseer [2], chicotind pe înfundate în fața îngerilor lui Boticelli, căscînd gura, zburdînd, sporovăind ca niște păsărele într-un crîng.

Dar în ciuda mediului înconjurător, copila aceasta a lui Johnny Dromore era mult mai inocentă decît fetele cultivate de aceeași vîrstă. Dacă ochii ei cenușii, magnetici îl urmăreau o făceau cu sinceritate și inconștient. În ei nu se vedea deocamdată nici o sclipire de ușurătate.

Trecu un ceas și Dromore nu se ivi. Singurătatea tinerei fete în această locuință neospitalieră începu să acționeze puternic asupra echilibrului lui sufletesc: „Ce făcea ea seara?"

— Uneori merg la teatru cu tata, dar mai mult stau acasă.

— Și atunci ce faci?

— Oh! Citesc sau vorbesc franțuzește.

— Cum? Singură?

— Da — sau uneori cu Oliver, cînd vine.

Așadar Oliver venea pe aici.

— De cînd îl cunoști pe Oliver?

— Oh! Din copilărie.

Voise să întrebe „Și cît e de-atunci?", dar reuși să se stăpînească, în timp ce se pregătea de plecare.

Ea îl apuca de mînecă și zise:

---

[1] Sub conducerea și sub auspiciile lui (lat.).

[2] *Sir Edwin Henry Landseer* (1802—1875), pictor, sculptor și gravor englez. A avut succes mai ales cu tablourile reprezentînd cîini.

— Nu plecați !

Spunînd aceasta îl privi la fel ca un cîine care ar fi vrut să-l muște în glumă, cu buza de sus ridicată deasupra dinților ei mici și albi înfipți în buza de jos și cu bărbia puțin ieșită în afara. O strîmbătură de copil încăpățînat.

Dar îndată ce el îi zîmbi și murmură :

— Ah ! dar trebuie să plec, vezi bine ! își recapătă bunele maniere, spunîndu-i cam tristă :

— Nu-mi spuneți deloc pe nume. Nu vă place numele meu ?

— Nell ?

— Da. Dar de fapt mă cheamă Eleonor. Nu vă place ?

Chiar dacă i s-ar fi părut oribil, nu putea totuși să răspundă decît :

— Îmi place foarte mult.

— Îmi pare bine. La revedere.

Cînd ieși în stradă, se simți profund tulburat, ca un om căruia în loc să-i fie strînsă mîna, i ar fi fost smulsă inima. Și această senzație de căldură și de uimire dură pînă acasă.

Îmbrăcîndu se pentru cina, se cercetă cu o neobișnuită atenție. Da, părul negru era încă des, dar începea — neîndoielnic — să încărunțească ; avea multe riduri în jurul ochilor încă vioi cînd zîmbeau, duși însă în fundul capului ca și cum viața i-ar fi împins acolo. Pomeții obrajilor deveniseră acum proeminenți și fața îi era foarte slabă și măslinie, iar maxilarul părea ascuțit și osos sub mustața încă neagră. În general o față pe care viața își pusese pecetea și după cît putea să bage de seamă fără nimic plăcut pentru o copilă, care s-o determine să-i acorde prietenia.

Sylvia intră în vreme ce el se studia aducîndu i o sticlă de colonie abia deschisă. Totdeauna îi făcea cadou cîte ceva, nimeni nu era atît de drăguț ca ea în această privință. Cu rochia gri, decoltată, cu drăgălășenia ei, cu fața albă și liniștită și cu părul auriu-deschis, atît de puțin atins de timp, ar fi fost într-adevăr frumoasă dacă ar fi avut mai multă profunzime și personalitate. De altfel și spiritului ei îi lipsea ceva ce i-ar fi dat mai mult relief. N-ar fi vrut însă pentru nimic în lume să știe că el simțea această lipsă.

Dacă un bărbat nu putea să treacă peste micile defecte ale unei ființe atît de bune, de modeste și de iubitoare, nici nu merita să trăiască.

În această seară ea cînta din nou *Castelul din Dromore* cu refrenul lui ciudat și obsedant. Și cînd Sylvia plecă sus, iar el rămase fumînd lîngă foc, i se păru că fata cu rochie roșu-închis venise și se așezase în fața lui cu ochii ațintiți asupră-i, ca atunci cînd stătuseră de vorbă. Roșul-închis îi venea bine ! Se potrivea cu expresia ei cînd îl rugase : „Nu pleca".

Mare lucru dacă fata asta, cu ascendența știută, nu avea pe dracul în ea !

V

A DOUA ZI FU CHEMAT DIN ATELIERul lui și asistă la o scenă formidabilă : Johnny Dromore, foarte elegant, vorbea cu Sylvia ciudat de amabil și ascunzîndu-și cu grijă zîmbetul ironic din colțul ochilor ! „Doamna Lennan călărea ? Ah ! Era prea ocupată, desigur. Îl ajuta pe Mark cu... ? Nu ? Deci așa ! Fără îndoială, citea mult ? ! El n-avea niciodată timp să citească. E grozav de plicticos să n-ai timp să citești." Și Sylvia îl asculta și zîmbea foarte liniștită și blîndă.

De ce venise Dromore ? Să cerceteze casa, să descopere de ce Lennan și soția lui nu erau impresionați de cuvintele „din afara căsătoriei" și dacă menajul lor era respectabil ? Un om trebuie să se uite de două ori la un „cum se cheamă", chiar dacă la școală au împărțit aceeași cameră. Lui Dromore îi făcea bineînțeles cinste faptul că avea atîta grijă de fiica sa în paguba timpului hărăzit făuririi calului de curse desăvîrșit ! În ansamblu, se părea că ajunsese la concluzia că familia Lennan i-ar putea fi de folos lui Nell într-o perioadă neliniștitor de apropiată, cînd fata va trebui să iasă în lume ; se părea chiar că fusese vrăjit de bunătatea evidentă a Sylviei, determinîndu-l să renunțe la obișnuita lui atitudine circumspectă, să-și lepede armura confecționată din zeflemea, cu care căuta să se apere în așa fel încît nimeni să nu poată obține vreun avantaj asupra lui în veșnicul pariu al vieții. Lennan simți aproape o ușurare atunci cînd Sylvia îi părăsi și în ochii lui Dromore se zări iarăși acea curiozitate păgînă ca și cum ar fi nădăjduit, în ciuda speranței părintești, să afle ceva amu-

zant undeva, în acea misterioasă Mecca a vremurilor bune, în atelierul unui „cum se cheamă". Era nostim să urmărești conflictul dintre ușurare și dezamăgire. Vai ! Nici un model, nici măcar un nud, nimic decît portrete, mulaje de animale și alte asemenea lucruri sobre — absolut nimic care să fi putut face să roșească obrazul unei persoane tinere sau să sclipească ochii lui Johnny Dromore.

Cu ce tăcere curioasă se învîrtise de cîteva ori în jurul grupului de cîini ciobănești, cercetîndu-i cu nasul lui lung și încovoiat. Cu ce ciudată bruschețe spusese :

— Grozav de bun ! Nu vrei să-mi faci un grup cu Nell călare ?

Și cu ce îndoielnică luare-aminte ascultase răspunsul :

— Poate aș putea să fac o statuetă a ei ; dacă o fac, tu vei avea mulajul.

Se gîndea oare că ar putea fi păcălit într-un fel ? Rămase cîteva clipe nemișcat, apoi murmură ca și cum ar fi hotărît un pariu :

— S-a făcut ! Și dacă vrei să mergi călare împreună cu ea ca s-o poți sculpta mai bine, îți țin oricînd la dispoziție un cal.

După ce plecă, Lennan rămase singur în amurgul ce se lăsase și privi intens grupul nefinisat de cîini ciobănești. Din nou se simți iritat la contactul cu ceva străin, ostil, lipsit de înțelegere ! De ce să le îngăduie acestor Dromori să pătrundă astfel în viața lui ? Închise atelierul și reveni în salon.

Sylvia ședea în fața căminului și privea focul. Se trase mai aproape de el ca să-și culce capul pe genunchii lui.

Flacăra unei lumînări de pe masa ei de scris îi strălucea în păr, pe obrazul și pe bărbia atît de puțin modificate de ani. Făcea un tablou frumos — cu acea flacără a lumînării, ce pîlpîia, arzînd încet și picurînd ceară albă; flacăra care, dintre toate lucrurile neînsuflețite, era cea mai plină de viață, ca un spiriduș ; atît de blîndă și de vagă, încît abia îți puteai da seama că era totuși foc. O adiere de vînt trecu peste ei și Mark se sculă să închidă fereastra. Cînd se întoarse, Sylvia îi spuse :

— Îmi place domnul Dromore. Cred că e mai drăguț decît pare.

— M-a rugat să fac o statueta a fiicei lui, călare.

— Și o vei face ?

— Nu știu.

— Daca e într-adevăr atît de drăguță, fă-o.

— Drăguță nu e tocmai cuvîntul potrivit, dar fata are ceva neobișnuit.

Se întoarse și ridică ochii spre el. Simți instinctiv că avea să urmeze o întrebare la care îi va fi greu să răspundă.

— Mark !

— Da.

— Voiam să te-ntreb : acum ești într-adevăr fericit ?

— Sigur. De ce n-aș fi ?

Ce altceva putea să-i răspundă ? Să-i vorbească de simțămintele lui din ultimile luni, simțămintele acelea atît de ridicole pentru cine nu le trăia, numai ca să-i producă o tulburare îngrozitoare ?

După ce ascultă răspunsul, Sylvia se întoarse iar către foc, rezemîndu-se în tăcere de genunchii lui...

Trei zile mai tîrziu cîinii ciobănești părăsiră brusc poza în care-i ademenise cu atîta greutate și porniră spre ușa atelierului. În stradă se afla Nell Dromore, călare pe un cal mic, zvelt, negru, cu o stea albă în frunte, cu copite albe și niște urechi diavolești de țap, ciulite și, către vîrf, foarte apropiate una de alta.

— Tata mi-a spus că-i mai bine să vin călare și să vi-o arăt pe Magpie Nu-i prea cuminte cînd trebuie să stea pe loc. Sînt cîinii dumneavoastră ? Ce drăguți !

Își trecuse genunchii peste capătul șeii și se pregătea să coboare. Cîinii ciobănești se ridicară îndată pe picioarele din spate, rezemîndu-se de ea. Lennan ținea calul negru : un animal mic, bizar, tot numai foc și mușchi, cu o piele mătăsoasă, cu ochii umezi, genunchi foarte drepți și cu o coadă subțire și lungă. Micul animal nu avea nimic din acea frumusțe banală, atît de descurajantă pentru artiști.

Uitase de călăreață pînă ce ea, ridicîndu-și privirea de la cîini îl întrebă :

— Vă place ? E drăguț din partea dumneavoastră că vreți să ne faceți o statuetă.

Cînd ea plecă, uitîndu-se înapoi pînă ce dădu colțul, încercă să ademenească iar cîinii pentru a-i poza. Dar nu mai voiau să stea, se duceau mereu la ușă, ascultînd și adulmecînd și totul părea tulburat și scos din matca lui.

În aceeași zi, după-amiază, la îndemnul Sylviei se duseră să facă o vizită lui Dromore.

În timp ce erau poftiți înăuntru, auzi vocea stridentă a unui bărbat vorbind într-o limbă străină și apoi răspunsul ei :

— Nu, nu, Oliver. *Dans l'amour il y a toujours un qui baise, et un qui tend la joue* [1].

Stătea în fotoliul tatălui ei, iar pe pervazul ferestrei văzură un tînăr rezemat leneș, care se ridică și rămase neclintit, cu o expresie aproape obraznică pe fața-i lată, dar plăcută. Lennan îl cercetă cu interes : putea să aibă vreo douăzeci și patru de ani, era cam filfizon, cu un păr negru ondulat și cu ochi căprui puțin oblici. Ca și în fotografie, avea o privire ciudat de cutezătoare.

Vocea lui, cînd catadixi să-i salute, era cam ascuțită, dar nu dezagreabilă, avînd o tărăgănare leneșă în ea.

Rămaseră doar cîteva minute, apoi plecară. În timp ce coborau scările slab luminate, Sylvia spuse :

— Ce drăguț a spus la revedere, ca și cum ar fi întins obrazul să-l sărute ! O găsesc simpatica ! Și tînărul de asemenea. Se potrivesc amîndoi.

Lennan răspunse cam brusc :

— Da ! Cred că se potrivesc.

VI

DUPĂ ACEEA NELL VENI DESEORI LA ei, uneori singură, de vreo două ori cu Johnny Dromore și de cîteva ori cu tînărul Oliver, care, vrăjit de farmecul Sylviei, își pierdu curînd aerul lui distant. Începuse și lucrul la statuetă. Apoi sosi primăvara, cu acea preocupare pe care ți-o oferea viața — cursele de cai „pe teren plat", cînd geniul lui Johnny Dromore nu mai era stingherit de riscurile „săriturilor". Veni să ia masa cu ei cu o zi înainte de prima cursă de la Newmarket. Avea o slăbiciune pentru Sylvia și nu uita niciodată să-i spună lui Lennan cînd pleca :

[1] În dragoste e totdeauna unul care sărută și unul care întinde obrazul (fr.).

— Soția ta e o femeie încîntatoare !

Și ea avea o slăbiciune pentru el, fiindcă-și dădea seama cît de neajutorat și de vrednic de milă e acest om de lume.

În seara aceea, după ce Dromore plecase, ea îi spuse lui Mark :

— N-ar fi bine s-o chemăm pe Nell să stea cu noi pînă termini statueta ? Acum, cînd tatăl ei lipsește atît de mult, trebuie să se simtă foarte singură.

Numai Sylvia putea să gîndească în felul ăsta. Dar oare le va face plăcere sau îi va indispune prezența în casă a acestei copile ciudat de mature, cu aerul încrezător și cu ochii Perditei ?

Nici el nu își dădea seama.

Nell veni la ei plină de bucurie — ca un cîine care, fiind lăsat acasă cînd familia pleacă în vacanță, începe să i îndrăgească pe cei care-l bagă în seamă.

Nu stînjenea pe nimeni, fiind destul de obișnuită să se amuze singură, iar pe de altă parte era interesant de observat cum trecea brusc, de la copil la femeia de lume. Îi încercă o nouă senzație : să vezi în casă o ființă tînără. Amîndoi, și el și Sylvia, dorîseră mult să aibă copii, dar n-avuseseră noroc. De două ori li se pusese în cale boala. Să fi fost acel gol ce-l simțea în suflet, lipsa de profunzime care o împiedicaseră să devină mamă ? Fiind singurul copil la părinți n-avea nepoate sau nepoți. Băieții lui Cicely fuseseră tot timpul plecați la școli și acum peregrinau prin lume. Da, într-adevăr, o nouă senzație și încă una care îl făcea pe Lennan să își uite neliniștile.

Cu excepția orelor cînd Nell poza, n o prea vedea, intenționat, lăsînd o să se cuibărească sub aripile Sylviei de sub care se părea că n-ar vrea să mai plece niciodată. Astfel că își rezerva posibilitatea de a se amuza de înflăcărările ei bizare și de perioadele de calm și mai bizare, bucurîndu-se și de plăcerea estetică de a o admira pe ea, a cărei privire pe jumătate hipnotizată, pe jumătate hipnotică mărturisea un fel de dragălășenie visătoare și emoționantă ca și cum ar fi fost plină de efuziuni ce n aveau asupra cui să se reverse.

În fiecare dimineață, după ce poza, luase obiceiul să stea aplecată peste desenele ei, unde nu făcea nici un progres ; o surprindea adesea urmărindu-i mișcările cu ochii ei mari, în timp ce cîinii ciobănești stăteau neclintiți la picioare, clipind

îngrozitor — atît de fascinantă era puterea ei de seducție. Și păsările lui, o stăncuță și o bufniță ce se simțeau ca la ele acasă în atelierul lui, o îngăduiau, deși nu suportau nici o altă femeie în afară de îngrijitoare.

Stăncuța i se așeza pe umăr și-i ciugulea rochia, dar bufnița se mărginea doar s-o provoace la întrecere cu privirea ei magnetică, întrecere ce nu se sfîrșea niciodată cu izbînda vreuneia din ele.

Acum, cînd fata stătea la ei, Oliver Dromore începuse să le frecventeze des casa, venind la orice oră, cu scuze foarte șubrede. Nell se purta cu el nemaipomenit de capricios. Uneori deabia îi vorbea, alteori îl trata ca pe un frate și, cu toată nepăsarea lui, bietul tînăr, în funcție de dispoziția ei, stătea ori supărat, ori o privea cu adorație.

Lennan își amintea mai ales de una din serile de iulie. După o zi de muncă intensă, ieșise din atelierul lui în grădină ca să fumeze o țigară și să simtă puțin căldura soarelui pe obraji înainte ca acesta să se mistuie în spatele zidului. Din depărtare se auzea o flașnetă cîntînd un vals și el se așeză să o asculte, pe marginea unui ciubăr cu o hortensie, sub fereastra salonului. Nu se vedea de-acolo nimic în afară de un petic de cer albastru și de un fir de fum ieșind din hornul bucătăriei. Nu se auzeau decît valsul și freamătul neîntrerupt al străzii. În vreo două rînduri zări graurii zburînd deasupra casei. Se lăsase o liniște adîncă și gîndurile lui pluteau împreună cu fumul țigării să întîlnească cine știe ce alte gînduri, căci ele, fără îndoială, își trăiau viața lor efemeră — năzuind să-și afle perechea și, după ce se împleteau ușor, o porneau mai departe. Și de ce nu? Orice lucru e posibil în această lume plină de minuni... Chiar și sunetele valsului acela plutind în zări depărtate va afla poate vreun alt cînt de care să se alăture, cu care să se împletească și să dea la iveală încă o melodie. Iar aceasta, la rîndul ei, se va avînta mai departe ca să ajungă din urmă zumzetul unui țînțar sau al unei muscuțe, din care să prindă ființă apoi alte și alte melodii.

Ciudat cum fiecare lucru tinde să se întovărășească cu altul! În această grădină ascunsă, cu pietriș, cu ghivece, cu straturi de flori, ochii i se opriră pe o hortensie roz pe care se odihnea o albină. Micuța vietate, plăpîndă și singuratică, rămăsese agățată, somnoroasă, ca și cum ar fi uitat de ce venise, sustrasă poate ca și el de la treburi de cele din urmă

raze ale soarelui. Aripile ei, lipite de trup, sclipeau, ochii îi păreau închiși. Și flașneta continua să murmure un cîntec de dor, de speranță, de aleanu...

Prin fereastra de deasupra capului îl auzi pe Oliver Dromore — o voce ascuțită, ușor tărăgănată, pe care puteai întotdeauna s-o recunoști ; un glas ce perora la început foarte blînd, iar pe urmă din ce în ce mai insistent, poruncitor ; apoi, deodată Nell strigă :

— Oliver, nu vreau ! Nu vreau ! Nu ! Nu !

Se ridică să plece să nu mai audă. Apoi se trînti o ușă și o văzu la o fereastră, deasupra sa, înclinată mult în afară, aprinsă la față, cu ochii sclipind mînioși, cu buzele pline întredeschise.

O întrebă :

— Ce s-a întîmplat, Nell ?

Ea se aplecă în jos și-l prinse de mîna. Ardea ca focul.

— M-a sărutat ! N am vrut să-l las, nu vreau să-l sărut !

I se perindară prin minte tot felul de cuvinte cu care se alină copiii ce s-au lovit, dar se simțea nesigur, stînjenit. Și deodată ea se aplecă și-și lipi fruntea arzînda de buzele lui. Era ca și cum ar fi fost într-adevăr un copil care, ca să-i treacă durerea, voia să-i fie sărutat locul lovit.

VII

DUPĂ ACEASTĂ CIUDATĂ RĂBUFNIRE, Lennan se gîndi îndelung dacă trebuia sau nu să-i atragă atenția lui Oliver. Ce-ar fi putut să-i spună ? Pe ce poziție să se situeze și ce sentimente să mărturisească ? Sau să-l abordeze pe Dromore ? Nu era atît de ușor să discute un asemenea subiect cu cineva a cărui unică preocupare erau cursele de cai. Și nu se putea hotărî nici să-i vorbească Sylviei. Ar fi însemnat să încalce încrederea acordată lui dacă povestea despre revolta copilului și despre clipa zguduitoare cînd își lipise fruntea înfierbîntată de buzele lui din dorința de a fi mîngîiată. O astfel de mărturisire trebuia s-o facă Nell însăși, și numai dacă voia.

Dar cel care rezolvă dificila problemă fu tînărul Oliver ; în ziua următoare veni el însuşi în atelier. Intră cu morga Dromorilor, foarte îngrijit, purtînd joben, o haină neagră impecabilă şi nişte mănuşi galbene foarte frumoase. Cu ce se ocupa oare acest tînăr, în afară de faptul că făcea parte din garda naţională şi vîna toată iarna, numai el singur părea s-o ştie. Nu-şi ceru scuze că-l întrerupe şi un timp rămase tăcut fumîndu-şi ţigara şi trăgînd cîinii de urechi.

Lennan continuă să lucreze, aşteptînd. Întotdeauna îl găsise atrăgător pe Oliver cu faţa lui tînără, lată, plăcută, cu păru-i creţ şi negru, cu veselia-i cam obraznică, dar care părea acum atît de stînjenit.

Pînă la urmă Oliver se ridică şi se apropie de *Fata pe calul Magpie*, statueta neterminată.

Întorcîndu-se în aşa fel încît să nu i se poată vedea faţa, începu să vorbească :

— Dumneavoastră şi doamna Lennan aţi fost foarte amabili cu mine. Ieri m-am purtat ca un netrebnic. M-am gîndit că e mai bine să vă spun. Ştiţi, vreau să mă căsătoresc cu Nell !

Lennan era fericit că băiatul îşi ascunsese faţa cu atîta grijă.

Mîinile i se opriră pe ceea ce lucra, înainte de a-i răspunde :

— Oliver, Nell e încă un copil.

Şi apoi, băgînd de seamă că degetele-i fac o mişcare greşită în lut, fu uimit de el însuşi.

Îl auzi din nou pe Oliver :

— Luna aceasta va împlini optsprezece ani. Odată ce va începe să iasă în lume, nu ştiu ce va face. Bătrînul Johnny nu e în stare să aibă grijă de ea.

Tînărul era foarte roşu la faţă. Uitase acum să se mai ascundă. Apoi se făcu palid şi mormăi printre dinţii încleştaţi :

— Mă înnebuneşte. Nu ştiu cum să nu... Dacă nu va fi a mea, mă voi împuşca. Să ştiţi că am s-o fac... aşa sînt eu. Ochii ei sînt de vină. Te scot din fire şi apoi te lasă... Mucul ţigării îi căzu din mînă pe podea. Se spune că mama ei era la fel. Sărmanul Johnny ! Domnule Lennan, credeţi că pot nutri vreo speranţă ? Nu acum, în clipa asta ; ştiu că e prea tînără !

Lennan făcu un efort şi-i răspunse :

— Dragul meu, cred că da. Ai vorbit cu soţia mea ?

Oliver dădu negativ din cap.

— E atît de bună, dar nu cred c-ar înțelege felul meu de a simți.

Un zîmbet ciudat flutură pe buzele lui Lennan.

— Fii bine, trebuie să-i mai lași fetei timp. Poate după ce trece vara și se întoarce din Irlanda.

Tînărul răspunse morocănos :

— Da. Dar, știți, o să merg și eu acolo. Și n am să mă pot ține prea rezervat.

Își luă pălăria.

— Cred că nu trebuia să vin și să vă plictisesc cu toate poveștile astea, dar Nell are o deosebită considerație pentru dumneavoastră, iar dumneavoastră sînteți altfel decît majoritatea oamenilor încît mi-am închipuit că nu vă veți supăra.

La ușă se întoarse din nou :

— Ceea ce spuneam adineauri, despre ce aș putea face dacă n-aș putea-o avea nu era un fleac. Oamenii spun deseori asemenea lucruri, dar eu le și îndeplinesc.

Își puse joben și plecă.

Lennan rămase cu ochii pironiți la statuetă. Deci așa ! Pasiunea sfărîma chiar și platoșele Dromorilor. Pasiune ! Ce inimi ciudate își alege pentru a înflori !

„Sînteți altfel decît majoritatea oamenilor, încît mi-am închipuit că nu vă veți supăra !" De unde știuse acest tînăr că Sylvia nu va putea înțelege o pasiune atît de năvalnică ? Și ce-i dăduse convingerea că el o va înțelege ?

Se citea oare ceva pe fața lui ? Se vede că da ! Chiar și Johnny Dromore, cel mai tăcitum dintre oameni, îi dezvăluise acel unic ceas din existența lui cînd se lăsase purtat de furtuna pasiunii.

Da ! Statueta asta nu-i va reuși, oricît s-ar strădui. Oliver avea dreptate — ochii ei purtau vina ! Ce fulgere scoteau cînd erau cuprinși de furia lor copilărească ! Scînteiau cînd erau mînioși, dar cît de ispititori și de rugători fuseseră cînd își lipise fața de a lui, ca un copil care imploră.

Dacă acum erau așa, cum vor fi cînd se va deștepta femeia din ea ? Mai bine să nu se gîndească prea mult la Nell ! Mai bine să-și vadă de treabă și să nu uite că în curînd va împlini patruzeci și șapte de ani ! Nu era deloc rău că săptămîna viitoare pleca în Irlanda !

Cu o seară înainte de plecare o luară la operă să vadă *Carmen*. Își amintea că purta o rochie albă, închisă aproape pînă la gît și o garoafă roșie, întunecată, în panglica ce-i lega părul creț, lăsat pe spate. Era încîntător s-o vezi în ce stare de extaz căzuse! Era amețită de această operă pe care el o văzuse de nenumărate ori: atingea cînd mîna lui, cînd pe a Sylviei, întrebînd în șoaptă:

— Cine-i ăsta? Ce se întîmplă acum?

Carmen îi plăcu enorm, dar Don Jose era „prea gras în hăinuța lui caraghioasă", pînă ce, ca urmare a gelozieі lui nebunești din ultimul act, crescu vertiginos în ochii ei. Cînd, la sfîrșit, Carmen se prăbuși ucisă, Nell îl apucă pe Lennan de braț, pierdută de emoție, respirînd greu, încît toți vecinii tresăriră.

Tulburarea ei era mult mai impresionantă decît cea care domnea pe scenă. Lennan dorea nespus de mult s-o poată mîngîia, s-o liniștească și să-i spună:

— Draga mea, nu-i decît o poveste!

Iar cînd spectacolul se sfîrși și doamna care fusese atît de perfect ucisă precum și bietul ei iubit gras și mic apărură în fața cortinei, Nell, uitînd că era o femeie de lume, se aplecă în afară și aplaudă din răsputeri. Noroc că Johnny Dromore nu se afla acolo s-o vadă!

Dar cum toate lucrurile au un sfîrșit, și ei trebuiră să se ridice și să plece. Pe cînd își croiau drum spre ieșire, Lennan simți un deget mic și fierbinte agățat de-al lui, ca și cum fata ar fi vrut neapărat să i-l strîngă. Nu știa cum să reacționeze. Ea păru însă că-și dă seama de lipsa lui de entuziasm așa că în curînd îi dete drumul. În trăsură, pînă acasă, tăcu tot timpul. La fel de preocupată își mîncă sanvișurile și-și sorbi limonada. Se lăsă sărutată de Sylvia și din nou, ca o femeie de lume, îi rugă să nu se scoale a doua zi cînd pleca, fiindcă trebuia să pornească la șapte ca să prindă vaporul spre Irlanda. Apoi, întinzîndu-i mîna lui Lennan îi spuse cu gravitate:

— Vă mulțumesc foarte mult că m-ați scos în lume în seara aceasta. La revedere!

El rămase fumînd, la fereastră, mai mult de o jumătate de oră. Acolo nu răzbătea lumina nici unui felinar și noaptea era neagră ca o catifea cernită atîrnînd deasupra platanilor. În cele din urmă, cu un oftat închise geamurile și urcă scările,

pe întuneric, în vîrful picioarelor. Pe neașteptate, peretele alb al holului păru că se mișcă spre el. O căldură, o mireasmă, un sunet ca un suspin slab și un obiect moale îi fu strecurat în mînă.

Apoi peretele se dădu înapoi și el rămase ascultînd : nu se mai auzea nici un zgomot, nimic ! Ajungînd în dormitorul lui privi la ceea ce avea în mînă. Era garoafa din părul ei. Ce-o apucase pe copilă să i-o ofere în felul ăsta ? Carmen ! Ah ! Carmen ! Și uitîndu-se țintă la floare, o ținu departe de el cu un fel de groază, în timp ce parfumul i se împrăștia în aer. Și deodată o apropie, așa fragedă cum era, de flacăra unei lumînări pînă arse, se zgîrci, devenind de un negru catifelat. Apoi inima îl dojeni aspru pentru fapta sa crudă. Floarea mai era frumoasă, dar mireasma îi pierise. Se întoarse spre fereastră și o aruncă departe, în beznă.

VIII

ACUM, CÎND ERA ABSENTĂ, ERA CIUdat cît de puțin vorbeau despre Nell, deși stătuse cu ei atîta vreme. Foarte curînd după ce plecase, primiră o scrisoare de la ea, adresată Sylviei, care se încheia astfel : *„Tata vă transmite cele mai respectuoase salutări. Vă rog să le primiți împreună cu dragostea mea pentru dumneavoastră, pentru domnul Lennan și pentru toate animalele — Nell.*

Oliver va sosi aici săptămîna viitoare. Vom merge la cîteva curse."

Era greu să discuți despre ea după întîmplarea aceea cu floarea, prea bizară pentru a fi povestită — o întîmplare căreia Sylvia i-ar fi exagerat însemnătatea — cum de altfel ar fi făcut orice femeie.

Totuși, ce altceva fusese decît o reacție necontrolată a unei copile sentimentale, dornice să-și exteriorizeze sentimentele provocate de emoția acelei opere ? Ce altceva decît înflăcărarea avîntată a unei copile, una din privirile repezi aruncate pasiunilor misterioase către care sînt atrași tinerii ? Nu putea să trădeze momentul acela plăcut de nebunie. Și

pentru că nu voia să-l trădeze, era mult mai afectuos cu Sylvia decît de obicei.

Nu-şi făcuseră planuri de vacanţă şi căzu îndată de acord cu ideea ei de a merge la Hayle. Acolo, numai acolo, această ciudată nelinişte îl va părăsi. De mulţi ani nu mai fuseseră la vechea locuinţă ; de fapt de cînd murise Gordy, mai mult o închiriaseră.

Părăsiră Londra tîrziu, în august. Sosiră pe înserate. Caprifoiul fusese de mult scos de pe gardul de lemn al gării, gard de care se rezemase cu douăzeci şi nouă de ani în urmă, cînd urmărea cu privirea trenul care o ducea pe Anna Stormer departe de el. În trăsură Sylvia se strînse lîngă el şi-l luă de mînă pe sub pledul vechi ce-i apăra de praf. Amîndoi erau la fel de emoţionaţi la vederea casei bătrîneşti. Nici un suflet din vremurile de demult nu se mai afla acum acolo — numai casa, copacii, bufniţele şi stelele ; rîul, parcul şi stîncile. Cînd au ajuns, se întunecase de-a binelea. Erau pregătite doar dormitorul şi două salonaşe în care se aprinsese focul, deşi vara încă nu trecuse. Acelaşi bătrîn şi nesuferit Heatherley privea în jos de pe panourile de stejar negru. Aceeaşi aromă de mere şi un vechi miros de şoareci se simţeau ici şi colo prin coridoarele întunecate, cu scările lor cu cotituri neaşteptate. Totul era ciudat de neschimbat, aşa cum sînt casele bătrîneşti cînd le închiriezi mobilate.

La miezul nopţii se trezi. Prin fereastra deschisă şi fără perdele noaptea fremăta de viaţă cu roiul ei de stele legănîndu-se şi tremurînd pe bolta cerească ; în depărtare se auzea ţipătul melancolic, moale şi catifelat al unei bufniţe. Vocea Sylviei, foarte aproape de el, spuse :

— Mark, ţi-aduci aminte de noaptea aceea cînd steaua ta s-a prins în părul meu ?

Da, îşi amintea. Şi în mintea lui somnoroasă, abia trezită din visuri, se rotea mereu, neîncetat, refrenul ciudat şi lipsit de sens : *„Niciodată, niciodată nu-l voi părăsi pe domnul Micawber..."*.

A fost o lună de vacanţă plăcută ; cu lecturi, cu plimbări cu cîinii de prin împrejurimi, cu popasuri îndelungate printre pietroaiele cele mari sau pe malul rîului, privind animalele şi păsările.

Vechea seră mică, templul în care-şi ţinuse „capodoperele" lui de la început, mai dăinuia şi era folosită ca adăpost pen-

tru stropitori. N-avea nici un chef de lucru. Nu făcea nimic, nu era neliniştit, plictisit, ci doar aştepta — nici el n-avea habar ce. În orice caz Sylvia era fericită, înflorea în aceste locuri bătrîneşti pierzîndu-şi paloarea feţii, cu toate că-şi luase, ca s-o apere de razele soarelui, o pălărie care făcea să arate mult mai tînără. Păstrăvii pe care-i necăjise atît bătrînul Gordy acum erau lăsaţi în pace. Nici un cartuş nu fu tras ; iepurii, porumbeii şi chiar cele cîteva potîrnichi se putură bucura în linişte de primele zile de toamnă. Ferigile şi frunzele îngălbeniseră foarte devreme, astfel că în parc, scăldat în lumina vagă a soarelui de septembrie, totul părea auriu. Un fel de tihnă plăcută părea să stăpînească peste toată această vacanţă. Din Irlanda nu mai veni nici o altă veste, în afară de o ilustrată cuprinzînd cuvintele : *„Asta-i casa noastră — Nell."*

Se înapoiară la Londra în ultima săptămînă din septembrie. Odată ajuns acolo începu din nou să fie frămîntat de nelinişte, de durerea aceea iremediabilă, de senzaţia că era scos din el însuşi. Îşi reluă, aşadar, obiceiul de a se plimba ore întregi prin parc, prin iarba acoperită de frunzele moarte, toată vremea căutînd ceva, năzuind către ceva necunoscut.

La Dromore servitorul nu ştia cînd se va întoarce stăpînul, care plecase în Scoţia cu domnişoara Nell, după St. Leger[1]. Lennan era cumva dezamăgit ? Nu, ci mai degrabă liniştit. Dar durerea se încăpăţîna să persiste, hrănindu-se — ca orice sentiment pe care nu putea să-l destăinuie — din însăşi taina lui şi din singurătate. De ce oare nu-şi dăduse seama cu mult mai înainte că se sfîrşise cu tinereţea şi pasiunile şi că pentru el sosise toamna ? Cum de nu realizase niciodată că timpul fuge fără să-l simţi ? Şi, ca şi altădată, singurul lui refugiu îl constituia munca. Terminase grupul cîinilor ciobăneşti şi *Fata pe calul Magpie.* Începu o lucrare cu subiect fantastic : o nimfă ivindu-se din spatele unei stînci şi un om cu ochi sălbatici tîrîndu-se printre trestii către ea. Dacă ar fi reuşit să pună în expresia de pe faţa nimfei ceva din această forţă ademenitoare a Tinereţii, a Vieţii şi a Dragostei care-l măcina pe el, în timp ce faţa bărbatului ar exprima propria lui stare sufletească, poate că tulburarea i s-ar fi spulberat. Ar fi făcut orice, numai s-o smulgă din el ! Munci

[1] Curse de cai, purtînd numele fondatorului, ce au loc în Anglia la Doncaster pentru caii de 3 ani.

cu furie și din greu toată luna octombrie fără să facă un progres prea mare... Ce putea să aștepte cînd viața ciocănea stins, tot timpul, la ușa lui ?

Era într-o marți, după încheierea ultimelor curse la Newmarket. Începuse să se înserezе cînd Viața deschise ușa și intră. Purta o rochie nouă, de un roșu-închis și, fața și silueta ei, erau foarte deosebite de ceea ce își aducea el aminte. Devenise mai vioaie și mai ispititoare. Se vedea dintr o dată ca nu mai era un copil. Obrajii, gura, gîtul, talia — toate păreau mai fine și mai mature. Părul creț, castaniu-deschis era acum strîns într-un coc sub o pălărie de catifea, numai ochii mari, cenușii parcă rămăseseră aceiași. Văzînd-o, inima lui păru că se oprește și apoi își ia zborul, ca și cum toate senzațiile sale nedefinite și pline de dor își atinseseră ținta.

Dintr-o dată, tulburat, își dădu seama că ultima clipă petrecută cu aceasta fată, care nu mai era un copil, fusese o clipă tainică, plină de căldură și emoție, putînd să însemne cine știe ce pentru ea și să-i trezească sentimente despre care el să n-aibă habar. Încercă să nu ia în seamă căderile și avînturile inimii lui. Îi întinse mîna și murmură :

— Ah, Nell ! În sfîrșit te-ai întors ! Ai crescut.

Apoi cu senzația unei moleșeli teribile simți brațele ei cuprinzîndu-i gîtul și pe ea lipindu-se de el. Avu timp să-i fulgere prin minte un gînd : „e îngrozitor" și pe urmă o strînse o clipă năvalnic în brațe. Putea un bărbat să facă altfel ? După aceea reuși s-o îndepărteze încetișor, încercînd din toate puterile să fie rațional. „E doar un copil ! Nu s-a întîmplat nimic mai mult decît atunci, după *Carmen* ! Ea nu înțelege ce simt eu !" Dar își dădu seama de dorința nebună de a o strînge din nou în brațe. Atingerea ei îi împrăștiase toate nedumeririle, făcuse lucrurile chiar prea limpezi, îl înflăcărase.

Vorbi nesigur :

— Copila mea, vino lîngă foc și povestește-mi ce-ai făcut.

Dacă nu se va agăța de convingerea că nu era decît o copilă, își va pierde capul. Perdita — „cea pierdută" ! Un nume ce i se potrivea, așa cum stătea acolo, cu ochii scînteind, la lumina focului, mult mai atîtători ca oricînd. Și ca să scape de ademenirea acelor ochi, se plecă și scormoni jăratecul spunînd :

— Ai văzut-o pe Sylvia ?

Știa bine că nu o văzuse înainte ca ea să dea din umeri cu nerăbdare. Apoi se stăpîni din rasputeri și o întrebă :

— Ce s-a întîmplat cu tine, fetițo ?

— Nu sînt fetiță.

— Nu. Amîndoi am îmbătrînit. Zilele trecute am împlinit patruzeci și șapte de ani.

Ea îl apucă de mînă. Cerule ! Ce mlădioasă era. Nell murmură :

— Nu ești deloc bătrîn. Ești cu adevărat tînăr.

Nemaiștiind ce să facă cu inima care-i bătea nebunește, vorbi fără să o privească :

— Unde-i Oliver ?

Auzind această întrebare Nell îi lăsă mîna.

— Oliver ? Îl urăsc.

Începu să se plimbe în sus și-n jos temîndu-se să stea aproape de ea. Și ea rămase neclintită urmărindu-l cu privirea, în timp ce lumina focului tremura pe rochia ei roșie. Ce liniște extraordinară ! Ce forță căpătase în cele cîteva luni ! O lăsase oare să-și dea seama că era conștient de asta ? Să fie oare toate acestea urmarea unei singure clipe petrecute într-un coridor întunecat, cînd o floare îi fusese strecurată în mînă ? De ce oare atunci nu i vorbise aspru, spunîndu-i că era o prostuță romantică ? Dumnezeu știe cu ce iluzii se hrănise ! Dar cine putea să bănuiască, să viseze că... ? Și din nou se concentra asupra gîndului : „E un copil. E doar un copil !"

— Hai, povestește-mi cum a fost în Irlanda.

— Oh ! A fost tare plicticos. Totul a fost plicticos departe de tine.

O spusese fără șovăire sau sfială și el nu fu în stare decît să murmure :

— Ah ! Ți-a lipsit desenul !

— Da. Pot să vin mîine ?

Acum ar fi fost momentul să-i spună : „Nu ! Ești un copil zăpăcit, iar eu un idiot bătrîn !" Dar n-avu nici curajul, nici luciditatea și nici dorința de-a o face. Și, fără să răspundă, se duse pînă la ușă să aprindă lumina.

— Oh ! nu ! te rog ! E atît de plăcut pe întuneric !

Camera umbrită de amurgul albăstrui ce colora toate ferestrele, strălucirea capricioasă a focului, paloarea și întunecimea mulajelor și a bronzurilor slab luminate și acea siluetă

arzătoare în fața căminului. Și ea continuă, cu o voce cam tînguitoare :

— Nu te bucuri că m am întors ? Nu te disting bine acolo.

Lennan se întoarse în lumina focului și ea scoase un suspin de mulțumire. Apoi, cu vocea ei limpede și tînără spuse liniștit :

— Oliver vrea să se însoare cu mine, dar eu nu sînt de acord, bineînțeles.

Nu cuteză să întrebe: „De ce?" Nu îndrăzni să spună nimic. Era prea primejdios. Și apoi Nell pronunță aceste cuvinte uimitoare :

— Cred că știi de ce, nu ? Fără îndoială că știi !

Era ridicol, aproape rușinos să înțeleagă sensul lor. Și Lennan rămase privind neclintit în față, fără să scoată un cuvînt. Umilința, teamă, mîndrie și un fel de exaltare nebunească, toate împreună se împleteau și clocoteau în cel mai ciudat amestec de emoții.

Dar nu spuse decît atît :

— Vino, copila mea. Nici unul din noi nu prea e el însuși în seara asta. Să mergem în salon.

IX

DUPĂ PLECAREA EI SE ÎNTOARSE ÎN întunericul și singurătatea atelierului, așezîndu se, cu simțurile învălmășite, în fața focului De ce nu era și el un animal obișnuit, un bărbat obișnuit care să se poată bucura de ceea ce îi ofereau zeii ? Era ca și cum într-o zi de noiembrie cineva ar fi tras la o parte perdelele cerului și în crăpătura lor s-ar fi ivit april — o puzderie de flori albe, un nor de purpură, un curcubeu, iarba verde, proaspătă, lumina izbucnind nu se știe de unde și o poftă de viață care te furnică, și care e atît de puternică încît face să ți se oprească inima !

Asta era deci sfîrșitul încîntător, plin de vrajă și amețitor al întregului an frămîntat de neliniște și dor ! Această sclipire de primăvară ce i se oferise dintr-o dată în mijlocul toamnei. Buzele, ochii, părul, încrederea ei emoționantă și mai presus de toate — cine-ar fi putut crede ? — dragostea ei.

Poate nu dragoste adevărată, ci numai o fantezie copilărească. Dar, pe aripile fanteziei, acest copil ar zbura departe, prea departe — totul era înflăcărare și căldură sub pojghița ușoară de liniște. Să trăiască din nou, să se cufunde iar în tinerețe și frumusețe, să mai simtă o dată primăvara, să scape de senzația că totul s-a dus în afară de pașii molcomi ai fericirii domestice. Să trăiască din nou adevăratul extaz oferit de dragostea unei fete ; să redescopere tot ceea ce visează această tinerețe, tot ce simte, tot ce nădăjduiește, temerile și iubirile ei. Era o perspectivă care putea suci capul chiar și celui mai cumsecade bărbat...

Închidea doar ochii și o vedea stînd acolo cu vîlvătăile focului tremurînd pe rochia ei roșie, simțindu-se străbătut din nou de acel fior minunat ca în clipa cînd se lipise de el, acea clipă pe jumătate nevinovată și totuși seducătoare cînd intrase prima oară în cameră ; închidea ochii ca să simtă din nou ochii ei fascinanți ispitindu-l ! Era o vrăjitoare cu ochi cenușii și păr castaniu ; era o vrăjitoare chiar și prin preferințele ei pentru culoarea roșie. Avea puterea pe care o au numai vrăjitoarele de a vărsa jar în vine. Se mira numai cum de nu îngenunchease în fața ei, acolo, în lumina focului și n-o cuprinsese în brațe lipindu-și obrazul de trupul ei. De ce n-o făcuse? Nu voia să se gîndească ; în clipa cînd începea să se gîndească știa că va trebui să rupă cu toate astea, să se lase purtat dintr-o extremă într-alta, lupta dîndu-se între rațiune și dorință, între milă și pasiune. Fiecare nerv din el se lupta să-l țină învăluit în căldura și beția acestei descoperiri — că el, în plină toamnă, trezise dragostea primăverii. Era ciudat că Nell avea acest simțămînt și, totuși, nu putea să fie nici o îndoială. Chiar în clipa asta purtarea ei față de Sylvia fusese primejdios de schimbată. În privirea ei se ivise o nerăbdare ciudată și rece, fapt ce te speria la cineva care cu trei luni în urmă fusese atît de afectuos. Și, plecînd, murmurase, cu acea veche modulație a vocii de parcă ar fi vrut să fie sărutată :

— Pot să vin, nu-i așa ? Te rog, nu fi supărat pe mine. N-am încotro ! N-am ce face !

Era un lucru monstruos ca la vîrsta lui să lase o tînără să-l iubească și astfel să-i compromită viitorul. Era un lucru monstruos după toate canoanele virtuții și ale bunei-creșteri. Și totuși, ce viitor o aștepta pe Nell ? Cu firea ei, cu ochii ei,

cu obîrșia ei, cu un astfel de tată și cu o astfel de casă ? Dar nu voia, nu trebuia, pur și simplu, să se gîndească !

Cu toate acestea se vedea că se gîndește și se vedea chiar clar pentru că Sylvia, dupa cină, punîndu-i mîna pe frunte, îi zise :

— Mark, muncești prea mult. Nu te plimbi destul.

El îi strînse precipitat mîna. Sylvia ! Nu, într-adevăr, nu trebuia să se gîndească ! Dar profită de cuvintele ei și-i spuse că va ieși să ia puțin aer.

Merse cu pași mari ca să-și alunge gîndurile pînă ce ajunse la rîu, aproape de Westminster și, îndemnat brusc de un impuls nelămurit, căutînd poate un leac pentru neliniștea sa, se întoarse în strada îngustă, cu impunătoarea biserică în stilul Wren, pe unde nu mai călcase din noaptea aceea de vară cînd pierduse ceea ce pentru el însemnase atunci mai mult decît viața.

Aici trăise Olivia. Iată casa, ferestrele prin apropierea cărora se furișase și la care se uitase cu atîta deznădejde și dor. Oare cine locuia acum acolo ? I se păru că vede din nou ivindu-se din trecut chipul ei, cu păru-i negru, cu ochi blînzi, întunecați și de o dulce gravitate. Și Olivia nu-l mustra. Acest simțămînt nou nu era o iubire asemănătoare aceleia. Numai o singură dată în viață un om poate fi frămîntat de o dragoste ce nu ține seama de nimic, în fața căreia îi se pare că lumea nu-i decît o scînteie bătută de vînturi, dragoste gata să suporte orice dezonorare, durere și neliniște și purtînd în ea însăși pacea, bucuria și cinstea. Soarta i-a smuls această iubire, frîngînd-o așa cum un vînt năpraznic frînge o floare fără seamăn. Acest nou simțămînt era numai o febră, o fantezie pasionantă, o încercare de a mai simți o dată tinerețea și toată căldura ei.

Ah, da ! Dar era într-adevăr reală ! Și în una din acele clipe cînd un bărbat își privește în față propria-i viață, Lennan avu viziunea unei umbre rătăcind de colo-colo ; un fir de paie rotindu-se mereu în aer, o mușculiță în bătaia unui vînt mînios. De unde venea acest tainic sentiment răsărind dintr-o dată din beznă și sugrumîndu-te ? Și de ce venea acum și nu atunci, pentru una și nu pentru alta ? Ce știa omul despre toate astea, în afară de faptul că acest sentiment îl făcea să se rotească și să zboare ca un fluture năucit de lumină sau ca o albină îmbătată de vreo floare dulce și întunecată, făcînd din el o paiață înnebunită, umilă și pătimașă a fanteziei lui !

Nu-l mai dusese oare și altădată pînă în pragul morții ? Trebuia să fie din nou cuprins de aceeași dulce nebunie, de mireasma ei tulburătoare ? Ce era ? De ce exista ? De ce aceste obsesii care nu puteau fi satisfăcute în mod normal ? Oare civilizația îl întrecuse pînă într-atîta pe om, încît natura lui fusese strînsă în ghete prea mici, la fel ca picioarele chinezoaicelor? Ce era ? De ce exista ?

Și plecă mai departe mergînd mai repede ca oricînd. Pall Mall-ul îl făcu să-și dea seama de felul cum se prezentau lucrurile în realitate. Acolo, în strada St. James se afla clubul lui Johnny Dromore și, din nou mînat de același impuls, împinse ușa rotativă de la intrare. N-a fost nevoie să mai întrebe de el fiindcă Dromore trecea prin hol, în drum de la masa spre sala de joc. Pielea lui căpătase o culoare arămie strălucind de parcă ar fi fost unsă cu cremă, ca urmare a vieții sănătoase duse în aer liber și a numeroaselor exerciții fizice. Ochii lui aveau acea strălucire proprie unui om plin de vigoare, iar veselia de pe față, din voce și mișcări îți sugera că era gata s-o facă lată în noaptea aceea. Și lui Lennan îi străfulgeră prin minte un gînd diabolic : „Să-i spun ?"

— Salut, bătrîne ! Mă bucur grozav că te văd. Ce mai faci ? Lucrezi mult ? Ce-ți face nevasta ? Ați fost plecați ? Ai realizat ceva „mare" ?

Apoi veni întrebarea care i-ar fi dat prilejul să fie atît de crud — dacă ar fi vrut :

— Ai văzut-o pe Nell ?

— Da. A trecut pe la noi azi după-masă.

— Ce zici de ea ? Se face drăguță, nu ?

Această veche întrebare fusese pusă pe jumătate cu jenă, pe jumătate cu mîndrie, ca și cum ar fi afirmat : „Știi că ea nu are un arbore genealogic oficial dar... la dracu, eu îi sînt tată !" Și apoi o secundă se înnegură, după care își reluă obișnuitu-i ton ironic.

Lennan zăbovi cu el doar cîteva minute. Niciodată nu se simțise mai străin ca acum de vechiul lui coleg de școală.

Nu. Orice s-ar întîmpla, Johnny Dromore trebuia să fie lăsat deoparte. Cu ochii lui bulbucați și filozofia lui „isteață" își cîștigase o situație pe care Lennan nu trebuia să i-o tulbure.

Trecu pe lîngă Green Park. Aerul rece al acestei nopți de sfîrșit de octombrie era străbătut de o ușoară ceață și o mi-

reasma înțepătoare se ridica din micile focuri în care erau arse frunzele moarte. De ce oare mirosul de frunză arsă îl mișca întotdeauna atît de mult ? Simbolul despărțirii ! Lucrul cel mai trist din lume ! Ce altceva e moartea decît o despărțire — un somn nesfîrșit, dulce sau o nouă aventură ? Dacă un om iubea pe alții era monstruos să-i părăsească sau să fie părăsit !

Dar, vai, nu numai moartea pricinuia despărțirile !

Ajunse la capătul străzii unde locuia Dromore. Ea era probabil acolo, stătea lîngă foc în forfotul cel mare, jucîndu-se cu pisicuța, apoi rămînea visătoare și singură. Merse mai departe cu atîta grabă încît oamenii întorceau capul după el, pînă ce, dînd ultimul colț spre casă, aproape că se pomeni în brațele lui Oliver Dromore.

Tînărul se plimba cu o șovăiala neobișnuită, cu paltonul de blană descheiat, cu joben ul îndesat pe părul lui creț. Cu cearcăne negre sub ochi, nu mai avea strălucirea obișnuită a unui Dromore în această perioadă a anului.

— Domnul Lennan ! Tocmai am fost pe la dumneavoastră.

Și Lennan răspunse oarecum uluit :

— Vrei să intri sau te însoțesc puțin ?

— Dacă n-aveți nimic împotriva, mi ar place să facem cîțiva pași împreună.

Reveniră tăcuți în piață. Oliver spuse :

— Să trecem dincolo, lîngă parc.

Traversară spre grilajul întunecat al parcului pe unde nu trecea nimeni. Și cu fiecare pas umilința lui Lennan creștea. Era o fățărnicie și o lipsă de demnitate să se plimbe cu acest tînăr care odată îl tratase ca pe un duhovnic și-i mărturisise dragostea pentru Nell. Și deodată își dădu seama că făcuseră înconjurul grădinii din piață fără să scoată un singur cuvînt.

— Ei, da ? vorbi el.

Oliver își întoarse capul într-o parte.

— Vă aduceți aminte ce v-am spus astă-vară ? Ei bine, acum e și mai rău. Am făcut toate traznăile încercînd în fel și chip să scap de această obsesie. N-a folosit însă la nimic. Ea m-a prins în mrejele ei !

Și Lennan se gîndi : „Nu ești singurul în această situație". Dar rămase tăcut. Teama lui cea mare era să nu spună ceva de care mai tîrziu să-și aducă aminte ca de cuvintele lui Iuda.

Apoi Oliver izbucni deodată :

— De ce nu ţine la mine ? Nu cred că-i mare lucru de capul meu, dar mă cunoaşte de cînd s-a născut şi m-a plăcut tot timpul. E un lucru ce acum îmi scapă. N-aţi putea face ceva pentru mine ?

Lennan arătă spre partea cealaltă a străzii.

— Oliver, în fiecare din acele case se află probabil cîte o fiinţă care nu-şi poate da seama de ce o altă fiinţă nu ţine la ea. Pasiunea vine cînd vrea, trece cînd vrea şi noi, sărmanii, n-avem ce face.

— Atunci ce mă sfătuiţi ?

Lennan se simţi cuprins de o dorinţă aproape covîrşitoare de a se întoarce şi de a pleca, lăsîndu-l acolo pe tînăr. Dar se strădui să se uite la faţa lui, care, şi în acele momente cînd era atît de palid şi de desperat, avea ceva atrăgător, poate chiar mai mult ca oricînd. Şi spuse încet, fixîndu-şi fiecare cuvînt în minte :

— Nu sînt în măsură să-ţi dau vreun sfat. Singurul lucru care pot să ţi-l spun este că nu-i bine să insişti acolo unde nu eşti dorit. Totuşi, cine ştie ? Atîta vreme cît simte că eşti acolo şi aştepţi, în orice clipă se poate întoarce la tine. Oliver, cu cît dai dovadă de un spirit mai cavaleresc, cu cît aştepţi cu mai multă răbdare cu atît ai mai multe şanse.

Oliver acceptă fără şovăială aceste cuvinte de slabă alinare.

— Înţeleg ! Mulţumesc ! Dar, Dumnezeule, e cumplit de greu ! Niciodată n-am fost în stare s-aştept.

Şi, după ce se dojeni astfel pe el însuşi, îi întinse mîna şi plecă.

Lennan porni încet spre casă, încercînd să-şi dea seama, cu exactitate, cum l-ar judeca cineva dacă ar cunoaşte toate amănuntele. Era cam greu să-şi păstreze demnitatea în această problemă.

Sylvia nu urcase încă la ea şi o văzu cum îl priveşte îngrijorată. Singura mîngîiere — ciudată — era că în toate aceste întîmplări sentimentele lui faţă de ea nu se schimbaseră. Părea chiar că au devenit mai profunde şi mai reale.

Cum ar fi putut să nu rămînă treaz în noaptea aceea ? Cum ar fi putut să nu se mai gîndească ? Stătu multă vreme privind ţintă în întuneric.

Ca şi cum gîndurile ar fi constituit o alinare pentru sîngele lui înfierbîntat !

X

PASIUNEA NU JOACĂ NICIODATĂ

cinstit. În orice caz e lipsită de sfială şi de mîndrie ; de demnitate, nervi, scrupule, ipocrizie, moralitate ; de falsitate şi înţelepciune, de teamă pentru avere şi o situaţie mai bună în lumea asta şi în cealaltă. O zugrăveau foarte exact pictorii de altădată ca pe o săgeată sau ca pe un vînt ! Dacă n-ar fi fost atît de iute şi de ageră, pămîntul s-ar fi rotit de mult prin spaţiu, pustiu şi de închiriat...

După acea noapte febrilă, Lennan intră în atelier la ora obişnuită şi, firește, nu lucră absolut nimic. Dăduse chiar drumul modelului. Modelul fusese mai înainte bărbierul lui, dar, îmbolnăvindu-se şi ajungînd s-o ducă greu, venise într-o dimineaţă la atelier să-l întrebe, vădit ruşinat, dacă într-adevăr capul lui mare era bun la ceva. După ce-i pusese la încercare puterea de a sta neclintit şi-i dăduse cîteva indicaţii, Lennan notase : „Un metru şaptezeci şi doi, păr bun, faţa slabă, ceva chinuit şi patetic. Să-i ofer şi lui o şansă dacă e posibil". Şi-i venise rîndul, iar acum bietul om poza într-o atitudine chinuită, vorbind de cîte ori i se îngăduia despre soarta lui tristă şi despre bucuria de a tunde părul. În această dimineaţă îl părăsi cu plăcerea naivă a omului ce fusese bine plătit pentru o muncă neefectuată.

Lennan aştepta ca Nell să bată la uşă, plimbîndu-se de colo pînă colo. Ce se va întîmpla acum ? Faptul că se gîndise, nu limpezea deloc lucrurile! I se oferea ceea ce dorea orice bărbat cu sîngele cald, a cărei primăvară se ofilise : tinereţe şi frumuseţe şi, o dată cu aceasta din urmă, o reînviere a propriei lui tinereţi ; ceva către care toţi oamenii, în afară de făţarnici şi de englezi, ar fi recunoscut că năzuiesc. Şi i se oferea cuiva neîngrădit nici de scrupule religioase, nici de scrupule morale, în felul cum se înţeleg îndeobşte aceste lucruri. În teorie ar putea să accepte. Dar nu ştia cum să procedeze în practică. În timpul reflecţiilor lui nocturne descoperise un singur amănunt : cei care disprețuiau principiul libertăţii greşeau, evident, cînd îşi închipuiau că libertatea ar fi primejdioasă pentru că ar face din om un libertin. Pentru oamenii cu oarecare bună-cuviinţă, crezul libertăţii este cel care — dintre toate — îi înlănţuie cel mai mult. E destul

de ușor să rupi lanțurile impuse de alții, să lași orice rușine și să strigi fie și o singură clipă : sînt descătușat, sînt liber ! Dar e mult mai greu să spui același lucru eului tău eliberat de lanțuri !

Da, eul său stătea pe jilțul judecătorului ; trebuia să se supună deci verdictului și hotărîrii lui. Și, deși era aproape chinuit de dorința de a o vedea, iar voința lui părea paralizată, se gîndea totuși : „Nu trebuie s-o fac ! Doamne, nu mă lăsa !"

Bătuse ora douăsprezece și Nell nu venise. Oare astăzi nu o va vedea decît în chip de *Fată pe calul Magpie*, o lucrare atît de rece și de lipsită de vrajă ? Mai bine să încerce s-o picteze cu o floare roșie în păr, cu o expresie de îmbufnare pe buze, cu ochii ei arzători sau adumbriți de presimțiri fantastice. Goya, într-adevăr, ar fi putut s-o picteze !

Apoi sosi cînd nu mai nădăjduia.

După ce-și aruncă privirile pe chipul lui, se strecură înăuntru extrem de liniștită, ca un copil foarte cuminte... Cît de minunat e instinctul celor tineri, mai ales al fetelor ! Nu mai păstrase nici urmă din forța de seducție de ieri, nici un semn că în ziua aceea existase aievea, ci numai încrederea în el — pe care și-o manifesta ca și o fiică. Stătea acolo, povestindu-i despre Irlanda, arătîndu-i cîteva desene făcute cît timp fusese plecată. Oare le adusese, încredințată că o să-l cuprindă mila față de ea ? Ce putea să fie mai puțin primejdios pentru el decît modul cum se purta în dimineața asta ? În felul acesta apela mai mult la sentimentele lui părintești, protectoare, ca și cum singurul lucru pe care-l dorea era ca el să-i ofere ceea ce tatăl și casa ei nu puteau să-i ofere — ca și cum n-ar fi născut spre altceva decît să fie numai un fel de fiică a lui !

Plecă la fel de discret cum venise, refuzînd să rămînă la masă, evitînd-o fățiș pe Sylvia. Abia atunci își dădu seama că ea trebuie să se fi speriat văzînd expresia încordată de pe fața lui și că se temuse să n-o trimită acasă ; apelînd la protecția lui, îl înlănțuise și mai strîns, făcîndu-l să-i fie și mai greu să se îndepărteze, îndurerînd-o. În clipa cînd n o mai văzu, febra chinuitoare îi reveni, mai cumplit ca pînă atunci. Și mai mult ca oricînd se simți încătușat de o forță cu care era peste puterile lui să se lupte ; ceva, care oricît ar fi fugit într-o parte sau alta, oricît s-ar fi îndepărtat, l ar

fi ajuns din urmă, găsind mijlocul să-l lege de mîini şi de picioare.

După-amiază omul de încredere al lui Dromore îi aduse un bilet.

Individul, cu ochii plecaţi şi cu părul bine pieptănat, părea a-i spune : „Da, domnule. E foarte firesc să primiţi în taină un bilet, dar eu ştiu totul, din fericire însă n-aveţi de ce vă teme — sînt foarte discret".

Iată cuprinsul biletului :

„Mi-ai făgăduit că vom merge călare odată, mi-ai făgăduit şi nu te-ai ţinut de cuvînt. Te rog, vino mîine. Atunci o să ai tot ce-ţi mai trebuie ca să termini statueta, în loc să fii atît de supărat din pricina ei. Poţi să iei calul tatei, el e iarăşi la Newmarket şi eu sînt atît de singură. Te rog, mîine la două şi jumătate, plecăm de-aici. Nell."

Să şovăie sub privirea acelor ochi discreţi nu era cu putinţă ; trebuia să răspundă „da" sau „nu" şi dacă era „nu" atunci însemna că ea va veni dimineaţa. Aşa că spuse :

— Transmite atît : E-n regulă !

— Foarte bine, domnule. Apoi, din pragul uşii mai zise : — Domnul Dromore va lipsi pînă sîmbătă, domnule.

Oare de ce-i comunica servitorul aceasta ? Ciudat cum sentimentul desperat şi tainic care-l stăpînea îl făcea să vadă intenţii sinistre în felul cum se purta acest servitor, în vizita lui Oliver din seara trecută, în toate. Josnică bănuială ! Îşi dădea seama că acest simţămînt îl distruge. În curînd i se va citi totul pe faţă ! Dar la ce bun să-şi facă griji ? Ceea ce se va întîmpla, se va întîmpla şi gata !

Deodată avu aproape un şoc ; îşi aminti că era întîi noiembrie — ziua de naştere a Sylviei ! Niciodată pînă atunci nu uitase. Tulburat de descoperire era cît pe-aci să se ducă şi să-i mărturisească toată povestea. Frumos cadou i-ar mai fi făcut de ziua ei ! Luîndu-şi pălăria, alergă pînă la cea mai apropiată florărie, ţinută de o franţuzoaică.

Ce flori avea ?

— Ce doreşte domnul ? *Des oeillets rouges ? J'en ai de bien beaux ce soir.* [1]

[1] Garoafe roşii ? Am foarte frumoase în astă seară (fr.).

— Nu, nu acelea. Flori albe !
— *Une belle azalée ?* [1]
Da, asta putea să fie trimisă numaidecît, numaidecît !
Alături era un bijutier. Niciodată nu ştiuse cu adevărat dacă Sylviei îi plăceau bijuteriile, de cînd într-o zi el făcuse observaţia că erau vulgare. Şi simţind că într-adevăr căzuse foarte jos, că încerca să răscumpere printr-un biet fleac faptul că nu se gîndise deloc la ea toată ziua, fiindcă se gîndise la alta, intră şi cumpără singura podoabă care i se păru potrivită : două perle mici, negre, în formă de pară, cîte una la fiecare capăt al unui lanţ fin de platină. Ieşind cu cadoul, zări cerul senin, ce se colora, văzînd cu ochii, în violet şi fîşia subţire a lunii noi, ca o rîndunică strălucitoare cu aripile strînse, zburînd spre pămînt. Însemna că va fi vreme frumoasă ! De-ar fi vreme frumoasă şi-n inima lui ! Şi pentru că azaleea trebuia să ajungă înaintea lui, se plimbă, în sus şi-n jos prin piaţa pe care cu o seară înainte o străbătuse împreună cu Oliver.
Cînd intră în casă, Sylvia tocmai punea azaleea albă în fereastra salonului ; strecurîndu-se în spatele ei îi prinse micul colier în jurul gîtului. Ea se întoarse şi se lipi de el. Simţi că era foarte emoţionată. Sufletul îi clocotea de remuşcare cînd se gîndi că-i dă un sărut ipocrit.
Dar, chiar în timp ce o săruta, inima îi deveni mai hotărîtă.

XI

A DOUA ZI, URMÎND ÎNDEMNUL SYLviei, referitor la nevoia de aer curat din pricina înfăţişării lui obosite, îi spuse că va face o partidă de călărie fără să precizeze alături de cine. După ce fu de acord cu el rămase cîtva timp tăcută apoi îl întrebă :
— De ce nu călăreşti împreună cu Nell ?
Îşi pierduse într-atît demnitatea, încît nu se simţi deloc prost cînd răspunse :
— Poate că ar plictisi-o !
— O, nu ! N-ar plictisi-o !

[1] O azalee frumoasă ? (fr.).

Voia oare să insinueze ceva ? Şi împietrindu-şi sufletul, spuse :

— Foarte bine, aşa am să fac.

Îşi dădu seama brusc că nu-şi cunoştea nevasta, deşi totdeauna pînă acum îşi închipuise că ea nu-l cunoştea deloc pe el.

Dacă Sylvia n-ar fi lipsit de la masă, fiind invitată în altă parte, s-ar fi dus să mănînce în oraş, îngrozit de felul cum arăta. Febra unor persoane bolnave se ridică în mod automat la anumite ore. Oricine i-ar fi văzut chipul în timp ce se îndrepta într-o trăsură spre Piccadilly ar fi crezut că are de-a face mai curînd cu un om bolnav, decît cu un sculptor sănătos, de vîrstă mijlocie.

Caii se aflau în faţa uşii — calul cel mic murg şi o iapă pur sînge din grajdurile de curse ale lui Dromore. Nell era şi ea gata, cu obrajii îmbujoraţi şi ochii foarte luminoşi. Nu aşteptă ca el s-o ajute să încalece, ci se lăsă sprijinită de omul „discret". Oare ce-o făcea să pară atît de desăvîrşită pe calul acela mic ? Forma membrelor ei sau altceva, gingaş şi impetuos în spiritul ei, calitate pe care i-o recunoştea şi calul ?

Porniră în tăcere, dar îndată ce sunetul copitelor se stinse pe Rotten Row, ea se întoarse spre el :

— Foarte drăguţ din partea ta că ai venit ! Îmi închipuiam că te temi, că-ţi este frică de mine !

Şi Lennan se gîndi : „Dumnezeule ! Are dreptate !"

— Te rog, nu lua înfăţişarea de ieri. Ziua de astăzi e prea frumoasă. Oh ! Îmi plac zilele frumoase, îmi place să călăresc şi...

Se opri şi se uită la el, părînd a-i spune : „De ce nu poţi să fii drăguţ cu mine şi să mă iubeşti, cum s-ar cuveni ?"

Deci puterea ei consta în convingerea că el o iubea, că trebuia s-o iubească, şi că ea trebuia să-l iubească şi că-l şi iubea. Ce simplu era !

Dar şi călăria e o pasiune simplă şi pasiunile simple se tulbură una pe alta. Era o plăcere să călăreşti pe iapa aceea roibă. Cine altul să călărească pe cel mai bun cal, decît Johnny Dromore ?

Din capătul cel mai îndepărtat al Row-ului Nell strigă :

— Acum să mergem la Richmond.

Şi porni în trap pe drum ca şi cum ar fi fost conştientă că poate face ce vrea cu el. Urmînd-o supus, se întreba : „De

ce ? Ce era în ea care putea să compenseze tot ceea ce pierdea el : puterea de muncă, demnitatea, respectul de sine ? Ce era ? Numai ochii, și buzele și părul ?"

Ca și cînd ar fi știut ce gîndește, ea întoarse capul și-i zîmbi.

Astfel trecură în trap mărunt peste pod și traversînd Barnes Common, intrară în parcul Richmond.

Dar în clipa cînd atinseră gazonul Nell porni mai departe, aruncîndu-i o privire. Oare plănuise mai de mult această cursă primejdioasă sau o făcuseră să-și piardă capul frumusețea acelei zile de toamnă, cerul albastru, flăcările arămii ale ferigilor și frunzele de fag și de stejar scăldate în soare, toate culori specifice ținutului muntos al Scoției, coborît mai la sud ?

În primele clipe, după ce simți sprinteneala iepei, această goană pe urmele lui Nell i se păru o adevărată încîntare. Alergă prin luminișuri, peste trunchiuri de copaci prăbușiți, în cîmp deschis, printre ierburi care ajungeau deasupra gleznei calului, trecu pe lîngă un ciopor de căprioare mirate și solemne, peste un teren răscolit de o sumedenie de vizuini de iepuri, pînă ce, tocmai cînd credea că o ajunge, ea se strecură mai departe, ocolind cîțiva pomi. Răutatea însăși, și chiar ceva mai mult decît răutate ! În cele din urmă o ajunse și se aplecă să-i apuce calul de căpăstru. Cu o lovitură de cravașă ea fu gata să-i atingă mîna și smucind hățul, îl făcu să treacă dincolo de ea, să se rotească pe urmele ei în timp ce pornea din nou ca o săgeată, printre copaci, aplecîndu-se ca să treacă pe sub crengi, întinsă pe gîtul calului ei. Apoi ieșind iarăși dintre copaci, porni în galop în jos, spre vale. Mergea lipită de cal și după ea venea Lennan, lăsat pe spate și așteptînd ca iapa roibă să se prăbușească la fiecare pas. Asta numea ea distracție ! La poalele dealului se răsuci și începu să galopeze de-a lungul acestuia în timp ce el se gîndi : „Acum am prins-o !" Fata nu mai era în stare să urce dealul și cale de-un kilometru nu mai avea unde să se adăpostească.

Deodată zări la vreo treizeci de metri în fața lui o groapă veche de nisip. Dumnezeule ! Nell se ducea drept într-acolo ! Și, strigînd nebunește, trase de hățuri oprindu-se la marginea ei. Dar Nell își cravașă calul murg peste crupă și călări înainte. Lennan mai putu să vadă cum micul demon își strînge picioarele și sare, în jos, tot mai în jos, prăvălindu-se, luptîn-

du-se, scufundîndu-se, în timp ce Nell zbura înainte, rostogolindu-se și rămînînd întinsă pe spate.

În clipa aceea Lennan nu simți nimic, nu văzu decît o pată galbenă de nisip, cerul albastru, o cioară zburînd și fața ei întoarsă într-o parte. Dar cînd se apropie ea se ridicase de-acum în picioare, ținînd căpăstrul calului năucit. Îndată ce o atinse, căzu. Ochii ei erau închiși, dar putu să-și dea seama că nu leșinase și o sprijini, apăsîndu-și într-una buzele pe ochii și pe fruntea ei. Ea își lăsă deodată capul pe spate și buzele lor se întîlniră. Apoi, deschizînd ochii spuse :

— Nu sînt rănită, doar puțin amețită. Oare Magpie s-o fi lovit la genunchi ?

Fără să-și dea prea bine seama ce face, el se sculă să se uite. Micul cal ce păștea acum iarbă nu se lovise, nisipul și feriga îmblînziseră căzătura. Și vocea tandră din spatele lui spuse :

— Poți să lași caii. Vor veni cînd îi chem.

Acum, cînd era sigur că nu-i rănită își manifestă supărarea. De ce se purtase atît de nebunește, pricinuindu-i spaima aceea cumplită ? Dar cu aceeași voce tandră, ea urmă :

— Nu fi mînios pe mine. Întîi am vrut să mă opresc, apoi m-am gîndit : „Dacă sar, nu se poate să nu se poarte drăguț cu mine", așa că am sărit. Te rog, nu renunța să mă iubești fiindcă nu m-am lovit.

Nespus de tulburat, se așeză lîngă ea, îi luă mîinile între ale lui și-i zise :

— Nell ! Nell ! E foarte rău ce faci ! E o nebunie !

— De ce ? Nu te gîndi la asta. Nu vreau să te gîndești, vreau doar să mă iubești.

— Copila mea, tu nu știi ce-i dragostea !

Drept răspuns, ea își aruncă brațele în jurul gîtului lui, apoi, cum el se abținu s-o sărute, le lăsă în jos și sări în picioare.

— Foarte bine ! Dar eu te iubesc. Poți să crezi ce vrei, nu mă poți împiedica ! Și, fără să aștepte s-o ajute, încălecă pe murg de-a dreptul de pe grămada de nisip pe care căzuse.

Călăriră spre casă, foarte liniștiți. Caii, ca și cum s-ar fi rușinat de goana lor bezmetică, mergeau unul lîngă altul în așa fel încît brațul lui atingea din cînd în cînd umărul ei. O întrebă ce simțise în timp ce sărea.

— Voiam doar să fiu sigură că piciorul mi-era liber. Coborîșul părea într-adevăr înspăimîntător și mă gîndeam la genunchii murgului. Și, atingînd cu degetele urechile ca de capră ale căluțului, adăugă cu blîndețe : Sărăcuțul ! Mîine îi vor înțepeni picioarele !

Redevenise un copil încrezător, obosit. Sau poate tensiunea clipelor scurse îi adormiseră simțurile ? Trăiseră aproape un ceas de vis, cu soarele apunînd, cu lămpile începînd să se aprindă una cîte una și cu un fel de dulce uitare ce învăluia totul.

La ușa, unde aștepta servitorul, Lennan vru să-și ia rămas bun, dar ea murmură :

— Oh, nu, te rog ! Sînt obosită, ai putea să m-ajuți să urc.

Purtînd-o aproape în brațe, urcă, trecînd pe lîngă ilustrațiile din *Bilciul deșertăciunilor*, prin coridorul cu tapet roșu și cu desenele lui Van Beers pînă în odaia unde o văzuse prima oară.

Odată așezata în fotoliul cel mare al lui Dromore, cu pisica torcînd pe gîtul ei, Nell murmură :

— Nu-i așa că-i plăcut ? Poți să faci ceai și să poruncești să-ți aducă pîine prajita și unt.

Și astfel Lennan rămase, în timp ce omul „discret" aduse ceai și pîine prăjită. Fără se se uite deloc la ea părea că e conștient de tot ce se întîmplase, bănuind tot ceea ce s-ar mai fi putut întîmpla.

Apoi, după ce rămaseră iar singuri, privind în jos către ea cum stătea întinsă în fotoliul cel mare, Lennan se gîndi : „Slavă Domnului că sînt și eu obosit — și cu trupul și cu sufletul". Deodată Nell ridică ochii spre el și, arătînd spre tabloul peste care acum nu era trasă perdeaua, spuse :

— Crezi că sînt ca ea ? În vara asta l-am făcut pe Oliver să-mi vorbească despre mine. Iată de ce nu trebuie să fii îngrijorat. Vezi, n-are nici o importanță ce se întîmplă cu mine. Nu-mi pasă, poți să mă iubești fără să te simți prost din cauza asta. Și-ai să mă iubești, nu-i așa ?

Apoi, tot cu ochii fixați pe chipul lui, urmă repede :

— Numai că nu vom mai vorbi despre asta acum, vrei ? E foarte plăcut. Mă simt bine și obosită. Fumează.

Dar degetele lui Lennan tremurau, încît, cu mare greutate putu să-și aprindă țigara. Urmărindu-l, ea spuse :

— Te rog, dă-mi şi mie una. Tatei nu-i place să mă vadă fumînd.

Virtutea lui Johnny Dromore ! Da ! Şi-o va dovedi întotdeauna prin procură !

— Nell, ce crezi c-ar zice dacă ar şti ce s-a-ntîmplat azi după-amiază ?

— Nu-mi pasă.

Apoi, uitîndu-se la el, peste blana pisicii, murmură :

— Oliver vrea să mă duc la bal sîmbătă. E dat de o societate de binefacere. Să merg ?

— Sigur. De ce nu ?

— Vii şi tu ?

— Eu ?

— Oh ! Vino ! Trebuie să vii ! E primul meu bal, ştii ? Am un bilet în plus.

Şi din nou împotriva voinţei lui şi a raţiunii, Lennan răspunse :

— Am să merg.

Ea bătu din palme şi pisica i se coborî pe genunchi.

Cînd se ridică să plece, Nell nu se clinti, doar îşi ridică ochii spre el şi Lennan nici nu-şi dădu seama cum ieşi.

Oprind trăsura foarte aproape de casă, alergă, simţindu-se îngheţat şi ţeapăn şi, deschizînd cu cheia lui, se duse de-a dreptul în salon. Uşa era larg deschisă şi Sylvia se afla la fereastră. Auzi cum suspină şi inima i se strînse. Părea foarte liniştită, şi gingaşă, şi singură cum stătea acolo, cu lumina sclipindu-i în părul blond ce părea aproape alb. Apoi se întoarse şi-l zări. Observă cum îi zvîcnea gîtul din pricina străduinţei de a nu-i arăta că bănuieşte ceva şi spuse :

— Sper că n-ai fost îngrijorată ? Nell a căzut, sărind într-o groapă cu nisip. Uneori e cam zănatică. Am rămas la ceai la ea ca să mă conving dacă e sau nu rănită.

În timp ce vorbea pe un ton atît de fals i se făcu lehamite de sine însuşi.

Sylvia nu-i răspunse decît :

— Nu face nimic, dragă.

Dar Lennan văzu că-şi îndreptase ochii — ochii ei albaştri şi atît de sinceri — într-altă parte, chiar atunci cînd o sărutase.

Şi astfel începu încă o seară şi încă o noapte, şi încă o dimineaţă de nelinişte, de minciuni, de precauţii şi de chinuri.

Un cerc al torturii pe jumătate vrăjit, din care se părea că e tot atît de greu să evadezi precum îi e unui om să scape dintre zidurile unei închisori.

Dar floarea întunecată a pasiunii voia să-şi trăiască ceasul ei chiar dacă ar fi să dăinuie doar o singură zi în plin soare, pentru ca apoi să fie mistuită de noaptea profundă.

XII

CA SĂ POŢI ÎNŞELA TREBUIE SĂ URmezi un curs anume, de pregătire. Şi lui Lennan, neiniţiat în această artă, i se părea îngrozitor de greu să comploteze, să fie mereu în gardă şi să înşele pe cineva care avea încredere în el încă de pe cînd erau copii. Totuşi, mereu îi făcea impresia că numai lui îi este îngăduit să se dojenească sau să se justifice, deoarece era singurul ce cunoştea toate circumstanţele cazului său. Sentinţele superficiale pe care unii moralişti le-ar fi rostit în legătură cu purtarea lui nu puteau să reprezinte nimic altceva decît inepţiile unor nebuni înguşti la minte, a unor farisei care nu s-au aflat niciodată sub influenţa acelui farmec tulburător, ori care n-au avut destul sînge în vine ca să-i poate cădea pradă!

A doua zi Nell nu veni pe la el şi nici nu-i trimise vreun bilet. Să fi fost oare rănită? Stătuse totuşi destul de ţeapănă în scaunul acela. Sylvia nu-l întrebase cum se simţea fata după ce căzuse şi nici nu propuse să trimită pe cineva să se intereseze. Nu voia să mai vorbească despre ea sau pur şi simplu nu-l crezuse?

I se părea îngrozitor ca tocmai un lucru întîmplător adevărat să fie pus la îndoială cînd erau atîtea altele pe care el nu cuteza nici să şi le amintească. Pînă acum Sylvia nu-i dăduse în nici un fel să înţeleagă că simţea c-o înşeală, dar inima lui îi spunea că ea bănuieşte ceva. Nimic nu anihilează sensibilitatea antenelor femeilor care iubesc!

Spre seară, dorinţa de a o vedea, senzaţia că Nell îl chema, deveni aproape insuportabilă. Simţea că Sylvia va şti unde se duce, indiferent ce scuză ar fi găsit. Se aşeză de o parte a focului, iar Sylvia de cealaltă, citind amîndoi din cîte o carte.

Dar era un mod de lectură foarte ciudat; nici unul dintre ei nu întorcea vreo filă. El citea *Don Quijote* oprit la pagina unde erau scrise aceste cuvinte: „N-are decît să plîngă sau să cînte Altisidoro, eu sînt al Dulcineei şi numai al ei, mort sau viu, gata la datorie şi neschimbat în ciuda tuturor puterilor vrăjitoreşti din lume". Şi astfel trecu seara. Cînd Sylvia se duse să se culce, Lennan fu gata să se strecoare pînă la uşa Dromorilor şi să ceară informaţii de la omul lor „discret", dar nu putea să îndure gîndul că va fi cercetat de ochii afurisitului de servitor aşa că se stăpîni. Luă cartea Sylviei *Fort comme la mort* [1] de Maupassant, deschisă la pagina unde biata eroină descoperă că iubitul a părăsit-o în favoarea fiicei ei. Şi pe cînd citea, lacrimile îi şiroiau pe obraji.

Sylvia! Sylvia! Nu erau oare şi astăzi pline de adevăr cuvintele lui favorite din vechea-i carte preferată? „Dulcineea del Toboso e cea mai frumoasă femeie din lume şi eu cel mai nenorocit cavaler de pe pămînt. Ar fi nedrept ca o fiinţă atît de perfectă să sufere din pricina slăbiciunii mele. Nu, străpunge-mi trupul cu lancea ta, cavalere, şi astfel viaţa mea se va sfîrşi o dată cu onoarea..." De ce nu putea smulge acest sentiment din inima lui, de ce nu putea să îndepărteze chipul fetei din faţa ochilor lui? De ce nu putea fi credincios pe de-a întregul aceleia care-i fusese totdeauna atît de credincioasă? Era cumplită această lipsă de voinţă, această neputinţă, această imobilitate; se simţea ca o marionetă dirijată de o mînă crudă. Şi, ca şi înainte, i se năluceа că fata stă acolo, în scaunul Sylviei, cu rochia ei roşu-închis, cu ochii pironiţi asupra lui. Era nefiresc de vie această imagine! Un bărbat nu putea să trăiască prea mult în starea asta disperată fără să înnebunească!

Cînd renunţă la aşteptarea chinuitoare şi deschise uşa atelierului ca să se ducă la Nell era sîmbătă după-amiază şi începuse să se lase întunericul. Se împliniseră două zile de cînd n-o mai văzuse şi nu mai auzise nimic despre ea. Amintise de un bal, în seara asta, şi-l rugase şi pe el să vină. Probabil că se îmbolnăvise!

Dar nu făcuse decît cîţiva paşi, cînd o zări venind. Avea o eşarfă gri de blană ce-i ascundea gura, făcînd-o să arate mai matură. În clipa în care închise uşa, aruncă eşarfa şi se apropie

[1] Tare ca moartea (fr.).

de cămin, trase un scăunel și, întinzînd mîinile spre foc, îl întrebă :

— Te-ai gîndit la mine ? Te-ai gîndit cît trebuie ?

Și el răspunse :

— Da, m-am gîndit, dar n-am găsit nici o soluție.

— De ce ? Nu-i nevoie să știe cineva că mă iubești. Și chiar dacă ar ști, puțin îmi pasă !

Simplu ! Prea simplu ! Minunată și egoistă tinerețe !

Nu putea să-i vorbească acestui copil despre Sylvia, despre viața lui de om însurat, pînă acum atît de demnă, de curată. Era imposibil. Apoi o auzi din nou :

— Nu poate sa fie ceva rău că te iubesc ! Și dacă e rău, nu-mi pasă !

Îi văzu buzele tremurînd și ochii plini de spaimă și vrednici de milă, ca și cum pentru prima dată s-ar fi îndoit de rezultat. Încă un chin ! Să vezi un copil nefericit. La ce bun să-i explice ei, aflată în pragul vieții, labirintul prin care rătăcea el fără nădejde ! Ce șansă avea s-o facă să priceapă prin ce mlaștină plină de noroi și de buruieni încîlcite trebuia să se tîrască pentru a ajunge la ea. „Nu-i nevoie să știe cineva !" Ce simplu ! Dar ce se va întîmpla cu inima lui și cu aceea a soției sale ? Și arătîndu-i noua lui lucrare — primul bărbat vrăjit de cea dintîi nimfă — spuse :

— Uită-te aici, Nell ! Nimfa ești tu și omul ăsta-s eu.

Ea se ridică și se apropie. În vreme ce privea țintă grupul, Lennan o sorbea din ochi. Ce straniu amestec de nevinovăție și farmec ! Ce ființă tînără și minunată căreia, ținînd-o în brațe, i ar fi putut arăta ce înseamnă dragostea adevărată.

Și continuă :

— Ar fi mai bine să pricepi ce semnificație are lucrarea asta pentru mine : tot ceea ce nu voi mai putea cunoaște este întipărit pe fața nimfei. Oh ! nu ! Nu, pe fața ta ! Și acela-s eu, înfruntînd noroiul ca să ajung la tine, dar nu e fața mea, se-nțelege.

— Biata copilă, remarcă ea, apoi își acoperi chipul cu mîinile.

Va începe oare să plîngă, chinuindu-l și mai tare ? Dar ea nu murmură decît :

— În schimb tu ai ajuns la mine !

Şi se îndreptă spre el lipindu-şi buzele de ale lui. Atunci Lennan nu mai putu îndura. Nell se dădu o clipă înapoi la sărutul lui prea înflăcărat, apoi reveni, speriată parcă de propria ei retragere. Dar zvîcnetul inconştient al inocenţei ei îl dezmetici pe Lennan care îşi lăsă braţele să cadă spunîndu-i :

— Trebuie să pleci, fetiţo.

Fără un cuvînt, îşi luă blana, o puse la gît şi-l aşteptă să vorbească. Cum el nu scotea un cuvînt, îi întinse ceva alb.

Era invitaţia pentru bal.

— Vii ?

El dădu din cap afirmativ. Nell îi zîmbi — cu ochii şi cu buzele. Deschise apoi uşa şi cu acelaşi zîmbet blînd şi fericit ieşi...

Da, se va duce ; oriunde se va afla ea, ori de cîte ori îl va dori...

Lennan îşi petrecu cele cîteva ore dinaintea balului gîndindu-se, cu sîngele clocotindu-i în vine, fără să ţină seama de nimic, decît de fericirea către care alerga. Îi spuse Sylviei că trebuia să cineze la clubul său — cîteva camere în Chelsea — aparţinînd unui grup de artişti. Luase această măsură de prevedere, dîndu-şi seama că n-ar fi putut sta la masă, faţă în faţă cu ea, şi apoi să plece la balul unde-o va întîlni pe Nell !

Ca să nu i se pară ciudat că îmbrăcase haina de seară îi turnă încă o minciună : că are un musafir la club. Ce importanţă mai avea ? Mintea tot timpul, dacă nu cu vorba, cu fapta. Trebuia s-o mintă ca s-o ferească de suferinţă.

Se opri la florăria franţuzoaicei.

— *Que desirez vous, monsieur ? Des oeillets rouges j'en ai de bien beaux, ce soir*[1].

— *Des oeillets rouges ?* Da, pentru seara asta garoafe. Iată adresa. Fără nimic altceva şi fără carte de vizită !

Ce curioasă senzaţie, odată ce-ai aruncat zarul dragostei să-ţi contempli propriul tău eu, lăsat în urmă.

Pe strada Brompton, pe terasa unui mic restaurant, un lăutar firav cînta la vioară. Ah ! Cunoştea acest local. Va intra acolo şi nu va mai merge la club oferindu-i lăutarului tot

[1] Ce doriţi, domnule ? Garoafe roşii ? Am foarte frumoase astă seară (fr.).

mărunțișul pe care-l avea ca să-i cînte cîntece de dragoste. Intră. Nu mai fusese aici din ajunul nopții tragice de pe rîu. Nu mai călcase în acest local de atunci și totuși nimic nu se schimbase. Aceleași stucaturi aurite, șterse, aceleași miros de bucătărie, aceleași macaroane cu același sos de roșii, aceleași sticle de Chianti, aceiași pereți de culoare bleu presărați cu flori roz. Numai chelnerul era altul — cu obrajii supți, calm, cu ochii negri. Va căpăta și el un bacșiș bun. Iar femeia aceea sărmană, cu o pălărie foarte încărcată, luînd o masă frugală, va primi și ea, cel puțin, o privire de compătimire. Trebuia să se arate mai înțelegător în această noapte desperată, cu necazurile altora. Și deodată se gîndi la Oliver. Alt nenorocit! Ce-i va spune lui Oliver la bal, el, om de patruzeci și șapte de ani venit acolo fără nevastă?! Ceva stupid de felul: „Urmăresc divina formă umană în mișcare". Sau: „Surprind diferite înfățișări ale lui Nell pentru statuetă". O perfidie oarecare. N-avea nici o importanță! Paharul se umpluse și el trebuia să-l bea!

Părăsi restaurantul destul de devreme. O noapte uscată, foarte liniștită și nu prea friguroasă. Cînd dansase ultima oară? Cu Olivia Cramier, înainte de a ști că o iubea. Ei bine, nu putea să treacă peste amintirea aceea, așa că în seara asta nu va dansa. Doar va privi, stînd cu Nell cîteva minute, simțind cum mîna ei o strîngea pe a sa, cum își întoarce ochii spre el — iar după aceea va pleca! Apoi va aștepta viitorul! Căci zarurile fuseseră aruncate! O frunză de platan i se prinse, în cădere, de mînecă. În curînd toamna va trece și după toamnă va urma numai și numai iarnă! Dragostea ei pentru el se va sfîrși cu mult înainte ca el să fi intrat în iarnă. Natura va avea grijă ca tinerețea s-o ademenească și să o poarte cu ea. Natura și căile ei! Dar să înșele totuși o vreme natura! Ce fericire imensă, să înșele natura!

Aici era localul, cu draperii roșii deasupra ușii, cu trăsuri venind și plecînd și cu trecători care priveau. Inima-i zvîcnea în timp ce intra. Sosise înaintea ei? Cum își va face apariția la primul ei bal? Numai cu Oliver sau va veni însoțită de vreo doamnă de companie? Ar fi fost o mîngîiere pentru demnitatea lui rănită, inutilă, dacă ar fi putut să-și spună că a venit aici numai pentru că această copilă atît de

drăguță „nelegitimă", avea nevoie de cineva care s-o întovărășească. Dar vai ! Știa că venise numai fiindcă nu putuse rezista ispitei.

Sus, în sala de bal, începuse dansul. Dar Nell nu era acolo așa că rămase rezemat de peretele prin apropierea căruia ar fi trebuit să treacă ea. Se simțea stingher și fără rost în acest loc, ca și cum toți ar fi bănuit de ce venise acolo. Oamenii îl priveau atent și deslușì întrebarea unei fete :

— Cine-i domnul de lîngă perete, cu părul și mustața negre ?

Și după ce partenerul ei murmură un răspuns, ea vorbi din nou :

— Da, arată de parcă ar vedea numai nisip și lei !

Drept cine îl luau oare ? Slavă Domnului ! Bine că erau acolo numai obișnuiții unor astfel de petreceri. Nu se afla nici unul dintre cunoscuții lui. Dar dacă Johnny Dromore va veni cu Nell ? El trebuia să se întoarcă sîmbătă ! Ce va spune atunci? Cum va putea înfrunta ochii aceia bănuitori, atotștiutori, bulbucați, și filozofia lui bine consolidată că un bărbat nu găsește decît o singură întrebuințare femeii ! Dumnezeule ! Și s-ar putea să fie chiar așa ! O clipă fu pe punctul să-și ia paltonul și pălăria și să se furișeze afară din sală. Dar aceasta ar fi însemnat să n-o vadă pe Nell pînă luni, așa că rămase pe loc. După seara asta însă nu trebuia să-și mai asume asemenea riscuri : întîlnirile lor trebuiau să fie plănuite cu grijă, sub pecetea tainei. Apoi o văzu pe Nell la piciorul scării. Purta o rochie roz, cu una din florile lui în părul castaniu și cu celelalte prinse de mînerul unui mic evantai.. Ce sigură de sine părea, ca și cum s-ar fi simțit în elementul ei, cu brațele și gîtul gol, cu obrazul catifelat, îmbujorat, cu ochii rotindu-se încolo și încoace. Începu să urce scările și-l zări. Exista oare pe lume o ființă mai adorabilă decît ea, în clipa aceea ? În spatele ei îi văzu pe Oliver și o fată înaltă, cu părul roșu, însoțită de un alt tînăr. Porni înadins spre capătul scării, pe lîngă perete, în așa fel încît cei din spate să nu poată vedea fața ei cînd îl va saluta. Ea duse la buze micul evantai cu flori și, întinzîndu-i mîna îi șopti repede :

— Al patrulea dans e o polcă. Vom sta deoparte, nu-i așa ?

Apoi, legănîndu-se puţin în aşa fel ca părul şi floarea ei să-i atingă aproape faţa, trecu înainte, iar după ea veni Oliver.

Lennan se aştepta la una din obişnuitele lui priviri obraznice, dar faţa tînărului era plină de vioiciune şi deosebit de prietenoasă.

— E foarte amabil din partea dumneavoastră, domnule Lennan, că aţi venit. E şi doamna Lennan ?

Şi Lennan murmură :

— N-a putut să iasă. Nu se simte tocmai...

Şi îi venea să intre în pămînt... Tinereţea, cu încrederea ei emoţionantă, entuziastă. Iată cum îşi împlinea el datoria faţă de tinereţe !

Cînd ei intrară în sala de bal, Lennan reveni la locul lui de lîngă perete. Se dansa al treilea dans. Deci nu mai avea mult de aşteptat. De unde stătea nu putea să-i zărească pe cei ce dansau. Nu-l interesa s-o vadă cum se învîrtea în braţele altuia.

Nu era un vals adevărat, ci un cîntec oarecare, francez sau spaniol cîntat în tempo de vals, bizar, patetic, rotindu-se ca un vîrtej parcă în căutarea fericirii. Goana aceasta după fericire ! Ei bine, viaţa, cu plăcerile şi aspiraţiile ei, nu-ţi oferea nimic care să te mulţumească pe deplin, decît doar clipele fugare ale pasiunii ! Nimic altceva nu era destul de însufleţit ca să fie numai şi numai bucurie ! Sau poate aşa simţea el.

Valsul se sfîrşise. Acum putea s-o vadă pe banchetă, lîngă perete, cu celălalt tînăr, întorcîndu-şi ochii mereu ca să se încredinţeze că el nu se clintise de-acolo. Ce măgulitoare era privirea ei înflăcărată aţîţînd focul dragostei, ochii ei care-l ademeneau spre ea, plini de o adoraţie stranie, şi care totodată îl urmăreau. Cît timp Nell a stat acolo, fata cu părul roşu şi Oliver i-au prezentat dansatorii. I-a văzut pe aceşti tineri uitîndu-se cu jind la ea, şi a băgat de seamă cum o priveau fetele, unele cu o preţuire rece, altele cu o mişcătoare adoraţie. Din clipa cînd intrase nu fusese, după expresia tatălui ei, decît „unica din sală". Iar ea, în ciuda acestei admiraţii unanime, îl dorea totuşi numai pe el. Era de necrezut !

Cum începu polca, se îndreptă spre Nell. Găsise un loc mai discret — o mică nişă, ascunsă în dosul cîtorva ficuşi. Dar

pe cînd stăteau acolo, își dădu seama, ca niciodată pînă atunci, că nu exista nici o comuniune spirituală între el și copila aceea. Ea putea să-i povestească necazurile și bucuriile, el putea s-o alinte sau s-o compătimească, dar niciînd prăpastia dintre firile și vîrsta lor nu va putea fi depășită. Fericirea lui consta numai în a o vedea și în a o atinge. Dar chiar și numai atît, Dumnezeu știe de ce, era o mare fericire, o bucurie febrilă, nepotolită, ca setea unui om frînt de oboseală, sete ce sporește pe măsură ce aceasta soarbe din lichidul cu care încearcă să și-o potolească. Stînd acolo, năpădit de mireasma florilor și a parfumului îmbătător din părul ei, dezmierdîndu-i ușor degetele în timp ce ochii ei îi căutau pe-ai lui, încerca să nu se gîndească la sine, ci doar să înțeleagă ce simte la cel dintîi bal al ei, s-o ajute să-și trăiască întreaga bucurie. Dar nu era în stare, încremenit, ametit de dorința înnebunitoare de a o cuprinde în brațe și de a o strînge la piept, cum mai făcuse cu puține ore înainte. O vedea cum înflorește ca o floare în plină lumină, înconjurată de forfota și admirația năucitoare din preajma ei. De ce să se strecoare în viața ei, cu dorința lui întunecată de ceasurile tăinuite — el, acum ca un ban tocit — și să nimicească farmecul, și prospețimea tinereții, și frumusețea ei strălucitoare?

Arătîndu-i florile, Nell spuse :

— Mi le-ai dat pentru că și eu ți-am dat una ?

— Da.

— Ce-ai făcut cu ea ?

— Am ars-o.

— Oh ! De ce ?

— Fiindcă ești o vrăjitoare și vrăjitoarele trebuiesc arse cu florile lor cu tot.

— Ai să mă arzi și pe mine ?

El puse mîna pe brațu-i rece.

— Nu simți ? Flăcările s-au și aprins.

— Tu ai voie ! Nu-mi pasă.

Îi luă mîna și-și culcă obrazul pe ea ; totuși, la auzul muzicii ce reîncepuse, prinse să bată tactul cu pantoful. Și el îi spuse :

— Fetițo, trebuie să dansezi.

— Oh, nu ! Îmi pare rău numai că nu vrei să dansezi tu.

— Nu înțelegi că totul trebuie să fie tăinuit ?

Își acoperi buzele cu evantaiul și șopti :

— Nu trebuie să te gîndești. Nu trebuie să te gîndești niciodată la asta. Cînd pot să vin ?

— Am să găsesc soluția cea mai bună. Mîine nu, Nell, nimeni nu trebuie să afle, pentru binele tău și al ei — nimeni !

Ea dădu din cap și repetă cu o blîndă și misterioasă înțelepciune :

— Nimeni. Și apoi cu glas tare : Uite-l pe Oliver ! A fost nespus de drăguț din partea dumitale să vii. Noapte bună !

Și cînd părăsi, la brațul lui Oliver, mica lor tainiță, se uită înapoi.

El mai zăbovi ca s-o vadă dansînd. Cum de reușeau ei doi să eclipseze toate celelalte perechi ? Aveau ceva în ei care era mai mult decît o simplă frumusețe, nu ceva *outré*[1] sau excentric, ci mai ales subtil, capricios.

Se potriveau bine acești doi Dromori : capul lui brun cu capul ei castaniu, ochii lui căprui, limpezi, îndrăzneți cu ochii ei cenușii, sentimentali, magnetici.

Ah ! Tînărul Oliver era fericit simțind-o atît de aproape ! Dar pe Lennan nu-l frămînta gelozia, căci nimeni nu-i poate pizmui pe cei tineri. Îl împiedica să fie gelos ceva mai profund : mîndria sau poate simțul măsurii. Ea părea de asemenea fericită, ca și cum sufletul i-ar fi plutit în dans, fremătînd împreună cu muzica și cu mireasma florilor. Aștepta să mai treacă o dată prin dreptul lui, să surprindă pentrul ultima oară privirea ei fugară, întoarsă spre el. Apoi își luă paltonul și pălăria și plecă.

XIII

ODATĂ AJUNS AFARĂ FĂCU CÎȚIVA pași, se opri și se uită îndărăt la ferestrele sălii printre trunchiurile — luminate de un felinar — cîtorva copaci cu umbrele răspîndite pe pămînt ca spițele unui evantai. Ceasul

[1] Exagerat (fr.).

unei biserici bătu unsprezece. Ore întregi va zăbovi acolo rotindu-se în brațele tinereții! Oricît s-ar strădui el n-ar mai putea niciodată să mai aibă expresia întipărită pe chipul lui Oliver, expresie simbolizînd atîtea lucruri pe care el nicicînd nu i le-ar mai putea oferi. De ce se năpustise în viața lui, spre nimicirea amîndurora? Și un gînd bizar îi trecu prin cap: „Dacă ar muri, oare mi-ar părea rău cu adevărat? Nu m-aș bucura? Dacă ar muri ea, s-ar spulbera și forța ei vrăjitorească și eu aș putea să țin din nou capul sus și să-i privesc pe oameni drept în față! Ce putea să fie această putere jucîndu-se cu oamenii, punînd stăpînire pe ei și frămîntîndu-le inimile ca pe niște cîrpe; această putere care izbucnise din ochii ei în clipa cînd își dusese evantaiul înflorat la buze?"

Sunetul muzicii se stinse. Porni mai departe. Era aproape douăsprezece cînd sosi acasă. Acum, va cunoaște iarăși și iarăși procesul cumplit al minciunii, șovăiala din suflet și pe față i se va așterne pecetea insolenței.

Salonul era luminat doar de vîlvătăile focului. Numai de s-ar fi culcat Sylvia! Dar o văzu stînd nemișcată lîngă fereastra cu perdelele trase într-o parte.

Se îndreptă spre ea și rosti formula lui cumplită:

— Mă tem că te-ai simțit cam singură. A trebuit să stau ceva mai tîrziu. O seară plicticoasă.

Și cum ea nu se mișca și nu răspundea, ci rămînea neclintită și palidă, își impuse să se apropie și, aplecîndu-se, îi atinse obrazul. Apoi îngenunchie lîngă ea. Atunci Sylvia privi în jur. Fața-i era destul de liniștită, dar ochii îi luceau cam ciudat. Zîmbind ușor, trist, izbucni:

— Oh, Mark! Ce s-a-ntîmplat, ce s-a-ntîmplat? Orice e mai bine decît asta!

Zîmbetul, glasul sau poate ochii ei — ceva din toate astea și-au găsit drum spre inima lui Lennan. Taina, prudența, toate se spulberară. Lăsîndu-și capul pe pieptul ei, îi mărturisi totul. Ținîndu-se încleștați unul de altul, agățați în semiobscuritate ca doi copii speriați. Numai după ce isprăvi își dădu seama că dacă l-ar fi respins, dacă nu l-ar fi lăsat s-o atingă, ar fi fost mai puțin dureros, ar fi suportat mai lesne fața ei palidă, și mîinile care-l țineau strîns, și cuvintele ei:

— Nu mi-aș fi închipuit niciodată. Tu și cu mine ! Oh, Mark ! Tu și eu...

Ce încredere în el, în viața lor comună mărturiseau aceste cuvinte ! Da, dar el avusese o încredere și mai mare în ea, și încă o mai avea. Sylvia nu putea să înțeleagă, bănuise el că ea nu va putea înțelege niciodată, iată de ce se luptase atîta ca să țină lucrurile în secret. Ea își închipuia că pierduse totul, iar părerea lui era că nu pierduse nimic. Pasiunea aceasta, această sete de tinerețe și de viață, această nebunie — numiți-o cum vreți — era ceva cu totul deosebit și nu diminua dragostea lui pentru ea și nici nevoia lui de a o ști mereu lîngă el. Numai dacă ar vrea să-l asculte !

O repeta într-una, dar ea refuza într-una să-l creadă. Singurul lucru pe care îl constata era că dragostea lui trecuse de la ea la o alta, deși nu acesta era adevărul !

Deodată se smulse din brațele lui, îl împinse deoparte de ea și strigă :

— Fata aceea îngrozitoare, oribilă, perfidă !

Niciodată nu o văzuse într-o asemenea stare. Avea pete roșii în obrajii palizi, buzele îi erau moi și bărbia tremurătoare, ochii albaștri scînteiau, respira cu greutate ca și cînd fiecare răsuflare ar fi ieșit anevoie din plămînii lipsiți de aer. Și apoi tot atît de repede focul din ea se domoli. Se așeză pe canapea, acoperindu-și fața cu mîinile și legănîndu-se încoace și încolo. Nu plîngea, dar din cînd în cînd scotea cîte un geamăt. Și fiecare din aceste sunete erau pentru Lennan ca țipetele unei ființe pe care o ucidea. În cele din urmă veni și se așeză pe canapea lîngă ea și-i spuse :

— Sylvia ! Sylvia ! Nu plînge ! Te rog, nu plînge !

Și ea tăcu și nu se mai legănă, lăsîndu-se mîngîiată și alintată. Dar fața și-o ținea ascunsă și nu vorbi decît o dată, atît de încet încît abia o auzi :

— Nu pot. Nu vreau să te țin departe de ea.

Și, cu sentimentul îngrozitor că nici un cuvînt nu putea să ajungă pînă la ea și să-i aline rana din inima ei iubitoare, nu era în stare decît să-i mîngîie fără întrerupere și să-i țină mîinile într-ale sale.

Totul era cumplit ! Nu dorise acest lucru ! Îl făcuse fără voia lui. Oricît ar fi fost de nefericită, ea ar fi putut să-și

dea seama de asta ! În adîncul sufletului său, dincolo de durerea şi de ura împotriva lui însuşi, era conştient de un lucru pe care nu-l ştia nici ea şi nici altcineva şi anume că n-ar fi putut să se împotrivească acestui simţămînt, născut chiar înainte de a fi văzut-o pe fată, şi că nimeni, pe lumea asta, n-ar fi fost în stare să i se împotrivească. Dorul acesta şi această nestatornicie făceau tot atît de mult parte din el ca şi ochiii şi mîinile lui, erau o aspiraţie la fel de firească şi de covîrşitoare ca şi setea lui de a lucra sau nevoia de liniştea pe care i-o oferea Sylvia şi numai ea. Asta era tragedia — totul era cufundat şi statornicit în însăşi firea bărbatului. De cînd fata pătrunsese în viaţa lor nu fusese mai necredincios Sylviei cu gîndul decît înainte. Numai dacă ea ar putea să scruteze în el, fără idei preconcepute, să vadă exact cum este alcătuit — numai atunci ar înţelege totul şi poate că nici n-ar mai suferi. Dar ea nu putea să-şi dea seama şi lui îi era peste putinţă să-i explice mai desluşit. Şi cu un accent grav, deznădăjduit, cu sentimentul deşertăciunii cuvintelor încercă în continuare : „Nu-şi dădea seama ? Totul venea din afara lui : o năzuinţă, o goană după viaţă şi frumuseţe, după propria lui tinereţe !" Auzind acest cuvînt ea îl privi şi-i spuse :

— Îţi închipui că eu nu doresc să-mi recapăt tinereţea ?

El se opri.

O femeie să fie conştientă că frumuseţea, strălucirea ochilor şi a părului, graţia şi supleţea mîinilor şi picioarelor ei se îndepărtau atît de ea cît şi de bărbatul pe care-l iubea ! Putea să existe un sentiment mai amar ? Putea să existe o datorie mai sfîntă decît aceea de a nu-i spori această amărăciune, de a nu o face să sufere la bătrîneţe, ci s-o ajute să-şi păstreze nestinsă credinţa în farmecele ei ?

Bărbat şi femeie — amîndoi doreau să-şi redobîndească tinereţea. Ea, pentru ca să i-o poată oferi pe toată lui ; el, pentru că i-ar fi ajutat să trăiască senzaţii noi ! Diferenţa aceasta (o întreagă lume) era întrutotul grăitoare !

El se ridică şi-i spuse :

— Vino, dragă, să încercăm să dormim.

Nu afirmase nici o clipă că ar fi putut renunţa la fată. Nu fusese în stare să pronunţe aceste cuvinte, deşi ştia că ea

trebuie să-şi fi dat seama că nu le spusese şi că mai mult ca sigur că tînjea să le audă. Tot ce fusese capabil să spună fusese :

— Atîta vreme cît mă vei vrea, voi fi lîngă tine. Niciodată nu-ţi voi mai ascunde nimic.

Sus, în camera lor, ea zăcu ore în şir în braţele lui — nu supărată, dar inertă şi cu ochii scăldaţi în lacrimi de cîte ori buzele lui o atingeau.

Ce labirint era inima unui bărbat, labirint în care acesta se rătăcea în fiecare clipă ! Ce încîlcite şi întortocheate cotituri şi impasuri ; ce rapidă înlocuire a unei emoţii prin alta ! Ce luptă între milă şi pasiune, ce sete nesfîrşită de linişte !

Şi în starea lui de epuizare febrilă, aproape adormit, Lennan nu-şi dădea seama dacă ceea ce auzea era sunetul muzicii ori geamătul Sylviei ; dacă în braţele lui se cuibărise trupul ei sau al lui Nell...

Dar viaţa trebuia trăită, aparenţele trebuiau păstrate, făgăduielile respectate. Şi coşmarul continuă pentru amîndoi sub aparenţa liniştită a unei duminici obişnuite. Erau ca nişte oameni ce mergeau pe marginea unei prăpăstii abrupte, fără să ştie de la un pas la altul dacă nu se vor prăbuşi ; sau ca nişte înotători ce se chinuiau să scape dintr-un vîrtej.

După-amiază se duseră împreună la un concert. Era o ocupaţie — ceva care-i salva pentru o oră sau două de posibilitatea de a vorbi despre singurul subiect ce le mai rămăsese. Corabia se scufundase şi ei se agăţau de orişice i-ar fi putut ţine cît de puţin deasupra apei.

Seara, veniră cîteva persoane la cină : un scriitor şi doi pictori cu nevestele lor. O seară îngrozitoare — mai ales cînd conversaţia atinse veşnica temă — libertatea spirituală, mentală şi fizică necesară celor ce se ocupă de artă. Toate argumentele banale fură puse la bătaie şi ei trebuiră să se asocieze acestora, cu feţe imobile. Şi cu toată vorbăria lor despre libertate, Lennan putea să-şi închipuie ce *volte-face*[1] ar face prietenii lui dacă ar afla noutăţile. Nu era îngăduit să seduci o tînără fată şi aveai voie să întreprinzi numai ceea ce oamenii socoteau că se cuvine ! Făţărnicia lor privind spiritul independent al artistului, libertatea de a experimenta orice,

[1] A-şi schimba radical concepţia (fr.).

va păli în clipa în care vor veni în conflict cu regulile „bunei-cuviințe", așa că spiritul lor nu era de fapt mai nesupus decît spiritul burghez cu convenienţele lui, sau decît spiritul preoţesc cu strigătul lui: „Păcat!", în orice caz, nu! Pentru a rezista, pentru a te opune acestei puteri care te tîrăşte, maximele „bunei-cuviinţe", dogmele religioase şi morale nu foloseau în nici un chip, nimic nu folosea decît poate vreun simţămînt mai puternic decît pasiunea însăşi. Şi ce faţă avea Sylvia obligată fiind să mai şi zîmbească! Ah! Acesta era într-adevăr un motiv pentru care ar fi trebuit să-l condamne! Nici una dintre doctrinele lor despre libertate nu putea să dea o explicaţie în legătură cu durerea, moartea strecurată în inima unui bărbat ce face să sufere o fiinţă iubită şi devotată.

În cele din urmă plecară, rostind cuvintele: „Mulţumim foarte mult! A fost o seară încîntătoare!" Şi din nou amîndoi, faţă în faţă; încă o noapte. Ştia că totul va fi reluat de la început, inevitabil, după pumnalul înfipt în inimile lor şi răsucit mereu, mereu, seara întreagă.

— Nu vreau, nu trebuie să te ţin flămînd şi astfel să-ţi nimicesc opera. Mark, nu te gîndi la mine! Voi îndura totul!

Apoi fu cuprinsă de o deznădejde mai adîncă decît în noaptea trecută! Cu cît geniu ştia Natura să-şi chinuiască făpturile!

Dacă cineva i-ar fi spus, numai cu o săptămînă în urmă, că el ar putea pricinui atîta suferinţă Sylviei, Sylviei, pe care cînd era copilă, cu ochi mari, albaştri şi fundă sinilie în părul ei moale, o ocrotise pe cîmpii pline de tauri imaginari; Sylviei, în părul căreia se prinsese steaua lui; Sylviei, care zi şi noapte, timp de cincisprezece ani, fusese soţia lui devotată, pe care încă o mai iubea şi o admira — i-ar fi strigat în faţă că minte. I s-ar fi părut de necrezut, monstruos, stupid.

Oare toate femeile şi toţi bărbaţii căsătoriţi trebuiau să treacă prin asemenea momente, era oare aceasta doar o traversare obişnuită a deşertului? Sau era — o dată pentru totdeauna — un naufragiu? Moarte, moarte violentă, nelegiuită, într-o furtună de nisip?

Încă o noapte de chin şi nici un răspuns la întrebare.

Îi spusese că nu o va mai vedea pe Nell fără ca mai întîi s-o înştiinţeze pe ea. Astfel că a doua zi scrise numai cuvin-

tele : „*Nu veni azi*" — le arătă Sylviei și trimise biletul cu un servitor la Dromori.

E greu de imaginat cît de amărît intră în atelier în dimineața aceea. Ce se va alege de munca lui în tot acest haos ? Își va mai putea recăpăta vreodată liniștea sufletească pentru a lucra ? Seara trecută discutase cu oamenii aceia despre pasiunea care inspiră, despre experiență. Susținîndu-și cauza în fața Sylviei, folosise aceleași argumente. Ea, sărmana, le repetase doar, încercînd să le îndure, să le creadă. Dar erau ele adevărate ? Iarăși nici un răspuns sau nici unul pe care el l-ar fi putut da cu certitudine. Să eliberezi zăgazurile, să te arunci în vîltoarea emoțiilor, să trăiești disperarea, în loc să stai pe loc, imobil. Și poate că într-o zi va fi răsplătit, cine știe ? Poate cîndva, dincolo de acest imens pustiu, va afla o țară minunată, unde își va putea vedea de munca lui mai bine ca înainte. Dar acum nu era decît un condamnat de la care se aștepta o operă de artă. I se părea c-ar fi fost la fel de nefericit dacă renunța la Nell, dacă renunța la instinctul de nestatornicie, iscoditor, instinct ce ar fi trebuit să fie satisfăcut și nu era ; iar dacă o lua pe Nell, nu făcea decît să o chinuie pe femeia dragă ! Acestea erau problemele și așa le judeca astăzi. Cum le va înțelege mai tîrziu, numai Dumnezeu știa. „Libertatea spiritului" — iată o frază deosebit de hazlie ! Și deodată, acolo, printre operele lui, ca un om legat de mîini și de picioare, fu năpădit de o asemenea furie neputincioasă cum nu mai simțise niciodată ! Femeile ! Femeile astea ! Dacă s-ar putea elibera de amîndouă, de toate femeile, de pasiunile și de mila pe care le provocau, în așa fel încît mintea și brațele lui să trăiască libere și să lucreze din nou ! Ele nu au dreptul să-l sugrume, nu trebuie să-l distrugă !

Din nenorocire, chiar așa mînios cum era, își dădea seama că nu va putea să fugă de amîndouă. Într-un fel sau altul lucrurile trebuiau să-și urmeze calea pînă la capăt. Măcar dac-ar fi fost o luptă dreaptă. O înfruntare deschisă între pasiune și milă ! Dar pe amîndouă le iubea și de amîndouă îi era milă. Nu era nimic cinstit și limpede în această chestiune. Totul era prea adînc înrădăcinat în firea omenească.

Şi senzaţia îngrozitoare că goneşte neîncetat de la o barieră la alta începu chiar să-l tulbure.

E-adevărat că din cînd în cînd devenea lucid timp de cîteva minute, şocat de natura ingenioasă, nespus de interesantă şi de stranie, a propriilor lui chinuri ; dar aceasta nu constituia chiar o uşurare, căci, ca şi în cazul unei dureri de dinţi prelungită, puterea lui de a percepe încetase pentru o clipă. Într-adevăr, un mic iad dat naibii !

Toată ziua avusese presimţirea, împinsă pînă aproape de certitudine, că Nell se va speria de cele trei cuvinte trimise şi va veni. Dar, de fapt, ce i-ar fi putut scrie ? Nimic, căci orice altceva ar fi îngrijorat-o mai mult sau l-ar fi prăbuşit pe el şi mai în adînc. Avea senzaţia că ea putea să-şi dea seama de starea lui de spirit, că ochii ei puteau să-l vadă oriunde s-ar fi aflat, ca şi ochii pisicii care străpung bezna. Fusese stăpînit de această senzaţie, mai mult sau mai puţin, în ultima seară de octombrie, cînd ea se întorsese din vacanţa de vară. Cît trecuse de-atunci ? Şase zile ? Şase secole ?

Nell ştia cînd farmecul ei slăbea, cînd era nevoie să-l împrospăteze... Aşa că pe la şase — între timp se lăsase amurgul — fără să fie surprins, numai cu o vagă tresărire — auzi ciocănitul ei. Îşi ţinu răsuflarea, în spatele uşii închise, lipindu-se de ea. Îşi dăduse cuvîntul faţă de Sylvia — fără ca ea să i-l ceară ! Prin lemnul subţire al vechii uşi putea să distingă tropăitul uşor al picioarelor ei pe caldarîm, cum se mişca încolo şi-ncoace de parcă ar fi implorat liniştea neîndurătoare. Din locul unde se afla putea să-i vadă capul puţin aplecat înainte ca să asculte. Bătu de trei ori şi de fiecare dată Lennan se cutremură. Era atît de crud ! Acel dar al ei de a vedea mai profund ca alţii trebuie să-i fi spus că el se afla acolo ; chiar tăcerea lui era o dovadă — pentru că avea glas, un glas gîtuit, umil. Apoi îi auzi foarte desluşit suspinul şi paşii care se îndepărtau. Acoperindu-şi faţa cu mîinile prinse să alerge de colo-colo, ca un om nebun, prin atelier.

Nu se mai auzea nimic ! Plecase ! Era ceva de nesuportat ; apucîndu-şi pălăria, se năpusti în stradă. Oare pe unde o luase ? Alergă la întîmplare prin piaţă. Se afla acolo, mergînd încet pe lîngă gard, şovăind, spre casă.

XIV

ACUM, CÎND EA SE AFLA APROAPE, Lennan ezită ; îşi dăduse cuvîntul — aşadar şi-l va călca ? Dar ea se întoarse, îl zări şi el nu mai putu să se facă nevăzut. În bătaia vîntului aspru faţa ei părea mică, înfrigurată şi chinuită, numai ochii îi erau mari, plini de vrajă mai mult ca oricînd, ca şi cum l-ar fi implorat să nu fie supărat, să n-o gonească.

— Am venit fiindcă mi-a fost teamă. De ce mi-ai scris doar bileţelul acela ?

El încercă să vorbească cu un glas obişnuit, calm :

— Nell, trebuie să fii tare. Am fost nevoit să-i mărturisesc totul Sylviei.

Ea îl prinse de braţ, apoi se apropie şi-i spuse cu o voce limpede, precipitată :

— Oh ! Îmi închipui că mă urăşte !

— E groaznic de nefericită.

Merseră un minut lung cît o oră fără să scoată vreun cuvînt, nu în jurul pieţei, cum se plimbase cu Oliver, ci ceva mai departe de casă. Pînă la urmă ea spuse cu o voce pe jumătate sugrumată.

— Mă mulţumesc şi cu o mică parte din tine.

Iar el răspunse posomorît :

— Dragostea nu poate fi fragmentată, dragostea nu stă pe loc.

Apoi simţi deodată cum mîna ei o cuprinde pe-a lui, cum degetele i se împletesc cu ale lui şi din nou, cu o voce pe jumătate sugrumată, ea spuse :

— Dar trebuie să mă laşi să te văd măcar din cînd în cînd ! Trebuie !

Cel mai greu lucru din toate era să reziste acestui copil patetic, înspăimîntat, care se agăţa de el. Şi, fără să-şi dea seama prea bine ce vorbeşte, murmură :

— Da, da. Totul e-n ordine. Fii tare, trebuie să fii tare, Nell. Totul va fi bine.

Dar ea nu răspunse decît :

— Nu, nu. Nu sînt tare. Am să fac eu ceva !

Faţa ei arăta la fel ca şi atunci cînd se îndreptase, călare, către groapa de nisip. Tandră, sălbatică, nesupusă, lipsită de orice posibilităţi de rezistenţă — de cîte n-ar fi fost ea capabilă! De ce nu putea el să facă vreo mişcare fără să aducă nefericirea uneia sau celeilalte? Şi, aflat între două femei care sufereau din pricina lui, se simţea parcă frustrat de propria lui existenţă. Iată pînă unde ajunsese, căutînd fericirea!

Deodată ea spuse:

— Oliver m-a invitat iar la dans sîmbătă. Mi-a spus că l-ai sfătuit să aibă răbdare, da?

— Da.

— De ce?

— Îmi părea rău de el.

Ea îi eliberă mîna.

— Poate că ţi-ar face plăcere să mă mărit cu Oliver?

Lennan îi revăzu aievea pe cei doi plutind de jur-împrejurul sălii de dans.

— Într-adevăr, Nell, ar fi mult mai bine.

Ea scoase un strigăt slab, de supărare sau poate de dezamăgire.

— Atunci, înseamnă că nu mă doreşti?

Căpătase o şansă. Dar, simţind cum mîna ei o atingea pe a lui, cum faţa ei atît de palidă şi de deznădăjduită şi ochii ei înnebunitori erau întorşi spre el, Lennan nu fu în stare să mintă, aşa că îi răspunse:

— Ba da, te doresc, şi numai Dumnezeu ştie cît!

Auzind aceste cuvinte un oftat de uşurare îi scăpă, ca şi cum şi-ar fi zis: „Dacă mă doreşte nu mă va îndepărta". Plătea astfel un straniu tribut încrederii în iubire şi în propria-i tinereţe!

Ajunseră în Pall Mall. Şi, îngrozit de a se găsi în „bîrlogul" Dromorilor, Lennan se întoarse spre parcul James, pe care puteau să-l traverseze în întuneric, spre Piccadilly. Să se furişeze astfel din văzul lumii cu fiica tovarăşului său de cameră — cel din urmă om de pe pămînt căruia ar fi meritat să-i facă asta! Cîtă lipsă de loialitate! Dar oare ce importanţă mai putea să aibă acel sentiment pe care bărbaţii

îl numeau „onoare" atîta timp cît ea îl privea așa cu umărul ei atingîndu-l pe-al lui ?

De cînd el pronunțase cuvintele „Da, te doresc", ea păstrase tăcere de parcă i-ar fi fost teamă că alte vorbe n-ar fi putut decît să le tulbure liniștea de care erau învăluiți. Aproape de poarta Hyde Park-ului ea își puse iarăși mîna într-a lui și cu o voce din nou limpede îi spuse :

— Nu vreau să fac rău nimănui, dar tu trebuie să-mi îngădui să vin din cînd în cînd să te văd. Trebuie să te văd. N-ai să mă lași singură, pradă gîndului că n-am să te mai văd niciodată, nu-i așa ?

Și încă o dată, fără să-și dea seama ce răspunde, Lennan murmură :

— Nu, nu, dragă, totul va fi bine ! Totul va fi-n regulă ! Trebuie — și numai așa va fi !

Și degetele ei se împletiră încă o dată cu ale lui, cu un gest ca de copil. Părea să știe de minune ce trebuie să spună și să întreprindă pentru a-l lăsa fără apărare ! Și continuă :

— N-am încetat niciodată să te iubesc. Și nici nu e rău să iubești. Asta n-o poate îndurera pe ea. Eu nu ți-am cerut decît puțină dragoste...

Puțină — totdeauna puțină ! Dar acum el nu voia altceva decît s-o liniștească. Era cumplit să ți-o imaginezi cum, ajunsă acasă, își va petrece singură toată seara, nefericită și înfricoșată. Și ținîndu-i strîns mîna, îi murmura cuvinte alinătoare.

Apoi își dădu seama că ajunseseră în Picadilly. Cît de departe va îndrăzni să meargă cu ea de-a lungul străzii pînă să-și ia rămas bun ? Un bărbat se apropia de ei, chiar acolo unde îl întîlnise pe Dromore într-o după-amiază, cu nouă luni în urmă. Un om cu un mers ușor, șovăitor, de beţiv și cu o pălărie înaltă pusă puțin pe o parte. Dar, slavă cerului ! nu era Dromore, ci doar cineva semănînd cu el, și care trecu prin apropierea lor privind-o fix, ca un sfinx, pe Nell. Lennan spuse :

— Trebuie să te duci acasă, fetițo. Nu se cuvine să fim văzuți împreună.

Pentru o clipă crezu că va izbucni în lacrimi, refuzînd să-l părăsească. Apoi își înălță capul și timp de o secundă rămase nemișcată, privindu-l drept în față.

Cu un gest brusc îşi scoase mănuşa, punîndu-şi palma fierbinte, acaparatoare într-a lui. Buzele schiţară un zîmbet uşor, iar în ochi avea lacrimi ; apoi îşi trase mîna şi se pierdu în mulţime. O văzu cum dă colţul străzii, dispărînd. Mai simţea încă arsura mîinii ei fragile şi pătimaşe cînd se îndreptă aproape în fugă spre Hyde Park.

Fără să ţină seama încotro merge se aventură în întunericul aleilor, pustii din pricina vîntului tăios, liniştit şi lipsit de miresme, care-şi urma calea, fără remuşcări, sub cerul plumburiu.

Bolta întunecată şi aerul rece erau cum nu se poate mai potrivite cu starea de spirit a unui om avînd nevoie de ajutor ca să-şi tempereze emoţia, urmărit fiind de o singură dorinţă : de a scăpa, dacă se putea, de senzaţia îngrozitoare din capul lui, de sentimentul de destrămare, de ruinare, ca al unui bărbat care, încarcerat în celula lui, se zbate zadarnic să evadeze. Fără să se gîndească, îşi tîra picioarele la întîmplare, încet, ştiind că dacă s-ar fi grăbit ar fi fost nevoit să se oprească mai curînd. Şi ce spectacol putea fi mai comic pentru un cetăţean onorabil decît acest om însurat, de vîrstă mijlocie, umblînd cu paşi mari ceasuri întregi de-a lungul poienilor goale, uscate, întunecate, hăituit de pasiuni şi de milă, încît uitase dacă luase sau nu masa ! Nici un cetăţean „onorabil" nu ieşea din casă într-o seară de toamnă, pe un vînt atît de aspru.

Copacii erau singurii martori ai cumplitei sale peregrinări — copacii, resemnaţi în bătaia rece a vîntului, cu frunzele ceva mai luminoase decît întunericul ce se prăbuşea peste el. Ici şi colo picioarele îi foşneau în mormanele de frunze ce-şi aşteptau rîndul să hrănească focurile al căror miros mai stăruia în aer. O plimbare deznădăjduită în inima Londrei, de jur-împrejur, de sus în jos, oră după oră, numai în beznă. Nu se vedea nici o stea pe cer şi nu se auzea nici un suflet de om, nici o pasăre sau animal, ci doar strălucirea îndepărtată a luminilor şi zgomotul estompat al traficului ! O plimbare la fel de solitară ca şi călătoria sufletului omenesc de la naştere pînă la moarte, neavînd altă călăuză decît pîlpîirea plăpîndă a spiritului aprinsă undeva — nu se ştie unde.

Obosit, încît anevoie îşi putea urni picioarele, dar descătuşat pînă la urmă de îngrozitorul sentiment care-i încleştase

capul, simţindu-se liber pentru prima oară după luni de zile, Lennan ieşi din parc, pe poarta pe unde intrase, şi se îndreptă spre casă, sigur că în această seară, într-un fel sau altul, se va hotărî...

XV

STÎND ÎN DORMITOR, ÎNTR-UN FOTOliu, în faţa focului, privind scînteierile jarului şi pe Sylvia dormind istovită, în timp ce crengile platanului băteau în geam legănate de vîntul de toamnă, îşi amintea numai de această teribilă suferinţă a trupului şi a sufletului. Se uita — şi nu-l mai părăsea convingerea stranie că noaptea aceasta nu va trece fără ca el să nu ia ultima hotărîre — irevocabilă. Fiindcă însuşi conflictul cu timpul devine mai puţin intens, iar nehotărîrea are şi ea o limită, dincolo de care îşi pierde mizerabila ei putere de a chinui — şi anume convingerea că orice hotărîre este, în cele din urmă, mai bună decît iadul nehotărîrii însăşi. O dată sau de două ori, în aceste ultime zile, chiar şi moartea i se păruse foarte uşor de îndurat ; dar acum, cînd mintea i se limpezise şi îşi revenise, ideea morţii îl părăsi ca o umbră a ceva atît de simplu, de excesiv şi de zadarnic şi care nu i-ar fi folosit la nimic. Realitatea avea alte soluţii, moartea n-avea nici una. Să o părăsească pe Sylvia, să accepte dragostea tinerească ce i se oferea, era o soluţie, dar care se destrăma de îndată ce prindea contur, acum mai mult decît oricînd.

Ar mai fi îndrăznit să iasă în lume după ce ar fi adus o asemenea jignire îngrozitoare şi publică unei soţii tandre pe care o iubea, osîndind-o la moarte ? Şi apoi, ros veşnic de această remuşcare, să îmbătrînească alături de o fată tînără ? N-ar fi fost în stare. Ar fi putut-o face numai dacă Sylvia nu l-ar fi iubit, sau dacă el n-ar fi iubit-o, sau, iarăşi, dacă, deşi iubindu-l, ea şi-ar fi susţinut cu hotărîre drepturile. Dar să o părăsească pe Sylvia pe care-o iubea şi care spusese cu atîta generozitate : „Nu te voi împiedica, du-te la ea", ar fi fost o cruzime de neiertat. Fiecare amintire a dragostei lor

— din copilărie pînă la îmbrăţişarea deznădăjduită a braţelor ei în aceste ultime două nopţi — aceste amintiri, cu sumedenia lor de tentacule, cu puterea de nebiruit ale nenumăratelor lor fire, îl legau prea strîns de ea. Atunci ? Trebuia aşadar să renunţe la fată ? Stînd acolo lîngă focul acela ce emana căldură fu cuprins totuşi de un tremur. Ce dezolant, ce nelegiuit, ce pustiitor era să renunţi la dragoste. Să te lepezi de cel mai preţios dar, să-l arunci şi să-l sfărîmi. Nu se găsea prea multă iubire pe lume, nici prea multă căldură şi nici frumuseţe, în tot cazul nu pentru acei din clepsidra cărora se scursese mult nisip şi al căror sînge avea în curînd să fie cuprins de răceală. Oare Sylvia nu i-ar fi îngăduit să păstreze şi dragostea ei şi a fetei ? Nu putea oare să suporte asta ? Ea afirmase că da, dar faţa, ochii şi glasul ei o dădeau de gol, aşa încît, de cîte ori o auzea, inima i se frîngea de milă. Asta era deci rezultatul adevărat. Putea el să accepte o asemenea jertfă din parte-i, să-i impună o suferinţă cotidiană, să o vadă încovoindu-se şi sleindu-se sub povara acesteia ? Putea să suporte propria lui fericire ştiind că e plătită cu un asemenea preţ ? Şi ar fi fost asta într-adevăr o fericire ? Se ridică din fotoliu şi se furişă pînă la ea. Aşa cum dormea, părea foarte firavă. Cearcănele din jurul pleoapelor îi puneau o pecete prea crudă pe pielea ei foarte albă, iar în părul-i bălai zări ceea nu observase niciodată pînă atunci : cîteva fire albe. Buzele-i întredeschise, lipsite aproape de culoare, tresăreau o dată cu respiraţia ei întreruptă şi din cînd în cînd o trecea cîte-un fior izvorît parcă din inimă. Era atît de fină şi de delicată, dar nu mai fremăta de viaţă, părea prea slăbită, tinereţea şi frumuseţea se îndepărtau de ea.

Şi tocmai el, care s-ar fi cuvenit s-o apere împotriva vîrstei şi a anilor ce trec, îi va aşeza zi de zi încă o cută pe faţă, încă o durere în inimă ! El — care păşea alături de ea spre apusul vieţii !

Pe cînd stătea acolo ţinîndu-şi respiraţia şi aplecîndu-se s-o privească, zgomotul crengilor de platan lovind în geam, scuturate de vîntul de toamnă, părea să umple întreaga lume. Apoi buzele ei se mişcară murmurînd vorbe domoale, ca oamenii nefericiţi, care, visînd, rostesc cuvinte nedesluşite şi precipitate. Şi se gîndi : „Dacă aş făptui acest lucru îngrozi-

tor, eu, care cred în cavalerism şi în bunătate, eu, care dispreţuiesc cruzimea, cum aş mai putea lucra ? Cum aş mai putea trăi ? Dacă o fac, sînt pierdut — un proscris al propriei mele credinţe, un renegat al idealurilor mele."

Şi, plecîndu-se în genunchi, foarte aproape de faţa aceea atît de tristă şi de singură, aproape de inima aceea zbătîndu-se, chinuindu-se chiar şi în somn, el îşi dădu seama, deodată, cu certitudine, însoţită de o senzaţie de pace, că nu va fi în stare s-o părăsească. Aşadar, trecuse ! Trecuse ! Lunga luptă luase sfîrşit ! Tinereţea cu tinereţea, vara cu vara, frunza ofilită cu frunza ofilită ! Şi în spatele lui focul pîlpîi, iar ramurile platanului bătură în geam.

Se ridică şi se strecură tiptil afară, coborî scările şi intră în salon ; pe uşa din partea opusă ieşi în curtea interioară, acolo unde stătuse în ziua aceea, în preajma florilor, ascultînd flaşneta. Era o beznă adîncă, şi frig, şi straniu ca pe un alt tărîm şi de aceea se grăbi să intre în atelier. Şi acolo stăpînea tot întunericul, frigul şi o senzaţie de straniu poate din pricina acelor făpturi fantomatice conturate în gips, a mirosului stătut de ţigări şi a singurului cărbune care mai ardea stins în focul pe care-l lăsase cu şapte ore în urmă, cînd alergase după Nell.

Se duse mai întîi la birou, aprinse lampa şi, luînd cîteva foi de hîrtie, însemnă pe ele diverse dispoziţii în legătură cu feluritele lui opere ; menţionă ca statueta lui Nell să fie predată, însoţită de complimentele lui, domnului Dromore. Scrise cîteva cuvinte bancherului dîndu-i instrucţiuni să-i trimită banii la Roma şi avocatului lui rugîndu-l să închirieze casa. Era foarte grăbit. Dacă se trezea Sylvia şi vedea că nu se află acolo, cîte nu şi-ar fi putut închipui ? Luă o ultimă foaie. Avea vreo importanţă ce anume îi va scrie, ce minciună va scorni, dacă aceasta ar putea să-i ajute lui Nell să îndure primul şoc ?

„Dragă Nell,

Îţi scriu în fugă, în zori, ca să-ţi spun că sîntem chemaţi în Italia la singura mea soră care-i foarte bolnavă. Plecăm cu primul vapor de dimineaţă şi se poate întîmpla să lipsim multă vreme. Am să-ţi mai scriu. Nu fi îngrijorată şi Dumnezeu să te binecuvînteze.

M. L."

Nu prea vedea bine cînd scria. Sărman copil iubitor şi nefericit ! Dar avea în faţă tinereţea şi puterea, iar în curînd îl va avea şi pe Oliver ! Luă încă o coală de hîrtie :

„Dragă Oliver,

Nevasta mea şi cu mine sîntem siliţi să plecăm cu primul vapor în Italia. V-am urmărit pe amîndoi în seara aceea la dans. Fii drăguţ cu Nell — şi mult noroc ! Dar nu-i mai spune că te-am sfătuit să ai răbdare : în felul acesta n-ai s-o faci să te iubească.

M. Lennan"

Aşadar asta era tot — da, tot ! Stinse mica lampă şi se îndreptă, pe dibuite, spre cămin. Uitase doar un singur lucru. Să-şi ia rămas-bun. Să-şi ia rămas-bun de la ea, de la tinereţe şi iubire, de la singurul leac pentru durerea pe care o aduceau cu ele primăvara şi frumuseţea, durere pricinuită de dorul sălbatic, înflăcărat, proaspăt întotdeauna, ce nu se stinge niciodată în inima bărbatului. Ei bine, mai devreme sau mai tîrziu toţi bărbaţii îşi vor lua rămas bun de la acestea. Toţi bărbaţii ! Fără vreo excepţie !

Se ghemui jos, lîngă cămin. Nu venea nici un pic de căldură din jarul care se înnegrea repede, dar care sclipea totuşi ca o floare întunecată. Şi cît timp mai scînteie, stătu acolo ghemuit ca şi cum de la el şi-ar fi luat rămas-bun. Auzi în uşă ciocăniturile iluzorii ale fetei. Iar în faţa lui se ivi ea însăşi ca o nălucă printre fantomele trecutului. Încetişor, focul se stinse o dată cu ultima scînteie care se spulberă.

Apoi, în lumina nopţii, îşi găsi drumul spre dormitor tot atît de uşor precum venise.

Sylvia mai dormea ; aşteptînd să se trezească se aşeză jos, lîngă foc, într-o tăcere copleşitoare, tulburată doar de bătaia domoală a frunzelor îngălbenite ale platanului în geamuri şi din cînd în cînd de răsuflarea ei. Era mai puţin neliniştită decît atunci cînd el se plecase deasupra ei, ca şi cum în timpul somnului ar fi priceput totul. Nu trebuia să scape clipa cînd se va trezi, voia să se afle în faţa ei înainte de a deveni cu desăvîrşire lucidă şi să-i spună : „Ei bine, totul a trecut. Plecăm astăzi." Să fie gata să-i ofere o alinare, înainte ca ea să se cufunde din nou în durerea ei, aceasta constituia o

insulă în oceanul întunecat al nopții, un singur și neînsemnat adăpost pentru ființa lui înnegurată și goală. Avea ceva de făcut, ceva de hotărît, real și neîndoielnic. Mai aștepta un ceas înainte ca Sylvia să se trezească, pe scaunul acela, aplecat înainte, cu atenția încordată, cu ochii pironiți pe chipul ei, privind parcă prin ea la o nălucire, la o scînteiere firavă, pîlpîind undeva în zare, așa precum un călător urmărește o stea.